

**ДАРВИН ДНКНЫ
БИЛГЕНДЕ**

**САБАТСЫЗДЫК ШАРТЫНДА
КЕЛИП ЧЫККАН
ДАРВИНИЗМ**

**ХАРУН ЯХЪЯ
(АДНАН ОКТАР)**

**Bu kitapta kullanılan ayetler, Ali Bulaç'ın hazırladığı
"Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Anlamı" isimli mealden alınmıştır.**

Birinci Baskı: Ocak 2007

İkinci Baskı: Mayıs 2008

**ARAŞTIRMA
YAYINCILIK**

Talatpaşa Mah. Emirgazi Caddesi
İbrahim Elmas İş merkezi
A Blok Kat 4 Okmeydanı - İstanbul
Tel: (0 212) 222 00 88

Baskı: Seçil Ofset
100. Mah. MAS-SİT Matbaacılar Sitesi
4. Cadde No: 77 Bağcılar-İstanbul
Tel: (0 212) 629 06 15

МАЗМУНУ

Ааламдын тереңдиктеринен ДНК молекуласына

Белгилүү болгон эң алдыңкы маалымат банкы: ДНК

Клетканын 20-кылымда ачылган тараптары

Жандуулуктун маалымат булагы: ДНК

ДНК молекуласынын кереметтүү түзүлүшү

ДНКдагы кереметтүү маалымат сактоо жөндөмү

ДНК молекуласындагы код илими

ДНКда сакталуу теңдешсиз өндүрүш системасы: протеин синтези

Дүйнөнүн эң алдыңкы копиялоо технологиясы

Адамдын ДНКда сакталуу курулуш планы

Адам геному долбоору жөнүндө дарвинист-материалисттик жаңылыш ойлор

Жандуудагы маалымат жана материализмдин бүтүшү

Дарвинизмдин ДНК жөнүндөгү жаңылыштыктарынын кээ бирлери

ДНК керемети эволюция теориясын кантип жараксыз кылууда?

ДНК Улуу Раббиздин жаратуу чеберчилигинин бир мисалы

Эволюция калпы

АВТОР ЖАНА ЭМГЕКТЕРИ ЖӨНҮНДӨ

Эмгектеринде Харун Яхья атын колдонгон автор (Аднан Октар) 1956-жылы Анкарада (Түркия) төрөлдү. Башталгыч, орто мектеп жана лицейди Анкарада бүтүрдү. Андан соң Стамбул Мимар Синан университетинин Көркөм өнөр факультетинде жана Стамбул университети Философия бөлүмүндө билим алды. 1980-жылдардан бери ыйман, илимий жана саясий темаларда көптөгөн эмгектер даярдады. Мындан тышкары, автордун эволюция теориясынын жактоочуларынын алдамчылык ыкмаларын, алардын жактаган нерселеринин (эволюция теориясынын) туура эместигин жана Дарвинизмдин кандуу идеологиялар менен болгон караңгы (жашыруун) байланыштарын ортого койгон абдан маанилүү эмгектери бар.

Харун Яхьянын эмгектери дээрлик 30000 сүрөттү камтыган жалпысы 45000 беттик бир эмгектер жыйнагынан турат жана бул эмгектер жыйнагы дүйнөнүн 60 тилине которулган.

Автордун эмгектеринде колдонгон аты чындыктан баш тартуучу пикирлерге каршы күрөшкөн эки пайгамбардын урматына, алардын атын эскерүү үчүн Харун (Муса пайгамбардын жардамчысы) жана Яхья (Иса пайгамбардын жардамчысы) аттарынан куралган. Автор тарабынан китептеринин сыртында колдонулган Расулуллахтын мөөрүнүн колдонулушунун символикалык мааниси – китептердин мазмуну менен байланыштуу. Бул мөөр Курани Керимдин Аллахтын акыркы китеби жана акыркы сөзү, Пайгамбарыбыз (С.А.В.)дын да хатем-ул анбия экендигин көрсөтөт. Автор жарыкка чыккан бардык эмгектеринде Куранды жана Расулуллахтын (С.А.В.) сүннөтүн өзүнө жол көрсөткүч кылууда. Ушундай жол менен баш тартуучу философия системаларынын бардык негизги жактаган нерселерин бир бирден жыгууну жана динге каршы багытталган каршы пикирлерди толугу менен оозун жабуучу «акыркы сөздү» айтууна максат кылууда. Абдан терең акыл (хикмат) ээси жана идеалдуу инсан Расулуллахтын (С.А.В.) мөөрү бул акыркы сөздү айтуу ниетинин бир дубасы катары колдонулуп келүүдө.

Автордун бардык эмгектериндеги орток, негизги максат – Куранга чакырууну бүт дүйнөгө жеткирүү, мындай жол менен адамдардын Аллахтын бар экендиги, жалгыздыгы жана акырет сыяктуу негизги ыйман темалары жөнүндө ой жүгүртүүлөрүнө түрткү болуу жана чындыктан (Аллахтан) баш тартуучу системалардын чирик фундаменттерин жана туура эмес иш-аракеттерин ачыкка чыгарып, адамзатка көрсөтүү.

Харун Яхьянын эмгектери Индиядан Америкага, Англиядан Индонезияга, Польшадан Босния-Герцоговинага, Испаниядан Бразилияга чейин дүйнөнүн көптөгөн өлкөлөрүндө жактырылуу менен окулууда. Англис, француз, немец, италия, испан, португалия, урду, арап, албания, орус, босния, уйгур, индонезия тилдери сыяктуу

көптөгөн тилге которулган бул эмгектер Түркия сыртында да көптөгөн китеп окуучулар тарабынан окулуп келүүдө.

Дүйнөнүн бардык тараптарында окурмандардын көңүлүнөн орун алган бул эмгектер көптөгөн адамдардын ыйманга келишине, башкаларынын ыйманынын тереңдешине себепчи болууда. Китептерди окуп, анализдеген ар бир адам бул эмгектердин терең акыл, кыска-нуска, оңой түшүнүлө турган жана чын жүрөктөн чыккан сөздөр экендигин, акыл жана илимге таянгандыгын байкашууда. Бул эмгектер – ылдам таасир берүү, так натыйжа жаратуу, талашсыз жана толук илимий болуу өзгөчөлүктөрүнө ээ. Бул эмгектерди окуган жана булар жөнүндө терең ойлонгон адамдар материалисттик философия, атеизм жана ар кандай адашкан ой-пикир жана философиялардын чындыктан алыс экенин байкай алышат. Муну түшүнгөндөн кийин материализмди жактагандар ызалык, өжөрлүктөрү айынан гана жакташат, себеби илимий тараптан материализм жокко чыгарылды. Заманыбызда бардык чындыктан баш тартуучу агымдар Харун Яхья эмгектеринен илимий, идеялык жактан толук жеңилген абалда.

Шек жок, мындай өзгөчөлүктөр – Курандын терең мазмундуулугу жана өзгөчө баяндоосунун натыйжасы. Автор бул эмгектери менен мактанууну максат кылбайт, жалаң гана Аллахтын адамдарды туура жолго салуусуна себепчи болуу ниетинде. Мындан тышкары, бул эмгектердин жарыкка чыгып, таралышында акча табуу максат кылынбайт.

Бул чындыктарды эске алсак, адамдардын байкабаган чындыктарды байкашын камсыз кылган, алардын туура жолду табышына жардамчы болгон бул эмгектерди окууга үндөөнүн абдан маанилүү бир кызмат экендиги жакшы түшүнүктүү болот.

Бул баалуу эмгектерди таанытуу ордуна, адамдардын башын айланткан, пикирлерде кайчылаштыктар, күмөндөр жараткан, ыйманды куткарууда күчтүү жана так бир таасири болбогон демейки, монотондуу китептерди жайылтуу эмгек жана убакыт жоготуусуна алып келет. Негизги максат ыйманды куткаруу эмес, автордун адабий күчүн көрсөтүү болгон эмгектердин күчтүү таасирдүүлүккө жетиши кыйын. Бул бойунча шектенүү жаралгандар бар болсо, Харун Яхьянын эмгектеринин максатынын динсиздик менен күрөшүү жана Куран ахлагын жайуу гана экендигин бул кызматтын таасири, ийгиликтери жана окурмандардын ыраазы болгонунан байкашса болот.

Дүйнөдөгү зулум жана баш аламандыктар, Мусулмандар көрүп жаткан азаптардын негизги себебинин динсиздик пикирлеринин дүйнөдөгү өкүмчүлүгүнүн натыйжасы экендигин билүү зарыл. Бул абалдан кутулуу үчүн динсиздикти илим менен жеңүү, ыйман акыйкаттарын, чындыктарын ортого койуу жана Куран ахлагын адамдар түшүнө ала турган деңгээлде түшүндүрүү зарыл. Зулумдук, согуштар күчөгөн азыркы күндө бул кызматтын колдон келишинче ылдам болушу айдан ачык. Болбосо кеч болуп калышы мүмкүн.

Бул маанилүү кызматта алдыңкы ролду аркалаган Харун Яхья эмгектери, Аллахтын буйругу менен, XXI кылымда дүйнө инсандарын Куранда сүрөттөлгөн бейпилдик жана

тынчтыкка, чынчылдык жана адилеттүүлүккө, сулуулук жана бактылуулукка жеткирүүгө бир себепчи болмокчу.

ОКУРМАНГА

* Автордун эмгектеринде эволюция теориясынын кыйрашына атайын орун беришинин себеби – бул теориянын ар түрдүү динге каршы бир философиянын негизин түзүгөндүгүндө. Жаратылуу жана натыйжада Аллахтын бар экендигинен баш тарткан дарвинизм 140 жылдан бери көптөгөн адамдардын ыйманын жоготушуна же жүрөктөрүндө күмөн жаралышына себеп болуп келди. Ошондуктан, бул теориянын бир калп экендигин ачык далилдөө - абдан маанилүү ыймандык милдет. Бул маанилүү кызматтын бардык адамдарга жеткирилиши зарыл.

* Дагы бир белгилей кетчү жагдай – бул китептердин мазмуну менен байланыштуу. Автордун бардык китептеринде ыйман темалары Куран аяттары негизинде түшүндүрүлүүдө, адамдар Аллахтын аяттарын үйрөнүүгө жана жашоого чакырылууда. Аллахтын аяттары менен байланыштуу бардык темалар окурмандын акылында эч кандай күмөн же суроо белгиси жаралбай турган негизде түшүндүрүлүүдө.

* Түшүндүрүүдө колдонулган чынчыл, жөнөкөй баян китептердин жаш-кары дебей бүт адамдардын оңой түшүнүшүнө шарт түзүүдө. Таасирдүү жана жөнөкөй баян колдонулган китептер - «бир токтобой окулчу» китеп өзгөчөлүгүнө ээ. Динден баш тартуу бойунча өжөрлүк көрсөткөн адамдар да бул китептерде түшүндүрүлгөн чындыктардан таасирленүүдө жана түшүндүрүлгөндөрдү калпка чыгара албай келет.

* Бул китеп жана автордун башка эмгектерин окурмандар жалгыз окуса да, маектешүү чөйрөсүндө окушса да болот. Бул китептенден пайдаланууну каалагандардын чогуу маек курушу, тажрыйба жана пикирлерин ортого койушу пайдалуу болот.

* Ошондой эле, жалаң гана Аллахтын ыраазычылыгы үчүн жазылган бул китептердин таанылышы жана окулушуна себепчи болуу да чоң кызмат болмокчу. Себеби автордун бардык китептеринде далил жана ишендирүү тарабы абдан күчтүү. Ушул себептен динди түшүндүрүүнү каалагандар үчүн эң эффективдүү ыкма – бул китептерди окууга башка адамдарды да үндөө болмокчу.

* Бул эмгектерде башка кээ бир эмгектерде байкалчу жазуучунун жекече ойлору, шектүү булактарга таянган сөздөрү, ыйык нерселерге болгон керектүү адап жана урматка көңүл бурбаган баяндар, үмүтсүз, күмөн жаратуучу түшүндүрүүлөрдү жолуктурбайсыз.

БАШ СӨЗ

ААЛАМДЫН ТЕРЕҢДИКТЕРИНЕН ДНК МОЛЕКУЛАСЫНА

Бул китептин темасы болгон ДНК – куралсыз көз менен көрүүгө мүмкүн эмес болгон кичинекей клеткаларыбыздын маалымат банкы. Айланабыздагы жандыктарга тиешелүү маалыматтар ар жандыктын бүт клеткаларынын ичиндеги «ДНК» деп аталган бул маалымат банкында сакталган. Бир гүлдүн, бир апельсиндин, бир чыйырчыктын, бир кабыландын же бир адамдын бүт дене түзүлүшү өзгөчөлүктөрү аларды түзгөн клеткалардын ядролорунда турат. Китепти кармап турган колуңузду бир караңыз. Колуңузду түзгөн миллиондогон клетканын ар биринде бул маалымат кампалары бар.

Бул китептеги маалыматтар көзгө көрүнбөгөндөй кичинекей, бирок курамы жана маалымат көлөмү жагынан он миндеген китептен турган бир китепкана чондугундагы молекулалар жөнүндө. Китеп бою, бир тараптан миллиондогон эсе чоңойтуу менен гана көрүүгө мүмкүн болгон ДНКнын кереметтүү тараптарын карасак, экинчи тараптан жандыктардын мынчалык кичинекей чондуктагы бир бөлүгүнүн эволюция теориясын кандайча жарга такаганын көрөбүз. Бул укмуштуу түзүлүштөрдүн детальдарын карап жатып ааламдардын Рабби болгон Аллахтын чексиз улуулугун, илиминин теңдешсиздигин, чексиздигин жана жараткан нерселерине болгон өкүмдарлыгын терең ойлонуу мүмкүнчүлүгүн табабыз.

Бирок 20-кылымда ачылган ДНКны кароодон мурда, кыскача биз жашап жаткан жана күн сайын жаңы бир тарабы ачылып жаткан ааламды ойлоп көрөлү. Бир-биринен жүз миндеген жарык жылы алыстыктагы миллиарддаган галактика... Акылга сыйышы кыйын болгон масштабдагы бул галактикаларды толтурган миллиондогон жылдыздар... Абдан татаал бир тартипте, миңдеген километр ылдамдыкта тынымыз айланган, бирок бир-бирин эч качан сүзбөгөн ири планеталар... Мына биз ушул жерде, бул планеталардын кичинекей бир даанасы үстүндө чекиттен да кичинекей болгон адамдын курулуш материалы болгон клетканы электрондук микроскоп менен изилдеп жатабыз.

Жашоого мүмкүндүк берген шарттардын баары жандыктар үчүн сөзсүз керек. Дүйнө – Аллахтын мээриминен менен атайын жаралган жана жашап жаткан бир жер. 20-кылымдын алдыңкы илимпоздорунан Альберт Эйнштейн адамдын ааламдагы тартипти түшүнүшү кыйын экенин минтип айткан:

Адам акылы ааламды түшүнө ала турган чондукка ээ эмес. Абдан чоң бир китепканага кирген кичинекей бир жаш бала сыяктуубуз. Китепкананын дубалдары ар кайсы тилдердеги китептер менен курчалган. Жаш бала бул китептердин бирөөлөр тарабынан жазылганын билет. Бирок ким тарабынан жана кантип жазылганын билбейт. Кайсы тилдерде жазылганын түшүнбөйт. Бирок жаш бала китептердин тартибинде белгилүү бир план бар экенин байкайт... акылга сыйгыс бир тартип бул.¹

Бул кереметтүү чөйрөнүн ичинде дал муктаж болгон системалар менен жабдылган адам өз денеси жөнүндө тереңирээк маалымат алган сайын канчалык кереметтүү абалда өмүр сүрүп жатканын көрөт. Жашоонун агымына өзүн алдырып ойлонбостон жашаган көп адамдар денесиндеги жашыруун системаларды байкаган сайын, жаралуу максатын ойлонот жана аны жараткан Аллахтын алдындагы жоопкерчилигин сезет. Кээ бир илимпоздор Аллахтын илиминин улуулугун, кемчиликсиз жаратуусун көрүп, Аллахтын бар экенине ыйман келтиришкен. Кээ бирлери болсо абийирлери кабыл алса да, бой көтөрүүдөн улам Аллахка муктаж абалда жашап жатканын көрмөксөн болуп өжөрлүк кылууда. Бирок чындыктарга каршы тирешүү чындыкты өзгөртпөйт. Аллах кээ бир адамдардын андай мамилесин төмөнкүдөй билдирген:

Чындыкты батыл (жалган) менен жаппагыла жана чындыкты жашырбагыла. Силер (чындыкты) билип турасыңар. (Бакара Сүрөсү, 42)

Эй адамдар, силер Аллахка муктажсыңар; Аллах болсо Ганий (эч нерсеге муктаж эмес), Хамид (мактоого ылайыктуу). (Фатыр Сүрөсү, 15)

БЕЛГИЛҮҮ БОЛГОН ЭҢ АЛДЫҢКЫ МААЛЫМАТ БАНКЫ: ДНК

Өнүккөн илим жандыктардын эч кокустуктар пайда кыла албай тургандай кемчиликсиз бир тартипке жана абдан комплекстүү түзүлүштөргө ээ экендигин көрсөттү. Бул болсо жандыктарды жогорку күч жана илим ээси Раббибиз жараткандыгынын апачык бир далили. Жаратуучубуз болгон Аллахтын бар экенин жокко чыгаруу менен кокустуктарга таянган эволюция теориясы болсо чыккан күнүнөн бери эң кыйратуучу соккулардын бирин молекулярдык биология тармагындагы жетишкендиктерден алды. Себеби молекулярдык биология «жандуулуктун келип чыгышы жөнөкөй түзүлүштөргө таянат» деген дарвинисттик көз-караштарды талашсыз далилдер менен түп-тамырынан кыйратууда. Илимпоздор клетканын ичинде «молекулярдык машина» деп атаган комплекстүү түзүлүштөрдү түшүнгөн сайын булардын кокустуктар натыйжасында эч пайда болбошун апачык көрүшкөн.

Бул түзүлүштөрдүн бири – 1950-жылдары электрондук микроскоптун табылышы менен ачылган, клетканын маалымат банкы ДНК. ДНК – ар бир клеткада жайгашкан, кереметтүү бир тартиптеги, ири бир молекула. Бул узун молекула тизмегинде ал клетканын жана ал клетка тиешелүү болгон жандыктын бүт физикалык жана химиялык түзүлүшүнө байланыштуу маалыматтар коддолгон. Бирок клетканын ичинде мындай маалымат банкынын болушу өзү жалгыз эч нерсеге жарабайт. Бул маалымат банкынын ичиндеги маалыматтар туура окулушу жана алынган маалыматка жараша өндүрүш жасалышы зарыл. Жансыз заттардын код жазышы, коддорду (шифр) чечмелешти, көп баскычтуу чараларды көрүшү, колундагы маалымат жабыр тартпашы үчүн система курушу мүмкүн эмес. Буларды топурактагы элементтерден түзүлгөн молекулалар өз башынча жасай албайт. Бирок дарвинисттер эволюция теориясына ушунчалык фанатизм менен жабышкандыктан, кийинки бөлүмдөрдө терең карала турган бул чындыктан баш тартышат. Бүт нерсенин кокустан пайда болгонуна өздөрүн жана башка адамдарды ишендирүү үчүн акылга жана логикага сыйбас, илимден абдан узак көз-караштарын өжөрдүк менен жакташат. Бирок Нобель сыйлыгынын ээси, биохимик жана ДНКны ачкан илимпоздордун бири Фрэнсис Крик (Francis Crick), өзү да эволюционист болгонуна карабастан, Life Itself (Жашоонун өзү) аттуу китебинде чындыктарды мындайча кабыл алган:

Учурда колубуздагы маалыматтарга таянып чынчыл бир адам муну гана айта алат: бир мааниде жашоо кереметтүү абалда пайда болгон.²

Эволюционисттик көз-караштары менен белгилүү болгон Ричард Доукинс болсо клетка ичинде жашырылган бул комплекстүүлүк жөнүндө мындай дейт:

Физика китептери татаал болушу мүмкүн, бирок... бир физика китеби түшүндүргөн зат жана кубулуштар ал китептин авторунун денесиндеги жалгыз бир клеткадан жөнөкөй. Жана бул автор көпчүлүгү бир-биринен айырмалуу болгон, кылдат бир

архитектура жана кемчиликсиз бир инженердик менен, бир китеп жаза ала турган жөндөмдөгү, иштеген бир машина абалындагы уюшкан триллиондогон клеткадан турат... Бир даана адам клеткасында Британика энциклопедиясынын отуз томун, ал тургай 3-4 эсе көбүн кампалай ала турган маалымат мүмкүнчүлүгү бар.³

20-25 жыл мурда столуңздун үстүндө турган бир CD көрсөнүз, аны биринчи жолу көрсөнүз да, ал нерсе кокустан пайда болду деп эч айтмак эмессиз. Жупжука жана түптүз бир төгөрөк пластмасса бөлүкчөсүн көрсөнүз, анын түздүгүн карап бул белгилүү бир максатта даярдалган деген ойдо калмаксыз. Анын планын, өзүн жасап, столуңузга койгон адамды көрбөсөнүз да, металл жана пластмасса заттар өзүнөн-өзү, кокустан мындай тартиптүү формага келип калды демек эмессиз.

Анан бул буюмдун түзүлүшүн терең изилдедиңиз жана анын бетинде чуңкур жана дөңчөлөрдөн турган «0» жана «1» сандары менен коддолгон маалыматтар бар экенин түшүндүңүз дейли, анда кандай ойго келмексиз? Бир караганда төгөрөк жука бир нерседей көрүнгөнү менен, бул дискти бир стадиондой чоңойтсоңуз, бетиндеги чуңкурлар болжол менен бир кумчалык болот.⁴ Бүт бул чуңкур-дөңчөлөр текст, үн жана сүрөттөлүштү камтыган маалыматтардын коддолгон абалын түзөт. Бул төгөрөк буюмдун ичине ондогон китептик маалыматтын батырылышы, албетте, бул жерде акылдуу жана илимдүү адамдардын эмгеги бар экенин апачык көрсөтөт жана эч ким «жок, бул андай эмес» дебейт. Тескерисинче бул жерде жогорку бир технологиянын болушу (маалыматтардын кысылып сакталышы, коддолушу, корголушу сыяктуу баскычтар) ал CD'нин план, долбоор менен, бир максатты көздөп жасалганын далилдейт.

Бирок түз бир пластмасса бөлүкчөсүн кокустан пайда болушу мүмкүн эмес деп ойлогон кээ бир адамдар ДНКдагы кемчиликсиз жаратуу жөнүндө ошондой чынчылдык менен сөз кылышпайт. Миндеген томдук энциклопедияны ээлей турган маалымат көзгө көрүнбөгөн бир жерге, эң идеалдуу батырылган жана коддолгон ДНК молекуласын кокустан пайда болгон дешет. Бир CD'ни жасаган жана ичине маалыматтарды жазган адамдын мээси да ДНКнын ичиндеги маалыматтар урматында иштеген клеткалардан турат. Мунун логикасыздыгы апачык көрүнүп турат. Бир CD ичиндеги маалыматтар адамга бирөөлөр тарабынан ошол жерге жазылган деген пикирди берген сыяктуу, мындан бир топ жогорку технология менен, кеңири масштабдуу бир маалымат банкын камтыган ДНК дагы жогорку бир акылдын, жаратуунун бар экенин көрсөтөт. Бул акыл – Улуу Раббиздин чексиз акылы. ДНК дагы – жаратылышындагы улуулуку 20-кылымдын технологиясы менен түшүнүүгө мүмкүн болгон Аллахтын бир керемети. Раббиз жараткан нерселеринин максатын бир аятта мындайча билдирет:

Аллах жети асманды жана жерден да алардын окшошун жаратты. Буйрук булардын арасында токтобостон түшүп турат; силердин чынында Аллахтын бүт нерсеге кудуреттүү экенин жана чынында Аллахтын илими менен бүт нерсени курчаганын билишинер, үйрөнүшүңөр үчүн. (Талак Сүрөсү, 12)

1- БӨЛҮМ

КЛЕТКАНЫН 20-КЫЛЫМДА АЧЫЛГАН ТАРАПТАРЫ

Жыйырманчы кылымдын экинчи жарымында молекулярдык биология тармагындагы өнүгүүлөр клетканын ичиндеги миниатюралык дүйнө жөнүндөгү көз-карашты тамырынан өзгөрттү. Учурдагы өнүккөн технология менен адамдар клеткадагы кемчиликсиз жана комплекстүү механизмдерден кабардар болушту. Ошентип булардын кокустан же акырындап өзүнөн-өзү пайда боло албашын түшүнүштү. Клетканы түзгөн системалардын көпчүлүгү жарыктын көзгө көрүнгөн толкун узундугунун астында. Клетканын кээ бир бөлүктөрүн рентгендик кристаллография деп аталган алдыңкы ыкмалар менен гана изилдөө мүмкүн болууда.

Ал эми Дарвин теориясын чыгарган кезде ДНК сыяктуу бир молекуланын спиралдык түзүлүшүн жана маалымат мүмкүнчүлүгүн изилдөө мындай турсун, илим клетканын негизги түзүлүшүн да билбей турганчалык артта (примитивдик) эле. Жеймс Уотсон (James Watson) менен Фрэнсис Крик ДНКнын спиралдык түзүлүшүн Дарвиндин Түрлөрдүн келип чыгышы аттуу китеби чыккандан болжол менен 100 жылдан соң аныкташты. Ал кезден бүгүнкү күнгө чейинки өнүгүүлөрдү Дарвин божомолдой алмак эмес эле. Бул жагынан караганда тамырынан жараксыз маалымат жана гипотезаларга таянган эволюция теориясынын ДНК сыяктуу илимпоздорду дагы деле таң калтырган бир түзүлүштү түшүндүрө албашы анык. Кембридж университетинен философ д-р Стивен К. Мейер (Stephen C. Meyer) учурдагы илимди Дарвиндин дооруна салыштырып жатып мындай дейт:

20-кылымдын акыркы жарымында молекулярдык биология менен биохимиядагы өнүгүүлөр клетка ичиндеги миниатюра дүйнө жөнүндөгү түшүнүгүбүздү тамырынан өзгөрттү. Жүргүзүлгөн изилдөөлөр жашоонун негизги бөлүктөрү болгон клеткалардын өз ичтериндеги процесстерди жөнгө салуу максатында маалымат сактаарын, жиберээрин жана тартипке салып колдоноорун аныктады... Учурда биологдор клеткалар жөнүндө «реалдуу убакыттуу таркатуучу компьютерлер» же «комплекстүү процессор системалары» деп сөз кылышууда... Дарвин албетте бул нерселерди эч билген эмес, булардын түбүн изилдөөгө да аракеттенген эмес. Мунун ордуна биологиялык эволюция теориясы менен жашоонун «бир канча жөнөкөй формадан» баштап, акырындап комплекстүүрөөк абалга келгенин түшүндүрүүгө аракеттенген... 1870- жана 1880-жылдары илимпоздор жашоонун келип чыгышына бир түшүндүрмө табуу абдан оңой деп ойлошкон. Жашоо көмүр кычкыл газы, кычкылтек жана азот сыяктуу жөнөкөй химикаттардын кошулушу менен оңой гана алынуучу протоплазма деп аталган бир заттан келип чыккан деп элестетишкен.»⁵

Бирок Дарвиндин мураскорлору болгон кээ бир илимпоздор атомдор кокустан өз башынча биригип комплекстүү жандыктарды пайда кылган деген көз-карашта. Өзгөчө акыркы 50 жыл ичиндеги молекулярдык генетика тармагындагы укмуштуу өнүгүүнү эске алсак, Дарвиндин пикирлеринин дагы эле келе жатышы абдан таң калыштуу. Бул өзү да бир эволюционист болгон Гарвард университетинен биолог жана генетик д-р Ричард Левонтиндин (Richard Lewontin) бир моюнга алуусунда да орун алат:

... эволюция бир чындык эмес, бир философия. Эң биринчиден материализм келет (априори) жана далил бул өзгөрбөс философиялык көз-карандылыктын жарыгында которулат...⁶

Эволюция теориясынын мураскорлору материализмге болгон көз-карандылыгы (жакындыгы) себебинен илим ортого койгон чындыктарды көбүнчө кабыл ала албай жатышат. Ушул себептен 19-кылымдын эскирген илим түшүнүгүн дагы эле өжөрдүк менен бүгүнкү күнгө алып келүүгө аракеттенишүүдө. Бирок чындыктар ушунчалык ачык болгондуктан, эч бир жалган (батыл) философия менен жабуу мүмкүн эмес. Куранда Аллах «акыйкатты жалган менен жараксыз кылуу үчүн күрөшкөндөр» (Кахф Сүрөсү, 56) болоорун билдирүүдө жана бир аятында минтип буюрууда:

Жок, Биз чындыкты батылдын үстүнө таштайбыз, ал (чындык) анын (батылдын) мээсин талкалайт. Бир карасаң, ал жок болуп кеткен болот. (Аллахка карата) Мындай сыпаттаганыңар үчүн силерге азап болсун. (Анбия Сүрөсү, 18)

Клетка чоң бир шаардан да комплекстүүрөөк

Эволюционисттик сценарий боюнча, мындан төрт миллиард жылдай мурда калп бир примитивдик дүйнө атмосферасында бир катар жансыз химиялык заттар реакцияга кирип, чагылгандардын, жер титирөөлөрдүн таасири менен аралашкан жана алгачкы жандуу клетка пайда болгон. Чынында болсо клетка калкы эң көп жана алдыңкы технологияга ээ бир шаардан да комплекстүүрөөк бир түзүлүшкө ээ. Клетканын ичинде энергия өндүрүүчү станциялардан протеин өндүрүүчү заводдорго, чийки заттарды ташуучу системасынан ДНКны которуучу код чечмелегичтерге, тыгыз жана үзгүлтүксүз байланыш системасына чейин көптөгөн түзүлүштөр кемчиликсиз бир уюшкандыкта тынымсыз иш-аракетте.

Эволюционисттердин «клетка кокустан пайда болгон» деген пикирине ишенүү «болжол менен 10 миллион калкы бар Стамбул шаары; бүт имараттары, унаа жолдору, транспорт системалары, электр жана суу тармактары, заводдору, байланыш системасы ж.б. менен бирге, кокусунан, бороон, жер титирөө сыяктуу табият кубулуштары натыйжасында өзүнөн-өзү пайда болду» деп айткандай эле логикасыз жана күлкүмүштүү. Массачусетс технология институтунда (MIT) физика жана биология тармактарында изилдөөлөр жасаган Израилдик илимпоз проф. Жеральд Л. Шредер (Gerald L. Schroeder) клеткадагы тартипти мындайча сүрөттөйт:

Жашоону багыттаган реакциялардын татаалдыгы ушунчалык таң калыштуу... Адам денеси 10^{27} атомдон турган 75 триллион клетка орток жашоо гармониясы ичинде кыймылдаган, жакшы тартипке салынган бир машина же таң калтырарлык бир ири шаар сыяктуу иштейт. Ар бир клетканын жашоону пайда кылуу үчүн өз алдынча салым кошушу менен бирге, эки клетканын бир учурда бир кыймылды жасаганы сейрек кездешет. Бүт «башаламандыкка» карабастан, адам денесинде иштер арап чачына айланбайт.⁷

Астробиолог Карл Саган (Carl Sagan) бир эволюционист болсо да, клеткадагы таң калыштуу тартип жөнүндө бир искусство шедевриндей сөз кылат:

Жандуунун клеткасы детальдуу жана комплекстүү бир архитектура керемети. Микроскоптон каралганда акылдан азгандай бир кыймылдар көрүлөт. Теренирээк баскычта молекулалардын укмуштуу бир ылдамдыкта синтезделээри белгилүү. Дээрлик кандайдыр бир энзим секундасына 100 башка молекуланын синтезделишинде катализатор кызматын аткарат. Он мүнөттө метаболизмдин уланта алган бир бактерия клеткасына тиешелүү массанын абдан көп бөлүгү синтезделген болот. Жөнөкөй бир клетка камтыган маалыматтын Британика энциклопедиясынын жүз миллион бетине тең 10^{12} бит маалымат камтый турганы божомолдонгон.⁸

Клетка ичиндеги ядро эң негизги генетикалык материал болгон ДНКны алып жүрөт. Клетка ичиндеги митохондриялар азык абалындагы глюкозаны энергия пакеттерине айлантат. Микро-тюбиктер клетканын бүт жагына созулат жана протеиндер муктаж болгон заттарды керектүү жерлерге алып барышы үчүн өтө маанилүү жолдорду пайда кылышат. Болгондо да денебиздеги миллиарддаган клетка бүт системаларын молекулалардан жасашат. Ошол эле учурда клеткалар өз ичтеринде тынымсыз кароо жана оңдоо иштерин жүргүзүшөт. Бир тараптан кызматтарын аткарып жатып, экинчи тараптан өздөрүн жаңылашат.⁹ Мындан тышкары, энергияларын да өздөрү алышат. Германия Федералдык физика жана технология институтунун башчысы проф. д-р Вернер Гитт (Werner Gitt) «биологиялык энергия айлануу системасы ушунчалык таң калыштуу жана акылдуулук менен жаратылгандыктан, энергия инженерлери муну таасирденүү менен гана карашат. Ушул күнгө чейин эч ким мынчалык алдыңкы миниатюралык жана абдан натыйжалуу механизмди туурай алган жок»¹⁰ деп, клетканын адам жасаган бир машинадан канчалык жогору экенине басым жасайт.

Илимпоз Говард Пет (Howard Peth) болсо Blind Faith: Evolution Exposed (Сокур ишеним: эволюциянын жүзү ачылды) аттуу китебинде жөнөкөй клетка деген бир нерсе жок экенин мындайча айткан:

Мурда клетка бир ядро менен цитоплазма «деңизи» ичиндеги башка бөлүктөрдөн турат деп кабыл алынчу. Бирок клетка ичинде көп жерлер бош эле. Эми болсо бир клетканын чындап эле «ок сыяктуу экенин», б.а. клетканын жана аны камтыган дененин жашоосу үчүн керектүү болгон маанилүү функционалдык бөлүктөргө толо экенин билебиз. Эволюция теориясы жашоо «жөнөкөй» бир клеткадан өрчүгөн деп эсептейт, бирок учурда илим жөнөкөй клетка деген бир нерсенин жок экенин көрсөтүүдө.¹¹

Жыйынтыктасак, клеткалар – 19-кылымда Дарвин доорунда элестетилгендей, жөнөкөй ыйлаакчалар эмес, тескерисинче, 20-кылымда физик, астробиолог проф. Поль Дейвис (Paul Davies) айткандай, эң алдыңкы технологияга ээ компьютерлер же комплекстүү шаарлар сыяктуу.

2- БӨЛҮМ

ЖАНДУУЛУКТУН МААЛЫМАТ БУЛАГЫ: ДНК

Бүт жандуулардын негизги генетикалык заты болгон ДНК – кийинки бөлүмдөрдө теренирээк каралгандай оролгон тепкичтерге окшош бир түзүлүштөгү, абдан узун бир молекула. Бүт жандууларда (адамдар, гүлдөр, канаттуулар, чымындар, ал тургай бактерияларда) ДНК бар. ДНК жандуу клеткасынын өзгөчөлүктөрү жана тартиптүү иштеши менен байланыштуу керектүү бүт маалыматтарга ээ. Ошондой эле, жандуунун кандай көрүнүштө болоору, кандай түзүлүшкө ээ болоору, кантип чоңойоору, органдарынын кантип иштеши жөнүндөгү бүт маалыматтар ДНКда алдын ала аныкталган абалда турат. Мисалы, бир адамдын ДНКсы анын бою, көзүнүн өңү жана дене түзүлүшү менен байланыштуу бүт майда-баратты, дененин кайсы коркунучтардан кантип коргоноору, клетканын курулуш материалдары болгон протеиндерди кантип өндүрөөрү сыяктуу маалыматтарды камтыйт. Бир гүлдүн ДНКсы болсо гүлдүн жыты, түсү, тикендеринин түзүлүшү, жалбырактарынын формасы, сабынын жоондугу жөнүндөгү миллиондогон майда-бараттуу маалыматты коддолгон абалда сактайт. ДНК молекулалары ар жандуунун кантип курулаарын жана кантип иштээрин аныктаган масштабдуу пландар, долбоорлор сыяктуу кызмат аткарат.

Адам өзүнөн бир топ акылдуу бул молекуланы ар бир клеткасында алып жүрөт. Мисалы, азыр бул саптарды окуган көздөрүнүздөгү ар клетканын ичинде ДНК тизмеги пакеттелген абалда турат. Китептин беттерин барактаган манжаларыңыздагы ар бир клеткада, жүрөк клеткаларыңызда, сөөк клеткаларыңызда, кыскасы, денеңизди түзгөн ар бир клеткада ДНК молекуласы бар. Болгондо да адам жашашы үчүн дайыма иш үстүндө. Илим теоретиги проф. д-р Вернер Гитт ДНКдагы маалымат масштабынын кереметтүүлүгү жөнүндө мындай дейт:

Протеин коддоочу бөлүмдөрүнөн сырткары, ДНК ошол эле учурда сансыз өлчөмдө структуралык жана функционалдык маалыматтарды камтыйт. Сакталган маалымат митохондрия жана рибосома сыяктуу кичинекей органеллдердин жасалышы үчүн керектүү болгон сыяктуу эле, чоң органдардын (мисалы, жүрөк, бөйрөктөр, мээ сыяктуу) жана жандуунун бүт денесинин курулушу үчүн да керектүү коддорду камтыйт. Ушул күнгө чейин эч ким өтө таң калыштуу комплекстүү болгон бул системаны чечмелей алган жок.¹²

Проф. Гитт көңүл бургандай, ДНКдагы маалыматтардын таасир чөлкөмү абдан кенен. ДНК тышкы көрүнүштү эле аныктабайт; ошол эле учурда клеткалар, органдар жана системалар масштабында миңдеген ар кандай окуяны пландайт. Аллах ДНКда

сактаган маалыматтар урматында денебизде ишке ашкан окуялардын аз бир бөлүгү жалпысынан төмөнкүлөр:

*Сөөктөр дал болушу керек болгон жерде, формада жана чоңдукта өрчүшөт; баш сөөгү, кабыргалар, бел сөөгү, омурткалар баары белгилүү бир максатты көздөгөн кызматка, өзгөчө бир формага жана жоондукка ээ. Мисалы, омурткалар ичинен мааниси абдан зор жүлүн өтө алчу идеалдуу формага ээ. Ошол сыяктуу баш сөөгү мээни, кабыргалар өпкө жана жүрөктү коргоо үчүн атайын калыпка салынган. Булардын баарынын гармониялуу өрчүшү да ДНКда жазылган пландын бир бөлүгү.

*Адам денесинде 206 башка башка сөөк бөлүгү бир бүтүндөй кыймылдай турган абалда бир-бирине булчуңдар менен туташышкан. Бул булчуңдардын тепкичтен түшүп-чыга алууну, чуркоону, ийилип өйдө болууну камсыздай турган ийкемдүүлүгү менен кыймыл жөндөмү да ДНКда жазылган. Аллах ДНКда аныктап койгон маалыматтар урматында булчуңдар биздин каалообузга жараша кыймылдайт. Ушундайча адам суу чынысын кармай алат, китеп беттерин барактай алат, креслодо кулабастан отура алат же бир топ килограмм салмактагы пакеттерди көтөрүп жүрө алат.

*Сөөктөрдүн арасындагы сүртүлүүгө тоскоол болгон кемирчектер болсо формасы, түзүлүшү жана жайгашышы жагынан абдан өзгөчө кыртыштар. Мисалы, тизелердеги кемирчектер тампон кызматын аткарып, ондогон килограмм салмагындагы дене оордугун сезбестен көтөрүп жүрүүнү камсыздайт. Булардын детальдуу планы да ДНКда жазылган.

*Болжолдуу 100000 км узундуктагы, ичинде өтө маанилүү бир суюктук болгон канды ташуучу тамырлар денедеги бүт чекитке жетип, бүт кыртыштардын кан менен азыктанышын камсыздашат. Тамырлар клеткаларга дайыма таза кан жана кычкылтек алып барып, бир тараптан кирдеген канды чогултушат. Жүрөктүн өзгөчө насостоо системасы менен ортоктошуп иштеген жана кээ бирлери бир тал чачтан ичке болгон тамырлар көз жумгучунан манжа учуна, мээден бөйрөктөргө чейин, кыскасы дененин бүт тарабына канды жеткиришет.

*Нервдердин бир тармак сыяктуу денени капташын, дененин нервдер аркылуу кабылдаган өзгөрүүлөргө ылдам реакция беришин жана бүт бөлүктөрүнүн жалгыз бир дене сыяктуу иштешин камсыздашат.

*Денедеги болжолдуу 200 башка башка түрдөгү клеткалардын баары түпкүрүндө бирдей механизмдерге ээ болгонуна карабастан, ар кандай кызматтарды аткарышат. Мисалы, бир боор клеткасы миллисекундалар (секунданын миңден бири) ичинде 500 түрдүү химиялык процессти жасаса, бир жүрөк клеткасы өмүр бою электр энергиясын өндүрө алат.

*Адамдын отурган жеринен туруп басышы, тик турушу, дем алышы, көздөрүн ачып-жумушу, кыскасы өмүрүн улантышы үчүн керектүү болгон энергияны өндүрүү да клеткада жазылган пландын бир бөлүгү. Клеткалардын баары желген азыктардан эң көп энергияны кантип ала алышаарын жана бул энергияны эң натыйжалуу кантип колдоноорун ушул план урматында билишет.

*Өзү да эттен турган ашказандын эттерди сиңирүүчү кислоталарды чыгарып жатып өзүн талкалабаган бир системага ээ болушу, кесилген терини ондоодо кандын уюшу үчүн 20дай энзимдин ишке киришиши – ДНКда жазылган чаралардын бир канчасы гана.

*Клеткалар арасындагы жогорку бир байланыш системасы болгон жана бүт дене тең салмактуулуктарын жөнгө салган гормондук система да ДНКда аныкталган маалыматтардын негизинде иштейт. Денедө кайсы заттардын канчалык колдонулаары, ашыкчасынын кантип кампаланаары же денеден кантип чыгарылаары да ушул белгилүү пландын ичинде.

*Мындан тышкары, ДНК иммундук системадагы клеткалар арасы маалымат алмашуунун кантип жасалаарын да аныктайт. Мисалы, жара сымал бир кыртышта бузулуу болгондо, иммундук системага тиешелүү реакциялар башталат. Коргонуу клеткалары, жарадан кирген микрпторго каршы кол салуу үчүн эң кыска убакыт ичинде жерди аныкташат. Анан коркунуч пайда кылган абалды анализ кылып, микрпторго каршы согушту баштоочу кабарларды жөнөтүшөт.

Дагы ал жөнүндө китепканалар толо маалымат жазуу мүмкүн болгон адам денесинин билинген жана билинбеген кылдат тартиптери ДНК деп аталган маалымат банкында жазылуу бир пландын бөлүктөрү. Кыскасы, ДНКлар жандууларда архитектор, инженер, жыт эксперти, ботаник, лаборант, ички архитектор, чийгич-конструктор, сүрөтчү, доктор жана дагы көптөгөн санап бүткүс чебер искусство адамы жана илимпоздун кызматын аркалаган бир пландоо борбору катары кызмат кылышат. Бул саптарды окушуңуз, көрүшүңүз, дем алышыңыз, ойлонушуңуз, кыскасы, жашашыңыз үчүн дайыма кызмат кылып жаткан бул молекулаларды Улуу Раббиз Аллах жаратып жатат жана дайыма башкарып турат. Бул чындык бир Куран аятында мындайча билдирилет:

«Мен чындыгында, менин да Раббим, силердин да Раббинер болгон Аллахка тобокел кылдым. Ал маңдайынан кармап-көзөмөлдөбөгөн эч бир жандык жок. Сөзсүз менин Раббим туптуура бир жол үстүндө (туптуура жолдогуну коргоодо).»
(Худ Сүрөсү, 56)

ДНКдагы маалыматтарды абдан жөнөкөй бир мисал болгон бир китепке салыштыралы. Бир китептин өзүнөн-өзү пайда болушунун мүмкүн эмес экени анык чындык. Бул кандайдыр бир жол менен мүмкүн болду десек да, ал китепте жазылгандардын кандайдыр мааниси бар маалыматтарды камтышы такыр мүмкүн болбойт. Проф. Филлип Жонсон (Phillip Johnson) ушул мисалдын негизинде туш келди кокустуктардын мындай күчү, жөндөмү, акылы жок экенин айтат:

... тамгаларды, боштуктарды, тыныш белгилерин туш келди бириктирүү менен кадимки узундуктагы мааниси бар жана логикалуу бир китепти пайда кылуунун эч мүмкүн эмес экенине дээрлик бүт адамдар кошулат. Ал тургай, «башында сөз бар эле»

деген сыяктуу бир сүйлөмдүн тамгалардын жана сөз боштуктарынын туш келди аралашып чачылышы натыйжасында келип чыгышы да такыр мүмкүн эмес.¹³

Шексиз, ДНКда жазылган маалымат «башында сөз бар эле» сүйлөмүнө эч салыштырылгыс комплекстүү бир түзүлүшкө ээ жана бул комплекстүү түзүлүштүн өзүнөн-өзү же «кокустан» пайда болгон болушу такыр мүмкүн эмес. Болгондо да, миллиондогон жылдан бери миллиарддаган жандыктагы триллиондогон ДНК кемчиликсиз бир система менен коддолуп, көзгө көрүнгүс кичинекей бир жерге батырылып, эң акылдуу жол менен колдонулууда. Демек адамды да, анын клеткасын да, ДНКсын да кемчиликсиз пландап тартипке салган бир Жаратуучу бар. Ал Жаратуучу чексиз кудуреттүү Аллах. Мунун тескерисин жактоо чындыктарды, акыл жана логиканы четке кагуу дегенди билдирет.

Бирок тамгалардын өзүнөн-өзү тизилип үч кичинекей сөздү да жазышы мүмкүн эмес экенин токтолбостон айта турган көп адамдар «миллиарддаган атомдун бир-бирден өзгөчө бир тизмек менен биригип китепканалар толо маалыматка ээ бир молекуланы пайда кылышы «кокустуктар» натыйжасында болгон» деген калпты эч каршы чыкпастан угушууда. Мунун жалгыз себеби – бул дарвинизмге далилсиз, фанаттык жабышуу. Мындай фанатизм мээлүү кээ бир адамдардын апачык болгон Жаратуу чындыгын көрүшүнө тоскоол болуп, аларды эч акылга сыйбас ишенимдерге багыттоодо. Бул стереотиптен кутулган, акыл жана абийири менен ойлонгон ар бир адам ДНК сыяктуу чексиз бир маалымат банкынын Аллахтын жаратышы менен гана пайда болушу мүмкүн экенин апачык көрөт.

Аларга: «Аллах түшүргөндү ээрчигиле» деп качан болбосун айтылганда, алар: «Жок, биз аталарыбыз кылган нерсени (салтты) ээрчийбиз» дешет. Аталарынын акылы эчтекеге жетпес жана туура жолду таба албаган болушсачы? Чындыктан баш тартуучулардын (каапырлардын) мисалы кыйкырып-өкүрүүдөн башка эч нерсе укпастан (уккан же кыйкырган нерсесинин маанисин билбеген жана тынымсыз) айкырган (бир айбан) мисалы сыяктуу. Алар – дүлөй, тилсиз, көр; ошондуктан акыл жүгүртүп (чындыкка) жете алышпайт. (Бакара Сүрөсү, 170-171)

3- БӨЛҮМ

ДНК МОЛЕКУЛАСЫНЫН КЕРЕМЕТТҮҮ ТҮЗҮЛҮШҮ

Бул бөлүмдө ДНК молекуласынын химиялык түзүлүшүнөн сөз кылабыз. Бирок мындагы максат көп биология китебиндеги сыяктуу маалымат берүү гана эмес. Бул маалыматтарга орун берилишинин себеби – адамдын жаратылышындагы детальдарды, жашоосунун канчалык кылдат бир тартип менен курулганын көрсөтүү; ушундайча Раббиздин улуулугун жана адамдарга мээримин жакшылап түшүнө алуу.

Кээ бир адамдар илимий терең маалыматтардан болушунча алыс болгусу келет жана алар жөнүндө көп ойлонгусу келбейт. Бирок мындай үстүртөн көз-караш ал адамдардын жоромолдоруна, сөздөрүнө чагылат. Чынында болсо биз көргөн ар детальдын жаратылышында жогорку бир хикмат (терең маани) бар жана ар деталь бир максат менен жаратылган. Бир Куран аятында Раббиз мындайча буюрат:

Биз асмандарды, жерди жана ал экөөсүнүн арасындагыларды акыйкат менен гана жараттык. Эч шексиз, ал саат жакындап келатат; демек (аларга карата) жакшы мамиле кыл. Себеби Раббиз жаратуучу жана кабардар. (Хижр Сүрөсү, 85-86)

Эми жер жүзүндөгү миллиарддаган адамдардын ар биринин триллиондогон клеткасында жайгашкан ДНКнын жаратылышындагы детальдардын кээ бирлерин чогуу карайлы.

ДНК спиралынын химиялык түзүлүшү

ДНК (дезоксирибонуклеиндик кислота) – көмүртек, суутек, кычкылтек, азот, фосфат атомдорунан турган жана клетканын бүт негизги функцияларында кызмат кылган ири бир молекула. Адамга тиешелүү бир ДНК молекуласында бул атомдордон миллиарддаган санда бар¹⁴ жана ар адамда өзүнө жараша өзгөчө тартипке салынган. ДНК бир молекуланын химиялык түзүлүшүн көрсөткөн дезоксирибо (Д), нуклеиндик (Н), кислота (К) сөздөрүнүн баш тамгаларынан турат.

Ар адам клеткасынын ядросундагы ДНК молекуласы 5 микрон (микрон: миллиметрдин миңден бири) диаметринде, кичинекей бир топко окшоп оролгон абалда турган «нуклеиндик кислотадан» турат.¹⁵ Нуклеиндик кислоталар денебиздин 2%ын гана түзгөн, бирок абдан маанилүү кошулмалар. Нуклеиндик кислоталардын негизи болсо – бул нуклеотиддер. Нуклеотиддердин 6.000.000.000 (миллиард)га жакыны химикат катары жуп спирал абалында биригип ДНКны түзүшөт.¹⁶

Спирал абалында бир тепкич түзүлүшүндөгү ДНК молекуласы илимпоздорду таң калтырган бир архитектуралык тартипке ээ. Тепкичтин капталдары башка түрдөгү «шекер» жана «фосфаттан» турган ДНК молекуласынын омурткасы. Тепкичтер болсо «база» деп аталган жана бир-бирине туташкан төрт химиялык зат жубунан пайда болот: аденин, тимин, цитозин жана гуанин. Базалар – бул көмүртек, кычкылтек, суутек жана азотту камтыган 12-16 атомдон турган молекулалар.¹⁷ Бул химикаттар болсо ДНК спиралында өзгөчө бир тизмекке ээ. Булардын тизмеги эки түрдүү жупташуу менен гана мүмкүн: аденин (А) дайыма тимин (Т) менен жана цитозин (С) дайыма гуанин (G) менен туташат.¹⁸

Илимпоздор ДНКны түзгөн атомдордун нуклеотиддерди пайда кылуу үчүн кандай бир тизмек менен биригишээрин аныкташкан. Бирок жандуунун курулуш материалдарынын түзүлүшүн билүү менен аларды жасоо бир эмес. Илимпоздор колдорунда туура материалдар – атомдор жана аларды бириктире турган технология- болгонуна карабастан, жандуунун ДНК молекуласын эч жасай албай жатышат. Куранда Раббиз мындайча билдирүүдө:

Ал тирилтет жана өлтүрөт. Бир иштин болушун өкүм кылганда, ага: «Бол» деп гана айтат, ал ошол замат болуп калат. (Момун Сүрөсү, 68)

Силердин Кудайыңар бир гана Аллах, Андан башка кудай жок. Ал илим жагынан бүт нерсени ороп-курчаган. (Таха Сүрөсү, 98)

Жогоруда да айтылгандай, атомдордун тизилишинде өзгөчө бир жаратылуу бар. Ар нуклеотид ичинде болжол менен 34 атом бар. ДНКда жалпысынан 6 миллиард нуклеотид бар, демек (34 x 6.000.000.000) 204 миллиард атом ДНК молекуласын түзүү үчүн химиялык жактан биригиши зарыл.¹⁹ Эгер бир секундда бир атомду жайгаштыра алганыңызда жана күнүнө 8 саат, жылына 350 күн иштей алганыңызда, бир даана ДНК молекуласын жасашыңыз 20000 жылдан ашыкка созулмак.²⁰ Акылы бар бир адам да муну жасай албаса, ДНК молекуласы кокустуктар натыйжасында өзүнөн-өзү пайда болду деп ойлоо мүмкүнбү? Албетте, мүмкүн эмес. Ошондой эле, ДНК молекулалары болбостон жандыктардын жашай албашын китеп бою унутпаш керек. Болгондо да, ДНКнын түзүлүшүндөгү кичинекей бир ката да олуттуу натыйжаларга алып келүүдө. Таанымал илимпоз Ричард Милтон (Richard Milton) мындай дейт:

... ар бир нуклеотиддүү (нуклеотиддин фосфат кошулбаган абалы) туура катарда «жазылышы» жана ДНК молекуласы ичинде дал керектүү жерде турушу зарыл жана мурда айтылгандай, адамдар, жаныбарлар жана өсүмдүктөрдөгү негизги функционалдык бузулууларга бир даана ДНК молекуласы, же ал молекула ичиндеги бир дааны нуклеотиддүүнүн жок болушу же туура эмес жайгаштырылышы себеп болууда.²¹

ДНК катарындагы ар база тизмеги – аденин, тимин, цитозин жана гуанин нуклеотиддеринин тизмеги- клетка ядросундагы генетикалык тексти түзөт жана өтө

маанилүү протеиндерди куруу үчүн керектүү болгон маалыматты камтыйт. Бул жагынан караганда, ДНКнын бир тараптан тартиптүү түзүлүшүн сактап, экинчи тараптан болсо маалымат ар түрдүүлүгүнө уруксат бере турган бир тизмекке ээ болушу абдан кызыктуу бир жагдай.

ДНК жолчосу катушкаларга оролгон

Адам клеткаларындагы бир ДНК катары болжол менен 3 миллиард база жубунан турат жана болжол менен эки метр узундукта. Ушунчалык чоңдуктагы эки чынжыр кичирейлтип, көзгө көрүнбөс масштабга түшүрүлүшү зарыл. Узун бир жиптин барабанга оролошуна окшоп, ДНК да клетка ичинде ушул сыяктуу механизм менен пакеттелип ядронун ичине жайгаштырылган. ДНК катары «нуклеосомалар» абалында барабандарга оролуп пакеттелет жана хромосомаларды түзөт. Ал жерде барабан кызматын болсо «гистон» деп аталган протеиндер аткарышат.

Бир нуклеосомада ДНК спиралынын 15 обороттук бөлүгү жайгашат; бул болсо 150 нуклеотидчилик узундукта.²² Бул бөлүк бир протеин яросунун айланасында эки жолу оролгон. Бул ядро болсо көп санда оң заряддуу аминокислота камтыган сегиз гистондон турат. Булар ДНКдагы терс заряддуу фосфаттарды кемчиликсиз толукташат. Протеин өндүрүү үчүн ДНКнын кандайдыр бир бөлүгүндө жазылган маалымат керек болгондо, нуклеосома ачылат жана окулушу үчүн ДНК катары эркин коюлат. Андан соң ДНК кайрадан гистондорго оролот жана кийинки жолу керек болгонго чейин ал жерде сакталат жана айланадагы молекулалардын кыйратуучу таасиринен корголот. Генетикалык маалыматтын мазмуну гана эмес, түзүлүшү жана турган чөйрөсүнүн өзгөчөлүктөрү да кылдат бир тартипте талап кылат. Бул тартип – асмандарды жана жерди жараткан Улуу Раббиздин чыгармаларынын бирөө гана. Йусуф Сүрөсүнүн 100-аятында мындайча билдирилет:

... Шексиз, менин Раббим каалаганын абдан кылдат тартипке салып, чара көрүүчү. Чындыгында Ал билүүчү, өкүмдар жана даанышман. (Йусуф Сүрөсү, 100)

Маалымат пакети гендер

Көзгө көрүнбөгөн бир даана клетка яросунда жалпы 4 метр узундуктагы ДНК катары болот. Бул катар клетка яросуда «хромосома» деп аталган топтор абалында пакеттелген. Дене клеткаларыбыздын ядролорунда жалпы 23 жуп хромосома бар. Хромосомалар электрондук микроскоп менен чоңойтулганда, бул хромосомалардын ичинде орун алган ДНК молекуласынын спираль абалында оролуп кысылган абалда турганын көрөбүз. Мындай пакеттөө системасы көлөмү кичинекей болгону менен, кийинки бөлүмдө карала тургандай, кереметтүү бир маалымат кампалоо мүмкүнчүлүгүнө ээ.

ДНК катарларында дене муктаж болгон ар кандай протеинди –энзимдерди, молекулярдык моторлорду, гормондорду жана башка курулуш материалдарын- жасоого

керектүү маалымат бар.²³ ДНК молекуласы бетиндеги коддолгон маалымат көздөрдүн, кулактардын симметриялык түзүлүшүн, жүрөктүн кан насостошун, бул кандын клеткаларга кычкылтек ташышын, азыктарды майдалоочу ашказан кислотасынын болушун жана дененин башка бардык физикалык өзгөчөлүктөрүн аныктайт. Адамдарда болжолдуу 30000 даана «ген» деп аталган ушундай маалымат пакети бар.²⁴

Генетикалык маалыматтын жалпы саны, б.а. «геном», бир китепканага окшотулса, китепканадагы ар бир китеп бир хромосома болот жана китептердин бөлүмдөрү болсо гендер. Гендер ири бир энциклопедиядагы темалар сыяктуу. Булардын бетинде болсо бир адамдын биологиялык жашоосунун детальдуу планы жазылган.²⁵

Хромосомалардагы тукум куучулук аркылуу өткөн өзгөчөлүктөрдү ДНКнын баскычтарын түзгөн төрт химиялык базанын ар түрдүү тизмектери аныктайт. Бул баскычтардын, база жуптарынын, миндегени бир даана генди түзөт. ДНКнын түзүлүшүн ачкандардан Жеймс Уотсон база тизмектеринин гендердеги ар түрдүүлүктүн булагы экенине мындайча көңүл бурат:

...бул төрт нуклеотид бир-биринен толугу менен айырмалуу эмес эле; себеби баары бирдей шекер менен фосфат элементтерин камтыйт. Айырмалуулугу же пурин (аденин жана гуанин) же пиримидин (цитозин жана тимин) болгон азот базаларына таянган эле... Эгер база катарлары дайыма бирдей болгондо, бүт ДНК молекулалары окшош болмок жана бир генди башкасынан айырмалаган ар түрдүүлүк болмок эмес.²⁶

Аллах бул төрт базанын тизилишинен миллиарддаган түрдүү адамдарды жараткан жана жаратууну улантууда. Аллах ДНКда жараткан кемчиликсиз тартип урматында адамдын комплекстүү түзүлүшү жана бай өзгөчөлүктөрү келип чыгууда. Нур Сүрөсүнүн 45-аятында мындайча билдирилүүдө:

... Аллах каалаганын жаратат. Эч шексиз, Аллах – бүт нерсеге кудуреттүү. (Нур Сүрөсү, 45)

ДНК тең салмактуу бир молекула

ДНК маалыматты алып жүрүү кызматына эң ылайыктуу молекула, химиктер айткандай абдан «тең салмактуу» бир молекула. Бир молекуланын тең салмактуу болушу эмне мааниге келет? Тең салмактуулук бир молекуланын оңойчулук менен бузулуп, ажырабашын билдирет. Молекулярдык биология тармагында изилдөө жасаган илимпоздор ДНКнын мындай тең салмактуулугунун маанилүүлүгүн жакшы билишет. Себеби ДНК лабораторияларда колдонулган биохимикаттардын көпчүлүгүнөн бир топ бекем бир түзүлүшкө ээ. Көп биохимикаттын тескерисинче, бөлмө температурасында да көп айлар бою аралашма ичинде тең салмактуулугун сактай алат.²⁷ ДНКдагы базалардын тең салмактуу түзүлүшү жөнүндө проф. Дэниел Деннет (Daniel Dennet) мындай дейт:

ДНКнын эң негизги өзгөчөлүктөрүнүн бири аденин, цитозин, гуанин жана тимин тизмектеринин химикат катары дээрлик бирдей даражада тең салмактуу болушу.

Принципте баарын генетикалык инженерия жолу менен лабораторияларда алууга болот жана китепканада турган бир китеп сыяктуу белгисиз бир убакыт өмүр сүрүшү мүмкүн.²⁸

Булардын баары көрсөткөндөй, ДНК – маалымат сактоо үчүн атайын жаратылган бир молекула. ДНК ээ болгон бардык касиеттердин кокустан бир заматта пайда болушу, албетте, мүмкүн эмес. Булардын баары Улуу Раббиздин буйругу менен пландуу чогулган. Бир Куран аятында Аллах мындайча билдирет:

... Мына ушуларды (жаратып жөнгө салган) Аллах силердин Раббинер; мүлк Аныкы. Андан башка сыйынгандарыңар болсо «бир уруктун ичке чел кабыгына» де ээ (малик) боло алышпайт. (Фатыр Сүрөсү, 13)

ДНКнын спиралдык түзүлүшүндөгү таң калыштуу тартип

Телефондун трубкасынын оролгон шнурун элестетиңиз. Узун бир кабель бир топ кыска аралыкка батырылып, керек болгондо узара турган болуп жасалган. Эч ким кабельди карап, ал кабель кокустан мындай формада болуп калган деп айтпайт. Себеби бул форманын колдонулган жери, максаты жана натыйжада берген жеңилдиги бир акыл, илим жана пландын бар экенин көрсөтөт.

Адамдын клеткаларындагы ДНКлар да ушуга окшош атайын бир формага ээ. Болгондо да ДНКдагы спиралдык түзүлүш бир топ тартиптүүрөөк, узунураак жана катмарлуураак. Мындай форманын колдонулушу абдан терең маанилүү. Алдыда карала турган ДНКнын кереметтүү маалымат мүмкүнчүлүгүнүн кичинекей бир жерге батышы ушул өзгөчө форма урматында мүмкүн болууда. Спиралдык түзүлүшү жайылганда жалпысы 4 метр болгон ДНК миллиметрдин эки миллиондон бириндей гана орунду ээлейт жана ушул себептен электрондук микроскоп менен да араң көрүнөт.²⁹

ДНК абдан тартиптүү, айлануучу бир тепкичти элестетет

ДНК спираль формасында жыйрылган, эки спиралдан турган, тепкичке окшош бир молекула. ДНК спиралындагы жыйрылуулар болсо абдан тартиптүү бир түзүлүшкө ээ. Эки ДНК тизмегинин тең шекер менен фосфаттан турган омурткалары орток бир ок айланасында бирдей өлчөмдө, бир багытты (онду) көздөй айланууларды пайда кылышат. Мындан тышкары, эки колдун тең арасындагы тепкич баскычтарында да туш келди бир тизмек жок. Тепкичтин баскычтарын түзгөн базалар спиралдын огуна 90 даражалык бурч менен жайгашкан. Бул ДНК катарына тартиптүү, спираль бир тепкич көрүнүшүн берет.

Башка тараптан, тепкичтер өзгөчө бир биригүү системасы менен биригишет. Баскычтардын төрт башка материалы болгон «аденин, гуанин, цитозин, тимин» ар кандай чоңдукта. Аденин менен гуанин базалары чоң көлөмдүү, цитозин менен тимин базалары кичинекей көлөмдүү молекулалар. Жолуга турган молекулалардын чоңдугу спираль тепкичтин бүт жерде бирдей аралыкка ээ болушун камсыздай тургандай кылып

аныкталган. Баскычтарды тартиптүү түзө алуу үчүн дайыма гуанин цитозиндин, аденин болсо тиминдин тушуна келет. Ушундайча ДНК молекуласы ичинде кичине базалардын тушуна чоң базалардын келиши менен аралык дайыма бирдей болот. Мунун натыйжасында болсо үзгүлтүксүз созулган, тартиптүү бир тепкич пайда болот. Бирок бир жолу эле аденин базасынын тушуна тимин эмес, гуанин келген болгондо, спиралдык түзүлүштүн тартиптүү алга жылышы мүмкүн болмок эмес. Ошентип тизмектеги кандайдыр бир ката молекуланын химиялык түзүлүшүн толугу менен бузушу, жана маалыматтын колдонулушуна, копияланышына жана өткөрүлүшүнө тоскоол болушу мүмкүн эле. Бул мындай тизилүүнүн кокустан пайда болушу мүмкүн эмес экенин апачык көрсөтөт.

Бир-бирине коңшу база жуптарынын бурулушу арасындагы аралык да бирдей. Тепкич бурулуштарынын бирдей аралыктуу болушун камсыз кылган бул тартип боюнча, болжол менен 10 база жубу (б.а. 10 баскыч) 360 даражалык толук бир айланууну толуктайт.³⁰ ДНК секундасына бир миллиард жолу жыйрылат жана тепкичтин баскычтары спираль бир кыймылды улап ушул тартип менен бүгүлөт.³¹ Бул кыймыл ДНКнын эки негизги милдетин (протеин жасалышына багыт берүү жана өзүн копиялоо) ишке ашырышында абдан маанилүү кызмат аткарат. Германия Федералдык физика жана технология институтунун башчысы проф. Вернер Гитт (Werner Gitt) ДНКдагы мындай өзгөчө түзүлүш жөнүндө мындай дейт:

Жандыктар үчүн колдонулган коддоо системасы инженерия көз-карашы менен караганда эч кемчиликсиз. Бул чындык мунун туш келди кокустуктар менен эмес, максаттуу бир жаратуу менен пайда болгону жөнүндөгү көз-карашты бекемдейт.³²

Спиралдын курушулунда колдонулган байланыштардын мааниси

Узун ДНК молекуласынын омурткасы, б.а. тепкичтин колдору, абдан күчтүү. Катары менен тизилген шекер жана фосфат молекулаларынан турат. Бул молекулалар бир-бирине «эфир коваленттик байланыштар» деп аталган өзгөчө бир байланыш менен туташышат. Бул байланыштар абдан күчтүү байланыштар; ошондуктан оңой менен үзүлбөйт. Бул күчтүү омуртка генетикалык маалыматты бузуучу таасирлерден коргойт.³³ Бул байланыштардын болушу ДНК молекуласынын жалгыз тизмектүү учурда да чыдамкай жана туруктуу болушун камсыздайт.

Бирок мынчалык бекем бир ДНК тизмегинин бырыштары ачылып жатканда ДНКнын спиралдык түзүлүшүнө зыян келиши мүмкүн. Ушул себептен спираль бир жактан түзүлүшүн коргой турганчалык бекем жана тең салмактуу, экинчи тараптан маалымат кыйынчылыксыз колдонулушу үчүн абдан бат ачыла турган ийкемдүүлүктө болушу зарыл. ДНКнын негизги молекулярдык түзүлүшүн коргогон күчтүү коваленттик байланыштар менен спиралдык тизмектерди чогуу кармап турган күчсүзүрөөк, оңойураак үзүлүүчү «суутек байланыштардан» турган бир комбинация ийкемдүүлүк-бекемдик маселесинин чечилишин камсыздайт. Бир-бирине жолуккан төрт нуклеотид

арасындагы химиялык байланыш – бул суутек байланышы. Бул байланыш эфир байланыштарындай күчтүү болбогондуктан, аз энергия менен мисалы рН (кислота-база тең салмактуулугу) өзгөрүшү, температура жана басым сыяктуу факторлор менен оңой гана бир-биринен бөлүнүшөт. Алсыз байланыштар организмдеги чоң молекулалардын калыптанышында абдан маанилүү кызмат аткарышат жана түзгөн затка ийкемдүүлүк беришет. Бирок бул ийкемдүүлүк учурунда байланыштарда үзүлүү болбойт. Суутек байланыштарынын мындай касиети урматында ДНК молекуласындагы маалыматты керек болгондо колдонуу мүмкүн болот.

Байланыштардагы мындай ийкемдүүлүктүн мааниси мындай: дененин негизги функциялары болгон протеин өндүрүү ДНКны копиялоо жана башка клеткаларга берүү аркылуу, бул болсо алардын арасындагы байланыштардын ийкемдүүлүк касиети менен мүмкүн болот. ДНК молекуласынын эки тизмеги бир-бирине суутек байланыштары менен гана байланышкандыктан, оңой гана бөлүнүшөт. Керек болгондо кайрадан биригип жуп спиралдык түзүлүштү түзө алышат. Бөлүнүү учурунда ДНК тизмегинин баскычтарын түзгөн нуклеотиддер ажырашпайт. Башка тараптан, арадагы суутек байланыштары оңой гана бир-биринен ажыраса, коваленттик байланыш менен туташкан капталдардагы тизмектерде эч кандай үзүлүү же ийилүү болбойт. Молекулярдык биолог Майкл Дентон ДНКнын биохимиялык түзүлүшүндөгү кемчиликсиздикти мындайча сүрөттөйт:

Молекуланын геометриялык жактан кемчиликсиздигин көрө аласыз. Аденин менен тимин арасындагы эки жана гуанин менен цитозин арасындагы үч суутек байланышы пайда кылган беш суутек байланышынын баарынын чыдамкайлыгы эң идеалдуу деңгээлде. Себеби суутек атомдорунун баары түздөн-түз аны кабыл алган атомго ишарат кылат жана байланыштардын узундугу суутек байланыштары үчүн керектүү эң жогорку деңгээлдеги энергия деңгээлинде. Молекулага маанилүү бир тең салмактуулук бергендиктен жана репликация (копиялоо) учурунда база жупташуусунун эч катасыз болушу жагынан мындай касиети абдан өзгөчө.³⁴

Бир тараптан генетикалык маалымат сакталышы үчүн бекем жана тең салмактуу бир түзүлүшкө муктаждык бар болсо, экинчи тараптан гендер окулушу жана копияланышы үчүн ийкемдүү бир түзүлүш талап кылынат. Б.а. ДНК спиралын түзгөн эки колдун бир-бирине туташуу күчү абдан маанилүү кызматтарын аткарышы үчүн дал талап кылынгандай чоңдукта болушу зарыл. ДНК спиралы дал талап кылынгандай бекемдикке жана ийкемдүүлүккө ээ. Бул абдан өзгөчө бир абал. Себеби эгер ДНК катарлары арасындагы байланыш күчтүүрөөк болгондо, эки кол тең кыймылсыз болуп катып калмак. Башка тараптан, бул байланыш күчсүзүрөөк болгондо, молекула чачырап кетмек.³⁵ Бирок ДНКны түзгөн байланыштар, Аллахтын каалоосу менен, спиралдын абдан тартиптүү да, ишке жарамдуу да болушун камсыздай турган эң идеалдуу түзүлүштө.

ДНК бетиндеги фосфаттын мааниси

Фосфаттар ДНКдагы нуклеотид базаларды бириктирип турат. Себеби ДНК спиралы суу бар бир чөйрөдө кызмат аткарат жана суу болсо фосфаттар менен шекерлер арасындагы байланыштарды талкалайт. Бул жагынан ДНК бетиндеги фосфат топторунун терс заряддуу болушу бир жагынан артыкчылык, экинчи жагынан муктаждык. Бул терс заряд урматында ДНК турган суулуу чөйрөдө талкалануу ыктымалына тоскоолдук түзүлгөн болот.

Фосфаттан башка кайсы бирикме бир тараптан химиялык байланыш куруп, бир тараптан терс заряддуу бойдон кала алат деген суроо туулса, ар кандай ыктымалдыктар бар. Бирок булардын эч бири генетикалык маалыматты түзүү касиетин фосфаттай аткара албайт. Мисалы, кремний кислотасы менен мышьяк эфирлери сууда бат талкаланышат; лимон кислотасы болсо сууда жайыраак талкаланганы менен молекуланын геометриясын камсыздай турган тең салмактуулукта эмес.³⁶

Ошондуктан фосфаттын өзүнө гана тиешелүү касиеттери болбогондо, ДНК жуп спиралы болмок эмес, өзүн копиялай алчу бул биохимиялык система курулмак эмес жана жандуулар да болмок эмес. Таанымал химия профессору Фрэнк Генри Вестеймер (Frank Henry Westheimer) бул жөнүндө «бул шарттардын баары фосфор кислотасы менен гана камсыз кылына алат жана башка альтернатива көрүнбөйт.»³⁷ дейт. Бул абал жана буга чейин каралган бүт детальдар Улуу Раббиздин ДНКны кандай кереметтүү касиеттерге ээ бир молекула кылып жаратканын апачык көрсөтүүдө. Бир Куран аятында мындайча билдирилет:

Ал келечегин да, өтмүшүн да билет. Алардын илими болсо Аны (Аллахты) камтый албайт. (Таха Сүрөсү, 110)

4- БӨЛҮМ

ДНКДАГЫ КЕРЕМЕТТҮҮ МААЛЫМАТ САКТОО ЖӨНДӨМҮ

Учурда маалымат сактоо тармагындагы технологиялык өнүгүүлөр таң калыштуу деңгээлде. Компьютер катуу дисктери (hard disc), CD'лер, дискеталар, флеш дисктер жана башка технологиялык продукттар күн сайын андан да өнүккөн, андан да ыңгайлуу болуп чыгып жатат. Компьютер фирмалары минимум жерде максимум маалымат жабыркабастан кантип сакталат; бул маалымат керек болгондо сакталган жерден эң ыкчам кантип кайра алынып колдонулат дегендей суроолорго жооп издөөдө. Бир CD'ге бир канча энциклопедиялык маалымат батканы менен, ал колго бата турганчалык бир көлөмгө ээ. ДНКнын маалыматты миниатюра кылуу, б.а. кысуу жөндөмү болсо учурдагы технологиядан алда канча жогору, кереметтүү деңгээлде. Салыштырсак, Лос Анджелес, Түштүк Калифорния университетинен Леонард Адлемандын (Leonard Adleman) эсептөөлөрү боюнча, бир грамм ДНК эле бир триллион CD'ге тең маалымат сактай алат.³⁸ Бул болсо маалыматтын ДНК бетинде бир CD'ге салыштырмалуу миллион эсе миллион жолу натыйжалуу сакталганын көрсөтүүдө.³⁹

Адам ДНКсынын көлөмү бир миллиметр кубдун миллиардда бириндей ($3 \times 10^9 \text{ mm}^3$) кичинекей.⁴⁰ Ж.Г. Симпсондун (G. G. Simpson) ою боюнча, ушул күнгө чейин жашап өткөн бардык жандыктардын бүт өзгөчөлүктөрү маалымат абалында ДНКга жүктөлсө, болгон ДНК көлөмү бир чай кашыктын кичине бир бөлүгүн араң ээлемер. Ал тургай, дагы ушул күнгө чейин жазылган бүт китептерди сактай турганчалык орун калмак.⁴¹

Жаңы бир технология тармагын түзгөн «ДНК компьютерин» ачкан киши Др. Леонард Адлеман болсо клетка жана ДНКдагы механизм жөнүндө мындай дейт:

Эгер клетканын ичине карасак биз жасай албай турган укмуштуу машиналарды көрөбүз. Бул кереметтүү бир жабдык кутусу.⁴²

Бирок дарвинисттердин ою боюнча, клетканын ичиндеги он миңдеген томдук китепке тең ири маалымат банкы «кокустан» өзүнөн-өзү пайда болгон. Бир калптын үстүнө башкасын айта берген дарвинисттер боюнча, бир стадиондо толтура турганчалык ири бир китепкананын бүт маалыматтары көзгө көрүнбөгөн, кичинекей бир жерге кокустуктар натыйжасында, эч жабыр көрбөстөн батырылган. Дарвинисттер ушундай бир ойду жакташууда. Бирок клетка да, анын маалымат банкы болгон ДНК да аң-сезимсиз атомдордун кокустан чогулушу натыйжасында пайда боло албайт. Жандыктардын эч кичине бөлүктөрү да белгилүү бир максатты көздөп жаратылган жана ар бири кокустан эч пайда болбой турганчалык комплекстүү түзүлүштөр. Сидней университетинен биология профессору Майкл Жорж Питман (Michael George Pitman)

жашоонун жансыз заттардын жыйындысы эмес экенин айтып, немец философ Шопенгауэрдин төмөнкү сөздөрүн эске салат:

... Ар бир организм бүт бөлүктөрү боюнча жандык жана алар эч качан, эң кичине бөлүктөрүндө да, жансыз заттардын бир жыйындысы гана эмес.⁴³

ДНКдагы маалымат көлөмүн сан менен айта турган болсок, 3-5 микрон (микрон: миллиметрдин миңден бири) диаметриндеги бир клетканын ичине жалпы 4 метр узундуктагы ДНК молекуласы батырылып пакеттелген. 100 триллион клетканын ар бириндеги ДНК коддору катарга тизилгенде болсо, келип чыккан узундук күнгө 600 жолу барып-келүү узундугуна барабар.⁴⁴ Илимий макалалары менен таанылган молекулярдык биолог проф. Жерри Бергман (Jerry Bergman) бир мисал менен ДНКдагы инженерияга мындайча басым жасайт:

Сизден 230 километр узундукта эки башка кыл (леска) алып, аны жуп спираль кылып, андан соң бир баскетбол тобунун ичине бата турган абалда пакеттешиңиз талап кылынган болсун. Ошондой эле, бул жуп спираль сыдырма сыяктуу ачылып копиялана турган болсун... анан копияланган бөлүк сыртка алып чыгылсын жана бул процессте кылдар (лескалар) эч бир-бирине аралашпасын. Бул мүмкүнбү? Бул күн сайын денеңиздеги миллиарддаган клеткада ишке ашууда. Баскетбол тобун адам клеткасы көлөмүнө кичирейткениңизде, жип эки метрге жакын бир ДНК чынжырына айланат... ДНК пакеттөө процесси бир жагынан комплекстүү жана кылдат бир процесс, экинчи жагынан ДНКнын узундугун 1 миллион эсе кыскарта алганы үчүн абдан натыйжалуу.⁴⁵

Молекулярдык биолог Майкл Дентон болсо ДНКнын маалымат батыруу жөндөмүнүн укмуштуулугу жөнүндө мындай дейт:

... Клеткалардын өтө комплекстүү нерселер экени анык. Клеткадагы комплекстүүлүк бир реактивдүү лайнердегиден бир топ жогору... реактивдүү лайнердеги комплекстүүлүк адам көзүнө көрүнбөгөн бир чаң кыпынына пакеттелген сымал. Мынчалык комплекстүү бир нерсенин мынчалык кичинекей жерге кантип батырылганын түшүнүү абдан кыйын. Болгондо да, кыпындай бул реактивдүү лайнер эч кыйналбастан өзүн көбөйтө алууда.⁴⁶

ДНКнын маалымат сактоо жөндөмү ушунчалык натыйжалуу болгондуктан, бир адамга тиешелүү бардык маалыматтар болгону бир граммдын бир канча триллиондо бириндей жерге батууда.⁴⁷ Йель университетинен проф. Жорж Гейлорд Симпсон боюнча, жер бетинде жашап өткөн 1 миллиард жандыкка тиешелүү маалымат оңой гана бир тоголок туздун ичине батат.⁴⁸ Улуттук адам геномун изилдөө институту башчысы, физик жана генетик проф. Фрэнсис С. Коллинс болсо ДНК жөнүндөгү изилдөөлөрү натыйжасында мындай дейт:

Уотсон менен Крик ДНКнын жуп спиралдуу түзүлүшүн тапкандан бери элүү жыл өттү. Эми ДНКга жазылган маалыматтын кылдаттыгы жөнүндө ойлонуу абдан керемет... Бул санариптик код адам денесиндеги ар клеткада оңой гана копиялана алчу, абдан чоң көлөмдө маалыматтын сакталышына мүмкүндүк берүүдө. Жуп спираль абалындагы ДНК база жуптарынан түзүлгөн жана клетка ядросундагы адам геному ичинде булардан үч

миллиард даанасы пакеттелген абалда турат... Бул үч миллиард тамга адам денесиндеги бардык биологиялык өзгөчөлүктөрдү багыттай алат.⁴⁹

Таанымал молекулярдык биолог Майкл Дентон болсо «биологиялык маалыматтын клетка ядросунун кичинекей көлөмү ичинде пакеттелишине мүмкүндүк берген ДНКнын пакеттөө касиеттеринин» адам үчүн атайын пландалганын айтат.⁵⁰ ДНК мындай кысуу жөндөмүнө ээ болбогондо, клетканын тартипсиз ДНК жипчелерин камтый турган абалда бир топ чоң болушу керек болмок. Бирок клеткалардын чоңураак болушу мүмкүн эмес. Себеби клетканын кычкылтек менен азык булактары клетканын азыркыдай диаметричелик аралыкта натыйжалуу.⁵¹ Бул жагынан клетканын чоңдугу, натыйжада ДНКнын кысуу (батыруу) жөндөмү адам үчүн абдан зор мааниге ээ.

Бул кереметтүү пакеттөө системасы ДНК молекуласынын жыйрылуу жана узун спиралдар түзүү жөндөмдөрү урматында мүмкүн болууда. Бул узун спиралдар болсо бүктөлүп, тыгыз жайгашкан, тартиптүү спиралдардын пайда кылышат. Ошентип ар клетканын ядросунда алдыңкы бир инженерияга ээ пакеттөө технологиясын көрөбүз. Улуу Раббиз клеткаларыбызда жараткан бул пакеттөө системасы менен миллиондогон километрлик ДНК тамгасы көзгө көрүнбөгөн бир көлөмдө сакталуу турат.

Адам клеткасындагы ири энциклопедия

ДНКда сакталган маалыматтын көлөмү кереметтүү. Көзгө көрүнбөгөн бир ДНК молекуласында толук бир миллион энциклопедия бетин толтура турган көлөмдө маалымат бар. Көңүл бурунuz; толук 1.000.000 энциклопедия бети... Башкача айтканда, ар бир клетканын ядросунда адам денесинин функцияларын башкарууга жарай турган, бир миллион беттик маалымат коддолгон. Бул чоңдукту мындай бир мисал менен жакшыраак элестетүүгө болот: дүйнөнүн эң ири энциклопедияларынын бири болгон 23 томдук «Британника энциклопедиясынын» да болгону жалпы 25 миң бети бар. Демек кереметтүүлүк апачык. Микроскопиялык клетканын ичиндеги, андан дагы бир топ кичинекей бир ядродо миллиондогон маалыматты камтыган дүйнөнүн эң ири энциклопедиясынан 40 эсе чоң бир маалымат кампасы сакталуу турат. Бул болсо 920 томдук, дүйнөдө эч теңдеши жок ири бир энциклопедия дегенди билдирет. Алынган жыйынтыктар боюнча, бул ири энциклопедия болжол менен 5 миллиард түрдүү маалыматка ээ. Ушул акыркы эки сөздү кайталайлы; «маалыматка ээ»...

Мына ушул жерде токтоп, оозубуздан оңой гана чыккан бул эки сөз жөнүндө ойлонушубуз керек. Бир клетканын ичинде миллиардаган маалымат бар деп айтуу оңой. Бирок бул жерде бир компьютер же китепкана жөнүндө эмес, болгону протеин, май жана суу молекулаларынан турган, миллиметрден 100 эсе кичинекей бир жер жөнүндө сөз болуп жатат. Бул кичинекей молекула жыйындысы ичинде миллиондогон маалымат мындай турсун, бир маалыматтын сакталышы да абдан таң калыштуу керемет. Болгондо да, салыштыруу үчүн колдонулган «китеп», «энциклопедия» сыяктуу түшүнүктөр маалымат сактоочу, жансыз жана кыймылсыз булактар. Ичиндеги маалыматтар окулушу жана буйруктар ишке ашырылышы үчүн аң-сезимдүү бирөөгө муктаждык бар. Бирок

ДНК жөнүндө сөз болгондо, маалымат сактоочу эле эмес, бул маалыматты колдонгон, ишке ашырган жандуу бир маалымат булагынан сөз кылган болобуз.

Көзгө көрүнбөгөн, диаметри миллиметрдин миллиардда бириндей болгон, атомдордун катарга тизилиши менен түзүлгөн бул чынжыр мындай маалыматка жана эстутумга кантип ээ боло алат? Бул суроого муну да кошолу: денеңиздеги 100 триллион клетканын ар бири бир миллион бетти жатка билет, а сиз мээлүү жана аң-сезимдүү бир адам катары өмүр бою канча энциклопедия бетин жаттай аласыз? Бул суроолордун баары абийири жана акылы бар адамдардын баарын клетка улуу бир акылдын, улуу бир илимдин чыгармасы деген чындыкка алып барат. Эволюционисттер айткандай кокустуктар менен миллиарддаган клеткадан турган бир жандык мындай турсун, бир даана клеткадагы ДНК да пайда болушу мүмкүн эмес. Бүт нерсенин Жаратуучусу – Улуу Аллах. Бир Куран аятында Аллах мындайча буюрат:

Алар Аллахтын кудуретин жакшы түшүнө алышкан жок. Шексиз, Аллах кудуреттүү, Азиз (Улуу). (Хаж Сүрөсү, 74)

ДНКдагы компьютерлерден алдыңкы маалымат сактоо технологиясы

Учурда көп өлчөмдө маалымат сактала алчу эң алдыңкы технология – бул компьютерлер. Мындан 50 жыл мурда үйдүн бөлмөсүндөй чоң бир компьютер сактаган маалыматты учурда кичинекей «дисктер» сактай алышат... Бирок ДНК менен компьютерди салыштырганыбызда, адам мээси кылымдар бою топтогон илими жана көп жылдарга созулган аракеттери натыйжасында иштеп чыккан бул акыркы технологиянын ДНКнын маалымат сактоо сыйымдуулугуна али жакындай албаганын көрөбүз.

ДНКнын туурасы болгону миллиметрдин эки миллиондо бириндей. Мынчалык ичкелигине жана 4 метр узундугуна карабастан, ДНК спиралдары бир-бирине чырмалышпайт. Өзгөчө түзүлүшү урматында клетканын ядросунда кемчиликсиз кабатталган ДНК – теңдешсиз бир инженерия долбоорунун мисалы. Компьютер инженерлери үчүн болушунча кичине жерде болушунча көп санда маалымат сактоо – негизге максаттардын бири. Учурда жер бетинде белгилүү болгон эң жогорку деңгээлдеги маалымат сактоо сыйымдуулугу ДНК молекуласына тиешелүү.⁵² Майкрософт программа жазуу фирмасынын башчысы Билл Гейтс The Road Ahead (Алдыдагы жол) аттуу китебинде мындай дейт:

Адам ДНКсы бир компьютер программасына окшош, бирок биз ушул күнгө чейин өндүрө алгандарыбыздан абдан абдан өнүккөн.⁵³

Атактуу америкалык философ проф. Дэниел Деннет (Daniel Dennet) Darwin's Dangerous Idea (Дарвиндин кооптуу көз-карашы) аттуу китебинде ДНКдагы маалымат тыгыздыгын мындайча сүрөттөйт:

Компьютер доорунун «инженердик кереметтерине» көнүп калсак да, ДНК жөнүндөгү чындыктарды түшүнүү абдан кыйын. Молекула масштабындагы бул

машиналар копиялоо жасашат. Ошол эле учурда түзөтүүчүлүк кызматын аткарган энзимдер укмуштуу бир ылдамдык менен каталарды оңдошот. Алар жасаган иштин көлөмүнө дагы эле супер компьютерлер да жете алышкан жок. Биологиялык макро молекулалардын сактоо сыйымдуулугу учурдагы мисалдарынын бир топ даража жогорусунда.⁵⁴

ДНКдагы коддордун тизилиши компьютер системасындагы сан тизмегине окшош. Компьютерде сандар бир сүрөттү, мисалы бир компьютер оюнун иштеткен буйруктарды же бир китептин текстин сактай алат. ДНКдагы коддор болсо жаңы протеиндерди өндүрүүгө жарай турган маалыматты сактайт.⁵⁵ Бирок эч бир компьютер инженери көзгө көрүнбөгөн бир жерде толук бир миллион энциклопедия бетинчелик маалыматты сактаган ДНКны туурай албайт. ДНК кокустуктар натыйжасында пайда болгон деп айтуу – эң алдыңкы бир компьютер кокустан пайда болгон деп айтуудан бир топ эсе акылсыздык. ДНК Аллахтын улуу жаратышынын далилдерин апачык көрсөтүүдө. Аллах Куранда теңдешсиз жаратаарын мындайча билдирүүдө:

Асмандарды жана жерди эч нерсени өрнөк албастан жараткан... (Эн'ям Сүрөсү, 101)

ДНКдагы ири маалымат сыйымдуулугун көрсөткөн таң калыштуу салыштыруулар

Илимпоздор адамдагы генетикалык маалыматтын көптүгүнө басым жасоо үчүн өлчөө бирдиктерин колдонуунун ордуна, ар кандай салыштырууларды колдонушууда. ДНКдагы маалымат сыйымдуулугунун масштабына басым жасаган мисалдардын кээ бирлери төмөнкүлөр:

*** Адам геномундагы маалыматты алфавитти колдонуу менен жазуу мүмкүн болгондо, ар бири 1000 бет болгон жана ар бетинде 3000 тамга орун алган 1000 даана китепке батмак.⁵⁶

1000 китеп x 1000 бет x 3000 тамга = 3.000.000.000 тамга (3 миллиард тамга)

*** Адам геномундагы үч миллиард генетикалык тамга жалгыз бир сапка жазылганда, Түндүк уюлдан Экваторго чейин жетмек. Күнүнө сегиз саат, жылына 220 күн текст жазуучу машинада иштеген бир киши мүнөтүнө 300 тамга жазуу ылдамдыгы менен иштесе, бул ишти бүткөрүүгө толук 95 жылы кетмек.⁵⁷

*** Эгер генетикалык маалымат текстке айлантылганда, 160 беттик китептерден 12000 даана керек болмок. 16 МВ (мегабайт: компьютерде 1 миллион даана эң кичинекей маалымат бирдиги) сыйымдуу компьютер чиптерине салыштырганда болсо, адамдын ДНК тизмеги мындан 1400 эсе көбүрөөк маалымат сактай алат.⁵⁸

*** Эгер 2 мм диаметрлүү ийненин көзү ДНК молекуласынын жоондугуна ээ бир жипчеге айланганга чейин чоюлганда, Экватордон 33 эсе узун болмок.⁵⁹

*** ДНКдагы маалымат бир китепкананы толтура турган 100 даана 30 томдук энциклопедия жыйнагын батыра турганчалык сыйымдуулукка ээ.⁶⁰

*** ДНКдагы маалыматтар китептер абалында үстү-үстүнө тизилгенде, китептердин бийиктиги 70 метр болмок. Же бул маалыматтар менен 200гө жакын 500 беттик телефон маалыматтары китебин толтуру мүмкүн болмок.⁶¹

*** Адам денесиндеги бардык клеткалардын ДНКлары түздөлүп, биринин учуна экинчиси улантылса, болжол менен 50 миллиард километр узундукка ээ болот. Бул узундук жерден күн системасынын сыртына чыгууга жетмек. Жарык денемиздеги бүт ДНКларды кыдырып чыгышы үчүн болжол менен 2 күн талап кылынмак.⁶²

*** Генетика адиси профессор Жером Лежен боюнча, жер бетинде жашаган бүт адамдарга тиешелүү генетикалык маалыматты бир канча аспириин таблеткасынын чоң эмес ДНКга сактоого болот.⁶³

*** Адамдын бир даана клеткасындагы ДНКда толук 1 миллион энциклопедия бетин толтура ала турган көлөмдө маалымат бар. Бир адам өзүнүн генетикалык маалыматын окуйм десе буга өмүрү жетпейт. Күн сайын 24 саат бою, тынымсыз секундасына бир ДНК кодун окуй турган болсо, мунун аягына чыгуу үчүн 100 жыл талап кылынмак.

*** ДНК молекуласындагы маалыматтын чоңдугун элестете алуу үчүн, бир ийне көзүнө бата турган көлөмдө ДНКңыз бар дейли. Эми бул маалыматтын 160 беттен турган китептерге жазылганын элестетиниз. Мынчалык кичинекей көлөмдөгү бир ДНК ичинде 160 беттик бул китептерден 15 триллиону (15×10^{12}) батмак. Эгер мынчалык китеп колуңузда болгондо жана баары биринин үстүнө экинчиси тизилгенде, жер менен айдын арасындагы аралыктын (384.000 км) 500 эсесинчелик аралыкка созулмак. Же бул китептер жер бетинде жашаган орточо 6 миллиард адамга бирдей таратылганда, ар адамга 2500 китептен тиймек.⁶⁴

Бул мисалдар менен түшүндүрүлүүгө аракет кылынган учу-кыйырсыз маалымат ар клетканын ядросунда, көзгө көрүнбөгөн бир жерде сакталуу турат. Ири бир китепканага тең маалыматты сактаган ДНКнын болжол менен 100 триллион клеткада болушу бул китепканадан 100 триллион копия болушу дегенди билдирет. Бул маалымат казынасын адамзат жеткен маалымат деңгээлине салыштыргыбыз келсе, мисал бере турган эч нерсе таба албайбыз. Анан бул чоңдукту жер бетинде учурда жашап жаткан 6 миллиард адам жана жашап өлгөн миллиарддаган адам санына көбөйтсөк, биз эч элестете албаган, учу-кыйырсыз көлөмдө бир маалымат келип чыгат. Болгондо да, бул жерде бир гана адамзаттын генетикалык маалыматы жөнүндө сөз болууда. Бул чоңдукка жер бетинде жашап өткөн миллиондогон жандык түрлөрүнүн генетикалык маалыматын кошсок, абдан укмуштуу бир чоңдук келип чыгат. Ар кандай маалыматтын ээси Улуу Раббиздин ДНКда чагылган илими «кокустук» көз-караштарын жер менен жексен кылууда. Бир аятта мындайча буюрулат:

Жок, Биз чындыкты батылды (жалгандын) үстүнө таштайбыз, ал (чындык) анын (батылды) мээсин талкалайт. Бир карасаң, ал жок болуп кеткен болот.

(Аллахка карата) Мындай сыпаттаганыңар үчүн силерге азап болсун. (Анбия Сүрөсү, 18)

ДНК чексиз илим жана акыл ээси Аллахтын чеберчилигинин мисалдарынан

Эволюция теориясынын негизги көз-караштары «сокур кокустуктарга» таянат, бирок кокустук маалымат пайда кылбайт. Бир күнү ракты дарылаган бир дарынын формуласы жазылып турган бир кагаз табылса, ал илимпозду эртерээк табуу, ал тургай, ага сыйлык берүү үчүн бүт тиешелүү органдар жандалбаска түшүшөт. Эч ким «бул текст кагазга сыя төгүлүп кетип пайда болуп калбады бекен?» деп эч ойлобойт. Акылы бар, логикалуу ойлонгон ар адам бул текстти химия, физиология, онкология (рак ооруларын изилдөөчү илим тармагы) жана фармакология (дарыларды изилдөөчү илим тармагы) тармактарында адистешкен бирөө жазган деп ойлойт.

Эволюционисттердин ДНКдагы маалыматтын булагын «кокустуктар» менен түшүндүрүүгө аракет кылышы – бул текст кокустан пайда болду деп айтуудан бир топ эсе логикасыз көрүнүш. Себеби ДНКда денедеге 100 миң түрдүү протеиндин ар бирине тиешелүү детальдуу молекулярдык формулалар жана буларды өндүрүү учурунда аткарыла турган буйруктар жазылган. Мындан тышкары, башка клеткалар менен байланышта баш ийиле турган байланыш протоколдору, ал үчүн колдонулчу кабарчы гормондордун өндүрүш пландары жана ушул сыяктуу сансыз түрдөгү башка маалыматтар да ДНКда жазылуу.

ДНК жана анын ичиндеги учу-кыйырсыз маалымат өзүнөн-өзү пайда болду деп айтуу келесоолук болот. Адам геному долбоорун алып барган Celera Genomics фирмасынын бул тармактагы эң негизги адистеринин бири Жен Майерс (Gene Myers) ДНКдагы маалыматтын кереметтүүлүгү жөнүндө мындай дейт:

Биз да дагы эле түшүнө элекпиз... метафизикалык, табияттан жогорку бир нерсе бар. Мени чындап таң калтырган жашоонун архитектору... Система таң калыштуу даражада комплекстүү... Бул жерде [ДНКда] кереметтүү бир акыл бар. Минтип ойлоноу илимге сыйбайт дегенге ишенбейм. Башкалар ошентип ойлошу мүмкүн, бирок мен эмес.»⁶⁵

Китептин эмки бөлүмдөрүндө орун алган ДНКнын келип чыгышы жөнүндөгү эволюционисттик көз-караштар «чечилбеген бир сыр» деген сыяктуу сөздөргө толо. Кээде, жогоруда көрүлгөндөй, ДНКдагы кереметтүүлүк жогорку бир акыл сөзү менен түшүндүрүүгө аракет кылынууда. Кээ бир илимпоздор айта албаган, бирок таң калган бул акыл менен илим Улуу Раббизинин Аллахтын чексиз акылынын жана чексиз илиминин бир чагылышы. Бир Куран аятында мындайча буюрулат:

Аллах – асмандардын жана жердин Нуру. Анын нурунун мисалы, чырак турган бир текче сыяктуу. Чырак – шишенин ичинде, шише болсо кудум эле каухар жылдызы. Ал (чырак) чыгышта да эмес, батышта да эмес (ар дайым нур тийип

турган) берекеттүү зайтун дарагы(нын майы) менен жагылат. Анын майы (тунуктугунан улам) от тийбесе деле нур тараткандай болот. (Ал) Нур үстүнө нур (чачат). Аллах каалаган пендесин Өз Нуруна багыттайт. Аллах адамдарга (ушундай) мисалдарды келтирет. Аллах бүт баарын Билүүчү. (Нур Сүрөсү, 35)

5- БӨЛҮМ

ДНК МОЛЕКУЛАСЫНДАГЫ КОД ИЛИМИ

Денеңиздин ар клеткасында дүйнөдө эч ким сүйлөбөгөн бир тилде жазылган, кереметтүү бир маалымат казынасы сакталган. Бул тилдин алфавити төрт тамгадан гана турат жана ар тамга «база» же «нуклеотид» деп аталган химиялык бир молекула. «Кодон» деп аталган генетикалык сөздөр ушул тамгалардан турат. Төрт тамгалуу бул ДНК тили аденин, тимин, гуанин жана цитозин молекулаларынын А, Т, G жана С тамгаларынан турат. Ядродогу маалымат банкында жайгашкан маалыматтар ушул төрт тамгалуу алфавит менен коддолгон. Жүздөгөн А, Т, G, С тамгалары бириккенде, узун, мааниси бар сүйлөмдөр келип чыгат. Бул сүйлөмдөр денедеги процесстердин кантип иштээрин сүрөттөгөн, алар менен байланыштуу буйруктарды камтыган «гендер». Бул тамгалардын миллиондогону болсо маани бере турган абалда катарга тизилип, ДНК молекуласын түзүшөт. Молекулярдык биолог Дэвид С. Гудселл (David S. Goodsell) *Our Molecular Nature* (Молекулярдык табиятыбыз) аттуу китебинде ДНК молекуласы жөнүндө мындай дейт:

ДНК балким молекулалардын эң кооздур, бирок сейрек бир китеп сыяктуу чыныгы кооздугу сыртында эмес, ичинде колдонулган сөздөрдө жашырылган.⁶⁶

Адамдын бүт дене өзгөчөлүктөрү бул атайын тил аркылуу коддолуп клетка ядросуна кампаланган. Жандыктын дене формасы, ар органдын кызматы жана бул органдардын иштөө тартиби, клетка ичинде өндүрүлүшү керек болгон протеиндердин генетикалык коддору, өндүрүлчү протеиндердин санын башкаруу сыяктуу өтө маанилүү иштер ДНКда коддолгон. Коддолуп жазылган бул ири эмгек адам али бир клетка кезинде эле адамдын бүт денеси жөнүндөгү маалыматка ээ. Б.а. али адам калыптана электе эле денесинин ар тараптуу планы жалгыз бир молекула бетинде даяр турган болот.

Клетка ядросундагы кампаланган маалыматтардын коддоо системасын түшүндүрүүдө ДНКны түзгөн нуклеин кислоталарын тамга окшоштурууну улантабыз. Бул тамгалар мурдакы бөлүмдө каралгандай экиден жупташуу менен бирден баскычтарды түзүшөт. Бул баскычтар болсо үстү-үстүнө тизилип, «гендерди» пайда кылышат. ДНК молекуласынын бир бөлүгү болгон ар бир ген адам денесиндеги белгилүү өзгөчөлүктөрдү башкарат. Моюн узундугу, көздүн түсү, мурундун, кулактын, баш сөөгүнүн формасы сыяктуу сансыз өзгөчөлүк гендердин буйругу менен пайда болот. Бул гендерди бетинде А-Т-G-С тамгаларынан түзүлгөн тексттери бар бир китеп барактарына окшотууга болот.

Адам клеткасындагы ДНКларда болжол менен 30.000дей ген бар. Ар бир ген, протеин түрүнө жараша, саны 1.000 менен 186.000 арасында өзгөргөн нуклеотиддердин өзгөчө бир катарга тизилишинен түзүлөт. Бул гендер адам денесинде кызмат кылган болжол менен 200.000дей протеин коддорун сактайт жана бул протеиндердин

өндүрүшүн көзөмөлдөйт. Бул 30.000 ген камтыган маалымат ДНКдагы жалпы маалыматтын 3%ын гана түзөт. Калган 97%дык бөлүк болсо бүгүнкү күндө белгисиз. Бирок бул бөлүмдө клетканын иш-аракеттери жөнүндөгү абдан маанилүү маалыматтар аныкталган (тереңирээк маалымат үчүн караңыз: ДНК керемети эволюция теориясын кантип жараксыз кылууда? бөлүмү)

Гендер хромосомалардын ичинде жайгашкан. Ар адам клеткасынын (көбөйүү клеткаларынан тышкары) ядросунда 46 хромосома бар. Ар бир хромосоманы ген барактарынан турган бир томго окшотсок, клеткада адамдын бүт өзгөчөлүктөрүн камтыган 46 томдук бир «клетка энциклопедиясы» бар дегенге болот. Бул клетка энциклопедиясы жогоруда айтылгандай толук 920 томдук Британника энциклопедиясы камтыган маалыматка теңдеш.

Ар адамдын ДНКсындагы тамгалардын тизилиши башка башка. Ушул күнгө чейин жер бетинде жашаган миллиарддаган адамдын бардыгынын бир-биринен башка башка болушунун себеби ушунда. Органдардын негизги түзүлүш менен функциялары бүт адамдарда бирдей. Бирок бүт адамдар ушунчалык кылдат өзгөчөлүктөр менен жана өзгөчө жаратылгандыктан, бүт адамдар жалгыз клетканын бөлүнүшү менен пайда болгонуна жана бирдей негизги түзүлүшкө ээ болгонуна карабастан, миллиарддаган ар башка көрүнүштө адамдар пайда болууда.

ДНКдагы тамгалардын тизилиш катары адамдын түзүлүшүн бүт майда-чүйдөсүнө чейин аныктайт. Бой, көз, чач жана теринин өңү сыяктуу өзгөчөлүктөрдөн тышкары, денедеги 206 сөөктүн, 600 булчундун, 10.000 угуу нерви тармагынын, 2 миллион оптикалык нерв тармагынын, 100 миллиард нерв клеткасынын, 130 миллиард метр узундуктагы тамырлардын жана 100 триллион клетканын пландары бир даана клетканын ДНКсында бар. Канадалык илимпоз Дениз О'Лери (Denyse O'Leary) ДНКдагы маалымат жөнүндө мындай дейт:

Маалыматтын эң таң калыштуусу ДНКда жазылган эмгек. Кайталанган бир тизмек жок. Бирок башк маалымат менен байланыштуу бир тизилүү бар жана өтө комплекстүү. Мисалы, мышыктын эмбрионундагы ДНК эмбрион бир мышык баласына айланышы үчүн абдан комплекстүү буйруктарды камтыйт.⁶⁷

Эми булар жөнүндө ойлонолу: бир сөз да аны жазган бир адам болбостон пайда болбойт, анда адам клеткасындагы миллиарддаган тамга кантип пайда болгон? Бул тамгалар кантип мынчалык кемчиликсиз жана комплекстүү бир дененин теңдешсиз планын түзө турган бир тартипте, бир маанини туюнта турган абалда катары менен тизилген? Эгер бул тамгалардын тартибинде кичине эле өзгөрүү болгондо, колуңздун манжалары бутуңузда, көзүңүз курсагыңызда жайгашышы мүмкүн эле же башыңыз артты караган болушу ыктымал эле. Колдоруңуз абдан кыска же узун, же эриндериңиз жабышкан болушу мүмкүн эле. Азыр толук кандуу бир адам катары өмүр сүрүп жатсак, бул Улуу Раббиздин каалосу менен гана. Аллах ар адамдын ДНКсындагы тамгалардын тартибин буга себепчи кылган. Бир аятта Аллах мындайча буюрууда:

Ал – Аллах, Ал – жаратуучу, кемчиликсиз бар кылуучу, «калып жана келбет» берүүчү. Эң сонун ысымдар Аныкы. Асмандарда жана жердегилердин баары Аны тасбих кылууда. Ал – Азиз, Хаким. (Хашр Сүрөсү, 24)

ДНК молекуласы коддолгон кабарларды камтыйт

ДНК молекуласындагы атомдордун өзгөчө тизилиши максимум кодду минимум жерде алып жүрө турган жогорку касиетте жаратылган. ДНК молекуласында жазылган генетикалык код клетка ядросуна химиялык формулалар менен жазылган. Бирок бул код компьютерде да, кагазда да эмес. Кодду түзгөн ар бир «тамга» - негизи белгилүү химиялык касиеттерге ээ жана үч өлчөмдүү өзгөчө бир түзүлүшкө ээ молекула. Химия профессору Артур Эрнест Уилдер-Смит (Arthur Ernest Wilder-Smith) бир китебинде ДНК молекуласындагы кабарга мындайча көңүл бурат:

Бүт биологиялык клеткалар клетка ядросундагы ДНК молекулаларында коддолгон абалдагы программа тарабынан башкарылышат... Бүт химиялык метаболизм код тарабынан алдын-ала программаланган... Мындай бир системаны теориялык жактан түшүндүрүү үчүн талап кылынган, абдан узун түшүндүрмөлөрдөн качынуу үчүн генетикалык код системасынын негизги өзгөчөлүктөрүн бири канча салыштыруу менен түшүндүрөбүз. Бүт дүйнө адамдары тарабынан кабыл алынган тез жардам чакырыгы – бул «SOS». Бул чакырык коддолгон маалыматты камтыйт жана аны ... - - ... (үч чекит, үч сызык, үч чекит) абалында да көрсөтүүгө болот. Бул жердеги чекиттер менен сызыктар Морзе алфавитинин эки тамгасын көрсөтөт. Алфавитибиздеги «S» тамгасы «...» менен, «O» тамгасы болсо «- -» менен көрсөтүлөт. Морзе алфавитин ар кандай ыкмаларды колдонуу менен сактоого жана берүүгө мүмкүн. Мисалы, бул тамгаларды бир кагаз бетине жазууга болот, шекер менен торгутун бетине тартууга болот, же бир учак түтүнүн колдонуу менен асманга ушул тамгаларды жазууга болот... Берилген кабар жана маалымат бир эле болот, кандай чөйрөдө берилсе да «SOS» деген сөз айтылат. Морзе кодундагы чекиттер менен сызыктарды бир жип бетинде да көрсөтүүгө болот. Сызыкты чоң бир түйүн менен, чекитти болсо кичирээк бир түйүн менен көрсөтсө болот. Бул учурда Морзе коду менен жазылган кабарды берүү үчүн кагаз талап кылынбайт. Бир жип да жетет. Ушуга окшош бир системаны колдонуу менен, так жана жуп түйүндөрдү камтыган бир жипти колдонуу менен Гетенин «Фауст» эмгегин жазууга болот.⁶⁸

Бул сөздөрдөн да көрүнүп тургандай, маалыматтын мазмуну анын берилүү формасынан көз-карандысыз. Ошондуктан ДНКдагы базалардын катары эле эмес, ДНК камтыган коддолгон маалымат, кабар да маанилүү. Илимпоз Ричард Милтон ДНКдагы кабардын коддолушундагы кылдат тартипке мындайча көңүл бурат:

... Бир программадагы бардык буйруктар бир жактан компьютер жабдыгына заматта таасир бериши, экинчи жактан программанын башка бөлүктөрүнө таасир бериши үчүн программист тарабынан абдан кылдат ойлонулушу зарыл. Компьютер системасы иштеши үчүн программист буйруктарды жазуу үчүн колдонгон тамгалар менен сандар

программа тилинин тил түзүлүшүнө жана сөздөрүнө ылайык абдан так жазылышы керек. Болор болбос бир ката да бүт баарын бузушу мүмкүн. Мисалы, 1977-жылы НАСАнын (NASA) Cape Canaveral'ден бир спутникти учурушу ал абага көтөрүлгөндөн кыска убакыт өткөн соң кырсык менен аяктаган. НАСА инженерлери кийин жасаган иликтөөдө бул кырсыкка компьютердин жол көрсөтүү системасындагы бир ката себеп болгону аныкталган: жол көрсөтүүчү программада жөнөкөй бир үтүр унутулуп калган эле. Эң жөнөкөй тилде – мисалы, basic- эң жөнөкөй бир компьютер ишин программалоону каалаган бир адам көйгөйдү түшүнөт. Сөз тизмегинде болор болбос бир ката кетирсеңиз, бир тамганы таштап кетсеңиз, бир чекитти же бир боштукту эле унутуп кетсеңиз, программа иштебейт. Ошол сыяктуу ар бир нуклеотид сөзсүз туура тартипте жазылышы керек жана түйүлдүк өмүрүн улантышы үчүн ДНК молекуласында сөзсүз керектүү жеринде болушу зарыл. Адамдардагы, жаныбарлардагы жана өсүмдүктөрдөгү негизги функционалдык бузук көрүнүштөр бир даана ДНК молекуласынын же бул молекуладагы бир даана нуклеотиддин жоголушу же орун которушу себебинен келип чыгат.⁶⁹

Массачусетс технология институтунан маалымат теориясы жана расмий тилдер тармагында адис проф. Мюррей Эден (Murray Eden) «Бар болгон эч бир расмий тил сүйлөмдөрдү билдирген символ тизилишинде туш келди өзгөрүүлөргө толерантуулук көрсөтпөйт. Маани дээрлик дайыма бузулат. Кандайдыр бир өзгөрүү синтаксистик жактан эрежелерге туура келиши зарыл.»⁷⁰ деп бир тилдин символдору туш келди аралаштырылганда маанинин дайыма бузулаарын айткан. Андан соң бул эреженин генетикалык маалыматты түзгөн ДНК тилине да тиешелүү экенин айтат.

Булардын баары ДНКдагы маалыматтын кокустан пайда болушу мүмкүн эмес экенин көрсөтүүдө. Эволюционисттердин мындай ойдон чыгарылган сөздөрүнө каршы «криптология» деп аталган жана маалыматтын коопсуздугун камсыздаган математикалык код билимин да мисал берүүгө болот. Бул илим тармагынын максаттарынын бири – маалыматтын окулушуна жана өзгөртүлүшүнө тоскоол болуу. Мисалы, бир хакер (уруксатсыз башка бирөөнүн компьютер тармагына кирген адам) интернетте эки адам арасындагы байланышты көрүшү жана бул байланышта жөнөтүлгөн маалыматтарды өзгөртүшү мүмкүн. Демек маалыматтын мазмунун коргоо, оригиналдуу жазмаларды сактоо да маанилүү. Жибериле турган маалыматтын коопсуздугу канчалык маанилүү болсо, колдонулган коддоо ыкмасы да ошончолук маанилүү болот жана татаалдашат. Бул үчүн маалыматтарды бүт адамдар оңой гана түшүнө алышынын алдын алган атайын программалар колдонулат. Бул программаны белгилүү адамдар гана окуй алышат жана өзгөртө алышат. Тиешесиз адамдардын кийлигишүүсүнө тоскоол болуу үчүн болсо маалыматтардын тууралыгы коопсуздук системалары менен тастыкталат.

Генетикалык маалымат болсо адам жашоосуна түздөн-түз таасир эткендиктен, эч өзгөрбөшү зарыл. Бирок мынчалык маанилүү бир маалымат казынасынын клетка ичинде сакталуу турганын илимпоздор элүү жылдай мурда гана байкашты. Бирок адам алгач жаратылгандан бери бул баалуу маалымат ядронун ичинде коргоо астында жана өзгөчө бир код менен коддолгон. Бул молекула менен байланыштуу бүт майда-бараттар

Аллахтын теңдешсиз жаратуу мисалдарына толо. ДНК бизге төмөнкү суроолордун жоопторун ойлондурушу керек:

- Кемчиликсиз бир дене жасай турган маалыматтын ээси ким?
- Маалыматты жандуу бир кыртыш ичинде ким сактоодо?
- Мынчалык масштабдуу маалыматты тырмактай бир жерге ким, кантип батырууда?
- Бул маалыматтын маанилүү экенин билип, ким коргоого алган?
- Маалыматты ким коддоодо жана мунун котормосун ким жасоодо?
- Маалыматты чечмелөө учурунда кемчилик кетпеши жана бузулуу болбошу үчүн ким чара көрүүдө?
- Маалыматтын башка урпактарга берилиши жана бул үчүн кандай ыкма колдонулушу керек экенин ким билүүдө?
- Кыртыштар жаңыланган сайын жана клеткалар бөлүнүп көбөйгөн сайын, бул маалыматты жаңы клеткаларга ким, кантип копиялоодо?

Дагы канчалаган бет созууга мүмкүн болгон бул суроолордун баары бизди улуу акыл жана илим ээси Жаратуучубуздун бар экенине алып барат. ДНК «...Бүт нерсени «бекем жана өз ордунда жасаган» Аллахтын чеберчилиги...» (Немл Сүрөсү, 88). Куранда Аллах адамдын жаратылышындагы тартиптүүлүктү мындайча билдирет:

Оо инсан, сени Улук Раббин жөнүндө (туура ойлонуудан) эмне алдап койду? Ал сени жаратып, келбетинди келиштирген эле. Жана Ал сени Өзү каалаган сүрөттө калыптандырган. (Инфитар Сүрөсү, 6-8)

Бир жандыктын бүт дене функциялары жөнүндө эмнелерге муктаж экенин түшүндүргөн бир эмгек жазылышы үчүн ал эмгектин ээси бул жандыктын дене түзүлүшүн бүт майда-чүйдөсүнө чейин билиши, атом жана молекула деңгээлинде клетка иш-аракеттеринин кандайча жүрөөрүн толугу менен билиши жана ымыркай кезинен өлгөнгө чейин өткөрө турган ар дооруна тиешелүү жеке муктаждыктарын өлчөө менен аныкташы зарыл. Раббибиз Аллах бул маалыматтардын жалгыз ээси жана адамды **«бир эсеп-өлчөм менен калыпка салган»**. (Абаса Сүрөсү, 19)

Ошондой эле, бир эле адамдардын эмес, жер бетиндеги бүт жандыктардын; бактерия, вирус, курт-кумурска, аттар, өсүмдүктөрдүн да клеткаларында өздөрүнө тиешелүү ДНКлары бар экенин унутпаш керек. Баарынын ДНКсынын ичиндеги маалыматтар ал жандыктын дене түзүлүшүнүн детальдуу планын жана муктаждыктарына тиешелүү өзгөчө маалыматтарды камтыйт. Жер бетинде миллиондогон жандык түрү бар экенин эске алсак, анда бул маалыматтын көлөмү менен масштабын жакшыраак түшүнөбүз. Ар жандыкты эң башынан бүт муктаждыктарына жараша маалыматтар менен жабдыган жана бул маалыматты клеткаларынын ичине жайгаштырган, ар башка түрлөр үчүн башка башка ДНК тизмектерин жараткан – бул Улуу Раббибиз.

4 алфавиттүү ДНК тилинен 20 алфавиттүү протеин тилине которуу

Мурдакы бөлүмдөрдө айтылгандай, клетка ичиндеги маалымат банкы ДНКдагы А, Т, G жана С тамгалары менен көрсөтүлгөн төрт химиялык база менен коддолгон. Бирок ДНКда жазылган бул маалыматты колдоно алуу үчүн 4 тамгалуу ДНК тилинен 20 тамгалуу протеин тилине которуу зарыл. ДНКдагы маалымат ушул которуу иши натыйжасында гана протеиндер үчүн бир маанини туюнтат. Атактуу химик проф. Уилдер Смит эки тил арасында котормо жасаган бир системанын татаалдыгына мындайча көңүл бурат:

Бир тилден башка тилге которууну компьютерде программалоо эң татаал нерселердин бири. Котормо канааттандыруу деңгээлде болушу үчүн компьютерге кеңири масштабдуу жана абдан комплекстүү программаларды кылдаттык менен жүктөө керек. Америкалыктар орусчадан англисчеге автоматтык которуу жасоо үчүн миллиондогон доллар коротушкан. Жыйырма жылдык эмгектенүүдөн соң дагы эле көз-карандысыз сөздөрдү камтыган орусча текстти, машинанын иштешин тынымсыз көзөмөлдөгөн жакшы бир котормочу болбостон, англисчеге которо алчу бир машина жасалган жок. Фразаларды бир тилден башкасына машина менен которуу ушунчалык оор бир жумуш болгондуктан, машинанын алдын ала программаланышы баары бир жетишсиз болууда.⁷¹

Бул жерден да көрүнүп тургандай, эки тил арасында кемчиликсиз жана туура бир котормо жасоо техникалык бир программа аркылуу мүмкүн эмес көрүнүүдө. Ал эми ДНК тилинин протеин тилине кантип которулаары ДНКда алдын ала программаланган жана бул система миллиарддаган адамдын триллиондогон клеткасында кемчиликсиз иштөөнү улантууда. Канадалык илимпоз Дениз О'Лери болсо 4 тамгалуу ген тили менен 20 тамгалуу протеин тили арасындагы болушу күтүлгөн байланыш татаалдыгына мындайча токтолот:

Адам геному жөнүндө билгендерибиз төмөнкүлөр: гендерибиз комплекстүү комбинациялар ичинде бирге иштешет. Бизди жандуу кармаган ар клеткадагы процесстерди ишке ашырган механизмдер болгон таң калыштуу көп түрдүү протеиндерди жасоону башкарып жатып тынымсыз бир-бири менен сүйлөшүшөт. Иштин татаалдыгы гендердеги 4 курулуш материалы ордуна протеиндердин 20 курулуш материалы бар.⁷²

Бирок кыйынчылык катары сүрөттөлгөн бул абалга карабастан, жер бетиндеги бүт жандыктарда ДНК тили менен жазылган кодуу рецепттер туура окулат, которулат жана колдонулат. Клетканын ичиндеги бул акыл жандыктарды жараткан жана мээрим менен жаратууну уланткан, бүт нерсенин ээси жана өкүмдары болгон Улуу Раббизге тиешелүү. Куранда мындайча билдирилет:

Раббиндин Улуу ысымын тасбиҳ кыл, Ал жаратты, «бир тартип ичинде калып берди». (Аъла Сүрөсү, 1-2)

(Аллах) Аны эмнеден жаратты? Бир тамчы суудан жаратып, аны «бир эсеп-өлчөм менен калыпка салды.» (Абаса Сүрөсү, 18-19)

6- БӨЛҮМ

ДНКДА САКТАЛУУ ТЕНДЕШСИЗ ӨНДҮРҮШ СИСТЕМАСЫ: ПРОТЕИН СИНТЕЗИ

Протеиндер – денеде көптөгөн өтө маанилүү кызматка ээ, чоң, комплекстүү молекулалар. Клеткадагы иштердин көпчүлүгүн аткарган протеиндер дене кыртыштарынын жана органдардын пайда болушу жана кызматтарын аткарышы үчүн керектүү. Протеиндер аминокислота деп аталган жүздөгөн, ал тургай, миңдеген кичинекей бөлүктөрдөн турат. Бир протеинди жасоо үчүн колдонулган 20 түр аминокислота бар жана ар протеин үч жүз менен миң арасы аминокислотанын комбинациясынан пайда болот.⁷³ Аминокислоталардын тизилиши протеиндердин өзүнө тиешелүү үч өлчөмдүү формасын жана өзүнө тиешелүү кызматтарын аныктайт. Ошентип ар орган атайын ал үчүн өндүрүлгөн бул протеиндерди колдонот жана адамдын өмүрүн улантышын камсыз кылган системаларды иштетет.

Адам денесинде ар бири өз алдынча маанилүү болжол менен 200.000 түрдүү протеин кездешет. Протеиндерди түзгөн жыйырма аминокислота эгер туш келди чогулган болгондо, эч бир ишке жарабаган сансыз түрдөгү аминокислота тизмектери келип чыкмак. Бирок бул абдан өзгөчө тизилиштер адамдын жашоо функциялары үчүн керектүү протеиндердин пайда болушун камсыз кылат. Протеиндер өзүнүн өзгөчө тизилишине жараша, клетканын ар кайсы бөлүмдөрүндө курулуш материалы болушат жана ар кандай кызматтарды аткарышат. Мисалы, протеиндер биригип денедеги иш-аракеттерди ылдамдатуучу энзимдерди, оорулар менен согушкан антителолорду, органдардын иштешин жөнгө салуучу гормондорду пайда кылышат. Булардын ар бири дене үчүн өзгөчө жана сөзсүз керектүү бир мааниге ээ.

Тамак-аш аркылуу алынган протеиндер адам денесинде ошол түзүлүшү менен ишке жарабайт. Алгач клеткадагы атайын лабораторияларга алынып, ал жерде кичинекей молекулалар болгон аминокислоталарга бөлүштүрүлөт. Андан соң бул аминокислоталар клетка ДНКсында коддору турган 200.000дей протеин түрүнөн ошол учурда керектүү болгондорун түзүү үчүн жаңы тизилиштер менен бириктиришет. Ар бир баскычы өзүнчө бир керемет болгон бул өндүрүш механизми «протеин синтези» деп аталат.

Протеиндердин синтези клеткалардын негизги кызматы. Себеби клетка ичинде дээрлик бүт ишти протеиндер жасайт. Адам денесиндеги он миңдеген түрдүү протеин керек болгондо оңдолот; эскиргенде болсо жаңылары менен алмаштырылат. Жаңы бир протеинди өндүрүү үчүн генетикалык маалыматта жайгашкан рецепттерге каралат жана керек болгон протеин ошого жараша өндүрүлөт. Протеиндердин өндүрүш планы

ДНКдагы коддолгон буйруктарда майда-баратына чейин турат. Молекулярдык биолог Майкл Дентон ДНКдагы протеин өндүрүү планы жөнүндө мындай дейт:

ДНК жашоонун маалымат банкы жана бүт биологиялык маалыматтардын сакталчу борбору болсо, протеиндер жашоонун жандуу актерлору. Бул ааламдык куруучу машиналар же нано-башкаруучулар бир өлчөмдүү ДНК түшүнүктөн жандуу жана үч өлчөмдүү реалдуулугуна айлантышат. Протеиндер ДНКдагы буйруктарды окушуп, атомдор менен молекулаларды триллиондогон теңдешсиз, белгилүү тартиптерге кириши үчүн багытташат; клетканын өзүн жуптоо жана өзүн тартипке салуу кереметтерин ишке ашырышы камсыз кылышат.⁷⁴

Адам күнүмдүк жашоосун улантып жатканда, денесиндеги 100 триллион клетканын дээрлик баарында, дайыма бул комплекстүү процесстер ишке ашат. Денедегги көбөйүү жана кан клеткаларынан тышкары, бүт клеткалар ар секунда сайын болжол менен эки миң протеин өндүрүп турушат. Өспүрүм бир адамдын денесинде болжол менен 100 триллион клетка күндүн ар саатында болжол менен 150.000.000.000.000.000.000 (150 квинтильон) даана аминокислотаны кемчиликсиз уюштуруп, протеин тизмектерин пайда кылат.⁷⁵ Бул күн сайын, мүнөт сайын, секунда сайын ишке ашат. Проф. Жеральд Л. Шредер клетка ичиндеги бул көрүнүштү мындайча сүрөттөйт:

Клеткаларыбыз кыймылдуулук эч азайбаган бир шедеврлер. Жети күн, жыйырма төрт саат, ар секунда өндүрүлгөн эки миң протеин керек болгон жерлерге, так талап кылынгандай таркатылат. Бул жерде түн уйкуга кетүү деген нерсе жок.⁷⁶

Жандыктардын жашоосу үчүн өтө маанилүү болгон протеиндердин клетка ичинде өндүрүлүшү үчүн дүйнөдөгү эч бир мисал менен салыштырылгыс комплекстүү жана тартиптүү, кемчиликсиз бир система бар. Бул комплекстүү өндүрүш заводунда бир дагы ката кетирилбейт. Кандайдыр бир баскычта келип чыккан кемчилик ошол замат коопсуздукту көзөмөлдөө системасы тарабынан оңдолот. Ошентип жандыктын жашоосун улантышы камсыздай турган протеиндер эч катасыз, кечикпестен, керектүү жерде жана формада өндүрүлүшөт.

Протеин өндүрүшүнүн дагы бир кереметтүү өзгөчөлүгү – бул абдан чоң ылдамдыкта ишке ашышы. Мисалы, 100 аминокислотадан турган бир протеин молекуласы *E. coli* бактериясынын клеткасы тарабынан 5 секундада синтезделет.⁷⁷ Бул ушунчалык чоң ылдамдык болгондуктан, мындай ылдамдыкта бүт өндүрүш процессин кемчиликсиз толуктай алган бир завод жер бетинде жок. Бул ылдамдык жандыктар үчүн абдан маанилүү, себеби клеткаларда өмүр уланышы үчүн дайыма көптөгөн протеинге муктаждык бар. Молекулярдык биолог Дэвид С. Гудсел *The Machinery of Life* (Жашоонун механизми) аттуу китебинде протеин синтезинин жандуулар үчүн мааниси жөнүндө мындай дейт:

Жашоону мүмкүн кылган эң негизги молекулярдык процесс – бул протеин синтези, себеби жашоонун дээрлик бүт тарабында протеиндер колдонулат. Протеин синтези бири-бири менен тыгыз байланыштуу реакцияларды камтыйт жана булардын көпчүлүгү кайра

эле протеиндер тарабынан ишке ашырылат. Бул болсо биохимия жооп бере албаган табышмактардын бирин көрсөтөт. Кайсынысы биринчи болгон, протеиндерби, протеин синтезиби? Эгер протеиндерди өндүрүү үчүн кайра эле протеиндер керек болсо, бүт баары кантип башталган?⁷⁸

Эволюционисттер үчүн бул суроого жооп берүү мүмкүн эмес. Себеби дарвинисттик стереотиптер алардын бул жердеги ачык чындыкты көрүшүнө, т.а. чынчылдык менен айтышына тоскоол болууда. Чынында болсо жаратылуу (Жаратуучунун бар экени) анык чындык: протеиндерди да, клетка ичинде чоң ылдамдык менен ишке ашкан протеин синтезин да бир учурда жараткан – бул Улуу Аллах. Раббиз ар бир клеткабыздагы ДНКда коддолгон маалыматтарды себепчи кылуу менен протеин синтези сыяктуу өтө маанилүү процесстин катасыз улантылышына мүмкүндүк берген.

Протеин өндүрүшү учурунда көп протеин бир учурда кызмат кылат. Клеткалардын ичинде протеин өндүрүү үчүн керек болгон бүт бөлүктөр кемчиликсиз абалда чогуу иштешет. 80ден ашуун рибосома протеини, 20дан ашуун аминокислота кабарчысы болгон молекула, бир дюжинадан ашуун жардамчы энзим, 100дөн ашуун акыркы процесстерди ишке ашырган энзимдер, 40тан ашуун РНК молекуласы болуп болжол менен 300 макромолекула координациялуу абалда протеин синтезинде кызмат кылат.⁷⁹ Чоң бир инженер тобу да кыйынчылык менен координация кыла алган бул кемчиликсиз өндүрүш системасы миллиметрдин миңден бириндей кичинекей бир жерде, мындан бир топ кичинекей жүздөгөн молекуланын көп аракетин менен, жашоонун уланышын камсыз кылат. Бул өндүрүштө кызмат кылган молекулалардын бир даанасы эле болбосо, бүт өндүрүш чынжыры токтоп калат. Мынчалык пландуу жана коллективдик аң-сезим менен иштеген бир система бүт жандыктарды толук башкарып турган Аллахтын жаратуусу менен гана мүмкүн.

Протеин синтезинин кантип ишке ашаарына Протеин керемети (Protein Mucizesi) аттуу китебизде терең орун берилген (тереңирээк маалымат үчүн караңыз: Harun Yahya, Protein Mucizesi, Araştırma Yayıncılık). Ушул себептен бул бөлүмдө бул өндүрүштүн негизгилерине гана токтолуу менен ДНКдагы маалыматтан кантип пайдаланылаарын карайбыз.

Протеин өндүрүшү (протеин синтези) ДНКдагы генетикалык маалыматтын РНКга, ал жерден протеинге берилишин камсыз кылган «транскрипция» (РНК синтези) жана «трансляция» (полипептид синтези) деп аталган эки баскычта ишке ашат.

Биринчи кадам болгон транскрипция клетка ядросунда башталат жана жуп спиралдуу ДНКдагы генетикалык маалыматтын бир спиралдуу РНК молекуласы аркылуу ташылышы маанисине келет.

Протеин синтезиндеги экинчи кадам болгон трансляция болсо клетканын цитоплазмасында (клетканын ядро сыртындагы бөлүгү) ишке ашат жана РНКдагы генетикалык маалыматтын протеинге берилүү кубулушу.

Эми бул баскычтарды үстүртөн чогуу карайлы:

ДНК менен РНК молекулаларынын башка башка болушунун сыры

Нуклеиндик кислоталар клеткаларда эки түрдө болушат: ДНК (дезоксирибонуклеиндик кислота) жана РНК (рибонуклеиндик кислота) абалында. ДНК менен РНК клеткаларда башка башка кызматтарды аткарышат. РНК менен ДНК молекулалары арасындагы айырмалар жалпысынан төмөнкүлөр:

Түзүлүшүндөгү шекер айырмалуу:

РНК молекуласынын омурткасы ДНКдагы дезоксирибоздун ордуна, рибоз шекерине ээ.

Түзүлүшүндөгү база айырмалуу:

ДНКдагы тимин (Т) базасы ордуна, РНКда урацил (U) бар.

РНК кыскараак жана бир спиралдуу:

РНК ДНКга түзүлүшү жагынан окшоп кеткен бир полимер (көп сандагы молекула химиялык байланыштар менен тартиптүү туташып, пайда кылган кошулмалар) жана ДНК сыяктуу ал да маалымат алып жүрөт. Бирок РНК ДНКдан айырмаланып бир спиралдуу.

ДНК бекемирээк бир молекула:

РНК ар шекер молекуласында ашыкча бир кычкылтек атомуна ээ жана ар тимин базасында бир көмүртек атому кем. ДНКнын шекер молекулаларында кычкылтектин болбошу, б.а. ДНКнын дезоксирибоз шекер түзүлүшүнө ээ болушу аны РНКдан бекемирээк бир молекула кылат. Ошондуктан ДНК маалымат кампаланышы үчүн эң идеалдуу молекула жана клеткада узун мөөнөттө генетикалык маалыматты кампалоо үчүн абдан ылайыктуу. Чынында эле клетка ичинде жандыктын жашоосу жана бүт урпактардын уланышы үчүн маалыматтарды сактоо максатында ДНК жооптуу. Андан «жумшагыраак» болгон РНК болсо убактылуу ролдорду аткарат жана кыска мөөнөттүү маалыматтардын алып жүрүлүшүндө кызмат кылат.⁸⁰

РНК батыраак реакцияга кирет:

Мындан тышкары, РНК ашыкча бир гидроксил (ОН) тобуна ээ болгондуктан, ДНКдан оңойураак реакцияга кире алат жана ушул себептен жумшагыраак. Бул болсо генетикалык маалыматты сактоо үчүн РНКнын ДНКдай ылайыктуу эмес экенин көрсөтүүдө. Бир спиралдуу РНК молекуласынын комплекстүү 3 өлчөмдүү түзүлүшкө ыңгайлашы алышы урматында бекем жана жуп спиралдуу ДНК спиралы тарабынан ишке ашырыла албаган каталирикалык иштерди РНК ордуна жасай алат. (Каталирикалык таасир: бир заттын химиялык бир реакцияда, эч өзгөрүүсүз, реакциянын болушун же ылдамдыгынын өзгөрүшүн камсыз кылган таасири.) Мындай каталирикалык жөндөмдөрү урматында РНК молекулалары таң калыштуу химиялык түзүлүштөрүн өзгөртө алышат. Мисалы, клетка ядросундагы процесстер учурунда ДНК тизмегинин чоң бир копиясынан өздөрүн бир топ кичинекей кабарчы РНК тизмегине айлантышат. Кабарчы РНК болсо кийинчерээк рибосома тарабынан протеиндин аминокислота тизмегине айлантылат.⁸¹

ДНКдагы маалыматка жетүү оңой болот:

РНК молекуласы ДНК сыяктуу жуп спиралдуу түзүлүштө болгондо, РНКда бүгүлүүлөр болмок эмес, бул болсо протеиндер тарабынан таанылышына тоскоол болмок. Ошол эле учурда жуп спирал абалындагы бир РНК терең бир оюкка ээ болгондуктан, протеиндердин ага жетиши, ошондуктан коддуу маалыматтардын окулушу ДНКдан оорураак болмок.⁸² Б.а. протеиндер жуп спираль абалындагы РНКда база тизмектерин ДНКдагы сыяктуу оңой тааный албайт. Ошондуктан, генетикалык маалыматты сактоо үчүн ДНК бир тараптан бекемирээк, экинчи тараптан жетүү оңойураак болгондуктан РНКдан бир топ ыңгайлуураак.⁸³

ДНК менен РНК өз кызматтары үчүн эң идеалдуу молекулалар:

РНК ядронун ичиндеги ДНКдан алган генетикалык маалыматты цитоплазмага (клетканын ядронун сыртындагы бөлүгү) алып барат, ал жерде кабар которулат. Бул эки молекула арасындагы айырмалар кызматтарын аткарышы үчүн бир шарт. ДНК клетка ичинде туруктуу жана жетүү оңой сыпаттарга ээ, тең салмактуу бир маалымат сактоо борбору. РНК болсо генетикалык маалыматтын которулушун камсыз кылуучу, өзгөрмө бир ташуучу. Молекулярдык биолог Майкл Дентон Nature's Destiny (Табияттын тагдыры) аттуу китебинде бул өзгөчөлүктөрдүн маанисине мындайча көңүл бурат:

... бүт далилдер буларда [ДНК менен РНКда] кандайдыр бир өзгөрүүнүн зыяндуу таасирлерге жол ачаарын жана белгилүү болгон башка эч бир полимердин ДНК менен РНК молекулаларынын химиялык жана физикалык касиеттерине ээ эмес экенин көрсөтүүдө.⁸⁴

Мындан тышкары, бир спираль абалындагы РНК ДНК жуп спиралынан бир топ ийкемдүү. Көрүнүп тургандай, ДНК менен РНК молекулалары экөө тең өз функцияларын аткарышы үчүн атайын жаратылышкан. Алардын түзүлүшүндөгү болор болбостой көрүнгөн айырмалардын баары алардын кызматы үчүн абдан маанилүү жана бул детальдардын баары комплекстүү бир тартиптин бөлүгүн түзөт. Проф. Жеральд Л. Шредер ДНК-РНК механизмдеги комплекстүүлүк жөнүндө мындай дейт:

Жалгыз бир негизги клетка түзүлүшү, жалгыз бир негизги энергия булагы, жалгыз бир органелл жыйындысы бүт жандыктарда орток. Жана бул биримдикти жөнгө салган жалгыз бир система бар; жансыз иштетилбеген материалдарды алып, аларды жашаган, ойлонгон, тандай алган жандыктарга айланта турган абалда уюштурган ДНК-РНК командасы. Бул ортоктуктун адамдын кыял күчүн кыйнай турган даражада комплекстүү бир түзүлүшү бар.⁸⁵

Адамдын бул системага эч бир таасири жок. Адам али жалгыз бир клетка кезинде Улуу Раббибиз бул системаны көзгө көрүнбөгөн бир чоңдукта адамдын клеткаларына жайгаштырган. Аллахтын мээриминен курчалган адам бүт нерседе, дайыма Ага муктаж абалда жашап жатат:

Айткын: Ал Аллах жалгыз. Аллах Самад (бүт нерсе Ага муктаж, Ал түбөлүктүү, эч нерсеге муктаждыгы жок). Ал төрөгөн эмес жана төрөлгөн эмес. Жана эч нерсе Ага тең эмес. (Ихлас Сүрөсү, 1-4)

ДНКдагы буйруктарга карап ишке ашкан протеин өндүрүшү

Денедө кандайдыр бир протеинге муктаждык пайда болгондо, бул муктаждыкты көрсөткөн бир кабар өндүрүштү ишке ашыра турган клетканын ДНКсына алып барылат. Бул жерде көңүл буруу керек болгон абдан маанилүү бир жагдай бар: денедө кандайдыр бир протеинге муктаждык болгондо, кайра эле протеин болгон кээ бир кабарчылар каерге кайрылаарын билишип, муктаждык кабарын туура жерге, туура абалда жеткиришүүдө. Бул байланышты камсыз кылган протеин ал үчүн караңгы бир аалам болгон дененин ичинде жоголбостон жолун таап, ташып бараткан кабарды жоготпостон же кандайдыр бир бөлүгүнө зыян тийгизбестен ал жерге жеткирүүдө. Б.а. ар бөлүктө абдан чоң бир жоопкерчилик менен мамиле кылуу көрүнүп турат.

Клетка ядросуна келген кабар бир катар комплекстүү жана абдан уюшулган процесстен соң протеинге айланат. Протеин талабынын денедөги 100 триллион клеткадан түз клеткаларга жетиши, кабарды алган клетканын андан эмне талап кылынганын түшүнүп ылдам ишке киришиши жана кемчиликсиз бир натыйжа алышы илимпоздорду таң калтырган окуялар.

ДНК молекуласындагы генетикалык код ушундай жазылган; анын мазмунун, эмне мааниге келгенин жана өмүр бою адам денесине кандай таасир берээрин клетка өзү гана «биле алат». Бирок бул клеткалар аң-сезимсиз жана жансыз атомдордон турган жыйындылар. Жерде жана асманда бүт нерсени башкарып турган Улуу Раббиздин багытташы менен адамдар жасай албаган процесстерди кемчиликсиз ишке ашырышат. Куранда Аллах мындайча буюрууда:

Мен чындыгында, менин да Раббим, силердин да Раббинер болгон Аллахка тобокел кылдым. Ал маңдайынан кармап-көзөмөлдөбөгөн эч бир жандык жок. Сөзсүз менин Раббим туптуура бир жол үстүндө (туптуура жолдогуну коргоодо). (Худ Сүрөсү, 56)

Аллах жети асманды жана жерден да алардын окшошун жаратты. Буйрук булардын арасында токтобостон түшүп турат; силердин чынында Аллахтын бүт нерсеге кудуреттүү экенин жана чынында Аллахтын илими менен бүт нерсени курчаганын билишинер, үйрөнүшүнөр үчүн. (Талак Сүрөсү, 12)

Протеин молекулалары бир үйдүн кирпич үстүнө кирпич коюлуп курулушу сыяктуу «блоктор абалында» өндүрүлөт. Ар түрдөгү протеин белгилүү бир калыпка жараша өндүрүлөт. Ар протеиндин өзүнө тиешелүү аминокислота тизмеги ДНКда

жазылган маалыматтар тарабынан аныкталат. ДНК молекуласындагы генетикалык коддун чечмелениши жана жазылган маалыматтардан протеин өндүрүлүшү негизинен эки баскычта ишке ашат:

- 1- ДНКдан РНК синтези (транскрипция)
- 2- РНКдан протеин синтези (трансляция)

1- ДНКдан РНК синтези (транскрипция):

Протеин өндүрүшүндө алгачкы баскыч – бул РНК синтези. Бул процесс ДНК спиралынын ачылышы менен башталат. ДНК молекуласындагы аденин, гуанин, цитозин жана тимин базалары маңдай-маңдайга келип кол кармашканда эки омуртканы бириктирип, спираль түзүлүштү пайда кылышкан. Транскрипция баскычында болсо бул базалар колдорун койо беришет жана ДНК молекуласынын жуп чынжырлуу түзүлүшү бир «сыдырма» сыяктуу ачылып баштайт.

ДНК ажырап баштаган сайын «РНК полимераз» деп аталган атайын бир протеин ДНК бетинде кыдырып аны окуп баштайт. Бул окуу учурунда ДНКдагы базаларга туура келген башка базалар бир-бирине кошулуп жаңы бир РНК өндүрүлөт. Өндүрүлгөн бул РНК – кабарчы РНК (mRNA). Кабарчы РНКнын ДНКдан айырмасы – аденин базасынын тушуна тиминдин ордуна «U» тамгасы менен көрсөтүлгөн «урацил» базасынын келиши. Мындан тышкары, бул базалар үчтүк топтор катары тизилишкен.

Өндүрүшү толукталган кабарчы РНК андан соң ДНКдан үстүнөн бөлүнүп бир катар процесс менен ар кандай оңдоолорго алынат. Бир скульптордун жасаган эстелигин эң майда-баратына чейин жонуп оңдошу сыяктуу, клетка да өндүрүлгөн «келбетсиз» РНКны оңдоо үчүн бир катар энзимди ишке салат.

2- РНКдан протеин синтези (трансляция):

Оңдоо иштери бүткөн кабарчы РНК андан соң ядродон чыгып «рибосома» деп аталган жана энергия өндүрүү станциясы болгон бир органеллге келип ага туташат. Кабарчы РНК молекуласынын бир өзгөчөлүгү – тизилген базалардын үчтүк топтор абалында бөлүнгөн болушу. Түзүлгөн бул үчтүк топтор «кодон» деп аталат. Ушундайча өндүрүлгөн кабарчы РНК рибосомага туташкан соң үчтүк топтор окулуп башталат.

Ташуучу РНК (tRNA) деп аталган дагы бир РНК түрү бар. Булардын протеин синтези учурундагы кызматы жаңы протеиндерди түзө турган аминокислоталарды ташуу. Ташуучу РНК кабарчы РНК же ДНК сыяктуу узун эмес; бетинде болгону 15-20 база катары бар. Башка бир өзгөчөлүгү болсо – бир-бири артынан катарга тизилген базалардын айлана түзө турган абалда туташышы. Ташуучу РНК катмарынын бетинде эки негизги аймак бар. Бул аймактардын биринчиси – ташый турган аминокислотанын таанылышын камсыз кылган аймак. Экинчи аймак болсо – ташуучу РНК кабарчы РНКга туташа турган, 3 даана база катарынан турган аймак. Бул аймак «антикодон» деп аталат.

Ташуучу РНК бетиндеги «антикодон» рибосома карманган кабарчы РНК бетиндеги «кодон» деп аталган 3түк топторго туташат. Ташуучу РНКлардын

антикодндору кабарчы РНК бетиндеги кодндорго катары менен туташып жатып өздөрү менен бирге аминокислоталарды да алып келишкен болот. Ташуучу РНКлар катары менен кодндорго туташкан сайын алардын жонундагы аминокислоталар да бир-бирине туташып башташат. Жүздөгөн, миңдеген ташуучу РНК тизилгенде, жондорундагы аминокислоталар да тизилген болот. Тизилген ушул аминокислоталар бир-бири менен туташып, протеинди синтездеп башташат. Мына ушул кезде жумушу бүткөн ташуучу РНК жүгү жок абалда кабарчы РНКдан байланышын үзөт жана рибосомадан бөлүнөт (тереңирээк маалымат үчүн караңыз: Harun Yahya, Protein Mucizesi, Araştırma Yayıncılık).

Өндүрүш учурунда бир даана аминокислотанын туура эмес бир жерге уланышы протеинди ишке жарабас бир молекулага айлантууга жетиштүү. Бирок бул процесс бүт жандык клеткаларында кемчиликсиз иштейт. Ташуу кызматын аткарган ар ташуучу РНК алып келген ар бир аминокислотаны өндүрүш буйругунда көрсөтүлгөн жерге алпарат жана өндүрүш процессинин бузулбашын камсыздайт. Молекулярдык биолог Майкл Дентон бул жердеге кереметтүү тартипке мындайча көңүл бурат:

Эгер геном бетинде белгилүү аймактарды ишараттоо үчүн колдонулган максат тизмектер эч күмөн жаратпай турган абалда окшош эмес болбогондо, албетте хаос болмок. Геном ар кайсы тартмасында бир эле этикеткалар орун алган бир документ шкафына окшоп калмак.⁸⁶

Аң-сезимсиз молекулаларда кездешкен бул кемчиликсиз дисциплина түшүнүгү, аң-сезим жана жоопкерчилик талап кылган кыймыл-аракеттер алардын жогорку акыл жана күч-кудурет ээси Аллахка моюн сунгандыгынын жана Анын башкаруусунда кыймыл-аракет жасагандыгынын бир көрсөткүчү. Куранда мындайча билдирилүүдө:

Айткын: Адамдардын Раббисинен коргоо тилеймин. Адамдардын Малигинен (Падышасынан), Адамдардын (чыныгы) Кудайынан. (Нас Сүрөсү, 1-3)

Апачык бир керемет: протеин синтезин протеиндер жасоодо

Протеин синтезинин баскычтарын караганыбызда көңүл бурган жагдайлардын бири – бул бир даана протеин молекуласын өндүрүү үчүн жүздөгөн түрдүү протеин менен энзимге муктаждык болушу. Мындан тышкары көптөгөн молекула менен ион (электрдик заряддуу атом) да болушу керек. Андай болсо, алгачкы протеин кантип пайда болгон? Мына ушул суроо – эволюционисттерди жарга такаган эң негизги жагдайлардын бири. Эволюционист биолог Carly P. Haskings American Scientist журналында жарык көргөн бир макаласында эволюциянын бул туюгун мындайча баяндайт:

... Бирок биохимиялык генетика урматында эволюция жөнүндөгү көптөгөн маанилүү суроого дагы эле жооп бериле элек... Бүт жандыктарда ДНК жупташуусу да, алардагы коддордун протеиндерге айлантылышы да абдан спецификалык жана ылайыктуу энзимдер урматында болууда. Ошол эле учурда бул энзим молекулаларынын

түзүлүшү да түздөн-түз ДНК тарабынан аныкталат. Мына ушул чындык эволюцияда абдан сырдуу бир көйгөйдү жаратууда. Эволюция учурунда коддун өзү жана бул коддун ичинен протеиндердин синтезинде керек болгон башка энзимдер чогуу пайда болду бекен? Бул кошулмалардын кереметтүү татаалдыгы менен синтезделиши үчүн өз ара эч кемчиликсиз бир координациянын болушу талабын эске алганда, мындай убакыт дал келишинен сөз кылуу абдан тантык сөз болууда. Бул суроого Дарвиндин көз-караштарынан тышкары жооп издешибиз керек. Себеби бул абал атайын (пандуу) жаратууну жактаган абдан күчтүү бир далилди пайда кылууда.⁸⁷

Бул илимпоз да айткандай, протеин синтези болушу үчүн клетка ичиндеги бүт системалар бирге бар болушу керек. Бул системанын бөлүктөрүнөн бири эле кем болсо, протеин өндүрүлө албайт жана натыйжада жашоо болбойт. Эволюционисттер болсо алгач протеиндер кокустан пайда болгон, анан протеиндер кокустан биригип клеткалар пайда болгон дешет. Бирок бул бөлүктөрдүн бири болбостон экинчисинин эч пайда болбошу апачык. Бул болсо, жогорудагы илимпоздун сөзүндө да айтылгандай, Аллахтын бүт жандыктарды, бүт системалары менен бирге жараткандыгынын ачык бир далили. Аллахтын кемчиликсиз жаратканы Куранда мындайча билдирилет:

Ал – Аллах, Ал – жаратуучу, кемчиликсиз бар кылуучу, «калып жана келбет» берүүчү. Эң сонун ысымдар Аныкы. Асмандарда жана жердегилердин баары Аны тасбих кылууда. Ал – Азиз, Хаким. (Хашр Сүрөсү, 24)

Мындан тышкары, бул молекулалардын аң-сезимсиз атомдордон тураарын унутпоо, натыйжада төмөнкү суроолорду суроо зарыл. Акылы, аң-сезими жок бир зат кандайча болуп башка бир нерсени көзөмөлдөө, контролдоо, иштерге аралашуу сыяктуу жөндөмдөргө ээ боло алат? Буйруктарды жөнөтүп, белгилүү бир максатты көздөгөн абдан системалуу кыймыл-аракетти кантип кыла алат? Дарвинисттик көз-караштын таасирине кирген адамдар булардын баары сокур жана аң-сезимсиз кокустуктардын натыйжасында пайда болгон дешет.

Бирок клеткалардын бар экенин билбеген бул молекулалардын алар муктаж болгон протеиндерди өндүрүүнү өз жоопкерчилигине алышы, бул үчүн чечим алышы мүмкүн эмес. Шексиз, бул жердеги улуу акыл, илим жана аң-сезим талап кылган кызматтарды аң-сезимсиз атомдордун аныкташы мүмкүн эмес. Алар болгону өздөрү үчүн аныкталган кызматтарды кемчиликсиз аткарышат жана аларга бул милдетти тапшырган, аларды бул системанын бөлүгү кылып жараткан Аллахка моюн сунушат.

Бир Куран аятында мындайча билдирилет:

«Силердин Кудайыңар бир гана Аллах, Андан башка кудай жок. Ал илим жагынан бүт нерсени ороп-курчаган.» (Таха Сүрөсү, 98)

7- БӨЛҮМ

ДУЙНӨНҮН ЭҢ АЛДЫҢКЫ КОПИЯЛОО ТЕХНОЛОГИЯСЫ

Күнү-түнү, сизге эч сезилбестен, жашооңуз толук кандуу уланышы үчүн клеткаларыңызда кереметтүү бир кылдаттык жана жоопкерчилик сезими менен сансыз процесс ишке ашат. Бул процесстердин бири адамдын өрчүшүн, кыртыштарынын оңдолушун камсыз кылган клетка бөлүнүшү. ДНКнын копиялана алуу касиети урматында клеткалардын бөлүнүп көбөйүшү, жабыркаган кыртыштардын оңдолушу жана бул кезде ар жаңы клеткага генетикалык маалыматтын берилиши мүмкүн болот.

Адам денесиндеги бүт клеткалар бөлүнүп көбөйөт. Ар бөлүнүү учурунда клетка ядросундагы ДНКнын копиялануу жумушу адамды таң калтыра тургандай кемчиликсиз бир уюшкандык жана дисциплина ичинде ишке ашат. Адам денеси бир клеткадан экиге бөлүнөт жана бул бөлүнүү 2-4-8-16-32... катышы менен көбөйүшүн улантат. Клетка бөлүнүп жатканда жаңы клетка үчүн ДНКнын бир копиясын алуу керек болот. ДНК клетка бөлүнүшүнөн бир аз мурда өзүнүн бир копиясын чыгарат жана муну жаңы клеткага берет.

Клетканын бөлүнүшүнө жасалган байкоолор боюнча, клетка бөлүнөөрдөн мурда белгилүү бир чоңдукка жетиши зарыл. Бул белгилүү чоңдуктан өткөндө болсо бөлүнүү процесси программаланган негизде башталат. Клетканын формасы бөлүнүүгө ыңгайлашып чоюлуп баштаганда, ДНК да өзүн копиялайт.

Мунун мааниси мындай: клетка бир бүтүн катары бөлүнүү «чечимин алууда» жана клетканын ичиндеги бөлүктөр бул бөлүнүү чечиминин негизинде ишке киришишүүдө. Клетканын мындай коллективдик бир ишти жасай ала турган жөндөмгө өз башынча ээ болбошу анык. Бөлүнүү процесси Аллахтын буйругу менен башталат жана ДНК баш болуп клетканын бүт бөлүктөрү ошого жараша кыймылдашат.

Ичинде 3 миллиард тамгалык бир маалымат банкы бар ДНК молекуласы спираль формасындагы бир тепкичке окшошот. Копиялоо иши башталганда алгач «ДНК геликаз» аттуу энзим керектүү жерге келет жана ДНКнын спираль формасын бир сыдырма сыяктуу ачып баштайт. Мунун натыйжасында ДНКнын спираль абалында бир-бирине оролгон колдору бөлүнөт. «ДНК геликаз» дайыма өз убактысында кызматында жана өз милдетин кемчиликсиз, адашпастан жана ДНКга эч зыян тийгизбестен аткарат.

ДНК молекуласы эми эки катарга бөлүнгөн болот. Эмки кезек «ДНК полимераз» энзиминде. Бул энзимдин кызматы ДНКнын экиге бөлүнгөн колдорун жаңы бир катар менен толуктоо. Бул үчүн ДНКнын ар бир катарын түзгөн ар маалыматтын тушуна туура келген маалыматты таап алып келет. Бул абдан кереметтүү жагдай. Атомдордон турган,

аң-сезими жана акылы жок бир энзим ДНКнын жарым колун толуктоо үчүн керектүү маалыматтарды аныктап, аларды клетка ичиндеги тиешелүү жерлерден алып ордуларына жайгаштырууда. Бул жумуш учурунда кичинекей да ката кетирбей, 3 миллиард тамганы бир-бирден эң туура аныктап толуктоодо. Бул кезде башка бир полимераз энзими болсо ДНКнын экинчи жарымын ушул сыяктуу толуктайт. Булардын баары болуп жатканда, ДНК спиралынын бөлүнгөн эки бөлүгү бир-бирине кайра оролуп калбашы үчүн «спиралды кармоочу энзимдер» ДНКны учтарынан кыймылдатпай кармап турушат.

Ошентип эки ДНК катарынын тең экинчи жарымы ошол жердеги даяр материалдар менен толукталат жана эки жаңы ДНК молекуласы өндүрүлгөн болот. Операциянын ар баскычында энзим деп аталган жана өнүккөн роботтор сыяктуу иштеген адис протеиндер кызмат кылат. Өзгөчө бул баскычтар учурунда ишке ашкан, өзүнчө бир китеп темасы боло тургандай кенен, көптөгөн абдан комплекстүү процесстер бар.

Копиялоо учурунда келип чыккан жаңы ДНК молекулалары көзөмөлдөөчү энзимдер тарабынан көп жолу текшерилет. Кетирилген бир ката болсо (мындай ката абдан маанилүү болушу мүмкүн), ылдам аныкталат жана оңдолот. Катасы бар код жулунуп ордуна туурасы алып келинет жана жабыштырылат.

ДНКнын түзүлүшүн ачкан илимпоздор Жеймс Уотсон менен Фрэнсис Крик 1950-жылдары «Кемчиликсиз биологиялык принцип» деп атаган копиялоо процессин абдан жөнөкөйлөтүшкөн эле. Бирок учурда ДНКнын өзүн копиялашынын илимпоздорду айрантаң калтырган комплекстүүлүктө экени белгилүү болду. ДНКнын эң кичинекей катарын копиялоо үчүн да жыйырма түрдүү протеин менен энзим сөзсүз болушу зарыл.⁸⁸ Проф. Вернер Гитт копиялоодогу кемчиликсиздикке мындайча токтолот:

ДНК ушундай бир түзүлүшкө ээ; клетка экиге бөлүнгөн сайын ДНК да өзүн копиялайт. Бөлүнгөн клеткалардын экөө тең бөлүнүү жана копиялоо процессинен соң сөзсүз бирдей генетикалык маалыматка ээ болот. Бул копиялоо кемчиликсиз.⁸⁹

ДНК копияланышындагы эң кереметтүү тараптардын бири – булардын баарын атомдордон турган молекулалардын аткарышында. Аң-сезимсиз атомдордун биригишинен пайда болгон энзимдер ДНК спиралынын кем жагын аныктап, кем нерселерди тиешелүү жерлерде табат жана эң ылайыктуу жерлерге кошуп кереметтүү иш-аракеттерди жасашат. Аң-сезимсиз, акылы жана илими жок кичинекей нерселердин мынчалык комплекстүү, илим, аң-сезим жана акыл талап кылган иштерди кемчиликсиз жасашы Аллахтын теңдешсиз жаратуусун көрсөтүүдө. Булардын баары Аллахтын буйругу менен кыймылдашып, Аллах аларга берген жөндөм менен мынчалык кемчиликсиз жана адам жашоосу үчүн өтө маанилүү бир ишти аткарышууда. Аллах Куранда адамдын жаратылышындагы тартипти мындайча билдирет:

Адам «өз башымча жана жоопкерчиликсизмин» деп ойлойбу? Өзү куюлган маниден бир тамчы суу эмес беле? Анан бир алак (эмбрион) болду, анан (Аллах аны) жаратты жана бир «көрктүү калып берди.» Ошентип андан эркек жана аял кылып жуп жасады. (Кыямат Сүрөсү, 36-39)

Копиялоодогу теңдешсиз ылдамдык

ДНК копияланышы учурундагы бүт бул иштер ушунчалык бат жасалат; мүнөтүнө 3.000 баскычтуу нуклеотид өндүрүлүп, секундасына болсо 50 база жубу копияланат.⁹⁰ Бул кезде бүт баскычтар жооптуу энзимдер тарабынан кайра кайра текшерилет жана керектүү ондоолор жасалат.

ДНКнын копиялоо ишинин канчалык чоң ылдамдыкта жасалаарын жакшыраак түшүнүү үчүн төмөнкү маалыматтар жардамчы болот: бир клетканын бөлүнүшү 20-80 мүнөткө созулат жана бул кезде ДНКдагы маалымат да копияланып көбөйтүлүшү зарыл. Б.а. ДНКдагы 3 миллиард маалымат 20-80 мүнөт арасында эч ката, унутуу же кемчилик кетирилбестен копияланышы керек. Бул бир китепкана толо маалыматтын же 1.000 китептин же бир миллион беттик тексттин ушунчалык кыска убакытта, эч ката жана кемчиликсиз копияланышындай кереметтүү окуя. Болгондо да бул ишти жасагандар – технологиялык каражаттар, жогорку технологиялуу ксерокопия машиналары эмес, кээ бир атомдордун бир-бирине уланышы менен түзүлгөн энзимдер.

Чоң ылдамдык менен өндүрүлгөн жаңы ДНК молекуласында сырткы таасирлер натыйжасында кадимки шарттарга салыштырмалуу көбүрөөк ката кетиши ыктымал. Бул жолу клеткадагы рибосомалар ДНКдан келген буйрукка ылайык ДНК оңдоо энзимдерин өндүрүп башташат. Ошентип ДНК өзүн-өзү коргоого алган болот.

Клеткалар да адамдар сыяктуу туулат, көбөйөт жана өлөт. Бирок клеткалардын өмүрү алар түзгөн адамдын өмүрүнөн бир топ кыска. Мисалы алты ай мурда денеңизди түзгөн клеткалардын бүгүн көпчүлүгү өлгөн. Бирок өз убагында бөлүнүп ордуна жаңыларын калтырган үчүн сиз азыр өмүрүңүздү улантып жатасыз. Ошондуктан клеткалардын көбөйүшү, ДНКнын копияланышы сыяктуу окуялар адамдын өмүрү үчүн кичинекей да ката болбошу керек болгон өтө маанилүү процесстер.

Бул жердеги таң калыштуу бир жагдай – бул ДНКнын өндүрүшүн да камсыз кылган, түзүлүшүн да текшерген бул энзимдердин кайра эле ДНКда жазылган маалыматтарга жараша, ДНКнын буйрук жана көзөмөлүндө өндүрүлгөн протеиндер болушу. Бул жерде бир-бири менен өтө тыгыз байланыштуу кереметтүү бир система бар; мындай бир системанын баскыч баскыч ишке ашкан кокустуктар менен мындай абалга келиши эч мүмкүн эмес. Себеби энзим болушу үчүн ДНК болушу, ДНК болушу үчүн болсо энзим болушу, экөө болушу үчүн болсо клетка бүт органеллери менен бирге толугу менен бар болушу керек.

Бул жерге чейин кыскача каралган маалыматтардан да көрүнүп тургандай, денеңиздеги бүт бөлүктөр өз милдеттерин кемчиликсиз жана ийгиликтүү аткарышууда. Аллах эң чоңунан эң кичинесине чейин сансыз атомду жана молекуланы өмүрүбүздү толук кандуу улантышыбыз үчүн кызматыбызга берген. Аллах бир аятта мындайча кабар берет:

... Шексиз, Аллах адамдарга (чексиз) жакшылык кылуучу. Бирок адамдардын көпчүлүгү шүгүр кылышпайт. (Момун Сүрөсү, 61)

Ар клетка бөлүнгөн сайын ДНКнын бир копиясы алынышы керек экенин ойлонгон, ДНКнын эң ыкчам жана эч катасыз копияланышын башкарган, кетирилген каталардын ыкчам оңдолушу үчүн укмуштуу бир уюштурууну жасаган күч, акыл, эрк жана илим кимге тиешелүү? Мынчалык комплекстүү жана кемчиликсиз бир тартипти кокустан түзүлгөн деп айтуу акылга да, логикага да эч туура келбейт. Ааламдагы бүт атомдорду жана керектүү бүт шарттарды аткарасыңыз, ДНКнын копияланышын жасаган системаны кокустан пайда кыла албайсыз. Мынчалык кемчиликсиз бир системаны жараткан жана миллиондогон жылдан бери жаратууну уланткандын чексиз илим, акыл жана кудурет ээси Аллах экени айдан ачык. Бул чындык бир Куран аятында мындайча билдирилет:

Асмандардагы жана жердегилердин баары Аллахтыкы. Аллах бардык нерселерди курчап турат. (Ниса Сүрөсү, 126)

Копиялоо каталарынын оңдолушу

Бир клетка бөлүнгөндө, хромосомалар өздөрүн копиялап жатканда кээде каталар пайда болот. Генетикалык маалыматтагы каталардын кийинки урпактарда чогулуп көбөйүшүнүн алдын алуу үчүн ар жандыкта бул каталардын көпчүлүгүн аныктап оңдоочу бир механизм бар. Эгер бул механизм болбогондо, жандыктардын генетикалык түзүлүшү бузулмук, жана ал түр тукум курут болушу мүмкүн эле.

Мындай каталарды азайтуу үчүн клетка ошол эле учурда оңдоочу кызматын аткарат. Бирок бул оңдоодон соң да бир эки ката калышы мүмкүн. Бул каталар анчалык олуттуу эмес. Клеткадагы мындай көзөмөл механизми урматында копиялоо учурунда бир миллиарддан бир менен жүз миллиарддан бир арасында абдан төмөн бир ката үлүшүнө жетишилет. Жүз миллиарддан бир катаны 50 миллион бет текстте кетирилген бир даана катага окшотууга болот. 50 миллион бетти болсо 100 профессионалдуу жазгыч өмүр бою эч тынымсыз жазганда гана араң жазып бүтө алат.⁹¹ Ядролук физик Жеральд Л. Шредер клетканын ичинде сапат көзөмөл системасындагы акылга мындайча көңүл бурат:

Бул системадагы акыл абдан усталыкта. Мен бир протеиндин бир спиралды ачууну кантип үйрөнгөнү жөнүндө же ДНК полимераздын кантип пайда болгону, же ишке аралашышы керек экенин кантип билээри жана туура базаны таап кантип уланаары жөнүндө гана айтып жаткан жокмун. Буларда бир сыйкырчылык көрсөтмөсүн элестеткен жана түшүндүрүүнү талап кылган кереметтүү нерселер бар. Бирок менин «абдан акылдуулук менен» деген сөзүмдүн мааниси мындай: ар жаңы копияланган катар копияланган катарына спираль абалында туташат жана мунун урматында сапат көзөмөлүнөн жооптуу протеиндер жаңы копияланган катарды баштапкыдан (оригиналдан) келгенге түз салыштырып текшерүү мүмкүнчүлүгүнө ээ болушат. Абдан эстүүлүк менен! Эгер жаңы пайда болгон эки катар бир-бирине туташканда жана эки

баштапкы катар да баштапкы абалына кайра кайтканда, жасалчу сапат көзөмөл системасы бир топ оор жана бир топ натыйжасыз болмок.⁹²

Апачык көрүнүп тургандай, ДНКда жана ДНК буйруктары менен иштеген бүт системаларда эч бир кокустук менен түшүндүрүүгө мүмкүн эмес таң калыштуу акылдуу, чаралуу окуялар ишке ашууда. Булардын бир тартип менен программаланышын болсо бүт нерсени билүүчү, бүт нерсени башкарган бир Жаратуучунун бар экени менен гана түшүндүрүүгө болот. Бул Жаратуучу мээрим менен бизге жашоо берген, илими менен бүт нерсени ороп курчаган Улуу Аллах.

Өтө маанилүү кызматка ээ ДНК энзимдери

Энзимдер бир реакцияга таасир бергенде, бир топтун жогорудан ылдый тоголонушу менен төмөндөн жогору тоголонушу арасындагы айырмага окшош бир таасир берет. Энзимдер биохимиялык реакцияларды миң эседей ылдамдата алышат.⁹³ Адам клеткасынын ичинде 3.500дөн ашуун энзим бар. Булардын бир же бир нечесинин кем болушу болсо клетка ичиндеги иш-аракеттердин толугу менен башаламандыкка учурашына себеп болот. Бул болсо клетканын талкаланып бузулушуна, б.а. жандуулуктун жок болушуна алып келет (тереңирээк маалымат үчүн караңыз: Nurgun Yahya, *Nayat Boyu Çalıřan Mucize Makine: Enzim* (Өмүр бою иштеген керемет машина: энзим)).

ДНК энзимдеринин эң негизги кызматтарынын бири – бул ДНК молекуласынын копияланышына көмөкчү болуу. Бир энзим молекуласын башка протеин молекуласынан айырмалаган жалгыз айырма – анын үч өлчөмдүү формасы. Эгер энзимдер анын өзгөчөлүктөрүн аныктаган мындай атайын үч өлчөмдүү формага ээ болбогондо, клетка ичиндеги процесстер, мээден органдарга жиберилген маалыматтар жана клетка ичиндеги көзөмөлдөр болмок эмес, натыйжада клеткаларды жашатуу үчүн керек болгон көп процесстер жасала алмак эмес. ДНКнын копияланышы учурунда каталарды оңдоочу энзимдердин болбошу да тиешелүү гендин функциясын жоготушуна же каталуу өндүрүш жасап ракты башташына себеп болушу мүмкүн эле.

ДНК копияланышында кызмат кылган энзимдер

* ДНК спиралын сыдырма сыяктуу ачуучу: ДНК геликаз

Жогоруда да айтылгандай, копиялоо иши башталганда, алгач «ДНК геликаз» аттуу энзим тиешелүү жерге келет жана ДНК спиралын бир сыдырмадай ачып баштайт. Мунун натыйжасында ДНКнын спираль формасындагы бир-бирине оролгон колдору бөлүнөт. ДНК геликаз секунда сайын 1.000 нуклеотид жубун ача алуу жөндөмүнө ээ.

ДНКнын колдору бөлүнгөндө, колдор бир-бирине оролушуна тоскоол болуу үчүн «спиралды кармоочу энзимдер» эки колду тең кармап турушат.

ДНК геликаз сыдырманы ачып жатып, бир чекитте кокустан токтойт. Токтогон чекиттер – бул керектүү маалыматтын чектери. Энзимдер маалыматтын каерден

башталып каерден бүтөөрүн билген сыяктуу чоң бир усталык менен кыймыл-аракет кылышат.

* Жаңы ДНК катарларын өндүрүүчү: ДНК полимераз

Кезек «ДНК полимераз» энзиминде. Бул энзимдин кызматы болсо – жогоруда айтылгандай, ДНКнын экиге бөлүнгөн колдорун экинчи бир кол менен толуктоо. Бул үчүн ДНКнын бир колун түзө турган, ар маалыматтын тушуна ылайыктуу маалыматты таап алып келет.

ДНК полимераз жаңы катарларды кемчиликсиз толуктай турган абалда өндүрөт. Мурдакы катардагы цитозин дайыма жаңы катарда гуанин менен жупташат. Аденин болсо дайыма тимин менен жана тимин болсо аденин менен жупташат. Бирок укмуштуу ылдамдык менен ишке ашкан бул жупташуу учурунда кээде бир канча ката кетет. Мисалы, ДНК полимераз адениндин тушуна бир жерде тиминди эмес, гуанинди жайгаштырат. Мындай катачылыктар кээде өтө кооптуу болот. Мисалы, гемоглобиндин түзүлүшүндөгү алтынчы аминокислота эгер «валин» деп аталган башка бир аминокислотага алмаштырылса, протеинде жипчелер пайда болот жана эритроциттердин оролушуна тоскоол болуп, «орок клетка анемиясы» деп аталган ооруга жол ачат.⁹⁴

Базалардын жупташуу учурундагы химиялык тандоочулугу ушунчалык күчтүү болгондуктан, 100.000 базада бир катага гана уруксат берилет. Мындан тышкары, ДНК полимераз да каталарга абдан сезгич. Эгер туура эмес бир база жупташуусу болсо, ошол замат жок кылынат жана ордуна туура база жайгаштырылат. ДНК полимераз жумушун бүткөн соң башка бир оңдоочу энзим жаңы түзүлгөн ДНК катарында ката калып калбаганын текшерет.

* Каталарга карата абдан сезгич: ДНК нуклеаз

Бул энзим бир редактор (текстти оңдоочу киши) сымал ДНКдагы катаны аныктайт жана ката тамганы чыгарып таштайт. Бирок мунун натыйжасында ДНК спиралында бир боштук пайда болот. Бул көйгөй менен болсо башка бир энзим алектенет.

* ДНКдагы үзүктөрдү оңдоочу: ДНК лигаз

ДНК нуклеаз аныктаган туура эмес жерди алып таштаганда, ДНК спиралында жаралган боштук «ДНК лигаз» аттуу энзим тарабынан оңдолот. Эң аягында алынган кемчиликсиздик урматында миллиард нуклеотидде болгону бир катага жол берилет. Бул ката үлүшү компьютерлердин көзөмөлүндөгү кандайдыр бир маалымат системасынын эсе эсе өйдө. Миллиардда бир ката миңдеген китепти копиялап жатып бир гана ката кетируү маанисине келет.⁹⁵ Бул чоңдук көзгө көрүнбөгөн бир жерде канчалык кереметтүү бир көзөмөл механизмасы бар экенин бизге көрсөтөт.

* ДНКнын түйүн болбостон чечилишин камсыздоочу: топоизомераз

ДНК катарлары өз узундугунан миңдеген эсе кичине жерлерде пакеттелген. ДНК бул кичинекей жерде кыймылдап жатканда, бул формасынан улам көп маселелерге кабылат. Мисалы, ДНК спиралы андагы маалыматты окуу үчүн ачылып жатканда, төмөн жактагы аймактар барган сайын тыгыздашат жана пайда болгон бул басым сырткы

чыгарылышы зарыл. Бул бир жипти түзгөн жипчелерди бир-бирден тартып алууга окшошот. Мындайда жиптин ылдый тарабында башаламандыктар болот. Клетка бөлүнүп жатканда да мына ушундай көйгөйдүн чоңу болот. Клетка бөлүнөөрдүн алдында ядродо ДНКнын 46 катарынан эки копия болот. Ар бир катар алгач жазылып (бөлүнүп), анан бөлүнүп бала клеткаларга кетиши керек.⁹⁶

Топоизомераз деп аталган ДНК энзимдери клетка үчүн ири масштабдагы бул көйгөйдү чечишет. Бир топоизомераз ДНК спиралынын бир катарын бөлүп, ДНКнын жазылышын жана жумшарышын камсыз кылат. Ошентип ашыкча катуу оролуудан келип чыккан басым жумшартылган болот. Бул катар кийинчерээк бириктирилет жана жуп спираль мурдакы абалына кайтат. Бул иштердин баары абдан кылдаттыкты талап кылат. Аллахтын мээриминен менен бүт бул системалар бизге сезилбестен, кызматтарын кемчиликсиз аткарышат жана ДНК спиралдарында сакталуу турган генетикалык маалыматты коргошот.

ДНК менен энзимдердин кемчиликсиз кызматташтыгы

Бул процесстер адам денесиндеги 100 триллион клетканын ар биринде, күн сайын орточо 20.000 жолу ишке ашууда.⁹⁷ Ар энзим качан, каерде болушу керек экенин, кайсы этапта кийлигишиши керек экенин билет. Ар энзимдин кезеги белгилүү. Ар бири өз ара эмгек бөлүнүшүнө кемчиликсиз бир координация ичинде моюн сунушат. Бул системада кичинекей бир кемчилик, кечигүү болбойт. Антпесе ДНК ишке жарабас бир молекула жыйындысына айланат жана денеде олуттуу зыяндарга жол ачышы мүмкүн.

ДНК энзимдери эволюционисттердин кокустан жана баскыч баскыч пайда болуу пикирлерин толугу менен жок кылган жаратылуу мисалдарынын бири. Себеби ДНК копиялануу үчүн бул энзимдерге муктаж. Бирок бул энзимдерди түзгөн маалыматтар болсо ДНКда сакталган. Ошондуктан энзимдер пайда болушу үчүн ДНК, ДНК өмүрүн улантышы үчүн болсо энзимдер болушу шарт. Алигече бирөөсүнүн да пайда болушун түшүндүрө албаган эволюция теориясы үчүн эки комплекстүү түзүлүштүн бир учурда пайда болуу шарты абдан чоң бир маселе.

Эволюционисттер кабылган мындай чарасыздык эволюционист илимпоз Фред Хойл жана Чандра Викрамасингх тарабынан мындайча моюнга алынат:

... Жашоо кокус бир башталышка ээ эмес. Ааламдагы бардык маймылдарды бир-бирден жазуу машинасына отургузсаңыз жана бул маймылдар туш келди машинанын баскычтарын басышса, бул маймылдардын бирөөсүнүн да Шекспирдин бир эмгегин пайда кылышы такыр мүмкүн эмес. Ал тургай, тажрыйбада туура эмес эксперименттерди салуу үчүн талап кылынган акыр-чикир чакаларынын жетпеши себебинен да бул мүмкүн эмес. Бул жандуу заттарга да тиешелүү. Жашоонун жансыз заттан өзүнөн-өзү пайда болуу ыктымалдыгы үчүн 1 санынын жанына 40.000 даана нөл коюңуз. Жашоонун жансыз заттан өзүнөн-өзү пайда болуу ыктымалдыгы мына ушул сандан бирге барабар... Эгер адам социалдык ишенимдеринен улам же «илим эволюцияга ишениши керек» деген

тенденциядан улам стереотиптүү абалга келбесе, бул жөнөкөй эсеп Дарвинди жана бүт теорияны көмүү үчүн жетиштүү деңгээлде ыктымалсыз бир сан. Бул планетада да, башкасында да эч кандай баштапкы бир аралашма жок эле жана жашоонун башталышы туш келди болгон эмес, демек белгилүү бир максатты көздөгөн бир акылдын натыйжасы.⁹⁸

Мынчалык оор иштерди жасаган энзимдер аң-сезими, акылы бар жандыктар эмес. Демек чечим алуу, аларды аткаруу, алдын-ала пландоо, башаламандыктарга тоскоол болуу, кемчиликсиз бир тартип үчүн чара көрүү, каталарды аныктоо, каталарды ондоо, түзөтүү сыяктуу аң-сезим жана акыл талап кылган кыймыл-аракеттерди бул аң-сезимсиз атом жыйындылары кантип жасашууда? Эволюционисттер артына жашынган «кокустук» түшүнүгү мынчалык комплекстүү бир механизм алдында бүт маанисин жоготот. Ошондуктан сокур кокустуктар жандуулуктун келип чыгышы жөнүндө эч бир илимий жооп боло албайт. Акылы жана абийири бар адамдардын баары сокур жана аң-сезимсиз кокустуктардын натыйжасында мынчалык аң-сезимдүү, пландуу процесстердин кезеги менен ишке ашпашын, кемчиликсиз жасала албашын кабыл алат. Куранда Аллахтын бар экенин жокко чыгаргандардын чындыктарга тирешиши мындайча билдирилет:

Алар: «Бизди сыйкырлоо үчүн эмне керемет (аят) алып келсең да, баары бир биз сага ишенбейбиз.» дешти. (Аьраф Сүрөсү, 132)

Бул системанын бүт элементтеринин кемчиликсиз абалда, бир заматта «пайда болгон» болушу зарыл экенин апачык чындык. Бул алар жаратылган деген мааниге келет. Адамдар түшүнө албай, окуп жатканда да оюн жыйнап толук аңдай албаган бул процесстер – Аллахтын каалоосу менен, аң-сезимсиз атомдор дайыма оңой гана жана ийгиликтүү аткарган кызматтар. Аллах Куранда мындайча буюрат:

Себеби Ал алгач жараткан, (кийин тирилтип) кайтаруучу. Ал абдан кечиримдүү, абдан сүйүүчү. Арштын ээси; Мажид (абдан Улуу). Каалаганынын баарын жасап-ишке ашыруучу. (Буруж Сүрөсү, 13-16)

8- БӨЛҮМ

АДАМДЫН ДНКДА САКТАЛУУ КУРУЛУШ ПЛАНЫ

Бир үйдүн курулушун баштаардан мурда, эң алгач ал имараттын архитектуралык бир планы даярдалат. Бул планды ишке ашырып баштоодон мурда болсо курулушта колдонула турган материалдарды аныктоо жана табуу керек. Ар кандай чоңдук жана формадагы тактайлар, мыктар, изоляция материалдары, керамиттер, терезелер, эшиктер, электр кабельдери, морлор жана дагы көп материалдар белгилүү максат үчүн даярдалат. Бул материалдар туш келди колдонулбайт; ошол сыяктуу курулушта иштеген жумушчулар да өз башынча иш кылбайт. Тескерисинче бүт баары белгилүү бир планга ылайык жана көзөмөл менен ишке ашат. Курулуш мөөнөтү бою жумушчулардын алгач эмне кылаары, кайсы материалдарды кандай кезек менен жана кандай санда колдоноору да белгилүү. Мисалы, дубалдар менен чатырды куруудан мурда имараттын фундаменти коюлушу керек, монтаж менен кабельдер болсо кийин жасалышы керек. Бул баскычтардын баары ар тараптуу бир пландын баскычтары.

Эми бул айтылган ар тараптуу пландын көзгө көрүнбөгөн бир жерде коддолуп сакталганын элестетели.

Адам денесин бир имаратка окшотсок, дененин эң майда-баратына чейинки кемчиликсиз план жана долбоорун болсо ДНК молекуласы түзөт. ДНК курула турган имараттын материалдарынын кантип жасалаарын да, каерлерде канча колдонулаарын да, имараттын толугу менен кандай көрүнүштө болоорун жана кантип кызмат көрсөтөөрүн да толук камтыган маалыматка ээ.

Адамдын эне курсагындагы жана туулгандан кийинки өрчүшүнүн баары алдын-ала аныкталган бул программага ылайык жөнгө салынат. Адамдын өрчүшүндөгү бул кемчиликсиз тартип Куранда мындайча айтылат:

Адам «өз башымча жана жоопкерчиликсизмин» деп ойлойбу? Өзү куюлган маниден бир тамчы суу эмес беле? Анан бир алак (эмбрион) болду, анан (Аллах аны) жаратты жана «бир тартип ичинде калып берди.» (Кыямат Сүрөсү, 36-38)

Эне курсагында жаңы уруктанган бир жумуртка клеткасы кезинде эле адамдын келечекте ээ боло турган бүт өзгөчөлүктөрүн Аллах аныктаган жана «бир тартип ичинде» ДНКсына жайгаштырган. Келечектеги көзүнүн өңү, кан группасы, жүзүнүн формасы, сөөк түзүлүшү сыяктуу бүт өзгөчөлүктөрү тогуз ай мурдатан, б.а. бир клетка кезинде эле коддолгон бир план менен белгилүү.

Жумуртка клеткасы эң алгач уруктангандан баштап чоңойгон эмбрион клеткаларын

адам көрүнүшүнө салган бүт биохимиялык, физикалык өнүгүүлөр менен байланыштуу окуялардын баары ДНКдагы долбоордун көзөмөлүндө ишке ашат. Проф. Филлип Е. Жонсон бул системадагы кемчиликсиздик жөнүндө мындай дейт:

Уруктанган жумурткадагы буйруктар эмбриондук өрчүүнү башынан баштап көзөмөлдөйт жана белгилүү бир натыйжага жетишин камсыз кылат. Бул «кемчиликсиз буйруктар жыйындысы» физика менен химиянын материалдык процесстерин колдонот, бирок ал процесстер тарабынан өндүрүлгөн эмес. Ошол сыяктуу бир компьютердеги программа да бир текст документин түзүү үчүн табигый процесстерди колдонот, бирок программа акылдуу бир аткаруучу тарабынан жазылышы зарыл.⁹⁹

Болгондо да, бир адамдын курулуш планы материалдардын өндүрүшүн, материалдар өндүрүлө турган заводдордун жасалышын, энергия станцияларынын курулушун да камтыйт. Ошондуктан адам денесиндеги бул планга теңдеш бир салыштырууну жасоо чындыгында мүмкүн эмес. Себеби кайсы мисалды ойлосо да, клеткадагы комплекстүүлүккө баары бир тең келе албайт. Жеральд Л. Шредер бул комплекстүүлүктүн майда-бараттарында жашырылган кереметтүүлүккө мындайча көңүл бурат:

Жашоонун пайда болушунун таң калтырган кооздугу майда-бараттарында жашырылган. Адам бүт бул майда-бараттарды көрмөксөн болгондо, сүт табигый түрдө контернейлерден келет деши мүмкүн жана мунун чөптөр үстүндө жаркыраган күн менен башталган бир процесстин жемиши экенин эч эске албашы ыктымал. Кош бойлуулуктагы баскычтардын баары комплекстүү бир тартиптүүлүккө ээ, бул процесс ичине курулган акылдын ишараттары.¹⁰⁰

Клетканын курулуш материалдарын түзгөн жансыз, аң-сезимсиз атомдордун план түзүшү, долбоор жасашы, код жазышы, коду чечмелешти, көп баскычтуу чараларды көрүшү, маалыматты коргоо үчүн система курушу жана бул үчүн башка дагы көп нерселерди жасашы мүмкүн эмес. Материалист жана дарвинист догмалардан көз-карандысыз ойлоно алган бүт адамдар мындай бир тартиптин өзүнөн-өзү пайда боло албашын, тескерисинче абдан улуу бир акылдын –Улуу Раббиздин- чыгармасы экенин түшүнүп суктанат. Аллахтын каалоосу менен жансыз топурактагы элементтер жандуу бир адамды куруу үчүн чогулушууда жана кемчиликсиз бир координация менен аларга берилген милдетти аткарышууда. Куранда Аллах мындайча билдирүүдө:

Ал жараткан бүт нерсесин эң кооз кылган жана адамды жаратууну бир ылайдан баштаган. (Сажда Сүрөсү, 7)

Генетикалык маалыматтар биригүүдө

Бир жумуртканын сперма менен уруктанышы жаңы бир адам жашоосунун биринчи башталышы. Сперма менен жумуртка клеткалары кездешкенде, беттериндеги молекулалардын эки тараптуу бир-бирине толук отурушу урматында биологиялык жактан бир-бирин таанышат. Бул молекулалар бир-бирине жармашышат жана сперма

клеткалары жумуртканын жумшак кабыгына жабышат. Сперма клеткалары андан соң жумурткага кирүү үчүн аракеттенип баштайт.

Миллиондогон сперма арасынан аягында бир даанасы гана ийгиликке жетет. Ар биринин өзүнө тиешелүү генетикалык программасы бар жана наристенин жынысы да кошо, ар бир сперма башкаларынан көп тарабынан айырмаланат. Наристенин жынысын аныктаган генетикалык кабарды атанын спермасы алып жүргөндүктөн, кайсы сперма башкаларынан озунуп жумурткага кире алса, наристе жынысын ошол аныктайт. Ийгиликке жеткен сперма клеткасы куйругу жана бүт бөлүктөрү менен жумуртканын ичине кирген учур «уруктануу» деп аталат. Мына ушул этаптардын баары Аллахтын тагдырда аныктаганы боюнча жүрөт. Аллах аяттарында бул чындыкты адамдарга мындайча билдирет:

Силерди Биз жараттык, дагы эле тастыктабайсыңарбы? (Жатындарга) куюлуп жаткан манини (сперманы) көрдүңөрбү? Аны силер жаратып жатасыңарбы, же Биз жаратып жатабызбы? (Вакыя Сүрөсү, 57-59)

Атадан келген сперма клеткасы эненин жумуртка клеткасын уруктаганда, төрөлө турган наристенин бүт тукум куучу өзгөчөлүктөрүн аныктоо үчүн ата менен эненин гендери биригет. Биригүүгө катышкан миңдеген гендин ар биринин абдан өзгөчө функциялары бар. Булар жаңы төрөлө турган наристенин чач менен көзүнүн түсүн, жүзүнүн формасын, скелет түзүлүшүндөгү, ички органдардагы, мээ, нервдер жана булчуңдардагы сансыз детальдарды гендер аныктайт.

Сперма менен жумуртка бириккенде пайда болгон бул жаңы клеткада адамдын өмүрүнүн аягына чейин ар клеткасында кодун алып жүрчү ДНК молекуласынын алгачкы копиясы пайда болгон болот. Таанымал химик проф. Уилдер Смит жумуртка клеткасындагы кемчиликсиздикти мындайча баса белгилейт:

Адам спермасы менен жумурткасы ичиндеги жуп спираль системасы адам денесинин толугу менен синтезделиши үчүн курулуш буйруктарын коддолгон абалда алып жүрөт. Алфавит системабызды колдонуу менен адамдын генетикалык маалыматын кагазга жазсак, ар бири 500 беттен турган 1.000 томдук чыгарма пайда болот. Бул болсо жалпысы 500.000 беттик маалымат дегенди билдирет. Т.а. бир ийненин көзүндөй адам жумурткасында 500.000 беттик маалымат менен химиялык буйрук бар. Маалымат сактоо жана кайра чакыруу технологиясында жумуртка менен жалпысынан клетка миниатюралык бир керемет.¹⁰¹

Бир сперма клеткасы генетикалык маалыматын жумуртка клеткасына кошушу менен бирге 10^{27} даана атом уюшкан абалга келет.¹⁰² Бул атомдордун кереметтүү бир тартип менен биригиши натыйжасында жаңы төрөлө турган дененин өрчүшүнүн бүт баскычтарында керектүү болгон бардык маалыматтар да аныкталган болот. Дэвид С. Гудсел Our Molecular Nature (Молекулярдык табиятыбыз) аттуу китебинде генетикалык маалыматтардын биригишин мындайча сүрөттөйт:

Эне менен атада бул 46 катардын жарымы болот, ошентип клеткаларыбызда бир-бирине окшош 23 катар бар. Эне менен атадан келген маалыматтардын окулушу менен балдарда тукум куучулук аркылуу өткөн кулк-мүнөз өзгөчөлүктөрү бай бир ар түрдүүлүктү пайда кылат... Мисалы, эне атанын экөө тең тирозиназ (бир энзим) үчүн керектүү рецептке ээ эмес болсо, бала альбинос болот. Мурундун жана көздөрдүн формасы, дене түзүлүшү сыяктуу башка жеке өзгөчөлүктөр да ДНКдагы ар кандай аймактардын орток кыймылдарынан көз-каранды болушу мүмкүн жана эне атадан келген өзгөчөлүктөрдү усталык менен бириктире алат.¹⁰³

Бул жерде таң калыштуусу – бүт жандыктарда ДНКдагы маалыматтын акылдын бар экенин жана жаратууну ачык көрсөтүшү. Пайда болгон жаңы индивид толугу менен жаңы бир генетикалык программага ээ болот. Эне менен атадан келген генетикалык маалыматтар биригип бүткөндө болсо жумуртка бир-бирине опокшош эки жаңы клеткага бөлүнөт.

Адамдын курулуш материалы болгон клеткалар түзүлөт

Бир жумуртка менен бир сперманын биригишинен келип чыккан түзүлүш «зигота» деп аталат жана бир клеткадан гана турат. «Эмбрион» уруктанган жумуртка деп аталган алгачкы клеткадан –зиготадан- пайда болот жана бир адам көрүнүшүнө келиши үчүн бул алгачкы клетка көбөйүшү керек. Клетка жогорку бир аң-сезим менен, бир компьютер программасы сыяктуу бир программага ылайык бөлүнүп баштайт. ДНК зигота ичинде өзүнүн бир копиясын чыгарат. Ошентип клеткада ДНК саны эки эсеге көбөйгөн болот. Натыйжада клетка ылдам бөлүнүп баштайт. Бул ДНКлардын бирөөсү бир клеткага барса, экинчи ДНК экинчи клеткага жиберилет. Ошентип клетка экиге бөлүнөт. Бөлүнүүлөр эне курсагында бир наристе пайда болгонго чейин уланат. Бул процесс ушунчалык көп кайталанып, эмбрион абалына келгенге чейин триллиондогон жолу бөлүнүшү керек болот.

Эмбриондун толук өрчүшү ар бир клетканын башка клеткалардан алган жана аларга жөнөткөн кабарлар аркылуу координация ичинде ишке ашат. Клеткалардын ортоктошуп бир-бирин түшүнүү менен иштеши генетикалык буйруктарга ылайык өз ара тынымсыз молекулярдык бир диалог болушунан келип чыгат. Бул буйруктар наристенин генетикалык программасы ичинде ата-энеден келген клеткалар кошулган алгачкы күнү пайда болот. Андан соң клетка бөлүнгөн сайын жана жаңы эки клетканы пайда кылган сайын бүт гендердин дал өзүндөй копиясы алынат жана ар жаңы клеткага берилет. Ушул себептен денебиздеги бүт клеткалар толук бирдей гендерге ээ жана генетикалык программанын баарын камтыйт.¹⁰⁴

Денебиздеги бардык клеткалар жайгашкан орду башка башка болсо да (мисалы, бөйрөк, боор же кол) бирдей маалыматка ээ. Бирок ар клетка түрү бирдей маалымат банкынын ар башка бөлүмдөрүн колдонот жана ошого жараша ар башка кызматтарды аткарат. Компьютердеги сыяктуу маалыматтын оригиналы негизги процесс борборунан –

ДНКдан- жылдырылбайт. Анын ордуна копиялары алынат жана копиялары керектүү жерлерге алып барылат.

Адам клеткалары түзүлүшү жагынан бир-биринен айырмаланат. Мисалы боор клеткалары, булчуң клеткалары жана нерв клеткалары ар башка формаларда болуудан тышкары, ошол эле учурда башка башка протеиндерди өндүрүшөт жана абдан айырмалуу биохимиялык иштерди жасашат. Бирок баарында уруктанган жумурткадан тукум куучулук аркылуу алынган бир ДНК бар. Бирок ар клетка бул ДНКдагы генетикалык маалыматтын ар кайсы аймагын колдонот. Эгер клеткалар генетикалык маалыматтын ар кайсы аймагын колдонбосо жана бирдей типтеги клетка болуп көбөйгөндө, анда адам пайда болмок эмес. Адам бир гана сөөктөр жыйындысы же бир гана тери жыйындысынан турган бир жандык болуп калышы мүмкүн эле. Бирок Рахман (Мээримдүү) жана Рахим (Ырайымдуу) Аллах «Чынында Биз адамды эң сулуу абалда жараттык.» (Тин Сүрөсү, 4) аяты менен билдиргендей, бизди жарашыктуу, симметриялуу жана жогорку өзгөчөлүктөргө ээ бир жандык кылып жараткан.

Клетка бөлүнүшү улана берет

Клетка бөлүнүшү учурунда ар жаңы клетка мурда айтылган бүт комплекстүүлүккө ээ болот: ДНК, mRNA, tRNA, рибосомалар, протеиндер, энзимдер ж.б. Булардын баарынан секундасына болжол менен беш миң даана өндүрүлөт.¹⁰⁵ Проф. Жеральд Шредер айткандай, «Жашоонун кереметтүү табияты майда-бараттарында жашылырган.»¹⁰⁶ Сегизинчи жумага келгенде болсо бүт негизги бөлүктөрү аныкталып калган эмбрион түйүлдүккө айланат.¹⁰⁷ Илимпоз Др. Жерри Бергман (Jerry Bergman) клетканын бөлүнүшү жөнүндөгү бир макаласында мындай дейт:

Клетка бөлүнүшү керек болгондо ДНК узунунан бөлүнүшү, копияланышы жана жаңы клетка үчүн кайрадан пакеттелиши керек болот. Эч ким клеткалардын мындай топологиялык (бурчу жок формалардын геометриясы) көйгөйдү кантип чечкенин билбей жатат.¹⁰⁸

Клетканын ичинде ар кандай көйгөй үчүн алдын ала ойлонулган жооптор бар жана булар алгачкы клетканын генетикалык маалыматында жазылган. Ушуга чейин айтылган мисалдардын баары адамдын кемчиликсиз жаратылгандыгынын апачык далилдеринен. Жаратылуудагы кереметтер бир китепке батпай турганчалык көп.

Клеткадагы таң калыштуу окуялардын дагы бири болсо генетикалык программанын баарынын дайыма активдүү абалда болушу. Демейде генетикалык маалыматтын баарынын колдонууга ачык же жабык турушу күтүлөт. Бирок андай болгондо, ар клетка өзүнүн копиясын гана өндүрмөк жана бирдей типтеги клетка жыйындысы пайда болмок. Өндүрүлгөн клеткалардын мынчалык ар түрдүү болушунун жана ар кандай кызматтарга ээ болушунун себеби – бул гендердин ачылып жабылуу өзгөчөлүгүнүн болушу.

Гендер химиялык тил менен жазылган сүйлөмдө сыяктуу. Ар клетка гендеринен бир бөлүмүн гана ачат жана гендин ачык бөлүгүндөгү маалыматтарды көрсөтөт. Бул

учурда гендердин калган бөлүгү болсо жабык болот. Гендердин ачылып жабылуу процесси «гендин жөнгө салынышы» деп аталат.

Адамдын кадимки өрчүшүндө гендин жөнгө салынышынын абдан чоң мааниси бар. Өрчүү учурунда гендердин ар кайсы аймактары ачылат жана жабылат; ошентип бир мээ клеткасы бир боор же булчуң клеткасынан башкача көрүнүштө болот жана башка кызматты аткарат. Клетканын түрү мурда да айтылгандай, өндүргөн протеиндердин түрүнө жана санына жараша аныкталат. Өндүргөн протеиндер аркылуу клетка боор же ашказан, тери же булчуң клеткасы катары аныкталат. Клеткаларга кайсы протеиндерди өндүрөөрүн кайра эле гендер билдирет. Бул өндүрүш белгилүү гендердин «ачык», белгилүү гендердин болсо «жабык» абалда болушу натыйжасында ишке ашат. Мисалы, боор клеткалары тери клеткаларынан айырмалуу ген тармактарын ачып, ар клетканын ар башка протеиндерди өндүрүшүн жана ар кайсы кызматтарды кылышын камсыз кылышат.

Гендер денедеги клеткаларга кайсы протеиндерди жасаарын айтып тургандыктан, гендер болбостон бир клетка кыска убакыт гана жашай алат. Себеби бир клетка эмне кылышы –кайсы протеиндерди өндүрүшү керек экени- жөнүндө буйруктарга муктаж. Болбосо жаңы протеиндер кыска убакыт ичинде түгөнөт жана клетка жашоо функцияларын жасабаганы үчүн өлөт. Мисалы, гендер клеткаларга белгилүү убактарда кандын катышын (коюлушун) камсыз кыла турган атайын протеиндерди жасоого чакырышат. Катасы бар гендер болсо муну кыла алышпайт, ушул себептен кандын коюлуу механизминин бузулушу себебинен гемофилия оорусу келип чыгат.

Адам денеси кээ бир протеиндерди өмүр бою, кээ бирлерин болсо муктаждык болгон учурларда өндүрүшү керек. Ушул себептен бүт гендер бир клетканын керектүү сандагы протеинди дал муктаждык болгон учурда өндүрүшүн камсыздай турган абалда тартипке салынышат. Мисалы өрчүгөн эмбриондогу көп протеин абдан кыска мөөнөт үчүн гана керектүү. Белгилүү бир клетка тарабынан өндүрүлгөн протеиндер болсо эмбриондун каеринде болгонуан, эмбриондун жашынан жана өз гендеринен жана башка клеткалардан алган буйруктардан көз-каранды. Бирок илимпоздор клетканын колундагы пландын кайсы бөлүгүн качан ташташы керек экенин кайдан билээрине жооп бере алышкан эмес. Кээ бир гендердин, б.а. ар өзгөчөлүккө жана органга тиешелүү файлдардын дал керек болгон учурда жолу тосулуп, кээ бирлериндеги кулпулар кантип ачылат, басып туруучу гендер менен басымды алып салуучу гендерди кыймылдатуучу буйруктарды ким берет деген суроолор илимпоздордун ою боюнча толугу менен караңгылыкта жооп күткөн суроолор.

Илимий адабияттагы жөнгө салуу (regulation) деген түшүнүктү кокустан ишке ашуучу бир процесс деп айтуу албетте илимге сыйбайт. Бул жерде да бир эле чындыкка барабыз: ортодо кереметтүү бир план жана акыл бар; бүт бул план жана кереметтүү системанын ээси Ааламдардын Рабби Аллах жана Андан башка кудай жок.

Клеткалардын бир тараптан бир-бирлери менен байланыш курушу, топтошушу жана ортоктошуп иштеши натыйжасында миниатюралык бир адам түзүлүп баштайт. Эмбрион толук бир денеге ээ болушу үчүн дагы үч жума керек болот. Жыйырма төртүнчү

күнү эмбриондун али колдору көрүнбөйт, бирок эки күн ичинде жыйырма алтынчы күнгө келгенде дененин эки тарабында колдор бүчүргө окшоп пайда болот. Кырк сегиз саат ичинде колдордун үстүңкү жана астыңкы бөлүктөрүнүн чектери аныкталат. Бир канча күндөн соң буттар пайда болуп баштайт. Кийинки айда буттар узарат; эми кол менен бут манжалары өрчүйт.¹⁰⁹

Биз байкоочу гана боло алган бул баскычтардын баары ДНКдагы курулуш планынын бөлүктөрү. Бүт баары тыгыз көзөмөл астында, эч башаламансыз ишке ашат. Албетте мындай кемчиликсиз бир тартип бар бир чөйрөдө кокустуктардан сөз кылуу акылсыздык болот. Болгондо да жандыктардын кокустуктардын таасири менен калыптанаарын айткан дарвинист илимпоздордун өздөрү да адамдын калыптанышын түшүндүрүп жатып, таң калыштуу бир тартиптен, алынган бир катар чаралардан, акылдуу иш-аракеттерден, үнөмдүү жана натыйжалуу системалардан, кызматташтык жана гармониядан сөз кылышат. Бирок бул жердеги парадокс апачык; кокустуктан сөз болгон бир жерде баш аламандык, тартипсиздик жана карама-каршылыктар гана орун алат.

Клетканын ар түрдүү болушундагы керемет

Клеткалардын программаланган абалда ар түрдүү протеиндерди өндүрүп ар түрдүү органдарга айланышы медицина тилинде «бөлөкчөлөнүү» же «морфогенез» деп аталат. Клеткалар бөлүнгөн сайын бөлөкчөлөнөт, б.а. башка кызматтарды алат жана денедө болушу керек болгон жерлерге барышат. Бир-биринин өзүндөй болгон клеткалардан турган бир эт жыйындысы эмес, бир бөлүгү, мисалы көз клеткасы болуп дал жайгашышы керек болгон жерге, кээ бирлери жүрөктү түзүп көкүрөктөгү өз ордуна барат же тери клеткасы болуп бүт денени оройт. Бүт клеткалар ошол кыртышка керектүү санда көбөйүшөт жана бул кыртыштар болсо керектүү түзүлүштү куруу үчүн капталдап туруп органдарды түзүп башташат.

Бүт бул окуялар учурунда клеткалар кылдаттыкты талап кылган бир курулуш убагында тыгыз кызматташып иштеген бир команда сыяктуу. Ар бири планды толук билет жана тыгыз бир байланыш жана кызматташтык ичинде иштешет. Мынчалык жогорку тартип менен координация кантип аткарылып жатат? Клеткалар каерге бараарын, кайсы органдын бөлүгү болоорун жана барган жерде эмне кылаарын кайдан билүүдө? Ошол эле учурда башка клеткалар менен мынчалык түшүнүүчүлүккө кантип жетишишүүдө? Израилдик биофизик Др. Ли Спетнер (Lee Spetner) да бул жердеги кереметтүү жаратууга мындайча көңүл бурат:

Өрчүү программасы кантип иштөөдө, кантип мынчалык кемчиликсиз? Биз билгендей, өрчүү экиге бөлүнгөн жалгыз клетка менен башталат. Эки андан соң төрткө бөлүнөт жана бул ушундайча уланат. Белгилүү жерден соң клеткалар айырмаланып баштайт, т.а. кулк-мүнөз өзгөртүшөт. Аягында клеткалардын бир бөлүгү бир кыртыш же органга айланса, башка клеткалар башкаларына айланат. Бул ар жолкуда дээрлик бирдей кемчиликсиздик менен ишке ашат. Бул кандайча болот?¹¹⁰

Бул суроолордун жообу айдан ачык: жандыктар кемчиликсиз жаратылышкан жана жаратылышындагы чеберчилик менен илим бүт нерсенин Рабби болгон Улуу Аллахка тиешелүү. Бир аятта мындайча кабар берилет:

Асмандарды жана жерди акыйкат менен жаратты жана силерге тартиптүү бир калып (келбет) берди; келбетиңерди сулуу кылды. Ага кайтасыңар. (Тегабун Сүрөсү, 3)

Башка жагынан, протеиндер да ар кайсы клеткалар үчүн ар кайсы типтерде өндүрүлөт. Бир эмбрион эне курсагында өрчүп жатканда, эмбриондун көздөрүн түзө турган клеткалардагы ДНКлар көз органына тиешелүү протеиндерди гана өндүрүшөт. Ошол сыяктуу эмбриондун мээсин түзө турган клеткалардын ДНКлары болсо мээ органына тиешелүү протеиндерди гана өндүрөт.

Бул жерде төмөнкү жагдай маанилүү. Адамдын сөөк клеткасы да, боор клеткасы да, бөйрөк клеткасы да, кыскасы денесинин бүт тарабындагы клеткалардын баарынын ичиндеги ДНКларда адамдын бүт органдарын түзө турган маалыматтар сакталган. Бирок сакталган бул маалыматтардан тиешелүү орган үчүн өндүрүлө турган протеиндердин гана жасалышы камсыздалат. Б.а. ар клеткада адам денесинин бүт органдарына тиешелүү протеин маалыматтары сакталат; бирок бул протеиндердин баары өндүрүлбөйт. Жасала турган органга тиешелүү протеиндер гана өндүрүлөт. Муну камсыз кылуу үчүн болсо ДНКнын бети ал орган үчүн кереги жок протеиндердин өндүрүлүшүнө тоскоол боло турган абалда «гистон» деп аталган атайын бир протеин менен жабылат. Клеткалардагы «гистондордун» кайсы гендердин үстүн жаап кайсыларынын үстүн ачык калтыраарын каяктан билээри – учурда илимпоздорду кызыктырган эң чоң сырлардын бири. Себеби протеиндер да жансыз атомдордон турган молекулалар. Аң-сезими жана акылы жок атомдордун мынчалык укмуштуу бир жаратылыш кереметин пайда кыла албашы анык.

Клеткалардагы өзгөчөлөнүү жана калыптануу учурундагы координация дагы ДНК молекуласы тарабынан камсыздалат. Бирок ДНК эң акыркы технология менен жабдылган лабораторияларда иштеген бир биохимик дагы эмес, секундасына триллиондогон операция жасай алган бир супер-компьютер дагы эмес. ДНК – көмүртек, фосфор, азот, суутек жана кычкылтек сыяктуу атомдордон турган бир молекула.

Эми ойлоп көрөлү жана өзүбүзгө суроо узаталы: адам денесиндеги триллиондогон клетка бөлүнүп бир-биринен көбөйүшөт. Бирок ар клеткадагы ар кайсы ген, ар кайсы убакта ишке киришет жана ушундайча клеткаларда өзгөчөлөнүү (башкалашуу) камсыздалат. Б.а. алгачкы клеткадан соң бөлүнүп көбөйгөн ар клеткада бүт генетикалык маалымат бар; б.а. ар клетка негизи жүрөк булчуңу, тери, лейкоцит же дененин кандайдыр бир башка кыртышын өндүрүү жөндөмүнө ээ. Ар клетка ал дене үчүн толук бир ДНК сүрөттөөсүнө ээ болсо да, өрчүүнүн ар баскычында жана ар башка органдарда кээ бир гендер гана активдүү. Мисалы, бөйрөктүн пайда болуу жана кызматынын коддору бүт клеткаларда бар; бирок тиешелүү гендер гана өрчүү учурунда, белгилүү убактарда бул органда активдүү болот. Ошол сыяктуу, белгилүү энзимдер – мисалы глюкоз 6-фосфат- негизинен боордо болот, бирок башка органдардын ар клеткасы бул протеиндин рецептине ээ, бирок бул протеинди эч өндүрбөйт. Мисалы, көз клеткасы бул энзимди өндүрбөйт, көз үчүн керектүүлөрдү гана өндүрөт. Нерв клеткалары мээ менен

органдар арасында келип кетүүчү сигнал менен буйруктарды ташый турган, боор клеткалары токсиндерди зыянсыз кыла турган жана май клеткалары болсо алсыз учурлар үчүн азык кампалай турган абалда адистешишет. Булардын эч бири ашказанга тиешелүү энзимдерди өндүрүп жаңылышпайт. Мындай кемчиликсиз эмгек бөлүнүшүн ким жасоодо? Клеткаларга бөлүнүү жана бөлүнгөн соң ар кайсы багытта адистешүү буйругун ким берүүдө? Мындан тышкары, бүт клеткалар баш ийүү аң-сезимине кантип ээ болушкан жана кантип мындай кемчиликсиз бир дисциплина жана уюшкандык ичинде иштешүүдө? Булардын эч биринин кокустан болгон окуялардын натыйжасында пайда болгон, ээнбаш системалар эмес экени айдан ачык. Булардын баары **«асмандан жерге чейин бардык ишти курчап жөнгө салган»** Улуу Раббиздин уруксаты менен ишке ашууда. (Сажда Сүрөсү, 5)

Клеткалардын керектүү учурда, керектүү жерде болушу жана керектүү гендерди активдүү абалга алып келиши менен эле кемчиликсиздик бүтпөйт. Клеткалар ошондой эле жашоонун керектүү баскычында, керектүү сандарда болушу зарыл. Кээ бир «кароочу» гендер дээрлик бүт клеткаларда, дайыма иштейт. Башка гендер кээ бир клеткаларда бир канча сааттан аз кызмат кылат, анан кийин иштөө үчүн күтүү абалына өтөт. Мисалы, эмизүү учурунда сүт өндүрүшү гендер тарабынан ылдамдатылат. Бар болгон маалымат керектүү учурда, керектүү санда жана керектүү жерде ишке салынат. ДНКда сакталган миллиарддаган маалыматтын мынчалык аң-сезимдүү, пландуу, эрктүү, эсептүү жана акылдуу башкаралышын жана колдонулушун эволюционисттердин «кокустук» пикирлери менен эч түшүндүрүүгө болбойт. Ошого карабастан, микроскопиялык бир жерде ишке ашкан кереметтүү пландуу жана уюшкан окуялардын себеби катары кокустуктарды көрүү логикага эч эч сыйбайт. Эволюционисттер да клеткалардагы мындай өзгөчөлөнүүнү жана кемчиликсиз кызмат бөлүнүшүн түшүндүрүүдөн абдан алыс экенин кабыл алышууда. Эволюционист микробиология профессору Али Демирсой мындай дейт:

Негизи уруктанган бир жумурткадан ар кандай түзүлүштүү жана функциялуу көптөгөн клетка тобунун пайда болушу ушул күнгө чейин канааттандыралык түшүндүрүлө алган жок.¹¹¹

National Geographic коому тарабынан чыккан The Incredible Machine (Таң калыштуу машина) аттуу китепте болсо адамдын жаратылышынын илимпоздор тарабынан түшүндүрүлө албашы жөнүндө мындай дейт:

Жүз даана өзгөчөлөнбөгөн клетка дүйнөдөгү эң комплекстүү омурткалууну – адамды- пайда кыла турган негизде триллиондогон клетканы өндүрүшү керек. Өзгөчөлөнүү окуясы, б.а. клеткалардын кандайча болуп ар түрдүү формаларга айланаары илимдин чечилгис эң күчтүү көйгөйлөрүнүн бири катары кабыл алынууда. ДНКнын буйруктары кантип клеткаларга берилүүдө? Жашоо икаясы мурдатан уруктанган жумурткада жазылган абалда барбы? ДНК буйруктары жумуртка клеткасы бөлүнгөндө, төл клеткалары үчүн бөлүмдөргө бөлүнгөнбү?... Бул жерде жаңы сырдуу окуяларга кезигебиз. Азыр бүт клеткалардын жалпы клеткалардан келип чыгаарын жана ар бир

клетканын бүт дененин генетикалык кодун камтыганын билебиз. Бирок бүт жашоонун абдан масштабдуу маалыматын алып жүрчү бир клетка кандайча болуп бир адамдын өрчүшүндө дал өз кызматын гана аткарат? Кандайча болуп кандайдыр бир нерсеге айлана алган бир клетка атайын бир нерсеге айланат? Мисалы, көз торчосундагы бир чыбык клетка кандайча болуп жарыкты сиңирүүчү бир протеин өндүрүшү жөнүндөгү буйруктарга баш ийе турган абалда түзүлүшкө ээ болгон? Же бир панкреас клеткасы инсулинди өндүрүүнү кайдан билет?... Биз бул суроолордун баарына жооп бере албайбыз.¹¹²

Др. Ли Спетнер болсо жалгыз бир клеткадан ойлоно алган бир адамдын пайда болушун төмөнкүдөй сүрөттөйт:

Көздөрдүн, колдордун жана буттардын, ал тургай манжалардагы тырмактар жана кирпиктердин кемчиликсиздиги. Бул кемчиликсиз жана таң калыштуу даражада комплекстүү бир жандык кантип бир даана клеткадан пайда болду? Кандай бир программа мындай өрчүүнү башкарган болушу мүмкүн. Көрө алган көздөр, уга алган кулактар, ойлоно алган жана комплекстүү органдардын кыймылын башкарган бир мээ, баары бир даана клеткадан пайда болду. Баарыбыздын бир даана клеткадан пайда болгон болушу жана көп иш-аракетти аткара алган, ойлоно алган бир жандыкка айланышы чындап эле керемет.¹¹³

Бүт бул кереметтүү окуялардын кокустуктардын же клетканын өзүнүн чыгармасы эмес экени апачык белгилүү. Анда, клеткадагы бул окуяларды башкарган, белгилүү бир максатка ылайык жараткан, миллиарддаган маалыматты көзгө көрүнбөгөн кичинекей бир жерге батырган акыл менен күч кимге тиешелүү? Бул суроонун бир гана жообу бар: Улуу Раббиз чексиз мээрим менен адамды учурдагы абалында тартиптүү бир келбетте жараткан жана денесиндеги жана чөйрөсүндөгү тартипти адамга немат-жакшылык катары сунууда. Бир аятта мындайча билдирилүүдө:

Силерге каалаган бүт нерсени берди. Эгер Аллахтын немат-жакшылыгын саноого аракет кылсаңар, аны санап бүтө албайсыңар. Чынында, адам абдан заалым, абдан шүгүрсүз. (Ибрахим Сүрөсү, 34)

Гендер клетка бөлүнүшүн жана чоңойууну кантип башкарышат?

Гендердин эң негизги кызматтарынын бири – бул эмбриондордун кантип өрчүшүн башкаруу. Бул процесстеги тыгыз жөнгө салуулар бөлүнгөн клетканын ДНКсынын жакшы копияланышын, ДНКдагы каталардын оңдолушун жана ар жаңы клетканын толук бир комплект хромосома алышын көзөмөлдөйт. Бул процессте кээ бир гендердин каталарды текшерилишин жана бир нерсе туура эмес болсо, оңдоо үчүн операцияларды токтотушун камсыз кылган көзөмөл чекиттери бар. Эгер бир клетканын ДНКсында оңдоого мүмкүн эмес бир ката болсо, «апоптоз» деп аталган программаланган «клетка өлүмү» ишке ашышы мүмкүн. Бул дененин муктаж эмес клеткалардан кутулушу үчүн

кеңири колдонулган бир ыкма. Апоптоз жасаган клеткалар бөлүнөт жана макрофаг деп аталган бир лейкоцит клеткалары тарабынан кайра кайтаруу жасалат. Апоптоз денени ракка себеп болушу мүмкүн болгон, генетикалык жактан жабыркаган клеткалардан коргойт. Рак, белгилүү болгондой, клетка бөлүнүшүнүн кадимки агымы бузулганда пайда болот. Бөлүнүү башкаруусуз, тартипсиз ишке ашат жана рактуу бир шишикке жол ачуучу генетикалык бузулууларды чогултат. Апоптоз ошондой эле эмбриондун өрчүшүндө жана жетилген бирөөнүн кыртыштарынын корголушунда абдан маанилүү бир роль ойнойт.

Молекулярдык биологиянын эң негизги ачылыштарынын бири – бул кээ бир гендердин кээ бирлерин көбүрөөк башкара алышынын ачылышы. Мунун себеби – гендердин ушул «кызматтык макам» даражаларына жараша уюшкан болушу. Мисалы, кээ бир гендер гемоглобин жасалышы, чачтын өсүшү же тамак сиңирүү энзимдеринин өндүрүлүшү сыяктуу туруктуу иштерден гана жооптуу. Бул молекулярдык жумушчулардын үстүндө болсо «жөнгө салуучу гендер» болот. Булар бул жумушчу гендерди иштетет жана токтотот. Мисалы, наристе кезде гемоглобин генинин иштешин токтотот, керек болгондо болсо иштетет. Жөнгө салуучу гендер жумушчу гендердин да, орто даражалуу башкаруучу гендердин да үстүндө жогорку көзөмөл гени катары иш-аракет кылат. Булардын чечими ондогон, ал тургай жүздөгөн астыңкы бөлүктөргө таасир берет. Бул гендер ушунчалык чоң мааниге ээ болгондуктан, эмбрион учурунда зыян көрүшү өлүмчүл болушу мүмкүн.

Бул терең ойлонула турган бир маалымат. Гендер атомдордон турган молекулалар. Анда, бул молекулалар өз ара мындай тартиптүү бир уюштурууну кантип жасашкан? Кандайча болуп бир молекула бир адамдын боюнун узарышын токтотуу чечимин алат, бул чечимин башкасына өткөрөт, башкасы болсо бул чечимди кантип түшүнүп ишке ашырып баштайт? Бул дисциплинанын куруучусу ким? Ал тургай, миллиондогон жылдан бери триллиондогон ген бирдей дисциплина, баш ийүүчүлүк, акыл жана аң-сезим менен кызматын кемчиликсиз аткарууда. Мындай бир системаны кокустан пайда болгон деп айтуу чоң бир тантырактык. Гендерди эң акылдуу жана эң кемчиликсиз абалда программалаган – шексиз, бүт нерсенин Раббиси Аллах.

Айткын: «Асмандар менен жердин Раббиси ким?» Айткын: «Аллах.» Айткын: «Андай болсо, Аны таштап өздөрүнө да пайда да, зыян да бере албаган бир катар досторду (кудайларды) тутунуп алдынарбы?» Айткын: «Эч көрбөгөн (сокур) менен көргөн (парасаттуу адам) тең боло алабы? Же караңгылыктар менен нур тең боло алабы?» Же Аллахка Ал жараткан сыяктуу жаратуучу ортоктор табышып, бул жаратуу өз ойлорунда бир-бирине окшоштубу? Айткын: «Аллах бүт нерсенин жаратуучусу жана Ал жалгыз, каардуу (Каххар).» (Рад Сүрөсү, 16)

Мейоз жана митоз бөлүнүүнүн сырлары

Клетка бөлүнүшү негизинен эки түрдө ишке ашат жана булардын баары дал керектүү учурда жана керектүү формада болот. Булардын биринчиси уруктануу учурунда

ишке ашуучу «мейоз» бөлүнүү формасы. Мейоз бөлүнүү – жумуртка менен сперма клеткаларын түзгөн клетка бөлүнүү түрү.

Бул бөлүнүү натыйжасында адамдардын ар урпакта бирдей хромосома санына ээ болушу мүмкүн болот. Бул клеткалар хромосомаларын жумуртка менен сперма клеткаларын түзүү үчүн жарымга -46дан 23кө- түшүрүшөт. Уруктануу учурунда сперма менен жумуртка клеткалары кошулганда, эмбрион да 46 хромосомага толукталган болот. Бул математикалык эсепти кемчиликсиз ким жасоодо? Клеткалардын өз башынча мындай бир болжолду жасай алышы, бириккенде нормалдуу бир адам хромосомасын түзүү үчүн эмнелерди кылышы керек экенин билиши мүмкүн эмес. Аларды бир эсепке ылайык кыймылдаткан, бул кемчиликсиз системаны курган – албетте, улуу кудуреттүү Аллах. Бир Куран аятында мындайча кабар берилүүдө:

... Албетте Аллах Өз буйругун аткарып-ишке ашыруучу. Аллах бүт нерсе үчүн бир өлчөө кылган. (Талак Сүрөсү, 3)

Раббибиздин адамдын пайда болушунда мейоз бөлүнүүнү жаратышынын абдан чоң мааниси бар. Мисалы бир биригүү учурунда атадан гана же болбосо энеден гана келген хромосомалар жаңы эмбриондун хромосомаларын түзгөндө, ар зигота клеткасы кадимки бир адам сыяктуу 46 хромосомага ээ болмок, бирок анда дүйнөдө мынчалык көп түрдүү адамдар болмок эмес. Ар жаңы төрөлгөн наристе энесинин же атасынын бир копиясы болмок. Ушул себептен мейоз бөлүнүү формасы абдан маанилүү жана кемчиликсиз бир тартип менен адам алгач жаратылгандан бери иштеп келатат. Клеткалардын мындай бөлүнүү учурунда «ДНК аралашышы» (DNA shuffling) процесси менен генетикалык ар түрдүүлүк мүмкүн болууда. Ыктымал ДНК комбинациялары ушунчалык көп болгондуктан, бир эле ата-эненин ар башка уруктанууда толук опокшош эки балалуу болуу ыктымалдыгы да чексиз даражада кичинекей бир сан болот. Болжол менен жетимиш триллиондон бир ыктымалдуулук.¹¹⁴

Проф. Жеральд Л. Шредер генетикалык маалыматтардын аралашышы убагында бир аномалдуулук болмоюнча абдан жарашыктуу жана тартиптүү бир көрүнүштөгү бир адамдын пайда болушундагы кереметке мындайча көңүл бурат:

Адам геномундагы өзгөчөлүк комплектери арасында 5 миллиондон ашык түрдүү комбинация курулуу ыктымалы бар. Буга кошумча, жуптар клетканын борбордук тегиздигинде тизилгенде, гендерди кайчылаш алмашышат.. Жаңы хромосома жыйындыларынын ар бири энеден да, атадан да бөлүктөрдү камтыйт. Бул баскычта ыктымалдуу комбинациялардын саны триллиондорго жетет. Мынчалык көп түрдүүлүктүн ири потенциалы эске алынганда, эки адамдын эч качан бир-бирине опокшош болбошу таң калыштуу эмес. Бүт мындай генетикалык башаламандыкка карабастан, төрөлгөн балдардын көпчүлүгүнүн кадыресе көрүнүштө болушу болсо таң калыштуу.¹¹⁵

ДНК тизмегиндеги каталардын канчалык кооптуу натыйжалары бар экенин

мурдакы бөлүмдөрдө айтканбыз. Мындан тышкары, гендердеги майда-чүйдө өзгөртүүлөрдүн көп тараптуу терс натыйжалары бар экенин эске алсак, ири маалымат банкынын аралашмасынан мынчалык кемчиликсиз бир адамдын пайда болушу – Аллахтын чексиз кудуретинин далилдеринин бири. Бир аятта Улуу Раббибиз мындайча буюрууда:

Ал – Аллах, Ал – жаратуучу, кемчиликсиз бар кылуучу, «калып жана келбет» берүүчү. Эң сонун ысымдар Аныкы. Асмандарда жана жердегилердин баары Аны тасбих кылууда. Ал – Азиз, Хахим. (Хашр Сүрөсү, 24)

Экинчи клетка бөлүнүү формасы болсо – «митоз» бөлүнүү. Митоз бөлүнүү учурунда клетка хромосомалары да кошо бүт мазмунун копиялайт жана эки эгиз бала клеткага бөлүнөт. Ушундайча жаңы кыртыштардын курулушу мүмкүн болот. Мисалы, жүрөктү түзүү үчүн миндеген жүрөк клеткасына муктаждык бар. Бир ашказан же бөйрөк клеткасы бул жүрөк клеткаларынын ордун ээлей албайт, ошондуктан жүрөк клеткасы функционалдуу бир жүрөктү түзө турганчалык санда көбөйүшү керек. Башка жагынан манжаңызды кескениңизде болсо ылдам ал жерде тери клеткалары бөлүнүп, кесилген аймакты толуктай турган негизде көбөйөт. Ошол сыяктуу бир наристенин наристе жана өспүрүм кезинде чоңойушу да митоз бөлүнүүлөр урматында мүмкүн болот. Сөөк клеткалары тартиптүү негизде көбөйүп алгач бир наристе, анан бир өспүрүм скелетин курушат.

Бул процесс ушунчалык маанилүү болгондуктан, митоздун баскычтары бир катар гендер тарабынан кылдаттык менен көзөмөлдөнөт. Себеби митоз бөлүнүү талап кылынгандай жөнгө салынбаса, рак сыяктуу оорулар келип чыгышы мүмкүн. Бул жердеги кемчиликсиздик абдан кызык. Бир клетканын ичинен кайра эле кемчиликсиз бир клетка чыгууда. Бул клетка өзү сыяктуу жаңы клеткаларды өндүрө ала турган толук жабдыкка ээ.

Мындан тышкары, уруктануудан соң митоз бөлүнүүнүн ылдам башталышы да абдан таң калыштуу. Клеткалар жаңы бир наристе пайда болушу үчүн кереметтүү бир кубаттуулук менен бөлүнүп башташат. Органдарды калыптандырышат; алардын арасындагы байланыштарды курушат жана тогуз ай ичинде жарашыктуу бир адам көрүнүшүнө келишет. Бул жерде көрүнгөн жогорку аң-сезим, белгилүү бир максатты көздөп ишке ашкан баскычтардын баары Аллахтын буйругу, Анын илхамы менен болот. Куранда Раббибиз мындайча буюрууда:

Чындыгында, адамдан ал али эстөөгө татыктуу бир нерсе эмес кезде узун убакыттардан (дехр) бир убакыт (хин) келип-өттү. Шексиз, Биз адамды аралашма бир тамчы суудан жараттык. Аны сынап жатабыз. Ошондуктан аны угуучу жана көрүүчү кылдык (кулак, көз бердик). Биз ага жолду көрсөттүк; (эми ал) же шүгүр кылуучу болот, же болбосо шүгүрсүз (болот). (Инсан Сүрөсү, 1-3)

Айткын: «Силерди курган (жараткан), силерге кулак, көздөр жана көңүлдөр берген – Ал.» Канчалык аз шүгүр кылуудасыңар? (Мүлк Сүрөсү, 23)

Генетикалык оорулар ДНКдагы тартипте кокустуктардын орду жок экенин көрсөтүүдө

ДНК молекуласындагы кемчиликсиздиктин жана тартиптин маанисин көрсөткөн нерселердин бири – бул генетикалык оорулар. Кандайдыр бир молекула кетирген жалгыз ката адамдын зыян тартышына, ал тургай, өлүмүнө себеп болушу мүмкүн. Бирок бул молекулалар улуу бир акылдын башкаруусунда экенин апачык көрсөтүшөт жана кылган ишинде ката кетиришпейт. Денебиздеги 100 триллион ДНК молекуласы, ДНКны түзгөн нуклеотиддер, клетканы курган протеиндер, арадагы жолдорду кемчиликсиз башкарган энзимдер, энзимдерди пайда кылган аминокислоталар жана 100 триллион ДНКны ичинде кармаган жана «сизди» түзгөн 100 триллион клетка теңдешсиз жогору бир уюшкандык жана тартипке ээ түзүлүштөр.

ДНКдагы маалыматтардын канчалык назик бир тартип жана тең салмактуулукка ээ экенин эске алганыбызда болсо, анын кокус пайда болушунун канчалык мүмкүн эмес экени жакшыраак байкалат. Мурда терең маалымат берилгендей, үч миллиард тамгадан турган ДНКдагы маалыматтар А-Т-Г-С тамгаларынын бир-биринин артынан өзгөчө жана маанилүү бир катарда тизилиши менен пайда болот. Бирок бул катарга тизилүүдө бир даана тамга катасы да болбошу зарыл. Энциклопедияда туура эмес жазылган бир сөз же тамга катасына маани берилбейт, ал тургай көбүнчө байкалбайт дагы. Ошого карабастан, ДНКда кандайдыр бир баскычтагы, мисалы 1 миллиард 719 миллион 348 миң 632-баскычтагы бир тамганын туура эмес коддолушу сыяктуу бир ката да клетка үчүн, натыйжада адам үчүн маанилүү натыйжаларга жол ачышы мүмкүн.

Бир геномдогу минимум өзгөрүү – бул бир нуклеотиддеги өзгөрүү. Бирок бул жердеги кичинекейдей бир ката да абдан олуттуу натыйжаларга себеп болот. Мисалы адам көзүнүн торчосунда родопсин аттуу пигментти кодогон генде S (цитозиндин) ордуна A (аденин) болушу сокурдукка жол ачуучу бир көз оорусуна себеп болот.¹¹⁶

Бир даана генде пайда болгон бузулуунун натыйжасында болсо дарылоо дээрлик эч мүмкүн эмес тукум куучу оорулар пайда болот. Мисалы, «фенилкетонурия» аттуу оору менен туулган балдардын метаболизмасы протеиндүү азыктардагы фенилаланин аттуу бир аминокислотаны колдоно албайт. Мунун натыйжасында канда жана башка дене суюктуктарында көбөйгөн фенилаланин жана анын калдыктары баланын өрчүп жаткан мээсин жабыркатат жана алдыңкы даражада акылы кем болушуна, нерв системасы менен байланыштуу ар кандай оорулардын келип чыгышына себеп болот. Бул оорунун себеби болсо фенилаланин гидроксилаз энзиминин жасалышынан жооптуу бузук бир генин болушу. Олуттуу натыйжаларга алып келген эритробластикалык анемия, гемофилия, муковисцидоз, үй-бүлөлүк жер ортолук деңиз лихорадкасы (FMF), дүлөйлүк сыяктуу оорулардын себептери да – ушул сыяктуу ген бузулууларынан. Генетикалык түзүлүштөгү ар кандай бузуктар себеп болгон дагы көптөгөн тукум куучу оорулар бар. Баары бир топ

олуттуу натыйжаларга алып келген бул оорулардын негизги себеби – бул генетикалык коддогу миллиардаган тамганын бир канчасынын туура эмес жерде жайгашышы.

Хантингтон хорейи деп аталган генетикалык ооруда болсо оорулуунун 35 жашына чейин ден-соолугу жайында болот. Бирок бул жаштан соң кокустан кол, бут жана бетинин булчуңдарында башкарыла албаган, эркисиз жыйрылуулар башталат. Айыктыруу мүмкүн болбогон бул өлүмчүл оору мээге да таасир бергендиктен, оорулуунун эс тутуму жана ойлонуу жөндөмдөрү барган сайын начарлайт. Бүт бул генетикалык оорулар көрсөткөн маанилүү бир чындык бар; генетикалык код ушунчалык кылдат, тең салмактуу жана кемчиликсиз эсептелип пландалгандыктан, бул тартиптеги кичинекей бир өзгөрүү да олуттуу маселелерге себеп болууда. Бир эле тамганын кем же ашыкча болушу да өлүмчүл ооруларга же өмүр бою улана турган олуттуу майыптыкка себеп боло алууда. Ошондуктан мынчалык кылдат бир тең салмактуулук жана тартипти кокустан пайда болгон, жана эволюция теориясы айткандай мутациялар аркылуу өзүнөн-өзү келип чыккан деп айтуу эч мүмкүн эмес.

Андай болсо, ДНКдагы укмуштуу маалымат эң башында кантип пайда болгон жана коддолгон? Жашоонун келип чыгышын кокустуктарга таяган эволюционисттер жашоонун келип чыгышы жөнүндөгү бүт суроолорго жоопсуз. Миллиондогон беттик, миллиарддаган маалымат кокустан жазылган деп айткандар, албетте, ушундай жоопсуз калышат. Ар чыгарманын же ар маалыматтын бир автору жана ээси болгон сыяктуу эле, ДНКдагы маалыматтын да бир ээси жана жаратуучусу бар; жана Ал Жаратуучу – улуу жана күчтүү, чексиз илим жана акыл ээси Раббиз Аллах.

Кокус (туш келди) таасирлердин жандыктарга зыян гана берээринин дагы бир далили болсо – бул генетикалык коддун коддолуш формасы. Жандыктардагы белгилүү болгон гендердин дээрлик баары жандык менен байланыштуу бирден көп маалыматты камтыйт. Молекулярдык биолог Майкл Дентон гендердин бул өзгөчөлүгүн мындайча түшүндүрөт:

Гендердин өрчүүгө болгон таасири таң калыштуу даражада көп түрдүү. Үй чычканында түктүн түсүнө тиешелүү дээрлик ар бир ген боюнун узундугуна да тиешелүү. Мөмө чымыны *Drosophila Melanogaster*'дин көзүнүн түсү мутациялары үчүн колдонулган 17 даана X нуру экспериментинин 14үндө көздүн түсү менен эч байланышсыз ургаачынын жыныстык органдарынын түзүлүшү таасирленген. Жогорку организмдерде изилденген дээрлик ар бир ген бир органдан көп таасирге ээ.¹¹⁷

Жандыктардын генетикалык түзүлүшүндөгү бул өзгөчөлүк себебинен туш келди бир таасир натыйжасында ДНКдагы кандайдыр бир генде келип чыккан өзгөрүү бирден көп органга таасир берет. Ошентип бузулуу белгилүү бир аймактын ичинде гана калбай, бир топ көп кыйратуучу таасирлерге ээ болот.

Жыйынтыктасак, ден-соолук «кокустан» келип чыкпайт. Тескерисинче, улуу бир жаратылуунун натыйжасы катары, Рахман жана Рахим болгон Раббизден бир немат-жакшылык. Аллах каалаганда бул нематты алышы, дененин билинбеген бир чекитинде өлүмчүл бир ооруну жаратышы мүмкүн экенин бизге мисалдары менен көрсөтүүдө. Албетте, бул кемчиликтерде чоң маанилер бар. Адамдын милдети – ага ден-соолук берип, аны «тартиптүү (жарашыктуу) бир адам кылган» (Кехф Сүрөсү, 37) Аллахка шүгүр

кылуу. Ооруганда болсо оорунун да, ден-соолуктун да Андан экенин билиши керек жана
Аз. Ибрахим сыяктуу «ооруганда мага шыпаа берген Ал» (Шуара Сүрөсү, 80) деп
Аллахтан жардам суроо.

9- БӨЛҮМ

АДАМ ГЕНОМУ ДОЛБООРУ ЖӨНҮНДӨ ДАРВИНИСТ-МАТЕРИАЛИСТТИК ЖАҢЫЛЫШ ОЙЛОР

Геном – бир клетка же бир жандык ээ болгон генетикалык маалыматтардын жыйындысына берилген ат. Адам денесиндеги болжолдуу 100 триллион клетканын ар биринде кемчиликсиз орун алган ДНК молекуласындагы генетикалык маалыматтын анализин жасоо үчүн болжол менен 20 лабораторияда, жүздөгөн илимпоз, 10 жылдан ашуун эмгектеништи. «Адам геному долбоору» деп аталган жана 16 уюмдан турган эл аралык бир кеңештин башкаруусунда жүргүзүлгөн долбоордун максаты – адам клеткасындагы генетикалык маалыматтардын баарына аныктама берүү жана ДНКнын генетикалык тилде жазылган толук текстин окуу эле. Бул эл аралык долбоордун бөлүгү катары биологдор, химиктер, инженерлер, компьютер окумуштуулары, математиктер жана дагы көп тармактын адис илимпоздору адамдын дене өзгөчөлүктөрүн аныктаган бир биологиялык картаны чыгаруу үчүн эмгектеништи. Бүт бул аракеттерге карабастан, ДНК тизмегин жазуу (сактоо) технологиясы дагы эле абдан жай, жана бир эле адам хромосомасындагы ДНК тизмегин жазуу (сактоо) да чыгымы абдан жогору бир операция болууда. Адам геному долбооруна коротулган сумма болжол менен 2,7 миллиард долларды түзгөн.¹¹⁸ Бул сумма адамдын айга барып келиши үчүн коротулган акчадан көбүрөөк.

Адам ДНКсынын тизмегинин долбоору 2000-жылы аяктады. Бирок долбоордун акыркы вариантынын даяр болушу, каталардын оңдолушу жана боштуктардын толукталышы 2003-жылдын апрелинде мүмкүн болду. 13 жылга созулган Адам геному долбоорун Улуттук адам геному долбоору изилдөө институту, АКШ Энергия министрлиги жана Ден-соолук министрлиги координациялады. Адам геному долбоорунун максаттарынын кээ бирлери төмөнкүлөр:

* Адам геномундагы болжолдуу 30.000 генди аныктоо жана адамдын ген картасын чыгаруу.

* ДНКны түзгөн болжол менен 3 миллиард база жубунун тизилишин аныктоо.

* Алынган маалыматты изилдөөлөр үчүн колдонуу максатында маалымат банктарында сактоо.

* Алынган маалыматты анализ кыла алуу үчүн ыкма жана инструмент иштеп чыгуу.

* Гендер менен функциялары арасындагы байланыштардын табылышы.

* Гендердин хромосомаларда кантип бир бүтүн абалда иштээрин аныктоо.

* Генетикалык оорулардын негизин жана себептерин аныктоо.

Долбоордо колдонулган «ген картасы» ыкмасы – бул гендердин хромосомалардагы жайгашкан жерлерин көрсөтүлүшү. Ушундайча адам геномунун анатомиясы алынат. Көп гендердин жана башка генетикалык ишараттоочулардын бир-бирине салыштырмалуу бир хромосома бою тизилүү катарын картага салуу аркылуу бүт геном картасын чыгарууга болот. Генетикалык картага салуу геномдун математикалык анализи деген ат менен да белгилүү жана гендердин хромосомалардагы абалдарын табууда бир катар татаал статистикалык анализдер колдонулат. Бул картага салуу негизи адам денесинин функцияларын билүү үчүн керек. Ошентип Адам геному долбоорунун эң негизги максаттарынын бири катары генетикалык оорулардын негизи менен себептерин аныктоону көрсөтүүгө болот. Бул долбоордон алынган маалыматтар менен 4.000дей ДНКдан келип чыккан оорулардын аныкталышы, натыйжада жакынкы келечекте riskи бар генетикалык ооруларга арналган атайын дарыларды чыгаруу менен ген дарылоосунун мүмкүн болоору божомолдонууда.

Гендердин көлөмү комплекстүүлүк көрсөткүчү боло албайт

Адам геномунун көлөмү кээде оңой гана туура эмес жоромолдонууда. Адамдардын чымындан 25 эсе көп ДНКга ээ болушунун себеби – адамдардын бир топ чоң жана комплекстүү болушу эмес. Себеби генетикалык маалыматтын саны менен биологиялык жактан комплекстүү болуу арасында байланыш жок. Мисалы, бир клеткалуу *Paramecium caudatum* 8,6 миллиард нуклеотидге ээ. Бул адам геномунан эки эседен көбүрөөккө чоң бир сан. Белгилүү болгон эң кенен генетикалык маалыматка болсо 670 миллиард нуклеотид менен бир клеткалуу *Amoeba dubia* ээ.¹¹⁹

Адам геному долбоорунда иштеген илимпоздор гендердин функцияларын жана араларындагы байланышты түшүнүү этабынын али башындабыз деп айтышууда. Себеби алынган жыйынтыктар эч күтүлгөндөй чыккан жок. Мисалы, бир чычканда же буудайда да адамдан узунураак ДНК бар. Бул болсо ДНКнын узун болушу менен организмдин комплекстүүлүгү арасында дайыма түз байланыш боло бербешин көрсөтүүдө. Бул темага биофизик Др. Ли Спетнер мындайча кайрылат:

Кээ бир организмдердин хромосомалары башкаларынын хромосомаларыныкынан көбүрөөк ДНКга ээ. Орган комплекстүүлүгүн өлчөө үчүн геномдогу ДНК саны жакшы бир ыкма деп ойлошуңуз мүмкүн, бирок бул такыр туура эмес. Адамдар кээ бир курт-кумурскалардан 30 эсе көбүрөөк ДНКга ээ болгону менен, адамдардагы ДНКдан эки эсе көбүнө ээ болгон курт-кумурскалар бар. ДНК көлөмү (саны) комплекстүүлүктү өлчөө үчүн ишенимдүү бир жол эмес.¹²⁰

Башка жагынан, адамдын ген саны жөнүндөгү мурда алынган жыйынтыктардын да туура эмес экени аныкталган. Изилдөө башталганда илимпоздор адамда 50.000 менен 140.000 арасында ген бар деп болжогону менен, жасалган акыркы изилдөөлөрдө болгону 25.000 менен 30.000 тегерегинде ген аныкталган. Бул илим чөйрөлөрүн абдан таң калтырган. Адам геному долбоорун башкарган Фрэнсис С. Коллинс мындай дейт:

Адамдардын күтүлгөндөн аз гени бар экени аныкталды. Бул жерде ген деп белгилүү бир протеинди коддогон белгилүү бир ДНК тизмегинен сөз кылып жатам. Албетте, протеинди түзбөгөн РНК тизмектери да бар. Бирок бул аныктама боюнча, таң калаарлык абалда 30.000дей адам гени бар экени аныкталды. Бирок акыркы он беш жылдан бери 100.000 генден сөз кылып келгенбиз жана окуу китептеринде да ушундай жазылып келген. Бул бүт баары үчүн бир шок болду. Ал тургай кээ бирлери мындан катуу таасирленишти жана кайгыга түшүштү. Себеби адамдан мурда жөнөкөйүрөөк жандыктардын гендери да саналган эле жана мисалы, бир түр сөөлжандын 19.000, жапайы чөптүн 25.000 гени бар эле жана биз болгону 30.000 генге ээ элек. Андан да жаманы күрүч өсүмдүгүнүн генетикалык коду чечмеленгенде, 55.000 гени бар экени аныкталды. Бул эмне мааниге келет? Адамды жана күрүч өсүмдүгүн караган бирөө, албетте адам биологиялык жактан комплекстүүрөөк деп айтат. Бул жерде эч күмөн жок деп ойлойм. Анда, бир гана ген санына таянбаш керек. Андай болсо эмнелер болуп жатат?¹²¹

Бул жердеги кайгынын себеби мындай. Дарвинист илимпоздор көз-караштарын адам комплекстүүрөөк бир жандык, ошондуктан ген саны көбүрөөк деген логикага таяшкан. Бактерия (ачыткыч) клеткасында 6.000, мөмө чымынында 13.000, бир сөөлжан түрүндө 18.000, бир өсүмдүк түрүндө 26.000 ген болгонуна жараша, адам клеткасында, бир топ комплекстүү болушу себебинен, көбүрөөк санда ген болушу күтүлгөн. Бирок Адам геному долбоору догмалык бир логика болгон «организм комплекстүү болгон сайын ДНК жана ген саны көбөйөт» деген күтүүнү жокко чыгарган.

Ген сандары да, ДНК чоңдугу да эволюционисттер айткандай, бир «эволюция чынжырын» көрсөтпөөдө. Бирок эволюционисттер чынында аларга каршы болгон бул акыркы жетишкендиктерди бурмалоого жана «эволюциянын» далили сыяктуу көрсөтүүгө аракеттенишүүдө. Кээ бир медиа уюмдары болсо бул темада чала сабат болушу жана стереотипте болушу себебинен Адам геному долбоору «эволюцияга далил» чыгарды деп ойлошууда же ошондой көрсөтүүгө аракеттенишүүдө. Бирок долбоордон алынган илимий табылгалар дарвинизмге башка илим тармактары сыяктуу генетика тармагында да бүт эшиктерди жапты.

Эволюционисттердин генетикалык окшоштук бурмалоосу

Адам геному долбоору менен адамзаттын ген картасы чыгарылгандан бери бул долбоордун жыйынтыктары бурмаланууда жана кээ бир эволюционист макала, тасмаларга материал болууда. Бул кабарларда шимпанзелердин гендери адам гендерине 98% окшош деп айтылууда жана бул эволюция теориясынын бир далили катары көрсөтүлүүдө. Чынында болсо бул сөздөрдүн эволюция көз-карашына эч салымы жок, тескерисинче булар бурмаланган жасалма далилдер.

Шимпанзе менен адам геномдору 98% окшош болсо да, мындан «адам 98% шимпанзе» деген жыйынтык чыгаруу акылсыздык. Себеби адамдын гени белгилүү санда

башка бир топ жандыкка окшош. Мисалы, New Scientist журналында жарыяланган генетикалык анализдер боюнча, нематод сөөлжандары жана адам ДНКларында 75%дык бир окшоштук бар.¹²² Бирок бул адамдын 75% сөөлжан экенин көрсөтпөйт же экөөнүн арасында болгону 25%дык айырма бар деген мааниге келбейт. Мындай жыйынтыктар чыгаруунун логикасыздыгын кээ бир эволюционисттер да көрүшүүдө жана айтышууда. Мисалы профессор Стивен Жонс банан менен адам арасында 50%дык генетикалык окшоштук болууну көрсөтүүнүн адам 50% банан деген мааниге келбешин эскертүүдө. Себеби эки башка жандыктагы гендер бирдей болсо да, булардын толугу менен башкача иштеши мүмкүн экени да белгилүү. Мындан тышкары, гендердин кээде бирден көп функцияга тиешелүү болушу, кээде болсо бир функциянын бирден көп ген тарабынан башкарылышы гендер арасындагы математикалык айырмачылыкты абдан кеңейтүүдө.

Башка жагынан кээ бир протеиндерге жасалган анализдер болсо адамды бир топ айырмалуу жандыктарга жакын сыяктуу көрсөтүүдө. Кембридж университетиндеги изилдөөчүлөр жасаган бир эмгекте кургактыкта жашоочу жандыктардын кээ бир протеиндери салыштырылган. Таң калыштуу абалда болжол менен бүт мисалдарда адам менен тоок бир-бирине эң жакын тууган болуп чыккан. Кийинки эң жакын тууган болсо кескелдирик.¹²³

Эволюционисттер «адам менен маймыл арасындагы генетикалык окшоштук» жөнүндө колдонгон башка бир мисал болсо адамда 46, шимпанзе менен гориллаларда болсо 48 хромосома болушу. Эволюционисттер хромосома сандарынын жакындыгын эволюциялык бир байланыштын көрсөткүчү дешет. Чынында болсо, эгер эволюционисттер колдонгон логика туура болгондо, адамдын шимпанзе менен бирдей жакындыкта бир тууганы болушу керек эле: «картошка». Себеби картошканын хромосома саны горилла жана шимпанзеники менен бирдей: 48. Башка жагынан жапайы коендун хромосома саны адамдыкы менен бирдей: 46.¹²⁴ Бул мисалдар генетикалык окшоштук түшүнүгүнүн эволюция теориясына бир далил болбошун көрсөтүүдө. Себеби генетикалык окшоштуктар айтылган эволюция схемаларына туура келбөөдө, тескерисинче буларга толугу менен тескери жыйынтыктарды берүүдө.

Дарвинист медианын бул темада кылганы – бул маалыматтарды тандап колдонуп, алардын арасынан пропаганда материалын жасоо. Адам менен маймылдын орток бир атадан келгенин жактагандыктан, адам ДНКсы менен маймыл ДНКсы арасындагы окшоштукту алдыңкы планга чыгарышууда. Бирок эволюционисттердин он жылдардан бери уланткан 98%дык окшоштук пропагандасынын жараксыздыгын көрсөткөн кайра эле эволюционисттер тарабынан жасалган илимий изилдөөлөр да бар. Бирок булар бурмалоого таянган окшоштук көз-караштарынын тескерисинче, атайын кабар кылынбоодо же буларга абдан аз орун берилүүдө.

CNN'дин интернет бетинде 2002-жылдын 25-сентябрында жарыяланган "Humans, chimps more different than thought" (Адамдар, шимпанзелер элестетилгенден бир топ айырмалуу) темалуу макалада бул изилдөөнүн жыйынтыктары мындайча кабар берилген:

Жасалган жаңы генетикалык изилдөө боюнча, адамдар менен шимпанзелер

арасында бир кездерде элестетилгенден бир топ көп айырмалар бар. Биологдор көп убакыт бою шимпанзелер менен адам гендери 98,5% окшош деп жакташты. Бирок Калифорния технология институтунан бир биолог бул жума жарык көргөн эмгегинде гендерди салыштыруу үчүн колдонулган жаңы бир ыкманын адамдар менен маймылдар арасындагы генетикалык окшоштуктун 95% гана экенин баяндады. Бул изилдөө адам ДНК тизмегиндеги 3 миллион база жубунан 780.000 даанасын шимпанзелердики менен салыштырган бир компьютер программасына таянган. Мурдакы изилдөөчүлөр тапкандан көбүрөөк бир-бирине окшобогон бөлүм табылды жана ДНК базаларынын эң аз 3,9% айырмалуу экени аныкталды. Бул аны түрлөр арасында болжол менен 5% генетикалык айырмачылык бар деген жыйынтыкка алып барды...¹²⁵

Англиялык илимий журнал New Scientist болсо муну 2002-жылдын 23-сентябрында интернет кабарында "Human-Chimp DNA Difference Trebled" (Адам-шимпанзе генетикалык айырмачылыгы үч эсеге чыкты) темасы менен кабарлады:

Адам менен шимпанзе ДНКлары арасында жасалган жаңы салыштыруулар боюнча, мурда элестетилгенден көбүрөөк айырмалуубуз. Көп убакыт бою эң жакын туугандарыбыз менен генетикалык түзүлүшүбүздүн 98,5% окшошоору жакталды. Эми мунун туура эмес экени аныкталууда. Чынында генетикалык түзүлүшүбүздүн 95%дан азыраак бөлүгүн бөлүшөбүз, шимпанзелер менен арабыздагы айырмачылык биз ойлогондон үч эсе көбүрөөк.¹²⁶

Жыйынтык катары, геном долбоору эволюция теориясы пайдасына эч бир ачылыш чыгарган жок. Тескерисинче, жандыктар арасында ДНК жана ген түзүлүшүнө таянып, бир «эволюциялык жашоо дарагын» түзүүнүн мүмкүн эмес экенин ортого койду жана дарвинизмге чоң сокку берди. Жандыктардын ДНК коддору 19-кылымдан бери адамдардын аң-сезимине бир чындыктай сиңирилген «жашоо дарагынын» бир ойдон чыгарылган нерсе экенин апачык көрсөтүүдө.

Дарвинизмге эч далилсиз байланган топтордун негизги максаты – элге илимий жаңылыктарды сунуу эмес, дарвинизмди жайуу гана. Бирок дарвинизм пропагандасынын бүт таянычтары бир-бири артынан табылган илимий ачылыштар менен күн өткөн сайын ээрип жок болууда. Натыйжада барган сайын көп адамдар эволюция теориясынын идеологиялык себептер менен улантылган бир калп экенин түшүнүп, жаратылуу (Аллахтын жаратканы) чындыгы ылдам жайылууда. Куранда Аллах мындайча билдирүүдө:

Чындыкты батыл (жалган) менен жаппагыла жана чындыкты жашырбагыла. Силер (чындыкты) билип турасыңар. (Бакара Сүрөсү, 42)

Жок, Биз чындыкты батылдын үстүнө таштайбыз, ал (чындык) анын (батылдын) мээсин талкалайт. Бир карасаң, ал (батыл) жок болуп кеткен болот. (Аллахка карата) Мындай сыпаттаганыңар үчүн силерге азап болсун. (Анбия Сүрөсү, 18)

Илимпоздор дагы эле жетиштүү маалыматка ээ эмес

Адам геномунун эң таң калыштуу тараптарынын бири – бул дүйнөлүк масштабда илимпоздор ондогон жылдан бери изилдеп жатса да, генетикалык түзүлүш жөнүндөгү маалыматтарынын дагы эле жетишсиз болушу. Алдыңкы лаборатория технологиясы менен компьютерде анализ ыкмалары натыйжасында Celera фирмасындагы илимпоздор 26.500 адам генин аныктаган жана 13.000дейинин ордун болжол менен белгилешкен. Адам геному долбоору болсо башкача бир ыкма менен жалпы 31.778дей адам гени бар деп болжогон. Бул эки ыкма көрсөткөндөй, адамдар 30.000 менен 40.000 арасында генге ээ. Адам гендеринин комплекстүү түзүлүшү себебинен так санын аныктоо көп мүмкүн эмес.

Адам геному долбоорунун божомолдору боюнча, ДНКнын протеин өндүрүшүнө тиешелүү буйруктарды коддогон бөлүктөрү колдорундагы ДНК тизмегинин 5%ынан азын түзүүдө. Генетикалык маалыматтын калган бөлүгү болсо генетикалык көзөмөл аймактарынан, хромосомалар менен байланыштуу маанилүү өзгөчөлүктөрдөн жана али эмне экени билинбеген ДНК бөлүктөрүнөн турат.¹²⁷ Булардын баары адамдын генетикалык маалыматын толук түшүнүүдөн мурун дагы канчалаган көп изилдөө жасоо керек экенин көрсөтүүдө.

Илимпоздор генетикалык механизмдин кандайча иштешин аныктоого аракет кылып жатып, мынчалык кемчиликсиз бир системанын кантип пайда болгонун түшүндүрө алышпоодо. Harper's Magazine журналынын 2000-ж. санында «Геномдон кабарлар» темасында Arthur Cody генетикалык маалымат ичиндеги операциялардын бир «стимулдоо» процесстери экенин сүрөттөгөн соң мындай суроолорду узатат:

Стимулдоочуну стимулдаган ким? Эч ким билбейт. Эч ким чыгара турган бир теория да жок... «Стимулдоо» кызыктуу бир биологиялык кубулуш, иштин кантип ишке ашканын түшүндүрбөйт. Гомеотикалык генди (эмбрион өрчүшүн жөнгө салган ген) ишке кириштирген (кыймылдаткан) эмне? Чыныгы же теориялык эч бир жооп жок... Эч ким жоопту билбейт, жоопту кантип издеш керек экени жөнүндө да эч пикирлери жок... Бул процесс менен байланыштуу бүт баары толугу менен түшүнүксүз.¹²⁸

Бул жерде автор сураган суроолордун албетте жообу бар: булардын баары Улуу Аллахтын илхамы менен ишке ашууда, миллиарддаган атом Раббиздин каалоосу менен жандыктардын бардык функцияларын түзө турган абалда биригишүүдө. Адам геному долбоорунун жыйынтыкталышы менен бирге Аллахтын жандыктарды канчалык улуу бир жаратылыш менен жаратканын көрсөткөн «генетикалык маалыматтын» майда-бараттары адамзаттын көз алдына тартылды. Учурда бул долбоордун жыйынтыктарын изилдеген, бир адам клеткасында миңдеген энциклопедия бетин толтура турганчалык маалымат сакталганын окуган ар бир адам мунун канчалык улуу бир жаратылуу далили экенин түшүнүүдө. Бул чындыкты айткандардын бири – Адам геному долбоорунун лидери жана Улуттук адам геному долбоору изилдөө институтунун мүдүрү физик, генетик профессор

Фрэнсис С. Коллинс. Проф. Коллинстин ою боюнча, 2005-жылы адам генетикасы изилдөөлөрүнө өмүр бою салымдарынан улам Адам генетикасы Америка коомунун эң жогорку сыйлыгы деп саналган «Allan сыйлыгы» берилген. Проф. Коллинс бир сөзүндө жасаган изилдөөлөрүнүн Аллахка болгон ишенимин бекемдегенин мындайча айткан:

Адам геному долбоорунун мүдүрү катары менин көз-карашым илимий жана диний дүйнө көз-караштары толугу менен бир-бирине туура келет, ал тургай түпкүрүндө бир-бирин толуктайт деген багытта... Адам геномунун кооздугу жана комплекстүү түзүлүшү таң калыштуу бир шедевр. Бул шедевр Аллах дайыма билген, бирок биз жаңы гана түшүнүп баштаган адамзаттын ар түрдүү өзгөчөлүктөрүн көрсөтүп, менин диний ишенимимди күчтөндүрүп гана жатат.¹²⁹

Чын пейил менен караган ар илимпоз бул сөздөрдөн көрүнүп тургандай, дин менен илимдин туура келээрин, ааламдын Аллахтын далилдерине толо экенин кабыл алат. Бирок дарвинист-материалист медианын калпычы маанайы кабарларды тандап берүүдө да көрүнүп турат. Адам геному долбоорунун башчысы катары бул темада чыныгы сөз ээси болгон бир илимпоздун ДНКда көрүнгөн улуу тартипке болгон таң калуусу жана бир даана молекуланын ыйманынын күчтөнүшүнө кандайча себеп болгону жөнүндөгү сөздөрү медиага чыккан жок. Бирок Аллах жараткан тартиптеги апачык кемчиликсиздикти эч бир аракет менен жашыруу мүмкүн эмес. Аллах Куранда ыймандуулардын мамилесин мындайча билдирүүдө:

Аларга илим берилгендер болсо Раббинден сага түшүрүлгөндүн акыйкаттын дал өзү экенин жана улуу, кудуреттүү, мактоого татыктуу (Аллах)тын жолуна багыттап-жеткирээрин көрүшүүдө. (Саба Сүрөсү, 6)

Ант болсун, аларда силерге, Аллахты жана акырет күнүн үмүт кылгандарга сонун бир өрнөк бар. Ким жүз бурса, шексиз Аллах Ганий (эч нерсеге муктаж эмес), Хамид (мактоого татыктуу). (Мүмтехине Сүрөсү, 6)

Адам геному долбоорундагы ийгиликтер Аллах жараткан тагдырдын бир бөлүгү

Адам геному долбоору жыйынтыкталган соң кээ бир массалык маалымат каражаттары эволюция теориясы ичине түшкөн туюктун андан бетер ачыкка чыгышына жолтоо болуу үчүн жаңылта турган кабарларды чыгарып, элге туура эмес маалымат берип башташты. Дарвинист-материалист маалымат каражаттары эң көп сөз кылган жана ар кандай ураан жана темалар менен сөз кылган нерселердин бири – бул ген картасынын табылышы адамдардын тагдырын өзгөртүшү мүмкүн деген ой-пикир. «Адам эми тагдырына жеңилбейт» сыяктуу сөздөрдүн адамдын ген картасы жөнүндөгү маалыматтар менен бирге сунулуп жатышы чоң бир катачылык. Себеби чынында адамдын ген картасынын чыгарылышы адамдын тагдырынын агымын эч өзгөртпөйт, себеби бул дагы адамдын тагдырында. Аллах Куранда бул чындыкты мындайча билдирет:

Аллах кааламайынча, силер каалай албайсыңар. Чынында Аллах билүүчү, өкүмдар жана даанышман. (Инсан Сүрөсү, 30)

Тагдыр – бул Аллахтын өтмүш жана келечектеги бүт окуяларды бир көз ирмемдей билиши. Аллах боло элек окуялардын да баарын алдын ала билет. Көп адамдар Аллахтын али боло элек окуяларды кандайча билээрин, б.а. тагдыр чындыгын түшүнө алышпайт. Чынында болсо адам али көрө элек окуя – ал үчүн боло элек бир окуя. «Натыйжасы белгисиз» деп сыпатталган бүт окуялар биз үчүн «белгисиз». Чексиз илим ээси Аллах убакыттан жана мейкиндиктен көз-каранды эмес; тескерисинче убакыт менен мейкиндикти Өзү жараткан. Ушул себептен Аллах үчүн өтмүш, келечек жана ушул учур баары бир. Аллах Кабатында биз азыр жашап жаткан жана келечекте боло тургандардын баары болуп бүткөн. Бүт адамдар Аллах алар үчүн жараткан тагдырга убактысы келгенде күбө болушат.

Тасманын кадрлары колунда турган бир адамдын тасманын башын, аягын, ортодо болгон окуяларды толугу менен бир учурда көрө алышы сыяктуу, Аллах да Өзү жараткан бүт адамдар менен байланыштуу бүт нерседен кабардар. Бүт нерсени бир көз ирмем катары билген Аллах бул бир көз ирмемде, б.а. чексиз кыска убакытта түбөлүктүүлүктү, б.а. чексиз узун убакытты, жаратып күчүнүн чексиздигин бизге көрсөтүүдө. Ошондуктан ыймандуу адамдардын бул илимий жетишкендиктерге мамилеси – Куранда билдирилгендей, илимдин чыныгы жана жалгыз ээсинин Аллах экенин билүү:

Айтышты: «Сен Улуксун, бизге үйрөткөнүндөн башка биздин эч кандай илимибиз жок. Чындыгында Сен – бүт нерсени билүүчү, өкүмдар жана даанышмансың.» (Бакара Сүрөсү, 32)

Аллах жашап өткөн бүт адамдардын жашоолорун бүт майда-бараттары менен бирге жараткан. Бир адам төрөлгөндөн өлгөнгө чейин башынан өткөрө турган оң же терс сыяктуу көрүнгөн бүт окуялар Аллахтын билиши менен ишке ашат. Эньам Сүрөсүндө жер бетинде болгон чоң-кичине бүт окуялардын Аллахтын каалоосу менен ишке ашаары мындайча айтылат:

Кайыптын ачкычтары Анын Кабатында, Андан башка эч ким кайыпты билбейт. Кургактыкта жана деңиздеги бүт нерсени Ал билет. Анын кабары болбостон, бир жалбырак да түшпөйт; кара жер койнундагы бир даана дан болсун, бардык суулуу же кургак нерселер болсун (бардыгынын кабары) Анык китепте жазылуу. (Эньам Сүрөсү, 59)

Бул абал ар адамга жана ар окуяга тиешелүү. Эч кимдин Аллах ал үчүн жараткан тагдырга кийлигишиши, окуялардын агымына кандайдыр бир өзгөртүү киргизиши

мүмкүн эмес. Мисалы, Аллах ар адамды белгилүү бир өмүр менен жараткан жана ар адамдын өлүм учурунун орду, убактысы жана кандайча болоору Аллах Кабатында белгилүү. Мисалы, бир адам чалдыга турган оору ал адамдын тагдырында ал төрөлөөрдөн миллиардаган жыл мурдатан белгилүү. Ал оорудан айыгып айыкпашы да тагдырында белгиленген. Ал тургай, айыгышына себеп болчу докторлор, мээрман эжелер, оорукана, дарылар, дарылоо ыкмаларына чейин баары Аллах Кабатында алдын ала жазылган. Ошондуктан эгер бир адам айыкса, бул ал тагдырын өзгөрттү деген мааниге келбейт, тагдырында айыгаары жазылган деген мааниге келет. Аяттарда Аллах мындайча билдирет:

Силерди эң жакшы Раббинер билет, кааласа силерге мээримдүүлүк кылат, кааласа силерди азаптайт. Биз сени аларга бир өкүл катары жөнөтпөдүк. Раббин асмандар менен жердегилердин баарын эң жакшы билет... (Исра Сүрөсү, 54-55)

Эгер келечекте бир күнү бир адамдын өмүрү гендерине жасалган туура кийлигишүүлөр натыйжасында узарса, бул окуя да ал адам өз тагдырына кийлигишти маанисине келбейт. Мунун мааниси мындай: Аллах бул адамды узун өмүрлүү кылып жараткан жана ген картасынын чыгарылышын бул адамдын өмүрүнүн узун болушуна себепчи кылган. Ген картасынын табылышы да, бул адамдын гендер менен байланыштуу технологиялык өнүгүүлөр болгон бир доордо жашашы да, ал адамдын өмүрүнүн медициналык мүмкүнчүлүктөр менен узартылышы да анын тагдырында; баары Аллах Кабатында али ал адам бул дүйнөгө келе электе эле белгилүү.

Ошол сыяктуу бул долбоор тегерегинде жасалган ачылыштар натыйжасында өлүмчүл оорудан айыккан бир адам да тагдырын жашап жаткан болот. Себеби бул адамдын тагдырында башына келген оорудан бул долбоор себебинен кутулуу жазылган. Түпкүрүндө адамдын ген картасынын чыгарылган болушу жана адамзаттын генетикалык программага кийлигишүү мүмкүнчүлүгүнө жетиши Аллах жараткан тагдырга каршы чыгуу маанисине келбейт. Тескерисинче ушундайча адамзат Аллах алар үчүн жараткан окуяларды көрүшүп, Аллах жараткан маалыматты ачышууда жана колдонушууда. Эгер бир адам бул илимий өнүгүүлөр урматында 120 жыл жашаса, бул Аллах ал үчүн алдын ала белгилеген бир өмүр, ошондуктан өмүрү ошончолук узун болот. Аллах ар адамдын өмүрүнүн Өзүнүн Кабатындагы бир китепте белгилүү экенин бир аятында мындайча билдирет:

Аллах силерди топурактан жаратты, кийин бир тамчы суудан. Кийин силерди жуп жуп кылды. Анын маалыматы болбостон, эч бир аялдын боюнда болбойт жана төрөбөйт да. Өмүр сүргөнгө өмүр берилиши жана анын өмүрүнөн кыскартылышы да сөзсүз бир китепте (жазылуу). Чынында бул Аллах үчүн оной. (Фатыр Сүрөсү, 11)

Кыскача айтканда, «тагдырымды жеңдим», «тагдырымды өзгөрттүм», «тагдырга

кийлигиштим» сыяктуу сөздөр тагдыр чындыгын билбөө сабатсыздыгынан келип чыккан сөздөр. Бир адамдын бул сөздөрдү колдонуп сүйлөшү да анын тагдырында алдын ала белгиленген. Адамдын бул сүйлөмдү каерде, качан, кайсы шарттарда колдоноору да Аллах Кабатында белгиленген. Аллах баарынан кабардар.

Аллах бүт нерсенин Кабатында бир китепте жазылуу экенин билдирген. Биз бул китепте жазылгандардын дал өзүн, эч кеми же ашыкчасы жок башыбыздан өткөрөбүз.

... Асмандар менен жерде кыпынчалык эч нерсе Андан алыс (жашыруун) калбайт. Мындан кичинеси да, чоңу да, бүт баары, сөзсүз апачык бир китепте (жазылуу).» (Саба Сүрөсү, 3)

Жер жүзүндө болгон жана силердин напсиңерде пайда болгон ар кандай нерселердин (окуялардын) баарын Биз жаратуудан мурда бир китепте (жазып) койгонбуз. Шек жок, бул – Аллах үчүн абдан жеңил. (Хадид Сүрөсү, 22)

Генетикалык инженерия жөнүндөгү эволюционисттик жаңылыштыктар

Генетикалык инженерия – бул бир жандыктан алынган гендерди изоляция кылуу, бул гендерди багыттоо жана башка бир жандыкка өткөрүү иштери жасалган тармак. Илимпоздор мунун урматында өнөр-жай калдыктарын сиңирүүчү бактерияларды өндүрө алышууда, жандыктарды клондой алышууда, ооруларга жана курт-кумурскаларга чыдамкай өсүмдүктөрдү ала алышууда. Бирок бул биотехнологиялык иш-аракеттер да, алар таянган генетикалык изилдөөлөр да эволюция теориясын колдобойт. Бул темадагы негизги жаңылыштыктар төмөнкүлөр:

1) Биотехнологиялык иш-аракеттер жандыктардын аң-сезимсиз, кокустук процесстер натыйжасында эмес, пландуу жаратылгандыгынын бир далили:

Бул генетикалык иш-аракеттердин баарында гендерге абдан чоң бир кылдаттык жана көңүл койуу менен, б.а. «аң-сезимдүү кийлигишүү» жасалууда. Илимпоздор гендерди белгилүү бир максатка багыттаган, «аң-сезимдүү бир жөнгө салуучу» ролунда. Бул адамдар клетканын иштеши жөнүндө көп жылдар бою билим алып илимдүү болушкан. Иш-аракеттеринин баарын кылдаттык менен кылышып, контролдуу кийлигишүүлөрдү жасашууда. Болгондо да, мындай иш-аракеттер өнүккөн лабораторияларды, технологиялык шаймандарды колдонуу менен, бүтүндөй атайын «даярдалган» чөйрөлөрдө жасалууда. Биология профессору Уильям Д. Стэнсфилд (William D. Stansfield), өзү да бир эволюционист болсо да, мындай иш-аракеттердин эволюцияга далил боло албашын -лабораторияларда клетка синтездөө иш-аракеттеринен берген мисал менен- мындайча кабыл алган:

Жаратылууну жактагандар илимдин жөнөкөй химикаттардан чындап жандык ала алчу күндү чыдамсыздык менен күтүштү. Алар айтышууда жана ал сөздөрү акыйкат: мындай адам жасаган бир жашоо-формасы өндүрүлө алса да, бул табигый жашоо

формаларынын ушуга окшош химиялык эволюциялык процесстер менен өнүккөнүн далилдей албайт.¹³⁰

2) Генетикалык өзгөрүү (түрдөнүү) эволюция теориясына колдоо болбойт:

Эволюционисттик эмгектерде айтылгандай, генетикалык өзгөрүү менен жыйынтыкталган эксперименттер да эволюция теориясынын бир далили эмес. Себеби эволюция теориясы табиятта жандыктарды комплекстүүрөөк абалга алып келчү механизмдер бар жана ушул жол аркылуу бир жандык түрү башка бир жандык түрүнө айланат дейт. Ал эми генетикалык инженерия менен биотехнология тармагында жасалган эксперименттерде генетикалык өзгөрүүлөрдүн түрлөрдүн өзгөрүшүнө алып келишинин эч мүмкүн эмес экени аныкталган. Бирок кээ бир эволюционисттер бул чындыкты көрмөксөн болушууда жана кээ бир сөз оюндары менен эволюция теориясы лабораторияда далилденди деген сыяктуу калп сөздөрдү айтышууда.

3) Ген инженериясы менен чыгарылган организмдер эволюция теориясынын далили эмес:

Дагы бир жаңылыштык болсо – организмдерди генетикалык инженерия аркылуу өнүктүрүү мүмкүн экени эволюция теориясын тастыктайт деген көз-караш. Учурда биотехнология жана генетикалык инженерия тармагында өзгөчө дары же инсулин сыяктуу протеиндерди өндүрүүдө же кээ бир энзимдердин реакция ылдамдыктарын өзгөртүү сыяктуу тармактарда колдонулган ыкмалар эволюционисттер тарабынан эволюция теориясынын бир далилиндей көрсөтүлүүдө. Чынында болсо бул иш-аракеттердин эволюция теориясынын пайдасына бир далил болушу мүмкүн эмес.

Генетикалык инженерия иш-аракеттери «рекомбинанттык ДНК» технологиясынын өнүгүшү менен жүрөт. «Рекомбинант» сөзү мурда бар болгон түзүлүштөрдү (бул жерде гендерди) кайрадан бириктирүүнү түшүндүрөт. Демек эволюционисттер эң башта генетикалык инженериянын чийки заты болгон гендердин келип чыгышын түшүндүрүшү зарыл (ДНК керемети эволюция теориясын кантип жараксыз кылууда? бөлүмүн караңыз). ДНКнын келип чыгышы темасында толугу менен туюкта калган эволюционисттер генетикалык инженерияда колдонулган жана дарвинисттик көрсөтмөлөр менен даярдалган эмгектерден үмүт кылышкан. Бирок эволюция теориясы жандык түрлөрү туш келди (кокус) механизмдер менен гана пайда болгон деген пикирди жактаган көз-караш. Ошондуктан эволюционисттердин генетикалык инженерия менен байланыштуу пропагандасы эң башынан эле чирик. Себеби эволюционисттер генетикалык инженерия менен байланыштуу сөздөрүндө чоң бир парадокста калышууда.

Гендерди ар башка организмдер арасында алмаштыруунун мүмкүн болушу же бир жердеги гендерди кайрадан бириктирүү эволюциялык бир процесстин бар экенине далил катары көрсөтүлүүгө аракет кылынууда. Чынында болсо бул иш-аракеттердин материалы болгон гендер –мурдакы бөлүмдөрдө түшүндүрүлгөндөй- абдан комплекстүү түзүлүштөрү менен мындай туш келди бир процесстин болбогондугунун эң күчтүү далилдеринин бири.

4) Гендер жандыктардын орток атага эмес, орток тамырга ээ экенин көрсөтөт:

Эволюционисттердин бул тармактагы иш-аракеттер менен байланыштуу пропагандаларындагы жаңылыштыктарынын бири – бул организмдер арасында алмаштыруу мүмкүн болгон орток гендер жандыктардын орток бир атадан келгенин далилдейт деген жаңылыштык. Дарвинист лаборатория изилдөөчүлөрү жандыктар арасында гендерди кантип алмаштыра алганын түшүндүргөн соң, «муну кыла алуудабыз, себеби биз колдонгон жандыктар орток бир атадан эволюцияланышкан» дегендей сөздөрдү айтышууда. Ушундайча өздөрүнүн гипотезаларына ылайык жасаган жоромолду бир далил сыяктуу көрсөтүп, терең маалыматы жок адамдарды жаңылтышууда. Чынында болсо орток тамыр орток ата гипотезасына далил болбойт. Ошол сыяктуу, ар түрдүү организмдер арасында гендерди алмаштыруунун мүмкүн болушу биологиялык түзүлүштөрдүн кокустуктар менен жана максатсыз табигый окуялар аркылуу эволюциялашканын далилдебейт. Ар башка организмдер арасындагы орток гендер объективдүү түрдө «орток тамырдын» көрсөткүчү катары гана кабыл алынышы мүмкүн. Орток тамыр жоромолу да апачык жаратылуу чындыгын колдойт.

5) Генетикалык инженерия атеизм пропагандасына эч колдоо сунбайт:

Гендик инженерия менен байланыштуу жоромолдордо кезиккен башка бир жаңылыштык болсо – гендик инженерия «жаратуу иши» деген жаңылыштык. Аллахтын бар экенин жокко чыгарган материалисттер генетикалык инженерия иш-аракеттерин атеизм пропагандасына колдонушууда жана жасалган иштерди «жаратуу» деп жоромолдошууда. (Аллахты аруулайбыз.)

Бул жерде атеисттер түшүнгүсү келбеген нерсе – «жаратуунун» «жоктон бар кылуу» маанисине келиши. Жаратуу Аллахка гана тиешелүү. Ген инженериясы иш-аракеттеринде илимпоздор Аллах жараткан гендерге өзгөртүүлөрдү жасашууда же буларды Аллах жараткан жандыктар арасында алмаштырышууда. Бул иш-аракеттерде жандыктарды өнүктүрүү үчүн колдонулган генетикалык маалымат жандыктар ааламында ансыз да бар болгон маалымат.

Мисалы илимпоздор медузанын генин бир зебра балыгынын ДНКсына жайгаштырып, бул балыктын жарык чыгарышын же эчкинин ДНКсына жөргөмүштүн генин жайгаштырып, эчки сүтүндө жөргөмүш жиби өндүрүшүн камсыз кыла алышууда. Бирок пайда болгон жандыктар сырттан караганда жаңы бир катар өзгөчөлүктөргө ээ болушса да, бул жерде эч жаңы бир генетикалык маалымат пайда болгон жок, болгону ансыз да бар болгон маалымат жандыктар арасында орун которду.

Эгер илимпоздор келечекте бир күнү бир жандыкты түп тамырынан кайрадан түзүп өзгөртө алышса да, бул абал өзгөрбөйт. Молекулярдык биолог Майкл Дентон бул чындыкты мындайча баяндайт:

Келечекте эгер ген инженерлери жандуу системаларды протеинден бүт организмге чейин, түп тамырынан өзгөртүп кайра түзө алышса да, бул болгону негизги суб-системалардын көпчүлүгүндө дээрлик так программаланган, бир учурдуу өзгөрүүлөрдү талап кылган, пландуу башкарылган өзгөрүүлөр аркылуу болот.¹³¹

Жыйынтыктасак, эволюционисттердин генетикалык инженерия менен

байланыштуу пропагандасы жараксыз. Тескерисинче, бул тармактагы иш-аракеттер ортого койгон пландуу башкарылган шарттар жана максаттуу өзгөрүүлөр менен жандыктардын кемчиликсиз бир тартипте жаратылганын көрсөтүүдө.

Клондоо иш-аракеттери эволюция теориясына эмне үчүн колдоо болбойт?

Копиялоо ишинде копияланышы пландалган жандыктын бир клеткасынан ДНКсы микроскоп астына алынат жана ошол түрдөгү башка бир жандыкка тиешелүү бир жумуртка клеткасынын ичине жайгаштырылат. Бул операция үчүн копияланышы пландалган жандыктын ДНКсы колдонулат. Анын артынан шок жасалат жана жумуртка клеткасынын бөлүнүп башташы камсыздалат. Бөлүнүүнү уланткан эмбрион ошол түрдөгү кандайдыр бир жандыктын жатынына жайгаштырылат жана өрчүп туулушу күтүлөт.

Эң биринчиден, копиялоо менен эволюция түшүнүктөрү аныктамасы жагынан бүтүндөй айырмалуу. Эволюция теориясы жансыз зат кокустуктар натыйжасында жандыктарды пайда кылган деген пикирге таянат (бул пикирдин ишке ашуу мүмкүнчүлүгүнө байланыштуу эч бир далил жок). Копиялоо болсо жандуу клетканын генетикалык материалын колдонуу менен ал жандыкты копиялоо. Ансыз да бар болгон бир клетка колдонулат жана биологиялык бир процесс лаборатория чөйрөсүнө алынып, жасалма ыкмалар менен кайталанат. Б.а. ал жерде эволюциянын негизги көз-карашы болгон «кокус» (туш келди) бир процесс же «жансыз затка жан кириши» сыяктуу бир жагдай жок.

Чынында копиялоо иши эволюцияга эч далил болбойт, тескерисинче эволюцияны тамырынан кыйраткан бир биология мыйзамынын айдан ачык бир далили. Бул мыйзам атактуу илимпоз Луи Пастер (Louis Pasteur) 19-кылымдын аягында тапкан «жашоо жашоодон гана келет» принциби. Бул ачык чындыкка карабастан, копиялоонун эволюцияга далил катары көрсөтүлүшү – бир катар медиа аркылуу жүргүзүлгөн чон бир көз бойомочулук жана калп.

Бирок өзгөчө акыркы 30 жыл ичинде ар кандай илим тармактарындагы өнүгүүлөр жандыктардын пайда болушун кокустук түшүнүгү менен түшүндүрүүнүн мүмкүн эместигин көрсөттү. Эволюционисттердин илимий каталары жана бир тараптуу жоромолдору далилденип, эволюция теориясын илим чегинде жактоо мүмкүн эмес болуп калды. Бул чындык болсо кээ бир эволюционисттерди ар кандай изденүүлөргө түрттү. «Жандуулуктун копияланышы», ал тургай, жакынкы өтмүштө «пробиркадан наристе» сыяктуу илимий өнүгүүлөрдүн эволюцияга далил имиш сыяктуу пропаганда кылынышынын себеби мына ушунда.

Копиялоо жөнүндө адамдар туура эмес түшүнгөн дагы бир нерсе – бул алардын копиялоону «адам жаратуу» деп түшүнүшү. Чынында болсо копиялоо эч качан мындай мааниге келбейт. Копиялоо ансыз да бар болгон жандуу бир көбөйүү механизминде ансыз да бар болгон бир генетикалык маалыматты кошуу гана. Бул операцияда жаңы бир механизм да, жаңы бир генетикалык маалымат да чыгарылган эмес. Бар болгон бир

жандыктын, мисалы койдун генетикалык маалыматы алынып, эне койдун жатынына жайгаштырылууда жана эне тууй турган жаңы баланын генетикалык маалыматы алынган койдун «бир жумуртка эгизи» болушу камсыздалууда. Мунун эволюция теориясы менен да, «адам жаратуу» түшүнүгү менен да эч бир байланышы жок.

Бир адамды же башка кандайдыр бир жандыкты жаратуу, б.а. жоктон бар кылуу Аллахка гана тиешелүү. Илимий жетишкендиктер да бул жаратуунун адамдар тарабынан ишке ашырылышынын мүмкүн эмес экенин көрсөтүп, бул чындыкты тастыктоодо. Бир аятта мындайча буюрулууда:

Асмандарды жана жерди (өрнөксүз) Жаратуучу. Ал бир иштин болушун кааласа, ага «БОЛ» деп гана айтат, ал ошол замат болуп калат. (Бакара Сүрөсү, 117)

Жыйынтыктасак, коомго илим атынан айта турган сөзү калбаган эволюционисттердин калктын сабатсыздыгынан пайдалануу менен теорияны жашатууга аракет кылышы ал теориянын илимий тараптан чарасыздыгын гана көрсөтүүдө. Башка бүт илимий жетишкендиктер сыяктуу «копиялоо» да жандуулуктун жаратылганына жол көрсөткөн абдан маанилүү бир илимий жетишкендик.

10- БӨЛҮМ

ЖАНДУУДАГЫ МААЛЫМАТ ЖАНА МАТЕРИАЛИЗМДИН БҮТҮШҮ

Эволюция теориясынын түбүндө материалисттик философия турат. Материализм зат (материя) гана бар деген гипотезага таянат. Бул философия зат түбөлүктөн бери бар, дайыма болот жана заттан башка эч нерсе жок дейт. Материалисттер бул пикирлерин колдоо үчүн «редукционизм» деп аталган бир логиканы колдонушат. Редукционизм – бул зат сыяктуу көрүнбөгөн нерселерди да негизи заттык факторлор менен түшүндүрүү мүмкүн деген көз-караш.

Муну түшүндүрүү үчүн акыл (аң-сезим) мисалын берели. Белгилүү болгондой адамдын акылы «кол менен кармала турган, көзгө көрүнө турган» бир нерсе эмес. Ал тургай, адам мээсинде бир «акыл борбору» да жок. Бул абал бизди сөзсүз «акыл заттан-өйдө бир түшүнүк» деген жыйынтыкка алып барат. Б.а. «мен» деген, ойлонгон, сүйгөн, толкунданган, ырахат алган же оору сезген жандык бир кресло, бир стол же бир таш сыяктуу заттык бир нерсе эмес.

Материалисттер болсо акылды «затка төмөндөтүүгө болот» дешет. Материалист көз-караш боюнча, биздин ойлонушубуз, сүйүшүбүз, сүйүнүшүбүз жана бүт башка сезимдерибиз түпкүрүндө мээбиздеги атомдор арасында ишке ашкан химиялык реакциялар гана. Бир адамды сүйүшүбүз мээбиздеги кээ бир клеткалардагы бир химиялык реакция, бир окуядан коркушубуз башка бир химиялык реакция. Атактуу материалист философ Карл Фогт (Karl Vogt) бул логиканы «боор өт суюктугун чыгарган сыяктуу, мээ ой-пикир чыгарат» деген акылсыз сөзү менен айткан.¹³² Чынында болсо, албетте өт суюктугу бир зат, бирок ой-пикирдин зат экенин көрсөтө турган эч бир далил жок.

Редукционизм бир ой жүгүртүү ыкмасы. Бирок ой жүгүртүү туура негиздерге таянышы да мүмкүн, туура эмес негиздерге да. Ошондуктан биз үчүн азыр маанилүү болгон суроо мындай: материализмдин негизги логикасы болгон «редукционизм» илимий маалыматтар менен салыштырылганда ортого кандай жыйынтык чыгат?

19-кылымдын материалист илимпоздору же ойчулдары бул суроого оңой гана «илим редукционизмди тастыктайт» деген жоопту берүүгө болот деп ойлошкон. Бирок 20-кылымдын илими такыр башка бир чындыкты чыгарды.

Бул чындык – табиятта бар болгон жана затка төмөндөтүү мүмкүн эмес болгон «маалымат».

**ДНК жөн гана нуклеин кислоталарынын тизилиши эмес;
маалыматты камтыйт**

Жандыктардын ДНКларында абдан масштабдуу бир маалымат бар экенине мурдакы бөлүмдөрдө токтолгон элек. Миллиметрдин жүз миңден бириндей кичинекей бир жерде бир жандык денесинин бүт физикалык детальдарын сүрөттөгөн бир «маалымат банкы» бар. Мындан тышкары, жандыктын денесинде бул маалыматты окуган, жоромолдогон жана ошого жараша «өндүрүш» жасаган бир система бар. Бүт жандык клеткаларында ДНКдагы маалымат ар кайсы энзимдер тарабынан «окулат» жана бул маалыматка жараша протеин өндүрүлөт. Денебизде секунда сайын керектүү жерге, керектүү түрдөгү миллиондогон протеиндин өндүрүшү ушул система менен ишке ашат. Бул система урматында өлгөн көз клеткаларыбыз кайра көз клеткалары менен, кан клеткаларыбыз кайра кан клеткалары менен жаңыланат.

Бул жерде материализмдин көз-карашын эстейли: ДНКдагы маалыматты, материалисттер айткандай, затка төмөндөтүүгө болобу? Же башкача айтканда, ДНКнын бир зат жыйындысы гана экенин жана ал камтыган маалыматтын заттын туш келди таасирлешүүсү менен пайда болгонун кабыл алууга болобу?

20-кылымда жасалган бүт илимий изилдөөлөр, эксперимент жыйынтыктары жана байкоолор бул суроого сөзсүз «жок» жообу берилиши керек экенин көрсөтүүдө. Себеби жашоо эч качан заттан гана турбайт. Алдыңкы илим теоретиги жана биофизик Хьюберт Йоки (Hubert Yockey) «бүт кабарлар сыяктуу жашоонун кабары (генетикалык код) да заттан-өйдө, бит жана байттар абалында өлчөнө алган маалымат мазмунуна ээ.»¹³³ десе, илимпоз Дин Оверман (Dean Overman) бул жөнүндө мындай дейт:

Генетикалык код камтыган маалымат бүт маалымат же кабарлардагы сыяктуу, заттан жасалган эмес. Маани коддун символдору же алфавитинен келип чыккан бир өзгөчөлүк эмес. Генетикалык коддогу кабар же маани заттан-өйдө, жана аны физикалык же химиялык өзгөчөлүктөргө төмөндөтүүгө болбойт; материализм генетикалык коддогу маанини түшүндүрбөйт.¹³⁴

Профессор Филипп Жонсон (Phillip Johnson) болсо мындай дейт:

Биринчиден, жашоо бир гана заттан турбайт, зат жана маалыматтан турат. Экинчиден, маалыматты затка төмөндөтүүгө болбойт, бирок заттын бүтүндөй башка бир түрү. Ушул себептен бир жашоо теориясы заттын тамырын гана эмес, ошол эле учурда маалыматтын көз-карандысыз тамырын да түшүндүрө алышы керек. Үчүнчүдөн, бир китеп же биологиялык бир клетканын ичиндеги белгиленген маалымат түрү кокустан же физикалык жана химиялык мыйзамдардын таасири менен өндүрүлүшү мүмкүн эмес.¹³⁵

Илим теоретиги проф. Вернер Гитт да In The Beginning Was Information (Башында маалымат бар эле) аттуу китебинде жандуулукту бир гана зат менен түшүндүрүү мүмкүн эмес экенин айтат:

Зат менен энергия жашоонун негизги керектүү нерселери, бирок буларды жандуу менен жансыз системаларды айырмалоо үчүн колдонууга болбойт. Бүт жандуу нерселердин орток өзгөчөлүгү – бул алардагы маалымат, жана бул маалымат бүт жашоо процесстери менен байланыштуу өндүрүштөрдү жөнгө салат. Маалыматтын берилиши болсо бүт жашаган жандыктарда маанилүү роль ойнойт. Мисалы, бир канаттуу бир

гүлдөн башкасына чаңча ташып баратканда, бул эң башта бир маалымат ташуу иши болот (генетикалык маалымат берилет); буга кошулган чыныгы материал болсо маанилүү эмес. Маалымат жашоо үчүн керек болгону менен, маалымат өзү жалгыз жашоону толук сүрөттөө үчүн жетиштүү эмес.¹³⁶

Генетикалык коддун «заттан-өйдө» маалымат камтышы генетикалык код менен байланыштуу ойдон чыгарылган эволюция сценарийлеринин эң башынан жараксыз экенин көрсөтөт. Себеби бул сценарийлер эң башынан зат өзүн-өзү уюштуруп, генетикалык маалыматты жана кодду пайда кылган деген гипотезага таянат. Бирок заттын өз башынча код өндүрүшү мүмкүн эмес болгондуктан, генетикалык кодго байланыштуу бүт материалист түшүндүрмөлөрдүн да мааниси жок.

Мындан тышкары, ДНКдагы генетикалык тамгалардын тизилиши жашоо үчүн өтө маанилүү. Өзү жалгыз эч маани билдирбеген нуклеотиддер өзгөчө бир тизмекте тизилип, мааниси бар маалыматтарды алып жүрүүчү гендерди түзүшөт. ДНК ичиндеги бул маанилүү маалыматы менен табияттагы башка түзүлүштөрдөн белгилүү абалда айырмаланат. Профессор Филипп Жонсон ДНКнын бул өзгөчөлүгү жөнүндө мындай дейт:

... Бир компьютер программасы же бир китеп үчүн маалымат сакталган физикалык шарттар эмес, маалыматтын өзү маанилүү болгон сыяктуу, ДНКда да анын жазылышындагы химиялык заттар эмес, маалымат маанилүү. Бул ири чоңдуктагы комплекстүү маалымат болмоюнча метаболизма иштебейт жана көбөйүү баштала албайт.¹³⁷

Жонсон бул сөздөрүндө айткандай, химиялык заттардын туш келди катарга тизилиши жандыктардын жашашы жана көбөйүшү үчүн керектүү шарттарды түзбөйт. Химиялык заттар ДНКдагы сыяктуу кеңири масштабдуу жана маанилүү бир маалыматты түзө турган абалда гана катарга тизилиши керек. Мынчалык чоң бир эрки атомдордон, молекулалардан издөө мүмкүн эмес. Бул маалыматтын булагы – бүт нерсенин илимине ээ, жерде жана асмандагылардын баарын жараткан Улуу Аллах. Атактуу теоретик физик Пол Дэвис (Paul Davies) генетикалык маалыматтын маани жагынан баалуулугун мындайча баяндайт:

... биологиялык маалыматтын айырмалоочу бир өзгөчөлүгү – мааниге толо болушу. ДНК ишке жарамдуу бир организмди куруу үчүн керектүү маалыматтарды кампалайт; алдын ала аныкталган, атайын бир продукт үчүн бир алгоритм (баскан жол) же көмүртек копия (дал өзү)... гендер сөзсүз бир нерсени коддойт жана символдойт. Бул жерде чыныгы табышмак – бул маалыматтын болушу эле эмес, сапаты.¹³⁸

Пол Дэвис генетикалык маалыматтын тамырын «табышмак» деп айтышынын себеби – ДНКдагы маалыматты материалисттик жактан түшүндүрө албашы. Бирок материализм учурда жаратылуу алдында дагы бир жолу жыгылды. 20-кылымдын таанымал илим философторунан химик Майкл Полани (Michael Polanyi) болсо материалисттик түшүндүрмө жасай албашын айтат:

Бир ДНК молекуласы өрчүп жаткан бир клеткага маалымат берет. Ошол сыяктуу,

бир китеп да маалымат берет. Бирок маалыматты берүүнү химиялык же физикалык принциптерге карап түшүндүрүүгө болбойт. Башкача айтканда, китептин иштешин химиялык терминдерге түшүрүүгө болбойт. ДНК генетикалык маалыматтын берилиши менен иштегендиктен, ДНК функциясын да химия мыйзамдары менен түшүндүрүүгө болбойт.¹³⁹

Теоретик физик профессор Якоб Д. Бекенштейн (Jacob D. Bekenstein) Scientific American журналындагы «Голографиялык ааламдагы маалымат» аттуу макаласында маалыматтын мааниси жөнүндө мындай дейт:

Физикалык дүйнө эмнелерден турат деп кайсы бир адамдан сураңыз, сиз «зат менен энергия» деген жоопту алат болушуңуз керек. Бирок эгер инженериядан, биологиядан жана физикадан бир нерсе үйрөнгөн болсок, маалымат абдан маанилүү нерсе. Автомобиль заводундагы робот металл жана пластикадан турат, бирок кайсы бөлүктү эмне колдоноорун ж.б. айтуучу көп сандагы буйрук болбостон, пайдалуу эч нерсе жасай албайт. Денебиздеги клетка ичинде бир рибосома аминокислоталардан турат жана АТР'нын ADP'га айланышынан келип чыккан энергиядан күч алат. Бирок клетка ядросундагы ДНКдан алынган маалымат болбостон протеин синтездей албайт. Ошол сыяктуу, физикадагы бир кылымдык жетишкендиктер бизге маалыматтын физикалык системаларда жана процесстерде абдан маанилүү бир элемент экенин үйрөттү.¹⁴⁰

Эволюционисттердин сөздөрүн окуганыбызда кээде эволюция теориясынын жандыктардагы маалымат алдында туюкта калганын моюнга алышканын көрөбүз. Бул темадагы ачык сөздүү барктуулардын бири француз зоолог Пьер П. Грассе (Pierre-P. Grassé). Грассе материалист жана эволюционист болсо да, дарвинисттик теорияны жараксыз кылган эң маанилүү чындыктын жашоону түзгөн маалымат экенин кабыл алат:

Ар кандай жандуу организм кереметтүү даражада улуу бир «акылды» камтыйт. Бул адамдардын эң чоң архитектуралык эмгеги болгон чиркөөлөрдү куруу үчүн колдонгондон бир топ жогору бир акыл. Учурда бул акылды «маалымат» (информация) деп атайбыз, бирок мааниси ошол эле. Бул маалымат бир компьютерде программаланган эмес, бирок компьютердикинен бир топ тар жерге, ДНКдагы хромосомаларга же ар клеткадагы ар кандай оргanelлдерге батырылган. Бул «акыл» жашоонун «сөзсүз керектүү» бир шарты. Бирок мунун булагы эмне?... Бул биологдорду да, философторду да кызыктырган бир суроо жана илим муну эч чече алгыс абалда.¹⁴¹

Пьер П. Грассе «илим бул суроону эч чече алгыс абалда» деп айтышынын себеби – материалисттик болбогон эч бир түшүндүрмөнү «илимий» деп санагысы келбешинде. Бирок илим өзү материалисттик философиянын гипотезаларын жараксыз кылууда жана бир Жаратуучунун бар экенин далилдөөдө. Грассе же башка материалист илимпоздор бул чындыкка же көздөрүн жумушат же «илим муну түшүндүрө албайт» дешет. Себеби алар «алгач материалист, анан илимпоз» жана илим тескерисин далилдесе да, материализмге ишенүүнү улантышат.

ДНК менен байланыштуу бул чындык –генетикалык маалыматты зат жана энергия

менен же табият мыйзамдары менен түшүндүрүүнүн эч мүмкүн эместиги- эволюция теориясынын алдында, жыгылбас бир дубал катары тура берет. Немец Федералдык физика жана технология институтунун башчысы проф. др. Вернер Гитт бул жөнүндө мындай дейт:

... Маалымат бүт нерсенин негизинде турган бир түшүнүк болгондуктан, заттын касиети боло албайт, ушул себептен анын тамырын (келип чыгышын) да заттык бир процесс менен түшүндүрүүгө болбойт... Маалыматтын негизги саны заттык эмес (акылдык) бир табияты. Заттын бир касиети эмес, ошондуктан таза материалдык процесстер маалыматтын булагы катары карала албайт... Заттын маалымат пайда кылышын камсыз кыла турган, белгилүү болгон бир дагы табият мыйзамы, физикалык процесс же материалдык окуя жок...¹⁴²

Вернер Гитт башка бир сөзүндө болсо маалыматтын жаратуу менен гана пайда болушу мүмкүн экенин айтууда:

Биологиялык маалымат... абдан жогору бир сактоо тыгыздыгы болгондуктан, башка системалардан айырмалуу жана ушул себептен кереметтүү даражада уста түшүнүктөрдү камтыйт... Жашаган организмдерде бар болгон маалыматтын акылдуу бир булакка муктаж экени анык. Бул булак адам эмес жана ушул себептен жалгыз ыктымалдык – булардын бир Жаратуучусу бар экендиги.¹⁴³

Вернер Гиттин сөздөрү, ошол эле учурда, акыркы 20-30 жыл ичинде өнүккөн жана термодинамиканын бир бөлүгү катары кабыл алынган «Маалымат теориясы» жеткен жыйынтыктар. Маалымат теориясы ааламдагы маалыматтын түзүлүшүн жана тамырын изилдейт. Маалымат теоретиктеринин көпкө созулган изилдөөлөрү натыйжасында алынган жыйынтык болсо мындай: «маалымат заттан башка бир нерсе. Затка эч төмөндөтүүгө болбойт. Маалыматтын жана заттын булагын өз-өзүнчө изилдөө керек.»

ДНКдагы маалыматтын булагы болсо материалисттер үчүн эч чыгылгыс бир туюк. ДНК молекуласында коддолгон маалыматтын булагын кандайдыр бир табигый механизм менен түшүндүрүү мүмкүн эмес. Бүт байкоо, эксперимент жана тажрыйбалар маалыматтын аң-сезимдүү бир жандыктан гана келээрин көрсөтүүдө. ДНКдагы маалымат болсо – бүт жандуулукту жараткан Улуу Аллахтын чыгармасы. Куранда Раббиздин жаратуу чеберчилиги жана чексиз кудурети мындайча баяндалат:

Мына Раббизер болгон Аллах ушул. Андан башка кудай жок. Бүт нерсенин Жаратуучусу, демек Ага кулчулук кылгыла. Ал бүт нерсенин үстүндө бир өкүл. Көздөр Аны көрө албайт; Ал болсо бардык көздөрдү көрүп турат. Ал Латиф, (баарынан) Кабардар. (Энъам Сүрөсү, 102-103)

Табияттагы маалыматтын булагы

Илим ортого койгон бул жыйынтыкты табият жагынан караганыбызда болсо абдан маанилүү бир жыйыныкка келебиз. Себеби табият, ДНК мисалындагы сыяктуу, кереметтүү бир маалыматка толо жана бул маалыматты затка төмөндөтүү мүмкүн эмес

болгондуктан, демек заттан-өйдө бир булактан келүүдө.

Эволюция теориясынын учурдагы эң алдыңкы жактоочуларынын бири Жорж К. Уиллиамс (George C. Williams) көп материалист жана эволюционист көргүсү келбеген бул чындыкты кабыл алат. Уиллиамс материализмди көп жылдар бою күчтүү жактаган, бирок 1995-жылдагы бир макаласында «бүт нерсе – зат» деп кабыл алган материалист (редукционисттик) подходдун туура эмес экенин айтат:

Эволюционист биологдор эки башка тармакта эмгектенип жатышканын ушул күнгө чейин байкай алышпады; бул эки тармак зат менен маалымат.. Бул эки тармакты «редукционизм» деп аталган формула менен эч бириктирүүгө болбойт.. Гендер заттык объект болуудан көбүрөөк маалымат пакеттери.. Биологияда гендер, генотиптер жана генофонддор сыяктуу түшүнүктөрдөн сөз кылганыңызда, маалымат жөнүндө сөз кылган болосуз, заттык объекттер жөнүндө эмес... Бул маалымат менен заттын пайда болуунун эки башка тармагы экенин көрсөтүүдө жана бул эки башка тармактын келип чыгышы (тамыры) да өз-өзүнчө изилдениши керек.¹⁴⁴

20-кылымда илим ДНКдагы маалыматты, материалисттер айткандай, затка түшүрүү мүмкүн эмес экенин көрсөттү. Ошондуктан табияттагы маалыматтын булагы да материалисттер ойлогондон тескерисинче заттын өзү боло албайт. Маалыматтын булагы зат эмес, заттан-өйдө жогорку бир Акыл. Бул Акыл заттан мурда бар. Затты Ал жаратып, калыпка жана тартипке салган. Бул акылдын ээси бүт ааламдардын Рабби Аллах. Жандуулардын тамырында турган бул кереметтүү маалымат материалисттик философияны кыйратып, ааламдардын Рабби Аллахтын апачык бар экенине сансыз далилдерди койууда.

11- БӨЛҮМ

ДАРВИНИЗМДИН ДНК ЖӨНҮНДӨГҮ ЖАҢЫЛЫШТЫКТАРЫНЫН КЭЭ БИРЛЕРИ

Кээ бир илимпоздор илимдин өнүгүшүнө салым кошуунун ордуна эмгек менен убактысынын көбүн эволюция теориясын сактап калуу максатында коротушууда. Дарвинизмди эң башынан бир догма катары кабыл алганы үчүн, жасаган илимий изилдөөлөрүндө да туура эмес жыйынтыктарга багытталышууда. Молекулярдык биология тармагында эволюция теориясына калп далилдерди түзүү үчүн, эч кандай илимий мааниси жок ар кандай түшүнүк, гипотезаларды чыгарышууда. Болгондо да, бул гипотеза же түшүнүктөр, эч кандай илимий мааниси болбосо да, дарвинисттик медиадан колдоо көрүп, калкка чындык сыяктуу сунулууда. Бирок өнүккөн илим менен технология бул пикирлердин акылга сыйбастыгын көз алдыга тартууда. Материалист дүйнө көз-карашын сактап калуу аракетинен келип чыккан бир жактуу жоромолдор, бурмалоолор, бир жактуу кабарлардын Улуу Аллахтын бүт тарапты ороп курчаган илимин, чеберчилигин, акылын жашырууга күчү жетпөөдө. Куранда көп аяттарда акыйкаттын жалгандан жогорулугу билдирилет. Булардын кээ бирлери төмөнкүлөр:

Айткын: «Шексиз Раббим акыйкатты (жалгандын ордуна же каалаган адамдын жүрөгүнө) койот. Ал кайыптарды билүүчү. Айткын: «Акыйкат келди; жалган (батыл) болсо (бир нерсе) чыгара да албайт, артка кайтара да албайт.» (Саба Сүрөсү, 48-49)

... Аллах жалганды жок кылып салат жана Өз сөздөрү менен акыйкатты чындап бекемдейт (ишке ашырат). Себеби Ал көкүрөктөгү (сыр)ларды билүүчү. (Шура Сүрөсү, 24)

Аллах, кылмышкер-күнөөкөрлөр каалабаса да, акыйкатты (чындап) Өз сөздөрү менен ишке ашырат. (Йунус Сүрөсү, 82)

Бул бөлүмдө эволюция теориясына колдоо болот деген кыял менен чыгарылган натыйжасыз пикирлердин бир канчасына үстүртөн токтолобуз:

Эволюциондук сабатсыздыктын бир мисалы: калдык ДНК жаңылыштыгы

Адам геному долбоору менен бирге ушул күнгө чейин ДНКдагы код тизмеги гана аныктала алды. Бирок бул коддордун адам денесинде кайсы функцияларды аныктаары,

бир канча генден тышкары, дагы эле белгисиз. ДНК тизмегинде протеин кодогон, б.а. активдүү иштээри аныкталган болжол менен 30 миң ген бар. Бирок бул адам ДНКсынын 3%ын гана түзөт. Калган узун ДНК тизмегинин болсо эмне иш аткараары али белгисиз.

Мына ушул жерде эволюционисттердин бул белгисиз тарап жөнүндөгү бир жактуу жоромолдору аралашууда. Дарвинист илимпоздор бул гендердин эч кандай максаты жок, алар «туш келди» же «акыр-чикир, калдык» тизмектер гана дешет. Миллиондогон жылдык ойдон чыгарылган эволюция процессинде бул аймактар эми функцияларын жоготкон гендер дешет. Бирок алдын-ала өкүм кылынып айтылган бул көз-караш учурда жаңы илимий ачылыштар тарабынан кыйратылды. «Калдык ДНК» түшүнүгү 5-6 жыл мурдага чейин илимпоздор функцияларын билбеген чоң ДНК жыйындыларына берген ат эле. Ген деп айта албаган бул узун тизмектерди ошол кезде «junk DNA» (калдык/акыр-чикир/бош ДНК) дешчү. Бирок тескерисинче, ишке жарабайт деген бөлүмдөрдүн негизи өтө маанилүү функцияларды башкараары, иштеген бөлүктөрдү оңдоодо өтө чоң мааниге ээ экени аныкталды.¹⁴⁵ Болгондо да, генетика илими ДНКнын функцияларын аныктоодо али жаңы гана эмгектеп жатат.

2002-жыл 13-майдагы Nature Genetics журналында жарык көргөн бир макалада др. Жон В. Моран менен командасы калдык ДНКнын кыймылдуу бөлүктөрүнүн геном үчүн оңдоо кызматын көрсөткөн ДНК бөлүктөрү экенин айтышты.¹⁴⁶ Булар геном айланасында кыймылдай алат жана сөз операциясы учурунда копияла койго (copy paste) окшогон бир ишти жасап өз копияларын чыгарышат. Бул өзгөчөлүк ДНКнын жуп спиралы бөлүнүп баштаганда абдан пайдалуу. Жуп спираль клеткага химикаттар аралашканда же кандайдыр бир басым болгондо жарылып, клетка өлүмүнө себеп болушу мүмкүн. Калдык ДНК деп айтылган бөлүмдүн бул бөлүктөрү геном ичинде кыдырып жүрүшөт жана мындай бөлүнүүлөрдү аныкташат; мындай бир нерсени көргөндө өздөрүн ортого салышат жана бул аймакты кайрадан бириктиришет.¹⁴⁷

Эволюционист булактарда жандыктардагы кээ бир органдар эч ишке жарабайт деген пикирлер көп айтылат жана булар ал жандыктардын аталарынан мураска калган, бирок колдонулбаган органдар дешет. Мисалы адамдагы аппендицит (appendiks) же куймулчак көп жылдар бою «керексиз (сокур) орган» деп саналып келген. Бирок акыркы илимий изилдөөлөр бүт бул органдардын маанилүү функциялары бар экенин көрсөттү. Эволюционисттер 20-кылымдын башында чыгарган «керексиз органдар тизмеси» учурда толугу менен кыйратылды. Эволюционист Scadding айткандай, «биология илими өнүккөн сайын, керексиз органдар тизмеси да барган сайын азайган» жана аягында жок болгон.¹⁴⁸ (терең маалымат үчүн караңыз: Harun Yahya, Hayatın Gerçek Kökeni (Жашоонун чыныгы тамыры), Araştırma Yayıncılık). Ошол сыяктуу, эволюционисттер айткан «калдык ДНК» түшүнүгү, б.а. ДНКнын көп бөлүгү ишке жарабайт деген пикир да жаңы ачылыштар тарабынан кыйратылды.

Адам геному долбоору жана башка генетикалык изилдөөлөр натыйжасында гендердин протеин өндүрүшү учурунда бир-бири менен дайыма таасирлешүүдө болоору аныкталды. Бул өндүрүш учурунда бир гендин башка ДНК бөлүмдөрүнөн көз-

карандысыз иштебеши аныкталды. Учурда илимдин жеткен чеги бир генин иштеши учурунда, өзгөчө протеин коддоону баштоо баскычында, гендерди түзбөгөн ДНК бөлүмдөрүнүн ал гени жөнгө салаарын көрсөттү. Ошондуктан, изилдөө жыйынтыктарын жакшы билген эч бир илимпоз «калдык ДНК» түшүнүгүнө учурда маани бербейт.

Негизи ДНКнын калдык деп айтылган бөлүктөрүнүн дайыма иш-аракет абалында экени жана али белгисиз ар кандай функцияларга ээ экени, эволюционисттер жактырбаса да, көптөн бери айтылып келген бир чындык эле. Science журналында 1994-жылы жарык көргөн «Калдык ДНК өз тилинде сүйлөп жатабы?» аттуу кабарда¹⁴⁹ Гарвард медицина факультетиндеги молекулярдык биологдор жана Бостон университетинин физиктери муну ачыкка чыгарышкан. Ар кайсы жандыктардан алынган 50.000 база жубун камтыган 37 ДНК тизмегине жасаган изилдөөлөрү натыйжасында адам ДНКсында 90% орун ээлеген «калдык» ДНКнын чынында өзгөчө бир тилде жазылганын айтышкан. Жасаган тесттери бул бөлүктөрдө бир тилге окшош өзгөчөлүктөр бар экенин ортого койгон. Алынган жыйынтыктар негизинде «калдык» деп аталган ДНКнын эч бош эмес экенин айтышкан. «Калдык ДНКдагы тилдин ишараттары» аттуу макалада болсо Бостон университетинен Евгений Стэнли (Eugene Stanley) жасаган изилдөөлөрү менен ДНК тизмектеринде адам тилине окшош сыпатта маалыматтарды камтыган өзгөчөлүктөр бар экени далилденди.¹⁵⁰

ДНК тизмектеринин мурда, 97%ынын калдык жана ишке жарабас деп аталышынын себептеринин бири – албетте сабатсыздык эле. Кливленд университетинен эволюционист илимпоз Эван Эйхлер (Evan Eichler) муну мындайча моюнга алат:

Калдык ДНК сөзү биздин сабатсыздыгыбыздын гана натыйжасы.¹⁵¹

Өзү да бир эволюционист Эрнст Майр (Ernst Mayr) болсо гендер жөнүндөгү маалыматтарынын аз экенине мындайча токтолот:

Илимди чектеген олуттуу бир жагдай – бул абдан комплекстүү системалардын иштешин түшүндүрүүдөгү кыйынчылык... Бул көз-караш абдан комплекстүү жана али түшүнүлө элек генетикалык маалыматтын жөнгө салуучу механизмдерине да тиешелүү.¹⁵²

Scientific American журналынын 2003-ж. ноябрындагы санында жарык көргөн «Көрүнбөгөн геном: калдыктын арасындагы кооздуктар» аттуу макалада болсо Австралия Квинсленд (Queensland) университетинде молекулярдык биобилим институтунун башчысы Жон С. Мэттиктин (John S. Mattick) төмөнкү сөздөрү орун алган:

«Түшүнүлбөгөндүктөн калдык деп аталгандар [гендер] чынында адамдын комплекстүүлүгүнүн негизи болуп калышы мүмкүн.»¹⁵³

Молекуляр биолог проф. Мэттик «интрон» деп аталган жана протеин синтезине түздөн-түз катышпаган бул тизмектердин мааниси жөнүндөгү туура эмес жоромолдорго мындайча токтолот:

Мунун [калдык ДНКнын] бүт маанисин түшүнбөө... молекулярдык биология тарыхындагы эң чоң каталардын бири болушу мүмкүн.¹⁵⁴

New Scientist журналынын 2005-ж. 19-ноябрьдагы бир кабарында болсо «калдык ДНКнын» маанисинин болжонгондон бир топ жогору болушу мүмкүн экени айтылат:

... кереметтүү абалда калдык ДНКнын гендердей –болбосо андан да жогору-мааниге ээ экени аныкталышы ыктымал... Калдык ДНКнын коюлган текчелерден кайра алынышына жол ачкан, өзгөчө нерсе эмне? Геномдорду салыштыруудан бир далил ортого чыгууда... Илимпоздор али чечмелей албаган өтө маанилүү маалыматты коддогон болушу мүмкүн. Бул болсо көбүрөөк ДНК, көбүрөөк маалымат сактоо жана комплекстүү организмдерди өндүрүү кубаттуулугу дегенди билдирет. Бир нерсе анык белгилүү. Гендерибиздин картасын чыгардык, демек эми калдыкты ачып баштоонун учуру келди.¹⁵⁵

Адам геному долбоорунун башында турган др. Фрэнсис Коллинс болсо «калдык» ДНК деп аталган бөлүктөрдүн адамдар ойлогондой калдык эмес экенин айтат:

Көп убактан бери маалыматтын 95%ын калдык деп санап, көңүлгө албаганыбыз үчүн көңүлүм тынч эмес эле, себеби али эмне функциясы бар экенин билчү эмеспиз. Мунун калдык деп аталышынын себеби – кандай функциясы бар экенин али түшүнө элек болушубуз эле. Бирок бүт генетикалык маалымат алдыңызга тартылганда, биз «калдык» деп атаган материалдын негизи чындап ишке жарай турган бир ДНК тизмеги экенин түшүнөсүз... Ушул себептен менимче генетикалык маалыматтан «калдык» термини алып салынышы керек.¹⁵⁶

Эволюционист генетиктер калдык ДНК деп атаган бөлүктөрдү теорияларына кыйнама бир далил катары көрсөтүүнү каалашты. Эволюционисттердин бул бөлүктөрдү «калдык» сөзү менен маанисиз көрсөтүүгө аракет кылышы жана догматик эволюция ишенимине туура келтириши илимпоздордун «калдык» деп аталган бөлүктөрдү изилдешине көп жылдар бою тоскоол болгон. Science журналында бул мындайча айтылат:

Жагымдуулугуна карабастан, «калдык ДНК» түшүнүгү илимпоздорду көп жылдар бою коддогон ДНКны изилдөөдөн алыс кармады. Геномдор менен туш келди алектенген кичинекей бир топтон тышкары, геном таштандысын кимдин изилдегиси келсин? Бирок, кадимки жашоодогу сыяктуу, илимде да бош убактысы бар, шылдың болуу рискине макул болгон жана популярдуу эмес тармактарды изилдегендер бар. Алардын урматында калдык ДНК көз-карашы, өзгөчө кайталанган бөлүктөр, 1990-жылдардын башында өзгөрүп баштады.¹⁵⁷

Эволюция теориясынын илимий туюктарын көп эмгектери менен ортого койгон др. Пол Нельсон (Paul Nelson) болсо «Калдык сатуучусу эми калдык сатпайт» темалуу макаласында калдык ДНК түшүнүгү жөнүндө мындай дейт:

Карл Саган (Carl Sagan) *Shadows of Forgotten Ancestors* (Унутулган аталардын көлөкөлөрү) аттуу китебинде «генетикалык таштандынын» ДНКдагы «ашыкчалардын, кекечтенүүлөрдүн (керексиз кайталоолор) жана копия кылынбаган бош нерселердин» жашоонун негизинде терең кемчиликтер бар экенин далилдейт деген. Мындай жоромолдор мурда биология китептеринде көп кездешчү, бирок эми мындай жоромолдор жасалбай калды. Эмне үчүнбү? Себеби эми генетиктер генетикалык таштанды катары

белгилүү болгон бөлүктөрдүн функцияларын ачышууда.¹⁵⁸

Хелен Пирсон (Helen Pearson) «Калдык ДНК өтө маанилүү бир рольду ортого койууда: түшүнүксүз генетикалык тизмектер өтө маанилүү көрүнөт» аттуу макаласында мындай дейт:

Илимпоздор сырга толо бүт омурткалуулардын өмүрүн улантышында абдан чоң мааниге ээ ДНК бөлүктөрүнөн турган бир коллекцияга карап табышмакты чечмелешүүдө. Бирок булардын функциялары толугу менен белгисиз... бул бөлүктөр эч бир протеин коддобогон геномдун кенен бөлүмдөрүндө турат. Бул бөлүктөрдүн болушу көбүнчө калдык ДНК деп аталып маани берилбеген бул аймактардын маанисинин бир адамдын божомолунан бир топ жогору болушу мүмкүн деген багытта далилдерди көбөйтүүдө.¹⁵⁹

Perlegen илимдери фирмасында ДНКнын калдык деп аталган бөлүктөрүн изилдеген др. Келли А. Фрейзер (Kelly A. Frazer) «Бул [табылгалар] адамдардын кызыгуусун ойготот. Бул адамдарды таң калтыруучу нерселерден.» десе, Cambridge Broad институтунан генетик Керстин Линдبلاد-Тох (Kerstin Lindblad-Toh) жасалган изилдөөлөр жөнүндө «булар айсбергдин үстү гана» дейт.¹⁶⁰

Бул табылгаларга карабастан, эволюционисттердин көпчүлүгү максатына туура келген «калдык ДНК» түшүнүгүн көпкө чейин жактоону улантышты. Эволюционисттер өз көз-карашына калп далил көрсөтүү үчүн колдонгон ДНК түшүнүгү да жок болду. ДНКга жасалган көп изилдөөлөр, бул ДНК бөлүктөрү өтө чоң мааниге ээ болгону үчүн, керектүү, пайдалуу ДНК бөлүктөрү экенин далилдеди. Ошентип дарвинисттердин дагы бир одоно жаңылыштыгы илим адабиятына кирди.

Митохондриялык Обо (Ева) гипотезасынын жараксыздыгы

Клетканын ичинде протеиндерден турган митохондрия бир электрдик станция сыяктуу иштейт жана клетка муктаж болгон энергияны өндүрөт. Бул станцияларда азыктардан алынган химиялык энергиялар клетка колдоно алчу АТР деп аталган энергия пакеттерине айлантылат. Клетка ичинде жашоону камсыз кылган бүт окуялар митохондрияларда өндүрүлгөн, колдонууга даяр ушул энергияга пакеттери урматында ишке ашат. ДНК клетка ядросунда болуу менен бирге, энергия өндүрүш борборлору болгон бул митохондрияларда да болот.

Митохондрияларда митохондриялык ДНК (mtDNA) болот. Эволюционисттер митохондриялык ДНКлардын тукум куучулук менен ар түрдүү болушун бир «эволюция» деп жоромолдошот жана бул гипотезаны «молекулярдык саат» деп аталган башка бир гипотеза менен бириктиришет. 1965-жылы чыгарылган молекулярдык саат гипотезасы нуклеотид жана протеиндердеги тизмекте убакыт ичинде белгилүү аралыктар менен өзгөрүүлөр болоорун айткан. Бул гипотезага таянып, mtDNA өзгөрүүлөрү анализ кылынган жандыктардын орток бир атадан качан бөлүнгөнүн табууга болот деп кабыл алынган.

Бирок муну mtDNA'да жайгашкан жана жандыктарды белгилүү убакыт аралыктары менен өзгөрүүгө дуушар кылган бир саат механизмасы бар деп түшүнбөш керек. Бир жандыктын фоссилдешкен сөөктөрү абдан бат бузулчу ДНК молекулаларын камтыбайт. Ошондуктан ДНК молекуласына таянып табият тарыхын изилдөө мүмкүн эмес. Бул анализдер – эволюционисттердин жандыктар тарыхын өз гипотезаларына мажбурлуу түрдө ылайыкташтыруу аракеттери.

Эволюционисттер бул стереотипке таянып эволюция санжыра дарагынын кайсы датада каерде башталганын аныктоого аракеттенишкен. Митохондриялык ДНКдагы ар түрдүүлүк эң көп африкалыктарда кездешкендиктен, алардын урпагы эң байыркы деп чечишкен. Мунун натыйжасында учурда жашаган бүт адам расалары 130.000 жыл мурда Африкада жашаган бир аялдан төрөлгөн, бул аял болсо «эволюция» менен пайда болгон, хомо сапиенстин алгачкы өкүлү дешкен.

Бул аял менен байланыштуу божомолдор митохондриялык ДНК анализдерине таянгандыктан, бул ойдон чыгарылган аял «митохондриялык Обо» деп аталууда. Бирок бул эмгекте колдонулган ыкма объективдүү илимий көз менен каралганда, алгачкы адамдарга тиешелүү тарых же географиялык жерди аныктоодо колдонууга болбошу оңой гана көрүнөт. Эволюционисттер таянган гипотезалар – далилденбеген, эксперимент жана байкоолор менен тастыкталбаган пикирлер. Бул гипотезанын илимий бир мааниси жок экени учурда эволюция теориясын жактаган көп илимпоз тарабынан да кабыл алынууда.

Атактуу Nature журналынын редактор кеңешинен Генри Джи (Henry Gee) «Африка бейиши үстүндөгү статистикалык булут» аттуу макаласында митохондриялык ДНК (mtDNA) изилдөө жыйынтыктарын «тантырактык, маанисиз маалымат» деп баалаган.¹⁶¹ Джинин макаласында колдогу 136 mtDNA сериясы каралганда, сызылган санжыра дарактарынын санынын 1 миллиарддан ашаары айтылган. Б.а. жасалган бул эмгекте 1 миллиарддай туш келди санжыра дарагы көрмөксөн болунуп, шимпанзе менен адамдын «орток эволюциялык» өтмүшү бар деген гипотезага ылайыктуу бир санжыра дарагы тандалган.

Баарынан мурда, бүт бул гипотезалар эволюция теориясына эч кандай илимий далил болбойт. Мисалы, молекулярдык саат анализи боюнча, адам менен шимпанзе 10 миллион жыл мурда бир-биринен бөлүнгөн болушу керек деп айткан бир эволюционист башынан эле эки жандык эволюциялык тууган деген ишенимге далилсиз ишенип алган. Бул жерде чыкпас айлампа ичинде ойлонушууда жана гипотезалар үстүнө курулган мындай эмгектер убакыт жоготуудан башка эч нерсеге жарабайт.

Вашингтон университетинен генетик Алан Темплтон (Alan Templeton) болсо ДНК серияларына таянып, адамдын тамырына тарых жазуунун мүмкүн эмес экенин айткан. Себеби ДНКлар адам коомдору арасында абдан аралашып кеткен.¹⁶² Бул абал математикалык жактан каралганда, санжыра дарагында жалгыз бир адамга тиешелүү mtDNA'ны да айырмалоо мүмкүн эмес деген мааниге келет. Бул гипотезанын ээлери да моюндарына алышкан. 1992-жылы бул изилдөөнү кайталаган топтон Марк Стоункинг (Mark Stoneking) (Пенсильвания штаттык университети) Science журналына жазган бир

катта «Африкалык Обо» пикиринин жараксыз экенин кабыл алган.¹⁶³

Мындан тышкары, митохондриялык ДНК анализи митохондрия эне жагынан гана берилет, натыйжада митохондриялык ДНК бөлүктөрүндөгү өзгөрүүлөрдү эне, тайэне, чоң тайэне ж.б. каналы менен эң байыркы атага чейин изилдөөгө болот деп кабыл алынып жасалат. Бирок митохондрия энеден гана берилет деген пикир учурда бир жомок гана. Себеби митохондриянын атадан да берилээрин көрсөткөн илимий табылгалар бар. Атактуу New Scientist журналында «Митохондрия энеден да, атадан да берилет» темалуу кабарда даниялык бир оорулуунун митохондрияларынын 90%ын атасынан алганы айтылган. Демек эволюция сценарийлерине колдоо деп көрсөтүлгөн бүт mtDNA изилдөөлөрүнүн чынында эч мааниси жок экени ачыкка чыкты. New Scientist журналында бул мындайча айтылат:

Эволюция биологдору түрлөрдүн бир-биринен бөлүнүшүнө митохондриялык ДНК тизмектериндеги айырмачылыктарга таянып дата беришкен. Митохондриялык ДНКнын кээ-кээде болсо да атадан берилиши изилдөөлөрүнүн көпчүлүгүн жараксыз кылууга жетиштүү болот.¹⁶⁴

Белгилүү Nature журналы эволюционист бир журнал болсо да, бул табылгалардын «митохондриялык ДНК гипотезаларын жараксыз кылаарын» моюнга алган:

Митохондрия берилишинде атадан өткөн ДНК ыктымалдыгы тарыхтан мурдакы окуяларга убакыт коюуда адамдын митохондриялык ДНКсынан пайдаланылган көптөгөн эволюциялык жана молекулярдык антропологиялык эмгекти кайрадан карап чыгуу керек деген мааниге келиши мүмкүн.¹⁶⁵

Аягында, Annals of Human Genetics журналында чыккан бир макалада бүгүнкү күнгө чейин басылган бүт митохондриялык ДНК анализдеринин жарымынан көбүнүн туура эмес экени билдирилген.¹⁶⁶ Кабар боюнча, эволюционисттер колдонгон митохондриялык ДНК маалымат банктары туура эмес алынган маалыматтарга таянган эле. Петер Форстер (Peter Forster) аттуу изилдөөчү ортого койгон бул абалды Nature журналы мындайча кабар кылган:

Каталар ушунчалык көп, генетиктер адам популяциялары жана эволюция изилдөөлөрүндө туура эмес жыйынтыктарга барышууда... эволюция дарактары жөнүндөгү туура эмес-изилдөө ыкмасы бул каталардын болжонгондон көп экенин көрсөтүүдө.¹⁶⁷

Ошентип, Форстердин бул жыйынтыгы менен бирге эволюционисттер изилдөөлөрүндө колдонгон статистикалык маалыматтардын ишенимсиздиги андан да бекемделген. Көрүнүп тургандай, учурда жашаган адамдардын гендерине карап, толугу менен туура эмес бир ыкма менен жасалган жана эволюционисттик стереотиптер менен гана жоромолдонгон генетикалык анализдер эволюцияга бир далил эмес. Митохондриялык ДНК анализдеринин логикасыздыгын далилдеген так илимий далилдер бул тармактагы эволюционист көз-караштарды жокко чыгарууда. Чындап ишке ашкан бир эволюциялык процесс болбогондуктан, бүт баары өз оюнан бир сценарий чыгарууда. Митохондриялык Обо гипотезасы да оор соккуларды алып, илим тарыхына көмүлгөнү

калган эволюция теориясын күч менен сактап калуу аракеттеринин бири.

Өзүмчүл ген, аң-сезимдүү ген көз-караштарынын жараксыздыгы

Дарвинисттердин ойдон чыгарган сөздөрүнүн дагы бири – бул «өзүмчүл ген теориясы (ген тандалуу теориясы)». Бул теория боюнча, белгилүү ген түрлөрү өмүрүн улантуу жана көбөйүүдө жакшыраак жандыктарды жасап же өнүктүрүп, өзүнүн өмүрүн улантуу мүмкүнчүлүгүн өстүрүшүүдө. Ушул себептен өз гендерин кийинки урпактарга өткөрүүдө жакшыраак болгон, өсүмдүк жана жаныбар өндүрө алган ген түрлөрүнүн дүйнөгө өкүмчүлүк кылаары айтылат.¹⁶⁸

Теориянын жараксыздыгына өтүүдөн мурда, теорияны кыскача кароодо пайда бар. Ген тандоочулугу философтор редукционизм деп атаган ой жүгүртүүгө бир мисал. Редукционисттер, адам акылын да кошо, бүт нерсени затка таяганга болот дешет. Бирок мурдакы бөлүмдө терең каралгандай, «жашоо заттан гана турат» деген көз-караш апачык бир жаңылыштык. Ошондуктан бул философияны адамга тууралаган жана эволюция теориясынын күчтүү жактоочусу Ричард Доукинстин (Richard Dawkins) сөздөрү да туура эмес, ал тургай, тантырактар. Доукинстин ою боюнча: «биз өмүрдү улантуучу машиналарбыз, гендер деп аталган өзүмчүл молекулаларды коргоо үчүн сокур программаланган робот каражаттарбыз.»¹⁶⁹ Ричард Доукинс "The Selfish Gene" (Өзүмчүл ген) аттуу китебинде бүт жандыктар негизи «өзүмчүл, өз кызыкчылыгын ойлогон жана өзүн көбөйтүп өмүрүн улантууга аракет кылган гендерден гана турат» жана «жашоонун жалгыз максаты – бул ДНКнын өмүрүн улантышы» дейт. Бирок бул пикирдин эч негизи жок жана абдан акылсыз бир гипотезага –гендердин бир акылы, аң-сезими жана ал тургай «кыял-жоругу» бар деген гипотезага- таянат. Бул – учурдагы материалист редукционизмдин канчалык туура эмес жыйынтыктарга барышы мүмкүн экендигинин бир көрсөткүчү.

Бул гипотезанын аңкоолугун көрүү үчүн болсо гендердин эмне экенин эстөө жетиштүү: гендер – бул бир-бирине уланган жана өзгөчө бир «кабаттоо жана пакеттөө» ыкмасы менен кысылган ДНК бөлүктөрү. Днк болсо, мурдакы бөлүмдөрдө терең каралгандай, белгилүү бир кодду камтый турган абалда бир-бирине уланган узун ири бир молекула. Албетте, сокур жана аң-сезимсиз атомдордун биригишинен турган бир молекуланын «өзүмчүл» болушу, «өзүн көбөйүү аркылуу көбөйтүүнү максат кылышы» же башка бир аң-сезимдүү максатка ээ болушу мүмкүн эмес. ДНК – негизи бир атомдор чынжыры, жана эч бир атом акыл жана аң-сезимге, өзгөчө «өзүмчүлдүккө» ээ эмес. Ошондуктан Доукинс чыгарган «өзүмчүл ген» гипотезасы акыл жана илимге сыйбас бир жомок гана.

Австралиялык илимпоз Люси Г. Салливан (Lucy G. Sullivan) Доукинсти «жазгандарынын жасалма-илимий теориялардын бутактанышына жол ачканы жана адабияттын темасы боло турган темалардын илимге киришине себеп болгону» үчүн сындаган.¹⁷⁰ Гарвард университетинен эволюция генетики Ричард Левонтин (Richard

Lewontin) Доукинсти «базарда саткан жомоктору туура эмес же чындыкка туура келбес пикирлерге орун берген» авторлор арасына кошкон:

Жетиштүү далилге таянбаган пикирлер илим литературасын, өзгөчө популярдуу илим литературасын толтурууда. Карл Сагандын «илимдин популярдашуусуна салым кошкон эң жакшы заманбап жазуучулар тизмеги Е. О. Уилсон, Льюис Томас жана Ричард Доукинсти камтыйт; булардын баары базарда саткан жомокторунун ичинде тастыкталбаган же чындыкка каршы пикирлерге орун беришкен.¹⁷¹

Доукинс өзү да кылганынын бир жактуулук экенин, гипотезасынын илимий бир гипотеза эмес экенин моюнга алуу менен булардын баарын пропаганда максатында жасаганын көрсөтүүдө. The Extended Phenotype (Кеңейтилген фенотип) аттуу китебинин биринчи бетинде мындай деп жазат:

Бул эмгегим уятсыз бир жактуулук. Жаныбар жана өсүмдүктөргө кароо жана кылгандарын эмне үчүн кылганына кызыгуу үчүн белгилүү бир ыкманы жактагым келип жатат. Мен жактаган нерсе – жаңы бир теория, тастыктала турган же жокко чыгарыла турган жаңы бир гипотеза же болбосо божомолдору менен ишке жарай турган бир модель дагы эмес.¹⁷²

Эволюционисттер адамдын рухунун бар экенин кабыл алгылары келбегендиктен, адамды бир зат жыйындысы катары гана карашууда, жана ошондуктан бул зат жыйындысынын бир жерине кандайдыр бир жол менен аң-сезим таңуулоого аракет кылышууда. Гендерге аң-сезим таңуулай турганчалык тантырак бир пикирди чыгарышы болсо канчалык кыйын абалда калгандыгынын бир көрсөткүчү. Илгери тактадан же таштан жасалган путтарда (идолдордо) акыл менен аң-сезим бар деп ойлогон путпарасттардын ордун бүгүн молекулаларда, бул молекулаларды түзгөн жансыз атомдордо акыл менен аң-сезим бар деп ойлогон эволюционисттер ээледі.

Бул жалган ишенимдин натыйжасында зомбулук, зордуктоо, кол салуу, жырткычтык, кызганычтык сыяктуу мүнөздөр адамдарга «айбан» аталарынан мураска калган жана мындай иштер эволюциянын табигый бир натыйжасы деп жакталууда. Бул пикирдин түбүндө болсо адам гендерден турган бир машина, гендер болсо аң-сезимдүү бир нерсе имиш сыяктуу тынымсыз «эволюциялашуу жана өмүрүн улантуу» максатын көздөйт деген эволюционист бир жалган ишеним турат.

Бир китептин «өзүмчүл» болушу, «өзүн төрөө жолу менен көбөйтүүнү максат кылышы» же кандайдыр бир аң-сезимге ээ болушу мүмкүн эмес болгон сыяктуу, ДНКнын да андай болушу мүмкүн эмес. Себеби ДНК – аң-сезимсиз жана жансыз атомдордон турган бир молекула чынжыры, жана эч бир молекула акыл менен аң-сезимге ээ эмес. Мындан тышкары, израилдик илимпоз Жеральд Л. Шредер клетканын бөлүнүп ДНКсын беришинин, алар жактагандай өзүмчүлдүк менен эмес, жан аябас бир иш-аракет экенине көңүл бурууда:

Мейоз бөлүнүүнүн чечилбеген тараптарынын бири – бул клетканын жан аябас табиятта болушу. Бир клетка эмне үчүн хромосомалык маалыматынын жарымынан баш тартып, өндүрүлө турган клетканын өзүнүн копиясы болбошуна кепилдик берген бир

келишимге өз каалоосу менен катышсын? Мен бул жан аябастык өзүн-кыйратууга ишарат кылат деп ойлойм. Себеби бир «ата-эненин» хромосомаларын башка бирөөнүн хромосомалары менен аралаштырышы - ата-эне балада кайрадан толугу менен жашабаганы үчүн, кандайдыр бир мааниде өзүн-кыйратууну билдирет. Бүтүндөй өзүмчүл болгон бир клетканын бул жерде да өзүмчүлдүк кылышы эч таң калыштуу болмок эмес... Индивид мейоз бөлүнүүдөн эчтеке утпайт.¹⁷³

Ошондуктан өзүмчүл ген көз-карашынын чындыкка эч тиешеси жок жана бул пикир кыялдануу гана. Адамдарды айбан деп сыпаттаган, бир адамды гендерин алып жүрүүгө жана кийинки урпакка берүүгө жооптуу бир робот сыяктуу гана көргөн дарвинисттик көз-караш 20-кылымда абдан көбөйгөн зомбулуктардын, геноциддердин, заалымдыктардын, ахлактык бузулуунун да эң чоң себепчиси болду. Себеби мындай көз-караш бүт заалымдыктарга, зомбулуктарга, ахлаксыздыкка калп «илимий» бир фундамент түздү. 20-кылымдын эң чоң кыргындарын жасаган Гитлер да өзүнө дарвинизмди колдоо катары көрсөткөн. Ойдон чыгарылган «жогорку расадан» башка расалардын жашашы кажет эмес деген, аларды өлтүрүүнү айбандарды өлтүрүүгө теңеген Гитлерге заалымдык жана зомбулукта колдоо көрсөткөн да дарвинизм болгон.

Адамдар генетикалык жактан зомбулукчу, таш боор, атаандашчы, өзүмчүл, киши өлтүргүч болушу мүмкүн деп жактаган дарвинизм бүт кылмыштарды кадыресе көрсөтүү үчүн колдонулган бир тантырак пикир. Ар адам Аллах ага үйлөгөн рухту алып жүрөт жана аны жоктон жараткан Раббиздин алдында жоопкерчиликке ээ. Аллах Куранда өзүн ээн баш элестеткендерге жаратылышын жана өлүмдөн кийин кайра тирилтилээрин мындайча билдирүүдө:

Адам «өз башымча жана жоопкерчиликсизмин» деп ойлойбу? Өзү куюлган маниден бир тамчы суу эмес беле? Анан бир алак (эмбрион) болду, анан (Аллах аны) жаратты жана бир «көрктүү калып берди.» Ошентип андан эркек жана аял кылып жуп жасады. (Андай болсо Аллах) Өлүктөрдү тирилтүүгө кудуреттүү эмеспи? (Кыямат Сүрөсү, 36-40)

Жыйынтык

Идеологиялык тынчсыздануулардан арылып, эволюционисттердин бир жактуу жоромолдорунан көз-карандысыз иштеген бир илим, албетте, ылдам өнүгүп баштайт. Логика, акыл жана илим көрсөткөн багытта чындыктар эске алынса, жандуулуктун келип чыгышы «кокустук» тантырагын көздөбөстөн изилденсе, аалам жана жашоо кантип пайда болду деген суроого эң ачык жана ыкчам жооптуу алуу да мүмкүн болот. Ушундайча чыныгы илимдин жолу ачылып, илимий өнүгүүлөр ылдамдап, жасалма далилдерди чыгаруу үчүн эмгек, убакыт жана акча коротулбайт, жана илим кокустук деген логикасыз, карама-каршылыктарга толо түшүнүктөрдү, тантык пикирлерди жактоо сыяктуу пайдасыз максаттардан кутулган болот. Бир аятта Раббиз мындайча буюрууда:

**«Жана, албетте, бизден Мукулмандар да бар, зулумдук кылгандар дагы.
(Аллахка) Моюн сунгандар, алар «чындыкты жана туураны» изилдеп-тапкандар.»
(Жин Сүрөсү, 14)**

12- БӨЛҮМ

ДНК КЕРЕМЕТИ ЭВОЛЮЦИЯ ТЕОРИЯСЫН КАНТИП ЖАРАКСЫЗ КЫЛУУДА?

Эволюция теориясы молекулярдык деңгээлде маанилүү бир туюкта. Жашоонун келип чыгышы темасы – эволюция теориясы үчүн палеонтология, геология, антропология ж.б. илим тармактарындагы сыяктуу чоң бир көйгөй. Болгондо да, эволюционисттердин көйгөйү аминокислота, протеин сымал жашоонун курулуш материалдары менен эле чектелбейт. Булардан да жогорку негизги туюк – жандык клеткасынын укмуш комплекстүү түзүлүшүндө. Себеби клетка аминокислоталардан турган протеиндерден түзүлгөн бир жыйынды эмес, адамзат бүгүнкү күнгө чейин көргөн эң комплекстүү системалардын бири.

Дарвинисттердин туюгу эволюция теориясын сактоо үчүн артына жашынган гипотезадан келип чыгат. Дарвинисттердин ою боюнча, алгачкы жандык сөзсүз жөнөкөй болушу керек жана керектүү химикаттар чогулганда жашоо кокустан, өзүнөн-өзү пайда болушу зарыл. Мына ушул батыл (негизсиз) ишенимдер дарвинисттерди «вулкандык газдар менен чагылгандар ДНКны, анан жашоону пайда кылды!» деген бир жомокко ишенүүгө мажбур кылган. Дарвинисттердин ою боюнча, эң алдыңкы технология, эң алдыңкы лаборатория жана кылымдар бою чогулган илимий жетишкендиктер менен да жасала албаган жандуу клеткалардын миллиондогону кокустан чогулушуп, абдан маанилүү милдеттерди аткарган органдарды курушкан. Болгондо да, бул органдар кемчиликсиз бир координация ичинде иштешип, адам денесин түзүшкөн жана өзүнөн-өзү анын өмүрүн улантуу милдетин алышкан. Бул дарвинист жомоктордун илимий таянычы да жок жана акыл менен логикага апачык карама-каршы келет. Өзү да эволюционист француз илимпоз Пьер-Поль Грассе бул туюкка мындайча көңүл бурат:

... кээ бир адамдар бир тарапты жактагандыктан, атайылап чындыктарды көрмөксөн болушат жана өз ишенимдерин кемчиликтерин жана катачылыгын моюнга алышпайт.¹⁷⁴

Англия Салфорд университетинен доц. Л. Р. Крофт *How Life Began* (Жашоо кантип башталды) аттуу китебинде эволюционисттердин теория түшкөн туюкка кандайча маани бербегенине мындайча токтолот:

Эң негизги суроолордун бири болгон жашоонун келип чыгышы – эволюционисттик ой-жүгүртүүлөрдүн негизги башталыш чекити. Бирок ошентсе да эволюционисттер бул суроого көп маани беришпейт... жашоонун келип чыгышына көп токтолушкан эмес. Дарвин өзү да буга көп маани берген эмес...¹⁷⁵

Дарвинисттер молекулярдык деңгээлде ишке ашкан деп айтылган «эволюциялык калыптануулардын» бирөөсүн да далилдей алышкан эмес. Илимдин алга жылышы болсо

бул суроолорго жооп табуу мындай турсун, суроолорду эволюционисттер үчүн андан да татаал жана комплекстүү абалга салган. Түзүлүш жана өзгөчөлүктөрү менен ДНК сыяктуу бир молекуланын эволюционисттер айткандай кокустуктар натыйжасында пайда болушунун канчалык логикасыз экенин алдыда илимпоздордун сөздөрү менен жана эволюционисттердин өз оозунан көрөбүз.

Генетикалык маалыматтын келип чыгышы илимпоздор үчүн дагы эле белгисиз

Клетканын комплекстүү түзүлүшүнүн эң масштабдуу бөлүгүн генетикалык түзүлүшүн аныктоочу ДНК түзөт. Илимпоздор ДНКнын түзүлүшү, коддолушу жөнүндө жасаган көп жылдарга созулган изилдөөлөргө көп каражат короткону менен, жаңы гана маанилүү маалыматтарды алып башташты. Бирок клетканын генетикалык түзүлүшүндөгү кемчиликсиздик дагы эле чоң сыр бойдон калууда. ДНКнын комплекстүү түзүлүшү, ичиндеги өтө маанилүү жана көп өлчөмдөгү маалымат жашоонун пайда болушун кокустуктар менен түшүндүрүүнү каалагандарды чарасыздыкка түрткөн жагдайлардын башында турат. Таанымал бир эволюционист, биохимик Лесли Оргел (Leslie Orgel) бул жөнүндө мындай дейт:

Генетикалык коддун келип чыгышынын жалпы өзгөчөлүктөрүн да алигече түшүнө элекпиз... Генетикалык коддун келип чыгышы жашоонун келип чыгышы маселесинин эң таң калыштуу тарабы.¹⁷⁶

Ядролук физик проф. Жеральд Шредер ДНКдагы коддоонун кантип ишке ашканы жөнүндөгү маалыматтын жетишсиздигине токтолгон:

... Жана эгер фоссил калдыктары бизге туура айтып жаткан болсо, ДНКдагы маалымат дүйнөдөгү жашоонун эң алгачкы баскычтарында да кездешүүдө. Бүт жашоонун келип чыгышына себеп болгон коддоонун кантип ишке ашканы болсо дагы эле белгисиз. Пайда кылган продуктунун комплекстүүлүгү эске алынганда, бул табышмактын масштабы жакшыраак байкалат.¹⁷⁷

Таанымал илимий журналдардан Science'та макалалар жалгаз Жон Коэн (Jon Cohen) болсо бир макаласында ДНКдагы тартиптүү түзүлүштүн кемчиликсиздигине мындайча токтолот:

Эмне үчүн ДНК менен РНКдагы шекер молекулалары белгилүү болгон бүт жандыктарда онду көздөй оролууда? Ошол сыяктуу протеиндерди түзгөн бүт аминокислоталар да солду көздөй бүгүлгөн абалда калыпка салынган. Бул молекулалардын эмне үчүн мындай укмуштуу бир тартипке ээ экени белгисиз, бирок бул жөнүндө жазылган теориялар да аз эмес. Бул тема Лос-Анджелестеги бир чогулушта каралганда, тема айкындыкка жетиши үчүн жасалган аракет менен каалоо да эч аз эмес эле. Бул түшүнүктүү бир сезим эле; себеби бул суроо бүт илимий сырлардын фундаментинен сөз кылып жаткан; жашоонун келип чыгышы.¹⁷⁸

Германиядагы Johannes Gutenberg университети Биохимия институту башчысы проф. Клаус Доуз (Klaus Dose) «Жашоонун келип чыгышы: жооптон көп суроо бар» аттуу

макаласында эволюционисттердин чарасыздыгын моюнга алгандардын бирөө:

... клетканын генетикалык маалыматынын кайдан келип чыкканын билбейбиз, алгачкы өзүн копиялай алчу нуклеиндик кислоталар кантип эволюциялашты же бүгүнкү клеткалардагы абдан комплекстүү түзүлүш-функция байланышы кантип пайда болду?¹⁷⁹

Эволюционист журналдардын бири Nature журналынын мурдакы редакторлорунан Жон Мэддокс (John Maddox) болсо «генетикалык коддун келип чыгышынын жашоонун келип чыгышы сыяктуу дагы эле караңгылыкта калганын көрүү кайгыга салат.»¹⁸⁰ дейт. Бирок чынында генетикалык коддун келип чыгышы белгисиз эмес, тескерисинче айдаан ачык. Генетикалык код – Аллахтын жаратышындагы кемчиликсиздикти көрсөткөн мисалдардын бирөө гана. Куранда Аллахтын жаратышы мындайча билдирилет:

... Рахман (болгон Аллах)тын жаратуусунда эч кандай «карама-каршылык жана дал келбестик» көрө албайсың. Мына көз(үн)дү айландырып-карап көр; кандайдыр бир жарака (кемчилик жана бузуктук) көрүп жатасыңбы? Андан соң көзүңдү дагы эки жолу айландырып-кара; ал көз (дал келбестик табуудан) үмүтүн кескен бир абалда чарчап, сага кайтат. (Мүлк Сүрөсү, 3-4)

Генетикалык маалыматтын келип чыгышын кокустуктар менен түшүндүрүүгө болбойт

Эволюционисттердин сөздөрүн караганыбызда, кемчиликсиз системалардын баарын «кокустуктардын натыйжасы» катары түшүндүрүүгө аракет кылганын көрөбүз. Клетканын комплекстүү түзүлүшү да эволюционисттер үчүн кокустуктардын жогорку бир ийгилиги (!), ийгиликтүү тандоолорунун (!) бир натыйжасы. Дарвинисттер бүт нерсенин жаратуучусу катары кабыл алган кокустуктун эмне экенин ойлонбостон, бул белгисиздик алгачкы клетканы пайда кылган деп кабыл алышат жана бүт теорияларын ушул клетка үстүнө курушат. Бирок клетка мындай турсун, эң жөнөкөй организм дагы эволюционисттер гипотеза кылгандай кокустан пайда боло албайт. Лондон университетинен клетка биологу Др. Эмброуз (Ambrose) бул ыктымалсыздыкты мындайча айтат:

Эң жөнөкөй бир клеткалуу комплекстүү организм дагы ушунчалык комплекстүү ДНК чынжырына ээ болгондуктан, мунун ыктымалдыгы $10^{2.000.000}$ (бирдин артында 2 миллион нөл)да бир сыяктуу элестетилгис бир ыктымалдыкка ээ.¹⁸¹

Математика илими учурда ДНКда жазылуу маалыматтардын пайда болушунда кокустукка орун жок экенин далилдөөдө. Миллиондогон баскычтан турган ДНК молекуласы мындай турсун, ДНКны түзгөн 30.000 гендин бир даанасынын да кокустан пайда болуу ыктымалдыгы эч мүмкүн эмес. Эволюционист биолог Франк Б. Солсбери (Frank B. Salisbury) бул ыктымалсыздык жөнүндө мындай дейт:

Орточо чоңдуктагы бир протеин молекуласы болжол менен 300 аминокислотаны камтыйт. Муну башкарган ДНК чынжырында болсо болжол менен 1.000 нуклеотид бар. Бир ДНК чынжырында төрт түрдүү нуклеотид болоору эске алынса, 1.000 нуклеотиддик

бир тизмек 4 даражасы 1000 түрдүү болушу мүмкүн. Жөнөкөй бир логарифм эсеби менен табылган бул сан болсо акылга эч сыйбас чоңдукта. 4^{1000} ден 1 «жөнөкөй бир логарифм эсеби» натыйжасында 10^{600} дөн бирге барабар деп аныкталат. Бул сан 10дун жанына 600 нөлдү кошуу менен алынат. 10дун жанына 12 нөлдүн коюлушу 1 триллионду түзөт, демек 600 нөлдүн коюлушунан келип чыккан санды чындап түшүнүү анча мүмкүн эмес.¹⁸²

Ошондуктан бир жерде бүт керектүү нуклеотиддер бар, булар өз ара уланышы үчүн керектүү бүт комплекстүү молекулалар жана туташтыруучу энзимдердин баары даяр турат деп элестетсек да, бул нуклеотиддердин керектүү катарда тизилүү ыктымалдыгы 10 даражасы 600дөн бир ыктымалдыкка барабар болот. Кыскасы, адам денесиндеги орточо бир протеиндин ДНКдагы кодунун кокустан, өзүнөн-өзү пайда болуу ыктымалдыгы 10дун жанына 600 даана нөл жазылган сандан 1ге барабар. Астрономиялыктан да чоң бул сан болсо иш жүзүндө «0» ыктымалдык маанисине келет. Darwin Was Wrong: A Study in Probabilities (Дарвин жаңылган: ыктымалдыктар анализи) аттуу китептин автору И.Л. Кохен болсо генетикалык маалыматтын кокустан пайда болгон болушунун мүмкүн эместигин айтууда:

Математиктер 10^{50} дөн аркы кандайдыр бир сандын статистикалык жактан пайда болуу ыктымалдыгын нөл деп кабыл алышууда. Эң кичинекей бир клеткалуу бактерия да кошо, биз билген кандайдыр бир түр 100 же 1000ден бир топ көп нуклеотидге ээ. Негизи бир клеткалуу бактериянын белгилүү бир тизмекке ээ 3.000.000дой нуклеотиди бар. Бул болсо белгилүү болгон кандайдыр бир түрдөгү бир жандыктын туш келди кокустуктар же туш келди мутациялар (эволюционисттер эң жактырган сөз) натыйжасында пайда болуу ыктымалдыгы жок экенин көрсөтүүдө.¹⁸³

Нуклеотиддердин кокустан чогулуп РНК же ДНКны түзүшүнүн мүмкүн эместигин эволюционист француз илимпоз Пол Огер (Paul Auger) да айтат:

Туш келди химиялык кубулуштар урматында нуклеотиддер сыяктуу татаал молекулалардын пайда болушу жөнүндө менимче эки этапты бир-биринен так ажыратышыбыз керек; нуклеотиддердин бир-бирден өндүрүлүшү ... жана булардын абдан өзгөчө сериялар абалында бир-бирине туташышы. Мына ушул экинчиси эч мүмкүн эмес.¹⁸⁴

Бул ыктымалсыздыкты абдан жөнөкөйлөтүлгөн бир мисал менен ойлоп көрөлү. Бөлмөдөгү бир жарылуу натыйжасында адабий бир чыгарманын, болгондо да барактары жабыштырылган китеп абалында пайда болбошу анык. Бул кокустан өзүнөн-өзү болду деген бир адамды көрсөнүз, эң башта бул адамдын акылы жайындабы деп шектенесиз. Бирок эволюционисттер кокустуктар жасады деген нерсе бул мисалдагы ыктымалсыздыктан бир топ жогору. Бирок кокустук пикиринин ар тараптуу логикасыздык жана ыктымалсыздыгына карабастан, Дарвиндин мурасын сокурдук менен бекем тутунгандар «кокустуктар ошондо деле муну кыла алышат» дешүүдө. Эволюция теориясынын жараксыздыгын баяндаган Evolution: A Theory in Crisis (Эволюция: кризис ичиндеги теория) аттуу китептин автору, таанымал молекулярдык биолог профессор Майкл Дентон мына ушул теңдешсиз кемчиликсиздикти кокустуктарга таягысы

келгендерге болгон таң калуусун айтат:

Жалпы эволюция үчүн керектүү болгон кокус жөнгө салуулар – логикалык балээлер. Бир канча жүз сөздөн гана турган бир тексттин кокустан грамматика эрежелерине ылайык чыгуу ыктымалдыгынын «жок» дегенчелик кичинекей экенин айтуу – окуянын маанисин чыныгысынан төмөн көрсөтүү болот. Ушул сыяктуу кандайдыр бир тизмек акылдын бар экенин көрсөтөт... Кокус процесстердин чындыгына же кокустуктардын адам акылы өндүргөн кандайдыр бир нерседен бир топ комплекстүү болгон функционалдуу протеин же гендин эң кичине бөлүгүн пайда кыла алаарына чындап ишенүүгө болобу?¹⁸⁵

Проф. Майкл Дентон дарвинисттердин мындай акылга сыйгыс ишенимин башка бир сөзүндө болсо мындайча баяндайт:

Жогорку организмдердин генетикалык программаларынын түзүлүшү миллиарддаган бир (компьютер бирдиги) маалыматка же миң томдук кичинекей бир китепкананын ичиндеги бүт тамгалардын тизмегине тең. Мынчалык комплекстүү организмдерди түзгөн триллиондогон клетканын өрчүшүн аныктаган, буйрук кылган жана башкарган сансыз татаал функциянын толугу менен кокустук процесстер натыйжасында пайда болгонун айтуу болсо адам акылына кол салуу болуп саналат. Бирок бир дарвинист бул көз-карашты кичине да күмөн санабастан кабыл алат!¹⁸⁶

Кембридж университетинен философ др. Стефен К. Мейер болсо жашоонун келип чыгышы менен байланыштуу кокустукка таянган түшүндүрмөлөргө маани бербеш керек экенин айтат:

Жашоонун келип чыгышынан тышкаркы биология чөйрөлөрүндө дагы эле биологиялык маалыматтын келип чыгышы үчүн кокустук себептик бир түшүндүрмө катары кабыл алынышы мүмкүн, бирок муну бир канча изилдөөчүдөн башка эч ким чындап колдобойт. 1950- жана 1960-жылдары молекулярдык биологдор протеиндердин жана нуклеиндик кислоталардын тизилишиндеги өзгөчө касиетке суктанып баштагандан бери функционалдуу протеиндерди жана нуклеиндик кислоталарды кокустан пайда кылуу ыктымалдыгы эсептелген. Алгачкы (эң баштагы) шарттар артыкчылыктуу болчу деп кабыл алынса да (чындап же калп)... биологиялык макромолекулалардын пайдалуу тизмекке кокустан ээ болуу ыктымалдыгы Илья Пригожин (Иля Prigogine) айткандай, «жок дегенге боло турганчалык аз... ал тургай... миллиарддаган жылдык убакыт аралыгында да.»¹⁸⁷

Бул ыктымалдыктардын мүмкүн эместигин эволюционисттер да билип туруп, чындыктарга тирешишүүдө. Бул – ДНКнын түзүлүшүндөгү комплекстүүлүк жана кемчиликсиздикти улуу бир илим жана акыл ээси бир Жаратуучунун –Улуу Раббиздин-бар экени менен гана түшүндүрүүгө болоору жөнүндөгү чындык. Бир аятта мындайча билдирилүүдө:

Чындыкты батыл (жалган) менен жаппагыла жана чындыкты жашырбагыла. Силер (чындыкты) билип турасынар. (Бакара Сүрөсү, 42)

ДНКнын бар болушу өзү жалгыз эч нерсеге жарабайт

Генетикалык система бир эле ДНКдан турбайт. ДНКдан бул кодду окуй турган энзимдер, бул коддордун окулушу аркылуу өндүрүлчү кабарчы РНК, кабарчы РНК бул код менен барып өндүрүш үчүн үстүнө туташа турган рибосома, рибосомага өндүрүштө колдонула турган аминокислоталарды ташый турган бир ташуучу РНК жана ушул сыяктуу сансыз ара иштерди камсыз кылуучу абдан комплекстүү энзимдер да ал жерде болушу керек. Мындан тышкары, мындай бир жер, клетка сыяктуу, керектүү бүт чийки зат жана энергия мүмкүнчүлүктөрү бар, бүт тараптан изоляция кылынган жана бүтүндөй көзөмөлдөнгөн бир жер гана болушу зарыл...

Негизи бир органикалык зат бүт органеллдери менен бирге толук уюшулган бир клетка абалында бар болгондо гана өзүн көбөйтө алат. Бул болсо клетка кереметтүү даражадагы комплекстүү түзүлүшү менен «бир заматта» пайда болгон деген мааниге келет. Нобель сыйлыгынын ээси француз биолог Жак Моно (Jacques Monod) *Chance and Necessity* (Кокустук жана зарылчылык) аттуу китебинде муну мындайча баяндайт:

Модерн клеткада генетикалык маалымат окулушу үчүн иштеген механизмде эң аз элүү макромолекула кошулма бар. Бирок булардын өзү да ДНКда коддолгон: код, окуу натыйжасында алынган продукттар болбостон окула албайт. Бул *omne vivium ex ovo* [«Бүт жашоо бир жумурткадан келет» маанисиндеги латын макалы] заманбап жоромолу. Бул айлампа качан жабылды? Элестетүү чындап кыйын.¹⁸⁸

Дагы бир Нобель сыйлыгынын ээси француз илимпоз Андре Львов (Andre Lwoff) болсо клетка ичиндеги ар молекуланын бир-биринен көз-каранды иштеген бир бүтүндүн бөлүктөрү экенин айтат:

Бир организм бир-биринен көз-каранды түзүлүштөрдөн жана функциялардан турган бир система. Клеткалардан турат жана клеткалар болсо кемчиликсиз кызматташтык кылышкан молекулалардан жасалган. Ар молекула башкаларынын эмне кылганын билиши зарыл. Кабарларды алып, ошого жараша кыймыл-аракет кыла алышы керек.¹⁸⁹

Ыктымалдуулук эсептөөлөрү протеиндер менен нуклеин кислоталары (РНК менен ДНК) сыяктуу комплекстүү молекулалардын бир-бирден кокустан пайда болушунун мүмкүн эмес экенин көрсөтүүдө. Бирок эволюционисттер үчүн андан да чоң маселе – бул жашоо үчүн бул комплекстүү молекулалардын баарынын бир учурда жана чогуу болуу мажбурлугу. Бул чындык алдында эволюция теориясы толугу менен чарасыз. Кээде бул эволюционисттердин моюнга алган сөздөрүндө да орун алат. Булардын бири ар кайсы тармактарда профессорлук кылган Индиана университетинен Дуглас Р. Хофштадтер (Douglas R. Hofstadter):

Кандайча болуп генетикалык маалымат, аны жоромолдоочу механизмдер менен (рибосомалар жана РНК молекулалары менен) бирге пайда болду? Бул суроо алдында өзүбүздү бир жооп менен эмес, суктануу жана таң калуу сезимдери менен канааттандырышыбыз керек.¹⁹⁰

Ушул эле чындык эволюционист көз-караштарга ээ 20-кылымдын илим философторуна проф. Карл Раймунд Поппер (Karl Raimund Popper) тарабынан да кабыл алынат. Проф. Поппер бул туюкту мындайча сүрөттөйт:

Генетикалык коддун келип чыгышы менен байланыштуу көйгөй бул эле эмес. Коддун бар болушу деген бул маалыматты алуу жана колдонуу маанисине келет; антпесе ДНК ичинде жазылган маалымат керексиз болмок. Маалыматты алуу жана колдонуу болсо энзим менен рибосомалардын маалыматты копиялашы жана которушу деген мааниге келет. Клетка бул энзим менен рибосомаларды жасашы керек экенин кайдан билген? Жооп: генетикалык коддо жазылган маалыматтан.¹⁹¹

Проф. Поппер көңүл бургандай, клетканын бүт курулуш материалдары, органеллдерине тиешелүү маалыматтар ДНКда жазылуу. Башка жагынан, ДНКдагы маалымат колдонулушу үчүн бул курулуш материалдары, органеллдер болушу да шарт. Бул абал эволюция теориясынын баскыч баскыч пайда болуу пикирлерин апачык кыйратууда. Себеби ДНКда коддолгон маалымат болбостон, бул органеллдер пайда боло албайт; ошол сыяктуу бул органеллдер болбостон, ДНКда коддолгон маалымат колдонула албайт. Б.а. экөөсү тең бир учурда бар болушу зарыл. Ошондуктан примитивдик клеткадан комплекстүү клеткага өтүү пикири кыялдар гана. Зоолог проф. Дэвид Е. Грин (David E. Green) жана биохимик проф. Роберт Ф. Голдбергер (Robert F. Goldberger), эволюционисттик көз-карашта болушса да, илимий бир макалаларында мындай дешет:

Примитивдик клеткалар түрлөрдүн келип чыгышы үчүн башталгыч деген кеңири тараган пикир чындап эле туура эмес. Бул клеткалар жөнүндө функционалдуулук жактан примитивдүү эч нерсе жок. Бул клеткалар учурдагы мисалдары сыяктуу дал ошондой биохимиялык жабдыкка ээ эле. Анда кийинки клеткалар кантип пайда болду? Бул суроого бериле турган жалгыз маанилүү жооп – бул кантип болгонун билбейбиз деген жооп.¹⁹²

Бүт жашоону «кокустук» жообу менен түшүндүрүүгө аракет кылган эволюция теориясы ДНКда кылдаттык менен жана кемчиликсиз коддолгон кереметтүү маалыматтын булагын эч түшүндүрө албайт. Анын үстүнө, бул тема ДНК тизмегинин кантип пайда болгону менен эле чектелбейт. Себеби ДНК тизмеги, мурда да айтылгандай, ичиндеги укмуштуу маалымат сыйымдуулугу менен бирге бар болсо да, бул өзү жалгыз эч нерсеге жарабайт. Жашоодон сөз кыла алуу үчүн сөзсүз мындан тышкары бул ДНК тизмегин окуган, копиялаган жана бул копияларга жараша протеиндерди өндүргөн энзимдер болушу шарт. Б.а. жашоо болушу үчүн ДНК деп аталган маалымат банкы да, бул банктагы маалыматтарды окуп өндүрүш жасай турган машиналар да болушу керек. Бул клетканын «төмөндөтүүгө мүмкүн эмес комплекстүүлүк» деп түшүндүрүлгөн абдан маанилүү бир өзгөчөлүгү. Проф. Франк Б. Солсбери клеткадагы бул комплекстүүлүккө мындайча токтолот:

Азыр клетканын биз элестеткенден бир топ комплекстүү экенин билебиз. Ар бири өз ичинде комплекстүү машиналар болгон, миңдеген энзимдин иш-аракетин камтыйт. Анын үстүнө, ар энзим бир ДНК катарын түзгөн генге ылайык пайда болот. Бул генин

ичиндеги маалымат жана комплекстүүлүгү энзимдей укмуш болушу керек.¹⁹³

Жыйынтыктасак, ар бөлүгү бир-бири менен өтө тыгыз байланыштуу системалардан турган жандык клеткасынын бир даана органеллинин эле кем болушу ал клетканын иштебешине алып келет. Клетканын мынчалык маанилүү бир кемчиликти убакыттын өтүшү менен жойгонго, «эволюция процесси» менен толуктаганга убактысы жок. Ошондуктан миллиондогон жыл кокустуктардын кичине кичине бөлүктөрдү чогултушу менен бир жандуу клетканын пайда болушу мүмкүн эмес. Клетка ар бөлүгүнүн баскыч баскыч пайда болушуна мүмкүндүк бербей тургандай комплекстүү бир бүтүндүккө ээ. Клетка жашашы үчүн эң башынан баштап бүт бөлүктөрү менен кемчиликсиз жана катасыз бир бүтүн абалында болушу шарт. Бул дагы эволюция теориясы үчүн ашып өтүлгүс туюктардын бири.

Кайсысы мурда көйгөйү: протеинби, же ДНКбы?

ДНК менен байланыштуу маанилүү бир нерсе – бул ДНКны окуп ошого жараша өндүрүш жасаган энзимдердин да кайра эле ДНКдагы коддорго жараша өндүрүлүшү. Мунун мааниси мындай: клетканын ичинде ушундай бир завод бар, бул завод ар кандай продукттарды да өндүрүүдө, бул өндүрүштү жасаган робот менен машиналарды да жасоодо. Бир жеринде кемчилик болсо ишке жарабай кала турган бул система кантип пайда болгон деген суроо болсо бир өзү эле эволюция теориясын кыйратууга жетиштүү.

ДНКнын протеин түзүлүшүндөгү бир катар энзимдердин жардамы менен гана копиялана алышы жана бул энзимдердин синтезинин болсо ДНКдагы маалыматтарга карап гана ишке ашышы протеин менен ДНКнын бир-биринен көз-каранды экенин көрсөтөт. Ошондуктан ДНК копияланышы үчүн эң башынан протеин да, ДНК да бир учурда бар болушу зарыл. Илимпоз Жон Хорган (John Horgan) бул дилемманы мындайча түшүндүрөт:

... ДНК каталитикалык протеиндердин жана энзимдердин жардамысыз, өз ишин жасай албайт. Кыскасы ДНК болбостон протеиндер пайда болбойт, бирок ДНК дагы протеиндер болмоюнча пайда болбойт.¹⁹⁴

Молекулярдык биолог Майкл Дентон боюнча, «протеиндер көп нерсени жасай алышат, бирок өздөрүнүн курулушу үчүн керектүү маалыматты сактай да, өткөрө да алышпайт. Экинчи жактан, ДНК маалыматты сактай алат, бирок эч нерсе өндүрө албайт жана өзүн көбөйтө албайт. Ушул себептен ДНК протеиндерге, протеиндер болсо ДНКга муктаж. Бул чыгылгыс бир айлампа катары, жумуртка тооктонбу, тоок жумурткаданбы парадоксун эске салат.»¹⁹⁵ Эндрю Скотт (Andrew Scott) болсо New Scientist журналындагы бир макаласында протеиндер менен генетикалык кодду бир-биринен бөлүп кароо мүмкүн эмес экенин айтат:

Кадимки «тоок менен жумуртка» дилеммасы менен алектенүүдөбүз. Нуклеиндик кислоталар протеиндерди жасоо үчүн керек; протеиндер болсо нуклеиндик кислоталарды жасоо жана ушундайча ошол эле учурда нуклеиндик кислоталардын протеин өндүрүү процессинде аны багытташын камсыз кылуу үчүн керек... Жансыз атомдордон биздин

пайда болушубуз жолунда өтө маанилүү бир баскыч болгон ген-протеин байланышынын пайда болушу дээрлик бүтүндөй караңгылык ичинде жашырылган.¹⁹⁶

Бул жашоонун кокустан пайда болуу сценарийин дагы бир жолу жараксыз кылууда. Америкалык химик проф. Гомер Якобсон (Homer Jacobson) болсо мындай дейт:

[Жашоо башталган кезде] көбөйүү пландары, айланадан зат жана энергия алуу, өрчүү катары жана булардын баарынын өрчүшү үчүн маалыматтарды которо турган механизмге тиешелүү буйруктардын ошол кезде жана чогуу болушу зарыл. Булардын баарынын комбинациясы кокустан боло албайт.¹⁹⁷

Проф. Якобсон бул сөздөрдү Жеймс Уотсон менен Фрэнсис Крик тарабынан ДНКнын түзүлүшү аныкталгандан эки жыл өткөн соң жазган. Бирок илимдеги бүт өнүгүүлөргө карабастан, бул маселе эволюционисттер үчүн дагы эле чечилбеген бойдон калууда. Эволюционист биолог проф. др. Али Демирсой (Ali Demirsoy) протеин менен ДНКнын бирге пайда болуу ыктымалдыгы жөнүндө мындай моюнга алууга мажбур болгон:

Бир протеиндин жана ядро кислотасынын (ДНК-РНК) пайда болуу ыктымалдыгы божомолдордон бир топ ары бир ыктымалдык. Ал тургай, белгилүү бир протеин тизмегинин пайда болуу ыктымалдыгы астрономиялык дегенге боло тургандай аз.»¹⁹⁸

Демирсой айткан ыктымалдык иш жүзүндө нөлгө барабар. Эволюционист др. Лесли Оргел болсо 1994-жылкы бир макаласында бул жагдай жөнүндө мындай дейт:

Абдан комплекстүү түзүлүштөргө ээ болгон энзимдердин жана нуклеин кислоталарынын (РНК менен ДНК) бир жерде жана бир учурда кокустан пайда болушу өтө эле ыктымалсыз. Бирок булардын бири болбостон экинчисин алуу да мүмкүн эмес. Ошондуктан адам жашоонун химиялык жолдор менен пайда болушу эч мүмкүн эмес деген жыйынтыкка барууга мажбур болууда.¹⁹⁹

«Жашоонун химиялык жолдор менен пайда болушу мүмкүн эмес» деп айтуу «жашоонун өзүнөн-өзү пайда болушу мүмкүн эмес» дегенди билдирет. Бул чындык жашоонун бир заматта жаратылгандыгынын анык бир далили. Бирок эволюционисттер ачык далилдерин көргөн бул чындыкты идеологиялык себептерден улам кабыл алышпайт. Аллахтын бар экенин кабыл албоо үчүн мүмкүн эмес экенин өздөрү да билген тантык сценарийлерди жакташат. Башка бир эволюционист Кэрил П. Хаскинс (Caryl P. Haskins) ДНК кодунун кокустан пайда болушунун мүмкүн эместигин жана бул чындыктын жаратылуу үчүн күчтүү бир далил экенин айтат:

Биохимиялык генетика деңгээлинде эволюцияга тиешелүү эң көлөмдүү суроолор дагы эле жооптолгон жок. Генетикалык код алгач кантип пайда болгон жана кантип эволюциялашкан? Бүгүн жашаган бүт организмдерде ДНК репликациясы да, ДНК кодунун натыйжалуу которуу процесстери да абдан так энзимдерге муктаж. Ошол эле учурда бул энзимдердин молекулярдык түзүлүштөрүнүн ДНКнын өзү тарабынан так аныкталган болушу маанилүү бир эволюционисттик табышмакты пайда кылууда... Код менен коду которуу жолдору эволюция процессинде өзүнөн-өзү пайда болгон беле? Мындай бир кокустуктун ишке ашканына ишенүү акылга эч сыйгыстай. Бул табышмак

Дарвинден мурдакы доордо болгон сыяктуу, Дарвинден кийин да эволюцияга шектенгендер тарабынан атайын жаратуу үчүн эң күчтүү далил катары жоромолдонгон.²⁰⁰

Бир клеткалуу организм да илимпоздордун түшүнүгүнөн жогорку бир комплекстүүлүккө ээ. Себеби бул кичинекей жандык да өз алдынча копиясын жасай алган укмуш сыйымдуулуктагы бир генетикалык кодду камтыйт. Бул код болсо тартип эле эмес, жазылуу маалыматты да талап кылган бир түзүлүшкө ээ. Мындан тышкары, бул ДНК кодунун туура жазылышы эле жетиштүү болбойт. Ошол эле учурда клетканын калган бөлүгү код менен жазылган бул буйруктарды окуп ээрчиши зарыл. Жандыктардын баары ушул көрсөтмөлөр натыйжасында абдан уюшкан иштерди жасай алган кемчиликсиз түзүлүшкө ээ болушат.

Албетте, аң-сезимсиз клетка органеллдеринин бул коддордун тилин өз башынча үйрөнүшү же буларды кокустан чечмелеши мүмкүн эмес. Коддун бар болушу, чечмелениши, ал жердеги маалыматтын берилиши, туура колдонулушу... ар баскычы өзүнчө аң-сезим жана акыл талап кылган иштер. Клеткадагы энзим менен рибосомалар бул иштерди жасашы керек экенин кайдан билишүүдө? Муну билишет деп элестетсек да, эч билбеген бир жердеги коддорду катасыз чечмелеши кантип мүмкүн болууда? Бул суроолор бир тараптан эволюционисттердин туюктарын ачык көрсөтсө, экинчи тараптан жаратуудагы акыл менен илимди көрсөткөн чындыктарды ортого койууда. Куранда мындайча буюрулат:

Раббиң каалаганын жаратат жана тандайт; тандоо алардын колунда эмес. Аллах алардын орток кошкондоруна аруу-таза, улуу. Раббиң алардын көкүрөктөрүндө сактагандарын жана ачыкка чыгаргандарын билет. Ал Аллах, Андан башка кудай жок. Башында да, аягында да мактоолор Ага тиешелүү. Өкүм Ага тиешелүү жана Ага кайтарыласыңар. (Касас Сүрөсү, 68-70)

Химиялык эволюция пикирлеринин жараксыздыгы

Дарвин ысык бир көлдүн ичинде жашоонун чийки заты болгон кээ бир химикаттар болгон болсо, протеиндердин пайда болушу мүмкүн экенин, алардын көбөйүп, биригип, бир клетка пайда кыла алаарын жактаган эле.²⁰¹ Дарвиндин бул кыялын ишке ашыруу жана жашоонун келип чыгышына «эволюциялык» бир түшүндүрмө алып келүү үчүн аракеттенген миндеген илимпоз да бул туюк жолго киришти.

Орус биохимик Александр Опарин менен англиялык генетик Ж. Б. С. Холдейн 1920-жылдары «химиялык эволюция» деп аталган теорияны чыгарышты. Дарвин кыялдангандай, жашоонун чийки заты болгон молекулалардын энергиянын салымы менен өзүнөн-өзү эволюциялашып жандуу бир клетка жасай алаарын айтышты. Бирок Опарин да кошо, эч бир эволюционист бул «химиялык эволюция» пикирин колдой турган бир жыйынтык ала алган жок. Тескерисинче, 20-кылымда жасалган ар бир ачылыш жашоонун эч качан кокустан пайда болбой турганчалык комплекстүү экенин көрсөттү.

Таанымал эволюционист Лесли Оргел бул жөнүндө мындай дейт: «(ДНК, РНК менен протеиндердин түзүлүшү изилденгенде) адам жашоонун химиялык жолдор менен пайда болушу эч мүмкүн эмес деген жыйынтыкка барууга мажбур болууда.»²⁰²

Адамдын курулуш материалы болгон клетка мындай турсун, ДНКнын негизги түзүлүшүндөгү нуклеотиддердин да кокустан, алгачкы дүйнө шарттарында химиялык өзгөчөлүктөрүн коргошу мүмкүн эмес. Эволюционисттик маанайда макалаларды чыгарган илимий журналдардын бири Scientific American'да орун алган төмөнкү саптар эволюционисттердин бул жөнүндөгү моюнга алууларына токтолот:

Ыктымалдуу алгачкы дүйнө шарттары тууралган чыныгы эксперименттерде эң жөнөкөй молекулалар да аз санда гана өндүрүлгөн. Андан да жаманы, бул молекулалар көбүнчө органикалык молекулалардын экинчи даражадан курулуш материалдары. Кадимки таасирлери барган сайын комплекстүүрөөк органикалык аралашмаларды жасоо болгон геохимиялык реакциялар натыйжасында кандайча болуп молекулалардын бөлүнүп, тазалана алганы дагы эле көйгөй бойдон калууда. Бир аз комплекстүүрөөк молекулалар үчүн бул кыйынчылык абдан бат андан да өсөт.²⁰³

Немец илимпоздор Рейнхард Юнкер (Reinhard Junker) менен Шерер Зигфрид (Siegfried Scherer) болсо жашоо үчүн керектүү молекулалардын баарынын синтезинин башка башка шарттар талап кылаарына көңүл бурушкан. Бул Юнкер менен Шерердин ою боюнча, жашоо үчүн керектүү көптөгөн түрдүү заттын бир жерге чогулуу ыктымалдыгынын эч жок экенин көрсөтөт:

Химиялык эволюция үчүн керектүү бүт молекулалар алына алган бир эксперимент жок. Ошондуктан ар түрдүү молекулалардын ар кайсы жерде, абдан ылайыктуу шарттарда өндүрүлүп, гидролиз (бир молекуланын суунун таасири менен экиге бөлүнүшүнө алып келген реакция) жана фотолиз (суунун жарык энергиясы менен бөлүнүү кубулушу) сыяктуу зыяндуу факторлордон корголуп, жаңы бир реакция чөйрөсүнө алып келиниши зарыл. Бул жерде кокустук жок, себеби мындай окуянын ишке ашуу ыктымалдыгы жок.²⁰⁴

Др. Жон Кеосян (John Keosian) болсо The Origin of Life (Жашоонун келип чыгышы) китебинде эволюционисттер түшкөн бул чарасыздыкты төмөнкү сөздөрү менен мойнуна алууда:

Химиялык эволюция пикирлери чындыкка сыйбайт. Биохимиялык компоненттердин, биохимиялык реакциялардын жана механизмдердин, энергия метаболизмасынын жана кампаланышынын, белгилүү полимердешүүлөрдүн, коддордун, транскрипция (ДНКдагы генетикалык маалыматтын кабарчы РНКга берилиши) жана трансляция (РНКдагы генетикалык маалыматтын окулуп протеин өндүрүлүшү) механизмдеринин жана дагы көптөгөн детальдын алгачкы суулардын ичинде жандыктар али пайда боло электе, жандыктын денесинде аткара турган функциялары менен бирге бар болгонуна ишенишибиз күтүлүүдө. Химиялык эволюция өзүнүн ичинен жок болду. Көбүнчө жашоого тиешесиз органикалык химиялык синтездерде эч качан пайда болбой турган, бирок жашоо үчүн ылайыктуу шарттарда жасалган жасалма же усталык менен

бурмаланган лаборатория синтездери менен алдыбыздан чыгат... Стереотиптүү көз-карашыбызды колдогону үчүн эксперименттерди, жыйынтыктарды жана пикирлерди сындабастан кабыл алууга даярбыз... Жашоонун келип чыгышы маселесине чечүү жолу катары учурда чыгарылган подходдор же темага тиешесиз же болбосо сокур бир чекитте токтойт. Кризис мына ушул жерде турат...²⁰⁵

Химиялык эволюция сценарийинин мүмкүн эместиги ДНК молекуласынын түзүлүшү жагынан да мүмкүн эмес. Себеби ДНК молекуласы өз башына калтырылганда, тең салмактуулугун жоготот, б.а. тышкы факторлор молекуланын түзүлүшүнүн оңой гана бузулушуна себеп болот. ДНКнын клетка ичинде тең салмактуу болушунун себеби – көп сандагы атайын энзимдер тарабынан көзөмөлдөнүшү жана оңдолушу урматында. Клетканын сыртында, эволюционисттер айткандай, алгачкы океандардын ичинде сүзүп жүргөн абалда ДНКнын молекулалык түзүлүшүн сакташы – тең салмактуу калышы мүмкүн эмес. Тескерисинче бул молекуланын «алгачкы» океан шартында бузулуу деңгээли синтезделүү ылдамдыгынан бир топ жогору болмок.²⁰⁶ Химик др. Чарльз Б. Тэкстон (Charles B. Thaxton), др. Роджер Л. Олсен (Roger L. Olsen) жана проф. Уолтер Л. Брэдлинин (Walter L. Bradley) орток эмгеги болгон The Mystery of Life's Origin (Жашоонун келип чыгышынын табышмагы) аттуу китебинде «океан шартындагы химиялык аралашмада РНК менен башка негизги биомолекула синтездери көп санда кайчылаш реакция себебинен дээрлик ар баскычта кыска туташуу (короткое замыкание) жасашы ыктымал.» деп жашоо үчүн керектүү заттардын тең салмактуулугун сактай албашына токтолушкан.²⁰⁷

Бир биохимик ДНКны клеткадан бөлгөндө же лабораторияда синтездегенде, аны ээришине себеп боло турган суунун ичине же ал турган пробирканы бөлмө температурасында, лаборатория столунун үстүнө таштабайт. Чоң ыктымалдык менен аны оозун бекем жаап, бир пробирка ичинде, азот астында жана тондургучта сактамак. Болгондо да, ушул шарттарда дагы молекула ичиндеги химиялык байланыштар акырындап үзүлөт жана биологиялык активдүүлүк акырындап жоголот.²⁰⁸

Эволюционисттер «алгачкы» океан ичинде жана табигый шарттар астында ДНК, РНК жана протеин молекулаларынын ылдам жок болоорун бүтүндөй көрмөксөн болушууда. Др. Карл Саган The Origins of Prebiological Systems (Пребиологиялык системалардын келип чыгышы (тамыры)) аттуу китебинде жашоонун келип чыгышы жөнүндөгү сценарийлердин ылайыктуу эмес экенин кабыл алган:

Биз талашкан маселе абдан кеңири. Органикалык молекулаларды өндүрүү үчүн энергия булактарын колдонуп жатабыз. Бирок ушул эле энергия булактарынын бул органикалык молекулаларды жок кылышы мүмкүн экени да белгилүү болду. Органика химия реакция продукттары бузулаардан мурда, буларды энергия булагынан ылдам алыстата алат. Бирок жашоонун келип чыгышынан сөз кылганыбызда, синтез менен бирге ошол эле учурда бузулуулардын да болгонун жана бул продукттар ылдам алыстатылбаса, реакциянын башкача жыйынтыкталаарын көрмөксөн болбошубуз керек. Жашоонун келип чыгышын кайталаганга аракет кылып жатып, бул кыйынчылыкка

жолукпай турган кандайдыр бир ылайыктуу сценарийлерди кыялданууга мажбурбуз!²⁰⁹

Бул жерде бир жагдайды унутпаш керек: ДНКдагы маалыматты окуй турган, бул буйруктарды кабылдап протеин өндүрүшүн жасай алчу механизмге ээ бир клетка да жок кезде, ДНКнын эч мааниси болбойт. Эволюционисттер айткан «алгачкы» дүйнө шарттарында ДНК молекуласы –бүт ыктымалсыздыктарга карабастан- өзүнөн-өзү пайда болду деп элестетсек да, ДНКнын өзү жалгыз бар болушунун эч кандай мааниси болмок эмес. Проф. Дэвид Е. Грийн менен проф. Роберт Ф. Голдбергер эволюционист болушса да, клетка баскыч баскыч өзүнөн-өзү пайда болгон деген пикирдин жараксыз экенин айтышкан:

... макромолекуладан клеткага өтүү фантастикалык масштабдагы бир секирик, жана текшерүүгө мүмкүн болгон бир гипотеза эмес. Бул тармакта бүт баары «бар кабыл алуулардан» (assumption) гана турат. Колдогу маалыматтар клеткалардын бул планетада өзүнөн-өзү пайда болгонун чындык катары «бар кабыл ала турган» бир негиз түзгөн жок.²¹⁰

New York Times гезитинин илимий жазуучусу Николас Уэйд 2000-ж. июньда жарык көргөн «Жашоонун келип чыгышы сырдуураак жана татаалыраак болууда» аттуу макаласында «дүйнөдө жашоонун келип чыгышы менен байланыштуу бүт баары бир сыр жана канчалык көп нерсе билинсе, табышмак да ансайын тереңдешүүдө.» дейт.²¹¹ Биохимик проф. Майкл Ж. Бихи (Michael J. Behe) болсо эволюция сценарийлери жагынан илимдин абалын кыскача сүрөттөйт:

Негизи көп илимпоз жашоонун башталышын түшүндүрө турган бир нерсе айта албайт. Бирок, кээ бир илимпоздор жашоонун келип чыгышы жөнүндө бул китепте сүрөттөлгөн көп кыйынчылыктарга карабастан, эволюцияны оңой гана түшүндүрүүгө болот деп ойлошот. Бул кызыктай көрүнүштүн себеби болсо мындай: химиктер жашоонун келип чыгышы сценарийлерин өлчөөлөр менен жана эксперименттер менен сынашууда (тест кылышууда). Бирок эволюционист илимпоздор эволюция сценарийлерин өлчөө менен болсун, эксперименттер менен болсун молекулярдык деңгээлде сыноого аракет кылышпоодо. Мына ушул себептен жашоонун келип чыгышы боюнча эмгектерди башкарган эволюционист биология, эксперименттер жасала электеги, 1950-жылдардагы түшүнүктө калып калган: кыялдануу күчүн чексиз колдонуу аркылуу. Биохимиянын өнүгүшү менен, негизи эволюция теориясы эч түшүндүрө албаган бир дүйнө аныкталган жана бул дүйнө жандыктардын баарында бар. Дарвиндин баштапкы чекити болгон жашоонун келип чыгышы жана көрүүнүн тамыры теория тарабынан эч түшүндүрүлө алган эмес. Дарвин эч качан жашоонун эң түпкү деңгээлинде да аныкталган теңдешсиз комплекстүүлүктү кыялдана алган эмес.²¹²

Эволюционисттер эч түшүнгүлөрү келбеген жагдай мындай: Дарвин жандыктардын комплекстүүлүгүн болжой албай турганчалык үстүртөн маалыматтарга ээ, байкоолоруна гана таянып жоромол жасаган үйрөнчүк бир илимпоз эле. Эволюция теориясына сокурдук менен жабышкан көп илимпоздор да өздөрүн бул сабатсыздыкка түртүшүүдө. Бир тараптан абройун жоготуу тынчсыздануусунан, экинчи тараптан

чындыкты айтуудан коркуп, үчүнчү тараптан болсо Аллахтын жаратканын кабыл алгылары келбегендиктен, массалык бир калптын бөлүгүнө айланышкан. Бирок чындыктар ушунчалык ачык болгондуктан, кээде эволюционисттер моюнга алуудан башка сөз таппай калышууда. Учурдагы эволюционисттердин бири болсо да, биохимик Клаус Доуз (Klaus Dose) жашоонун «алгачкы» дүйнөдө өзүнөн-өзү пайда болушунун мүмкүн эмес экенин кабыл алат:

Мындан соң дагы эле түшүндүрүлө албаган бир табышмак бар, б.а. гендерибиздеги маалымат мисалындагы сыяктуу, биологиялык маалыматтын булагы суроосу... Жөнөкөй нуклеотиддердин же ал тургай алгачкы дүйнө шарттарында копиялана алган полинуклеотиддердин өзүнөн-өзү пайда болуу ыктымалдыгы, бул тармакта жасалган сансыз ийгиликсиз эксперименттин негизинде, эми мүмкүн эмес деп кабыл алынышы керек.²¹³

«Жашоонун химиялык жолдор менен пайда болушунун мүмкүн эмес болушу» «жашоонун кокустан пайда болушу мүмкүн эмес» деген мааниге келет. Ошондуктан жашоонун келип чыгышын кокустук менен түшүндүрүүгө аракет кылган эволюция теориясы башынан эле кыйроодо. Жашоо кокустан пайда болгон эмес, демек илим жашоонун кемчиликсиз жаратылганын апачык көрсөтүүдө. Алгачкы жандык эле эмес, жер бетиндеги бүт жандык түрлөрү өз-өзүнчө жаратылган. Фоссил калдыктары да муну тастыктап, бүт түрлөрдүн жер бетинде бир заматта жана өзүнө тиешелүү түзүлүштөрү менен пайда болгонун, эч кандай эволюция процессисиз жаратылганын көрсөтүүдө.

Пландуу багытталган эксперименттер эволюция теориясына далил боло албайт

Жашоонун келип чыгышы менен байланыштуу эксперименттер жөнүндө сөз болгондо, биринчи эле эске Миллер эксперименти келет. Эволюционист булактарда жашоонун келип чыгышын түшүндүргөн бир «далил» катары көрсөтүлөт. Бирок эксперименттин детальдары –чындыкты чагылтпаган шарттары- көбүнчө айтылбайт. Америкалык химик Стэнли Миллер (Stanley Miller) өзү түзгөн жана алгачкы дүйнө атмосферасы менен эч байланышы жок жасалма шарттарда экспериментин жасаган. Кыскача айтканда, Стэнли Миллердин аминокислота синтези чындыкты чагылтпаган бир чөйрөнү негиз алып жасалгандыктан, илимий бир далил эмес.

Мындан тышкары, Миллер бул экспериментте аминокислота эле синтездей алган. Бирок кандайдыр бир жол менен аминокислота пайда болушу эч качан жашоо (жандык) пайда болду деген мааниге келбейт. Аминокислоталар дененин эң негизги материалы болгон протеиндердин курулуш материалдары. Жүздөгөн аминокислота клетка ичинде белгилүү бир катар менен бириктирилип, протеиндер жасалат. Клеткалар болсо орточо бир канча миң түрдүү протеинден турат. Б.а. аминокислоталар – бул жандыктардын эң жөнөкөй, эң кичине бөлүктөрү. Миллердин экспериментинин жараксыз экени кийин көп илимий эмгектерде да айтылган.²¹⁴ (тереңирээк маалымат үчүн караңыз: Harun Yahya, Evrim Aldatmacası (Эволюция калпы), Araştırma Yayıncılık)

Миллер эксперименти аркылуу эволюционисттер негизи эволюцияны өз колдору менен кыйратышкан. Себеби эксперимент аминокислоталардын бүт шарттары атайын пландалган бир лабораторияда, аң-сезимдүү кийлигишүүлөр менен гана алынаарын далилдеген. Б.а. жашоону пайда кылган күч – аң-сезимсиз кокустуктар эмес, «жаратылуу».

Эволюционисттердин бул ачык чындыкты кабыл албашы илимге толук карама-каршы келген бир катар стереотиптерде болушунан келип чыгат. Миллер экспериментин окуучусу Стэнли Миллер менен бирге уюштурган Гарольд Юри (Harold Urey) минтип моюнга алган:

Жашоонун келип чыгышын изилдеген биз баарыбыз, муну канчалык изилдесек да, жашоо кандайдыр бир жерде эволюциялашкан болушу мүмкүн эмес комплекстүүлүктө деген жыйынтыкка барабыз. (Бирок) Баарыбыз бир ишеним катары, жашоонун бул планетанын бетиндеги өлүк заттан эволюциялашканына ишенебиз. Анткен менен, комплекстүүлүк ушунчалык улуу болгондуктан, кантип эволюциялашканын кыялдануу да биз үчүн кыйын.²¹⁵

Эволюционисттер жашоонун келип чыгышы жөнүндөгү көз-караштарына далил катары сунган ушул сыяктуу эксперименттердин эч бири чындыкты чагылтпайт. Мындан тышкары, негизги парадокс эволюционисттердин бир тараптан жашоонун келип чыгышын кокус аң-сезимсиз таасирлер менен түшүндүрүүгө аракет кылып жатып, экинчи жактан эксперименттерин абдан пландуу, аң-сезимдүү кийлигишүүлөр менен жасаганында турат. Ошондуктан лабораторияда алар жасаган чөйрөдө эч нерсе туш келди эмес.

Тескерисинче, жашоонун келип чыгышын эволюционисттик түшүндүрүү үчүн жасалган бүт эксперименттер аң-сезимдүү, акылдуу жана илимдүү илимпоздор тарабынан, жогорку технологиялар менен жабдылган, атайын даярдалган лаборатория шарттарында жасалууда. Мынчалык контрольдуу бир чөйрөдө гендердин ар кандай атайын энзимдерди колдонуу менен ДНКдан үзүлүшү, бир-бири менен аралаштырылышы, андан соң кайра клетка ичине жайгаштырылышы, анан пайдалууларынын тандалышы сыяктуу баскычтардын кокус (туш келди) таасирлерди көрсөтпөшү анык. Ошондуктан эволюционисттердин жашоонун тамырында акыл, аң-сезим жана маалымат жок деген пикиринин жараксыз экени дагы бир жолу көрүнүүдө. Молекулярдык биолог Майкл Бихи Darwin's Black Box (Дарвиндин кара кутусу) аттуу китебинде бул жөнүндө мындай дейт:

Бул жердеги чоң маселе мындай: өздөрү да бир «курулуш материалы» болгон ар нуклеотид ар кандай бөлүктөрдөн турат жана бул бөлүктөрдү түзгөн процесстер химиялык мааниде бир-бирине туура келбейт. Бир химик лабораториясында материалдарды өз-өзүнчө синтездеп, аларды тазалап жана андан соң бир-бири менен реакциялаштырып оңой гана нуклеотиддерди ала алат. Бирок башкарылбаган химиялык реакциялар сөзсүз түрдө тест пробиркасынын түбүндө кааланбаган продукттар жана формасыз башаламан заттар менен жыйынтыкталат.²¹⁶

Жасалган бүт эксперименттер негизи жашоонун пайда болушунун ар баскычында аң-сезимдүү бир кийлигишүү керек экенин далилдөөдө. Проф. Вернер Гитт эволюцияга далил катары сунулган Миллер эксперименттери жөнүндө мындай дейт:

Мындай бир экспериментте эч качан бир протеин синтезделген эмес. Булар протеиндер эмес, протеиноиддер. Узун бир аминокислота чынжыры жана туура оптикалык бурулушу (протеиндердин сол-колдуу болушун камсыз кылуу үчүн химияда колдонулган бир ыкма) бар чынжыры бир протеинди ала алышса да, бул эволюциянын башталышы боло алмак эмес. Кийинки баскычтарда ал протеин өзүн жаңылай алышы үчүн бул протеинге тиешелүү маалымат сактала алчу бир коддоо системасы да болушу керек. Бирок... бир коддоо системасы эч качан заттан пайда болбойт. Ушул себептен Миллер эксперименттери жашоонун келип чыгышын түшүндүрүүгө эч салым кошпойт.²¹⁷

Таанымал физик проф. Пол Дэвис болсо башынан эле, жасалган эксперименттердеги подходдун туура эмес экенине токтолгон:

Жандуу клетканы эң жакшы супер бир компьютер катары элестетүүгө болот. Таң калыштуу комплекстүүлүктөгү бир маалымат иштетүү (процессор) жана копиялоо системасы. ДНК жеке жашоо берүүчү бир молекула эмес. ДНК – математикалык кодду колдонуп маалыматын өткөрүүчү бир генетикалык банк. Клетка менен байланыштуу эмгектердин көпчүлүгү эң жакшы компьютер жабдыгы сыяктуу материалдык нерселер менен эмес, жазылган программа сыяктуу маалымат менен сүрөттөлөт. Бир эксперимент пробиркасында химикаттарды аралаштырып жашоону пайда кылууга аракет кылуу баскычтар менен жана зымдарды жабыштыруу аркылуу Windows 98 программасын чыгарууга окшошот. Бул ийгиликке жетпейт, себеби маселе туура эмес тараптан колго алынууда.²¹⁸

Булардын баары көрсөткөндөй, клеткадагы бүт нерсе эң башынан баштап өз ордунда, эч кемчиликсиз жана толугу менен болушу зарыл. Кичинекей бир кемчилик же өзгөрүү клетканын өлүмүнө алып келет. Миллиарддаган жыл мындай турсун, триллион эсе триллиондогон жыл өтсө да, эволюция теориясы айткандай бир жасап көрүү-жаңылуу процессинин жандуу клетка пайда кылышы мүмкүн эмес. Аң-сезимсиз кокустуктардын, табият окуяларынын бир жолкуда клеткадагы «төмөндөтүүгө болбогон комплекстүүлүктөгү» түзүлүштөрдү жана системаларды пайда кылуу ыктымалдыгынын жок экени учурда илимий бир чындык. Бүт бул чындыктарды көрүп туруп, кокустуктарга кудайлыкты таңуулагандар бош алдануу ичинде. Аллах бул адамдардын батыл (жалган) ишенимин Куранда мындайча билдирүүдө:

Асмандардын жана жердин мүлкү Ага тиешелүү; (Ал) балалуу болгон эмес. Ага мүлкүндө орток жок. Бүт нерсени жараткан, ага бир калып берген, белгилүү бир өлчөө менен жараткан. Аны койуп, эч нерсе жаратпаган, тескерисинче өздөрү жаратылган, өздөрүнө да зыян да, пайда да жеткире албаган, өлтүрүүгө, жашатууга жана кайрадан тирилтип-жайууга күчтөрү жетпеген бир топ кудайларды тутунуп

алышты. (Фуркан Сүрөсү, 2-3)

ДНКдагы комплекстүүлүк өзүнөн-өзү пайда болбойт

Физиканын эң негизги мыйзамдарынын бири болгон «термодинамиканын экинчи мыйзамы» ааламда өз башынча, табигый шарттарга ташталган бүт системалардын убакыттын өтүшү менен тартипсиздик, башаламандык жана бузулууга бараарын айтат. Жандуу, жансыз бүт баары убакыттын өтүшү менен эскирип, бузулат, чирип, талкаланып, майдаланат. Бул эртеби-кечпи бүт нерсенин бараар аягы жана бул мыйзам боюнча бул процесс артка кайтпайт. Сидней университетинен биолог проф. Майкл Г. Питтман (Michael G. Pittman) бул жөнүндө мындай дейт:

Убакыт ишке жарабайт. Жандуу бир системадан тышкары, био-молекулалар убакыттын өтүшү менен кыйрайт, өнүкпөйт. Көбүнчө бир канча күнгө гана чыдайт. Убакыт комплекстүү системаларды бузат. Узун бир «сөз» (протеин) же бир абзац кокустуктар натыйжасында пайда болсо да, убакыт муну жок кылат. Канчалык көп убакыт берсеңиз, бул бөлүктөрдүн ээн баш химиялык чөйрөдө кутулуу ыктымалы ансайын аз болот.²¹⁹

Эволюционисттер термодинамиканын 2-мыйзамы менен эволюцияны туура келтирүү максатында «ачык система» деп аталган, тынымсыз зат менен энергия кирип-чыгып турган системаларда белгилүү бир тартип пайда болоорун далилдөөгө аракет кылышууда. Бул жерде эки негизги түшүнүктү түшүнүү эволюционисттердин жаңылтуучу ыкмаларын көрүү үчүн маанилүү. Алар эки башка түшүнүктү –«тартиптүү» жана «уюшкан» түшүнүктөрүн- атайылап алмаштыруу аркылуу жаңылтышат.

Мисалы, шамал чаң баскан бир бөлмөгө киргенде, мурда жерде чачылып, жайылып жаткан чаң катмары бөлмөнүн белгилүү бир бурчуна чогулушу мүмкүн. Бул дагы термодинамикалык мааниде мурдакысына салыштырмалуу тартиптүүрөөк болот, бирок чандар эч качан шамалдын энергиясы менен «өзүнөн-өзү уюшуп» бөлмөнүн төбөсүндө кемчиликсиз бир адам сүрөтүн пайда кыла алышпайт. Кыскасы, табигый процесстер менен эч качан комплекстүү жана уюшкан системалар пайда болбойт. Бирок кээ-кээде жогорудагы мисалдагы сыяктуу жөнөкөй тартипке келүүлөр болушу мүмкүн. Мындай тартипке келүүлөр да белгилүү бир чектен ары өтө албайт.

Анткен менен эволюционисттер ушундай табигый процесстер менен өзүнөн-өзү пайда болгон тартипке салынуу (self-ordering) окуяларын эволюциянын абдан маанилүү бир далили катары сунушуп, буларды «өзүн уюштуруунун» (self-organization) мисалдары катары көрсөтүшүүдө. Мындай түшүнүк алмашышы (аралашышы) натыйжасында болсо жандуу системалар табигый окуялар менен химиялык реакциялар натыйжасында өзүнөн-өзү пайда болушу мүмкүн дешүүдө.

Бирок, башында да айтып кеткендей, уюшкан системалар менен тартиптүү системалар бир-биринен толугу менен айырмалуу түшүнүктөр. Тартиптүү системалар жөнөкөй тизилүү, кайталануулар абалындагы формаларды камтыса, уюшкан системалар

бир-бири менен тыгыз байланыштуу, абдан комплекстүү түзүлүш менен функцияларды камтыйт. Булардын пайда болушу үчүн сөзсүз аң-сезим, маалымат жана акылга муктаждык бар. Ортодогу мындай маанилүү айырманы эволюционист илимпоздордон Жеффри Викаен (Jeffrey Wicken) мындайча сүрөттөйт:

«Уюшкан» системаларды «тартиптүү» системалардан кылдаттык менен айырмалоо керек. Эки системанын бирөөсү да «туш келди» эмес, бирок тартиптүү системалар жөнөкөй калыптардан тургандыктан, эч комплекстүүлүккө ээ эмес, ал эми уюшкан системалар болсо ар бөлүгү жогорку маалыматты камтыган тышкы булак тарабынан түзүлгөн бир планга ылайык чогулушат... Уюм (организация) ошол үчүн функционалдуу комплекстүүлүк жана маалыматка ээ.²²⁰

Өзүнөн-өзү уюшуу сценарийлеринин туюктары ДНК молекуласынын түзүлүшү изилденгенде оңой гана көрүнөт. Биохимия жана молекулярдык биология тармагындагы изилдөөлөр ДНК, РНК сыяктуу көп маалымат камтыган макро-молекулалардын өзгөчө тизилишин түшүндүрө албоодо. Нью-Йорк университетинен химия профессору жана ДНК адиси Роберт Шапиро (Robert Shapiro) эволюционисттердин «заттын өзүн-өзү уюштурушу» жөнүндөгү ишенимин жана мунун түбүндөгү материалист догманы мындайча түшүндүрөт:

Бизди жөнөкөй химикаттар бар бир аралашмадан алгачкы натыйжалуу репликаторго (ДНК же РНКга) алып бара турган бир эволюциялык принципке муктаждык бар. Бул принцип «химиялык эволюция» же «заттын өзүнөн-өзү уюшушу» (self-organization) деп аталат, бирок эч качан терең түшүндүрүлүп же бар экени көрсөтүлө алган эмес. Мындай бир принциптин бар экенине диалектикалык материализмге жабышуу үчүн ишенилет.²²¹

Эволюционисттер «өзүнөн-өзү уюшуу» түшүнүгү менен жактаган көз-караш – бул жансыз зат өзүн-өзү тартипке салып, уюштуруп, комплекстүү бир жандыкты пайда кыла алат деген ишеним. Бул толугу менен илимге каршы бир ишеним, себеби бүт байкоо менен эксперименттер заттын мындай жөндөмү жок экенин көрсөтүүдө. Андай болсо, эволюционисттер эмне үчүн дагы эле «заттын өзүн-өзү уюштурушу» сыяктуу илимий эмес сценарийлерге ишенишүүдө? Эмне үчүн жандуу системаларда апачык көрүлгөн жаратылуу далилдерин жокко чыгаруу үчүн мынчалык көгөрүшөт?

Бул суроолордун жообу эволюция теориясынын түпкүрү болгон материалисттик философияда жашыруун. Материалисттик философия заттын гана бар экенин кабыл алат, ошондуктан жандыктарды да затка гана таянып түшүндүрүү керек болот. Эволюция теориясы ушул муктаждыктан келип чыккан жана канчалык илимге карама-каршы келсе да, ушул муктаждык үчүн гана жакталууда.

Жандуулукту (жашоону) жаратылуу менен гана түшүндүрүүгө болот. Эволюционисттер Аллахтын бар экенин жокко чыгаруу үчүн ар түрдүү ыктымалсыздыкка ыктымал беришип, ар туюк жолду мажбурлашууда. Бирок чындыктардан канчалык качышпасын, дайыма алдыларынан Раббиздин бар экендигинин далилдерин, жараткан нерселериндеги улуулукту жолуктурушат. Куранда

чындыкты жокко чыгаргандардын (каапырлардын) абалы мындайча билдирилет:

Каапырлар болсо; алардын амалдары түптүз бир талаадагы закымга окшойт; суусаган аны бир суу деп ойлойт. Аягында ага жеткенде эчтеке таба албайт жана жанында Аллахты табат. Анын эсебин толугу менен берет. Аллах эсепти абдан так тутуучу. (Нур Сүрөсү, 39)

Нео-дарвинизм эволюция туюгуна бир чара боло албайт

Нео-дарвинизм – бул Дарвиндин эволюция теориясын австралиялык биолог Грегор Мендельдин (Gregor Mendel) генетикалык тукум куучулук мыйзамдары менен бириктирип, илимий ачылыштарга ылайыкташтыруу менен сактап калуу аракети. Модерн синтез деп да аталган нео-дарвинизм негизи Дарвиндин сабатсыздыгын толугу менен көрсөтөт. Жандыктардын көп түрдүүлүгүн табигый тандалуу менен түшүндүрүүгө аракеттенген Дарвин жандыктардагы өзгөчөлүктөрдүн тукум куучу жолдор аркылуу кийинки урпактарга берилээрин билген эмес. Эволюция теориясынын бул жаңы версиясы бул сабатсыздыкты жашыруу аракетинин бир натыйжасы. Бирок нео-дарвинисттер теорияны канчалык жаңылаганга аракеттенишсе да, башынан чирик пайдубал үстүнө курулган бир теория болгондуктан, максаттарына жете алышкан жок.

Нео-дарвинисттер да Дарвин сыяктуу, жандыктардагы ар түрдүүлүк өзүнөн-өзү пайда болгон жана кокустук дешкен.²²² Бул туура эмес логиканын үстүнө кошумча катары мутацияларды, эволюционисттер атагандай кокус генетикалык өзгөрүүлөрдү, жандуулардын булагы катары көрсөтүштү. ДНКнын копияланышы учурунда келип чыккан каталар, ыктымалдуу эң кичине мутация болгондуктан, нео-дарвинисттер муну теориялары үчүн колдоно алабыз деп ойлошту.²²³ Бирок кичинекей бир копиялоо катасы да – бир даана нуклеотиддеги өзгөрүү- абдан маанилүү натыйжаларга себеп болууда.

Нео-дарвинисттер кичинекей өзгөрүүлөр генетикалык маалыматтын алгач бир жагында, анан башка бир тарабында ишке ашат дешти.²²⁴ Биофизик др. Ли Спетнер (Lee Spretner) «нео-дарвинист теория эртеби-кечпи чоң өзгөрүүлөрдүн болоорун айтууда. Бул тыйындарды чогултуп, миллионер болуу сыяктуу бир нерсе.»²²⁵ сөздөрү менен теориянын чындыкка коопсузугуна басым жасаган.

Франция илимдер академиясынын мүчөсү, Париж университетинен математик, биолог жана медицина доктору проф. Марсель-Поль Шютценберже (Marcel-Paul Schützenberger) нео-дарвинизмди математикалык далилдер менен кыйраткан бир илимпоз. *Mathematical Challenges in the Neo-Darwinian Interpretation of Evolution* (Эволюциянын нео-дарвинист жоромолун математикалык сындoo) аттуу китебинде мындай жыйынтыкка барат:

Нео-дарвинизмдин эволюция теориясында олуттуу бир боштук экенине ишенебиз. Жана бул боштуктун учурдагы биология түшүнүгү менен толтурулгус бир табияттагы боштук экенине ишенебиз.²²⁶

Нео-дарвинизм боюнча, кокус генетикалык мутациялар эволюция үчүн чийки затты пайда кылат. Бирок бүгүн көп идимпоздор кабыл алгандай, жандыктардагы комплекстүүлүк деңгээли нео-дарвинизм гипотеза жасагандай жасап көрүү-жаңылуу процесстери менен алына албайт. Др. Ли Спетнер «вариациялар кокус болсо да, генетикалык маалыматтын пайда болушун түшүндүрө албайт. Ыктымалдыктар дээрлик нөл... Гармониялуу улуу бир генетикалык тартипти кокустуктун натыйжасы деп айта албайсыз.»²²⁷ сөздөрү менен бул ыктымалсыздыкты айткан.

Эволюция теориясынын жашоонун келип чыгышын түшүндүрүү үчүн айткан ар кандай «пикирлери» акылга жана илимге сыйбас пикирлер. Бул чындыкты кабыл алган, ачык сүйлөгөн авторитеттердин бири – бул Франция илимдер академиясынын мурдакы башчысы таанымал француз зоолог Пьер Грассе. Грассе да бир эволюционист, бирок дарвинист теориянын жашоону түшүндүрө албашын айтат жана дарвинизмдин негизин түзгөн «кокустук» логикасы жөнүндө мындай дейт:

Кокус мутациялар жаныбар менен өсүмдүктөрдүн муктаждыктарын камсыздайт деп ишенүү чынында өтө кыйын. Бирок дарвинизм мындан да көбүн каалайт: бир даана өсүмдүк, бир даана жаныбар, миңдеген жана миңдеген дал талап кылынгандай абалда пайдалуу кокустуктарга кабылышы керек. Б.а. кереметтер катардагы бир эрежеге айланышы жана өтө төмөн ыктымалдыктагы окуялар оңой гана ишке ашышы зарыл. Кыялданууга тыюу салган бир мыйзам жок, бирок илим мындан оолак болушу керек.²²⁸

Бүт булардан тышкары, эволюционисттер ДНКдагы маалыматтарды убакыттын өтүшү менен көбөйтөт жана ар түрдүүлүккө жол ачат деп ойлогон кокус мутациялар табияты жагынан дарвинисттердин туюгуна бир чара боло албайт. Эң биринчиден, мутациялар – бул жандык клеткасынын ядросундагы генетикалык маалыматты алып жүргөн ДНК молекуласында радиация же химиялык таасирлер натыйжасында пайда болгон үзүлүүлөр же орун которуулар, кыскасы зыяндуу таасирлер. Мутациялар ДНКны түзгөн нуклеотиддерди бузганы же ордун которгону үчүн, көбүнчө клетка ондой алгыс масштабда бир катар жабыркоо жана өзгөрүүлөргө себеп болот. Мисалы, рентген нурлары адам денесине терең сүнгүп бир топ ДНК жабыркоосуна себеп болот. Бул болсо ДНКнын туура эмес копияланып башташына жол ачат. Бирок дене клеткасындагы туура эмес копиялоолор натыйжасында рак оорусу келип чыгат. Күн нурундагы мутагендик таасир тери рагына себеп болот же тамекидеги мутагендик таасир өпкө рагына себеп болот. Көбөйүү клеткасында 21-хромосоманын туура эмес копияланышы болсо балада Даун синдромуна (монголизм) себеп болот.

Эволюция теориясы жер бетиндеги жашоонун келип чыгышын түшүндүрө алуу үчүн, бузуучу, кыйратуучу эмес, сөзсүз түрдө жаңы, пайдалуу бир өзгөчөлүк кошуучу бир механизм көрсөтүшү зарыл. Бирок бир жандык кантип жаңы бир өзгөчөлүккө ээ болгон деген суроо узатылганда, эволюционисттер берген жалгыз жооп – бул «мутация». Алардын сөзү боюнча, бүт жандыктар бир даана клетканын ДНКсына таасир берген туш келди мутациялар натыйжасында пайда болгон. Бирок мутациялар, эволюционисттер артына жашынгыдай, жандыктарды өнүктүрүп, кемчиликсиздикке алып барчу бир

механизм эмес. Ошондуктан эволюционисттер өз көз-караштарына негиз туткан мутациялар эволюция теориясы муктаж болгондой, жаңы өзгөчөлүктөрдү чыгара турган нерселер эмес. Мутациялардын эволюция теориясына эмне үчүн эч салым кошпошуна жана кошо албашына үстүртөн гана токтолобуз: (терең маалымат үчүн караңыз: Narun Yahya, *Nayatin Gerçek Kökeni* (Жашоонун чыныгы тамыры), *Araştırma Yayıncılık*; Narun Yahya, *Evrin Aldatmacası*, *Araştırma Yayıncılık*)

*** Мутациялар зыяндуу:**

Мутациялар туш келди болгондуктан, дээрлик дайыма жандыкка зыян беришет. Комплекстүү бир түзүлүшкө жасалган кандайдыр бир аң-сезимсиз кийлигишүү ал түзүлүштү алга жылдырбайт, тескерисинче бузат. Эволюция механизми катары айтылган кокус пайдалуу мутациялардын жарактуу бир мисалы жок.²²⁹ Мутациялар себеп боло турган өзгөрүүлөр Хиросима, Нагасаки же Чернольдагы адамдар туш болгон өзгөрүүлөрдөй гана болушу мүмкүн: б.а. өлүмдөр, майыптыктар жана оорулар...

Огайо университетинен проф. Уолтер Л. Старки (Walter L. Starkey) пайдалуу мутация пикирлеринин жараксыздыгын ачык айтууда:

Сааттар бою бир рентген аппаратынын жанында туруу же бир ядролук объект ичинде күтүү акылдуулукпу? Же ядролук бир объект жарылган Россиядагы Чернобль сыяктуу бир жерге саякатка баруу туурабы? Бизди радиациядан коргогон озон катмарын бузууга активдүү аракет кылышыбыз керекпи? Эгер мындай радиация менен пайда болгон таасирлер эволюциялашыңызга же жаңы өзгөчөлүктөргө ээ болушуңузга себеп боло турган болсо, анда бул радиация булактары тарабынан мүмкүн болушунча көп бомбаланууга аракет кылышыңыз зарыл. Балким башыңыздын дал арт жагында жаңы бир көз пайда болушу мүмкүн. Бирок эгер чындап акылдуу болсоңуз, сизди өнүктүрбөй, (тескерисинче) зыян бергендиктен мындай радиациялардан качынасыз.²³⁰

Адамдарда байкоо жасалган бүт мутациялар зыяндуу. Медицина китептеринде «мутация мисалы» катары айтылган монголизм, Даун синдрому, альбинизм, лилипуттук сыяктуу психикалык же дене бузуктуктарынын же рак сыяктуу оорулардын баары мутациялардын бузуучу таасирлерин көрсөтүүдө. Албетте, адамдарды майып же оорулуу кылган бир процесс «жандыктарды өнүктүрүүчү бир механизм» боло албайт. Себеби жандык ДНКсы абдан комплекстүү бир тартипке ээ. Бул молекулага болгон кандайдыр бир туш келди таасир организмге зыян гана берет. Проф. Старки мутациянын мындай зыяндуу таасирлери жөнүндө мындай дейт:

Мутацияларга жол ачкан радиацияга кабылуу жаңы бир автомобильди 30-калибрлик бир мылтык менен атууга окшошот. Ошол сыяктуу мутациялардын сизге же кандайдыр бир жандыкка мындан башка бир нерсе кылышы көп мүмкүн эмес. ДНК копиялоо каталарынан келип чыккан мутациялардын натыйжасы да ушундай болот... Мутациялар, эң аз 10.000ден бир учурдан тышкары, бүтүндөй зыяндуу. Радиация же копиялоо каталары пайдалуу жаңы өзгөчөлүктөрдү бербейт.²³¹

*** Мутациялар ДНКга жаңы маалымат кошпойт:**

Мутация натыйжасында генетикалык маалыматты түзгөн бөлүктөр өз ордуна үзүлүп бөлүнөт, бузулат же ДНКнын башка жерлерине барат. Бирок мутациялар эч качан ДНКга жаңы бир маалымат кошуп, жандыкка жаңы бир орган же жаңы бир өзгөчөлүк тартуу кылбайт. Бирок буттун желкеден, кулактын курсактан чыгышы сыяктуу анормалдуулуктарга себеп болот. Проф. Вернер Гитт «Мутациялар натыйжасында жаңы маалымат пайда болушу мүмкүнбү?» суроосуна мындайча жооп берет:

Бул көз-караш эволюционисттик түшүндүрмөлөрдө негиз алынат, бирок мутациялар бар болгон маалыматтын өзгөрүшүнө гана себеп боло алышат. Бул маалыматта бир көбөйүү болбойт жана жалпысынан натыйжалар зыяндуу болот. Жаңы функциялар же жаңы органдар үчүн жаңы долбоорлор пайда боло албайт; мутациялар жаңы (жаратуучу) маалыматтын булагы боло алышпайт.²³²

Проф. Филипп Жонсон болсо бул жөнүндө мындай дейт:

Спетнер дарвинисттер айткан адаптациялык мутациялардын маалымат өндүрүүчү эмес экенин аларга айткан эле. Мисалы, бир мутация бактерияны антибиотикке карата чыдамкай кылганда, муну белгилүү бир химиялык заттын анын метаболизмасына кошулушуна тоскоол болуу аркылуу жасоодо. Бул жерде жалпысынан бир маалымат жана гармониянын жоголушу болууда... кээде чызылдаган бир радиону уруу радионун кыска циклин ачуу же чыгып кеткен бир кабелин кайра калыбына келтирүү аркылуу анын жөндөмүн оңдошу мүмкүн. Бирок, мындай өзгөрүүлөрдү чогултуп жакшыраак бир радио же телевизор жасай алам деп эч ким үмүт кылбайт.²³³

Таанымал эволюционист Стивен Жей Гоулд мутация жөнүндөгү чындыктарды мындайча мойнуна алат:

Бир мутация чоң жана жаңы бир чийки затты (ДНКны) пайда кылбайт. Түрлөрдү мутацияга туш кылып, жаңы бир түрдү ала албайсыз.²³⁴

Мутациялардын эволюция теориясы муктаж болгон жаңы өзгөчөлүк кошуучу нерселер эмес экендигинин дагы бир далили бар. Жаңы өзгөчөлүктөрдүн же жаңы түрлөрдүн келип чыгышы үчүн жандыктын ДНКсына бир топ атом кошулушу керек.²³⁵ Адам ДНКсында E.Coli бактериясына тиешелүү ДНКдагы атомдордон 3.000 эсе көп -204 миллиарддай- атом бар.²³⁶ Ушул себептен, бир клеткалуу бир жандыктан адамга чейин бир өнүгүү болушу үчүн ДНКсына көмүртек, суутек, кычкылтек, азот жана фосфор сыяктуу 200 миллиард атомдон көбү кошулушу керек.²³⁷ Белгилүү болгондой, көмүртек менен азотту абадан, суутек менен кычкылтекти суудан, фосфорду болсо топурактан алууга болот. Бирок бул жерде ал атомдордун каерден табылаары эмес, турган жеринен чыгарылып ДНК молекуласынын ичинде дал керектүү жерге жайгаштырылышы негизги маселе. Атомдордун мурдакы бөлүмдөрдө баяндалган кереметтүү бир комплекстүүлүккө ээ шекер топторун, фосфат топторун жана азот базаларын камтый турган абалда жөнгө салынышы жана ДНК молекуласы катары кызмат кылышы үчүн жуп спираль абалындагы тепкичте туура жерге жайгаштырылышы керек.²³⁸

Проф. Филипп Жонсон энциклопедия жана компьютер процессорлорундагы

сыяктуу, ДНКда да абдан кылдат бир тартипке муктаждык бар экенин; генетикалык маалыматты чыгаруучу бир механизмдин болушу керек экенин айтат. Кокус мутациялардын ДНКдагы маалыматка жана тартипке кандайча терс таасир берээрине мындайча токтолот:

... Туш келди мутация мындай бир механизм эмес, табигый тазалануу жана физика же химия мыйзамдары да ушундай. Мыйзамдар жөнөкөй кайталанган моделдерди чыгарат, кокустук болсо маанисиз тартипти пайда кылат. Мыйзам менен кокустук бириккенде, маанилүү бир тизилүүгө тоскоол болуу үчүн экөө бир-бирине карама-каршы иштейт. Бүт адамзат тажрыйбалары ичинен мээ фактору гана бир энциклопедия же компьютер программасын жаза алат же комплекстүү, өзгөчө жана мезгилдик болбогон маалыматты жарата алат. Ушул себептен, организмдерде мажбурлуу түрдө болгон маалымат алардын жаратылуунун натыйжалары экенине (жаратылганына) ишарат кылат.²³⁹

*** Мутациялар тартипсиз:**

Мутациялар мурдатан бар болгон түзүлүштү өзгөртүшөт, бирок муну бүтүндөй тартипсиз абалда жасашат. Мутациялардын бир-бирин толуктоочу бир касиети жок же бир максатты көздөй жыйналуучу бир таасирлери да болбойт. Мутациялардын тартипсиз таасир берээри жөнүндө Франция илимдер академиясынын мурдакы башчысы Пьер Поль Грассе мындай дейт:

Бир жандыктын денесинде абдан кичинекей болсо да бир тартипсиздик пайда болгондо, бул өлүмгө алып келет. Жашоо кубулушу менен анархия (тартипсиздик) арасында эч кандай «бирге болуу» ыктымалдыгы жок.²⁴⁰

*** Бир мутация кийинки урпактарга таасир бериши үчүн сөзсүз көбөйүү клеткасында болушу зарыл:**

Дененин кандайдыр бир клеткасында же органында пайда болгон өзгөрүү кийинки урпакка берилбейт. Мисалы, бир адамдын кулагы же колу радиация же башка таасирлер менен мутацияга туш болуп, баштапкы абалынан башка көрүнүшкө келип калышы ыктымал. Бирок бул өзгөрүүлөр көбөйүү клеткасындагы ДНК молекуласында болмоюнча, кийинки урпактарга өтпөйт. Кийинки урпакка таасир бериши үчүн мутациянын триллиондогон клетка арасынан көбөйүү клеткасында гана болуу шарты эволюционисттердин божомолдорун андан да ыктымалсыз кылат.

*** Мутациялар сейрек болот:**

Мутациялар сейрек гана болот. Бир клетканын ДНКсы копияланып жатканда бир жактан энзимдер оңдоо ишин жасашат. Ушул себептен, мурдакы бөлүмдөрдө терең каралгандай, копиялоо учурунда абдан сейрек ката кетет. Мутацияларга жасалган божомолдор болсо миллиондон бир жандыктын гана мутацияга кабылаарын көрсөтүүдө.²⁴¹ Молекулярдык биолог проф. Жеральд Л. Шредер мутацияларга таянган

ойдон чыгарылган эволюция пикирлерин мындайча сындайт:

... Молекулярдык биологиядагы өнүгүүлөр жашоо механизминин ар баскычында көрүлгөн кереметтүү бир комплекстүүлүктү көз алдыга тартты, бул жердеги комплекстүүлүк деңгээли ушунчалык жогору болгондуктан, эгер мунун баскыч баскыч жасалышы үчүн туш келди мутацияларга ишенгенибизде, Нобель сыйлыгын алган Де Дюв айткандай, «түбөлүктүүлүк да бул үчүн жетиштүү болмок эмес.»²⁴²

Мына ушул себептен, Грассе айткандай, «мутациялар канчалык көп санда болсо да, кандайдыр бир эволюция пайда кылышпайт.»²⁴³

*** Мутациялар бир «түрдүн өзгөрүшүнө» алып келбейт:**

Мунун эң ачык далилдеринин бири болсо көп жылдар бою мөмө чымындарына жасалган эксперименттер. Радиацияга кабылган мөмө чымындарынын көптөгөн мутанты пайда болгон: ашыкча канат чыккан мөмө чымындары, канатсыз мөмө чымындары, абдан чоң канаттуу мөмө чымындары, абдан кичине канаттуу мөмө чымындары сыяктуу... Көпчүлүгү майып болуп, кээ бирлери өлсө да, түпкүрүндө булардын баары мөмө чымыны бойдон калган. Жаңы бир түргө айланышкан эмес.

Гендердин тизилишинде пайда болгон кичинекей бир орун которуу же азайуу оңой гана өлүмгө алып келиши мүмкүн. Мынчалык назик бир тизмектин бүтүндөй кокустуктарга таянган мутациялар аркылуу жандыктын генетикалык маалыматына кошумча жасап, аны башка түрлөргө эволюциялашы мүмкүн эмес. Эволюционисттер, теорияларын далилдөө үчүн, лабораторияларда мутацияга туш кылган бүт жаныбар эмбриондору майып же өлүк туулууда.

Булардын баары эволюционисттер айткандай жандыктардын тамырында кокус мутациялардын орду жок экенин көрсөтүүдө. Болгондо да, азыркы кылымдын өнүккөн технологиясы менен жана жөндөмдүү илимпоздордун көп аракеттери менен да, жаңы бир түрдү чыгаруу мүмкүн болбой жатат. Көрүнүп тургандай, мутациялар эч качан жандыктардагы ар түрдүүлүктүн себеби боло алышпайт. ДНКдагы кемчиликсиз тизилүү өзгөчө бир жаратуунун гана натыйжасы. Бул жаратуу улуу күч-кудурет ээси Аллахка тиешелүү. Аллахтын кемчиликсиз жаратышы Куранда мындайча кабар берилет:

Аллах силерге жерди үй, асманды там кылды; силерге келбет берди, келбетинерди эң сулуу (бир назиктикте) кылды жана силерге сонун-таза нерселерден ырыскы берди. Мына силердин Раббинер – Аллах ушул. Ааламдардын Рабби Аллах кандай Улуу. Ал – Хайй (тирүү) туруучу. Андан башка кудай жок; демек бир гана Ага ыклас кылып, Ага дуба кылгыла. Ааламдардын Раббисине мактоолор болсун. (Момун Сүрөсү, 64-65)

Жансыз заттардын өзүнөн-өзү чогулуп ДНКдай кереметтүү системаларга ээ жандыктарды пайда кылганын айткан эволюция теориясы – илим менен акылга бүтүндөй карама-каршы болгон бир кыялдар. Булардын баары бизди апачык бир жыйынтыкка алып

барат. Жашоонун бир планы (ДНК) бар жана бүт жандыктар ушул планга жараша жасалат, демек, бул планы жараткан жогорку бир Жаратуучу бар экени анык. Б.а. бүт жандыктар чексиз бир күч жана акыл ээси Аллахтын жаратышы менен бар болушкан. Аллах Куранда бул чындыкты мындайча билдирет:

Ал – Аллах, Ал – жаратуучу, кемчиликсиз бар кылуучу, «калып жана келбет» берүүчү. Эң сонун ысымдар Аныкы. Асмандарда жана жердегилердин баары Аны тасбиx кылууда. Ал – Азиз, Хаким. (Хашр Сүрөсү, 24)

Клеткага жашоо берген – бул Улуу Аллах

Бул жерге чейин айтылган бүт ыктымалсыздык менен логикасыздыктарды бир заматка унуталы жана алгачкы дүйнө шарттарындай эң ылайыксыз чөйрөдө бир протеин молекуласы кокустан пайда болду деп кабыл алалы.

Бир даана протеиндин пайда болушу да жетпейт, бул протеин мындай ээнбаш чөйрөдө эч жабыркабастан, өзү сыяктуу кокустан пайда боло турган башка протеиндерди күтүшү керек болмок... Клетканы түзө турган миллиондогон ылайыктуу жана керектүү протеин баары «кокустан» бир жерде катары менен пайда болгонго чейин. Мурда пайда болгондор ал чөйрөдө ультра-кырмызы нурларына, күчтүү механикалык таасирлерге карабастан, эч бузулууга дуушар болбостон, сабырдуулук менен жанында башкаларынын пайда болушун күтүшү керек эле. Анан жетиштүү санда жана бир жерде пайда болгон бул протеиндер маанилүү формаларда чогулушуп клетканын органеллдерин түзүшү зарыл эле. Араларына эч бир жат зат, зыяндуу молекула, ишке жарабас протеин чынжыры аралашпашы керек эле. Анан бул органеллдер абдан пландуу, тартиптүү, гармониялуу жана бир-бири менен байланышта болгон абалда чогулуп, бүт керектүү энзимдерди да кошуп алышып, бир кабыкча менен тосуп алынышса, бул кабыкчанын ичи буларга идеалдуу чөйрөнү камсыз кыла турган атайын бир суюктук менен толсо, бүт бул «ыктымалсыздан да аркы» окуялар ишке ашса да, бул молекула жыйындысына жан кирмек беле?

Жооп – «жок»! Себеби изилдөөлөр көрсөткөндөй, жашоо башталышы үчүн жандыктардагы керектүү заттардын чогулушу гана жетиштүү эмес. Жашоо үчүн керектүү бүт протеиндерди топтоп, бир эксперимент пробиркасына салсак, баары бир жандуу бир клетка ала албайбыз. Бул багытта жасалган бүт эксперименттер ийгиликсиз болгон. Бүт эксперимент менен байкоолор болсо жашоонун жашоодон гана келээрин көрсөткөн. Жашоо жансыз заттардан кокустуктар натыйжасында чыккан деген көз-караш – эволюционисттердин кыялдарынан гана орун алган, бүт байкоо жана эксперименттерге карама-каршы бир жомок.

Кардифф университетинен Практикалык математика жана астрономия профессору Чандра Викрамасингх (Chandra Wickramasinghe) жашоонун кокустан пайда болгонуна он жылдар бою ишендирилген бир илимпоз катары көргөн бул чындыгын мындайча баяндайт:

Бир илимпоз катары билим алган бүт жылдарым бою илим кандайдыр бир аң-сезимдүү жаратылуу түшүнүгүнө туура келбейт деген пикирлер менен абдан күчтүү мээм жуулду. Бул түшүнүккө болушунча каршы чыгуу керек эле... Бирок азыр Аллахка ишенүүнү талап кылган түшүндүрмөгө карата айта турган эч бир акылдуу аргумент таба албайм... Биз дайыма ачык бир мээ менен ойлонууга көнгөнбүз жана эми жашоону түшүндүрүүнүн жалгыз логикалуу жообу «жаратылуу» деген жыйынтыкка баруудабыз, кокус башаламандыктар эмес.²⁴⁴

Демек, жер бетиндеги алгачкы жашоонун да бир Жашоодон гана келген болушу зарыл. Мына ушул «Хайй» (Жашоо Ээси) болгон Аллахтын жаратышы. Жашоо Анын каалоосу менен гана башталат, уланат жана аяктайт. Эволюция болсо жашоонун кантип башталганын түшүндүрүү мындай турсун, жашоо үчүн керектүү материалдын кантип пайда болгонун жана кантип чогулганын да түшүндүрө албайт. Куранда Раббиз мындайча билдирүүдө:

Жаратуучу эч жаратпаган сыяктуубу? Эми кеңеш алып, ойлонбойсунарбы? Эгер Аллахтын нематтарын санайбыз десенер, аларды топтоштуруу менен да санап бүтүрө албайсыңар. Чындыгында Аллах – кечиримдүү, коргоочу. Аллах жашырганыңарды жана ачыкка чыгарганыңарды билет. Аллахтан башка жалынгандары эч нерсени жарата алышпайт, ал тургай алар жаратылып турушат. (Нахл Сүрөсү, 17-20)

ЖЫЙЫНТЫК

ДНК УЛУУ РАББИБИЗДИН ЖАРАТУУ ЧЕБЕРЧИЛИГИНИН БИР МИСАЛЫ

Бул китеп бою сөз кылынган ДНКнын иш-аракеттерин жана клетка ичинде болуп жаткандарды мындай бир ойлонолу: клетканы түзгөн молекулалардын мээлери жок, бирок чогулуп ийгиликтүү чечимдерди алышып, абалга жараша стратегия жүргүзүшүп, коркунучтарга каршы чараларды көрүшүүдө. Эс тутумдары жок, бирок достору менен душмандарын таанышып, ошого жараша мамиле кылышып, керектүү менен керексизди, пайдалуу менен пайдасызды айырмалашууда. Бир тараптан иш-аракеттерин жасашып, экинчи тараптан ысырапка, кирдегенге жол бербей, натыйжалуу иштешүүдө жана жумуштан соң айланаларын тазалашууда. Башка жагынан, тынымсыз кабарлашып, гармониялуу бир командалык иш алып барышууда; орток бир чечим алып иш-аракет кылышып, качан каерге барышы керек экенин, кайсы маселени кантип чечиши керек экенин билишүүдө. Клетка ичинде ар кандай тартиптерди орнотушууда; маалымат кампалап, керек болгондо бул маалыматты колдонуп, копиялап, которушууда... Булардын баарын уктабастан, эс албастан абдан ыкчам жасашууда. Кыскасы, сиз жасай албаган иштерди укмуштуу бир ийгилик менен, жогорку бир акылдуулукта жасашууда. Булардын баарын жасаган – бул аба, топурак же суудагы сыяктуу атомдордон турган аң-сезимсиз молекулалар. Аллахтын каалоосу менен гана бул атомдор жашоону пайда кылуу үчүн белгилүү бир тартипте чогулушуп, Улуу Раббиздин башкаруусу менен аң-сезимдүү кыймыл-аракеттерди жасашууда.

Чарльз Дарвин болсо 19-кылымдын сабатсыздыгы менен жашоого мындайча караган: «абдан жөнөкөй бир башталыштан чексиз эң кооз жана эң кереметтер пайда болду жана азыр эволюциялашып жатышат.»²⁴⁵ Дарвин жеке каттарында да аммиак жана фосфор туздары, жарык, температура, электр энергиясы ж.б. бар кичинекей, ысык бир көлмөдө жашоонун өзүнөн-өзү пайда болгонун айткан эле.²⁴⁶ Дарвин үчүн жашоонун тамыры ушунчалык жөнөкөй эле. Бирок Дарвинди ээрчигендер бул формуланы –ал тургай, андан да өнүктүрүлгөн абалдарын- көп жолу жасап көрүшсө да, бир жандыктын кичинекей бир бөлүгүн да ала алышкан жок. Дарвинисттер бул формуланы каалашынча материал менен, каалагашынча убакыт бою кайталаса да, жыйынтык баары бир өзгөрбөйт. «Жашоону Аллах жараткан» дегенден башка бир жыйынтыкка эч качан жете алышпайт. Эч шексиз, Дарвин да «ДНКны билгенде», мынчалык чоң бир илимий катанын астына колун коймок эмес.

Бирок Дарвинди сокурдук менен ээрчиген көп илимпоз дагы эле жашоонун келип чыгышына кыялдануу менен карашууда. Албетте, бул кыялдар дарвинисттерге ар жолкусунда капалануу алып келген. Себеби дарвинизм эч качан бир илим болгон эмес.

Көп илим тармактары бар, бирок дарвинизм кыялдарга, стереотиптерге жана жалгандарга гана таянган бир философия.

Акылы жана абийири бар ар бир адам денесиндеги кемчиликсиз системалардын аң-сезимсиз атомдор тарабынан өзүнөн-өзү пайда боло албашын кабыл алат. Аллахтын уруксаты жана маалыматы болбостон, бир адамдын басышы же сүйлөшү мындай турсун, ал адамдын бир даана клеткасындагы бир молекула бөлүгүнүн кыймылдашы да мүмкүн болбойт. Адам денесиндеги триллиондогон клетканын ар биринде үзгүлтүксүз иштеген системалар адамга Аллахтын чексиз акылын, илимин, күчүн, жаратуусундагы чексиз кемчиликсиздикти көрсөтүүдө. Болгондо да, чексиз мээримдүү Раббиздин бар экендигинин далилдери бул кичинекей молекулада –ДНКда- эле эмес, ааламдын ар чекитинде көрүнүп турат. Бир Куран аятында мындайча билдирилет:

Айткын: «Асмандар менен жердин Раббиси ким?» Айткын: «Аллах.» Айткын: «Андай болсо, Аны таштап өздөрүнө да пайда да, зыян да бере албаган бир катар досторду (кудайларды) тутунуп алдынарбы?» Айткын: «Эч көрбөгөн (сокур) менен көргөн (парасаттуу адам) тең боло алабы? Же караңгылыктар менен нур тең боло алабы?» Же Аллахка Ал жараткан сыяктуу жаратуучу ортоктор табышып, бул жаратуу өз ойлорунда бир-бирине окшоштубу? Айткын: «Аллах бүт нерсенин жаратуучусу жана Ал жалгыз, каардуу (Каххар).» (Рад Сүрөсү, 16)

КОШУМЧА БӨЛҮМ: ЭВОЛЮЦИЯ КАЛПЫ

Дарвинизм, башкача айтканда, эволюция теориясы – жаратылуу (креационизм) чындыгынан баш тартуу максатында ойлоп чыгарылган, бирок ийгиликке жете албаган илимге туура келбеген бир калп. Жандуулардын жансыз заттардан кокустуктар натыйжасында пайда болгонун жактаган бул теория ааламда жана жандууларда абдан ачык бир тең салмактуулук, жаратылуу чеберчилиги бар экендигинин илим тарабынан далилдениши менен бирге кыйрады.

Натыйжада бардык ааламды жана жандууларды Жаратуучу жараткандыгы жөнүндөгү чындык илим тарабынан да далилденди. Бүгүнкү күндө эволюция теориясын сактап калуу үчүн дүйнө жүзүндө жүргүзүлгөн пропаганда жалаң гана илимий чындыктардын бурмаланышы, теорияга жан тартуучу багытта жоромолдоо, илимий көрүнүшкө жамынып айтылган калптар жана алдамчылыктарга таянууда.

Бирок мындай пропаганда чындыкты жашыра албайт. Эволюция теориясынын эң чоң адашуу, калп экендиги акыркы 20-30 жылдан бери илим чөйрөсүндө барган сайын көп айтылууда. Өзгөчө 1980-жылдардан кийин жүргүзүлгөн изилдөөлөр Дарвинист көз-караштардын толугу менен туура эмес экендигин аныктады жана бул чындык көптөгөн илимпоздор тарабынан сөз кылынууда. Өзгөчө АКШда биология, биохимия, палеонтология сыяктуу ар кандай илим чөйрөлөрүнөн келген көптөгөн илимпоздор Дарвинизмдин туура эмес экендигин көрүүдө, жандуулардын жаралуусун эми «жаратылуу чындыгы» менен түшүндүрүшүүдө.

Дарвинди кыйраткан кыйынчылыктар

Эволюция теориясы тарыхы эски Грецияга чейин барган бир көз-караш болгонуна карабастан, 19-кылымда кеңири болуп ортого чыкты. Бул теорияны илим чөйрөсүнө киргизген эң маанилүү окуя – Чарльз Дарвиндин 1859-жылы чыгарган *Түрлөрдүн келип чыгышы* аттуу китеби эле. Дарвин бул китепте дүйнөдөгү бардык жандык түрлөрүнүн Жаратуучу тарабынан өз-өзүнчө жаратылганына каршы чыккан. Дарвиндин ойу бойунча, бардык түрлөр орток бир атадан келишкен жана убакыттын өтүшү менен кичинекей өзгөрүүлөр менен өзгөрүүлөргө дуушар болушкан.

Дарвиндин теориясы эч кандай так илимий табылгага таянган эмес; өзү да кабыл алгандай жөн гана бир «ой жүгүртүү» болчу. Ал тургай Дарвиндин китебиндеги «Теориянын кыйынчылыктары» аттуу узун бөлүмдө мойнуна алгандай, теория көптөгөн абдан маанилүү суроого жооп бере албайт эле.

Дарвин теориясына каршы кыйынчылыктар келечекте илим тарабынан жок кылынат, жаңы илимий табылгалар теориясын күчтөндүрөт деп үмүттөнгөн эле. Муну

китебинде көп жолу белгилеп кеткен. Бирок илимдин өнүгүшү, Дарвиндин үмүтүнө каршы, теориянын негизги көз-караштарын бир-бирден жараксыз кылды.

Дарвинизмдин илим тарабынан кыйратылышын 3 негизги багытта кароого болот:

1) Теория жашоонун жер бетинде алгач кандайча пайда болгонун эч түшүндүрө албайт.

2) Теория сунуштаган «эволюция механизмдеринин» чындыгында эволюциялык күчкө ээ экендигин далилдеген эч кандай илимий далил жок.

3) Фоссилдер эволюция теориясынын туура эмес экендигин далилдейт.

Бул бөлүмдө бул үч негизги теманы тереңирээк карайбыз.

Өтө албаган алгачкы баскыч: жашоонун келип чыгышы

Эволюция теориясы бардык жандуу түрлөрү болжол менен мындан 3,8 миллиард жыл мурда алгачкы дүйнөдө пайда болгон жалгыз жандуу клеткадан келди деп айтышат. Жалгыз бир клетканын кандайча миллиондогон комплекстүү жандуу түрлөрүн пайда кылгандыгы жана эгер чындыгында мындай бир эволюция болгон болсо эмне үчүн бул процесстин издеринин фоссил булактарында байкалбашы теория түшүндүрө албаган суроолордон. Бирок булардан мурда сөз жүзүндөгү эволюция процессинин алгачкы баскычы жөнүндө сөз кылуу туура болот. Сөз кылынган ошол «алгачкы клетка» кантип пайда болду?

Эволюция теориясы жаратылуудан баш тарткандыктан, эч кандай табият үстү кийлигишүүнү кабыл албагандыктан, ал «алгачкы клетканын» эч кандай проект, план жана жөнгө салуу болбостон, табият мыйзамдары ичинде кокустуктан пайда болгонун айтат. Башкача айтканда, теория бойунча жансыз нерселер кокустуктар натыйжасында пайда болгон бир клетка жараткан болушу керек. Бирок бул – билинген эң негизги биология мыйзамдарына карама-каршы бир көз-караш.

«Жашоо жашоодон келет»

Дарвин китебинде жашоонун келип чыгышы жөнүндө эч сөз кылган эмес. Себеби анын доорундагы илим түшүнүгү жандыктарды абдан жөнөкөй бир структурада деп гипотеза кылышкан. Ортоңку кылымдан бери ишенилип келе жаткан «спонтане генерация» аттуу теория бойунча, жансыз нерселер кокустуктар менен чогулуп, жандуу бир нерсе жарата алышат деген ишеним бар болчу. Бул доордо коңуздар тамак таштандыларынан, чычкандар буудайдан пайда болот деген түшүнүктөр кеңири жайылган. Муну далилдөө үчүн ар кандай кызыктуу эксперименттер жасалган. Кир бир кебездин үстүнө буудай койулуп, бир аз күткөндө бул аралашмадан чычкан пайда болот деп божомолдонгон.

Эттердин курттары да жашоонун жансыз заттардан пайда болушу мүмкүн экендигине бир далил катары кабыл алынуу. Бирок кийинчерээк аныкталгандай, курттар

өзүнөн-өзү жаралбайт эле, чымындар таштаган көзгө көрүнбөгөн личинкалардан чыгышат эле.

Дарвиндин *Түрлөрдүн келип чыгышы* аттуу китебин жазган учурда бактериялардын жансыз нерселерден пайда болушу ишеними илим дүйнөсүндө кеңири жайылган көз-караш болчу.

Бирок, Дарвин китебин чыгаргандан беш жылдан кийин атактуу Француз биолог Луи Пастер эволюциянын негизи болгон бул ишенимди толугу менен кыйратты. Пастер жасаган көптөгөн аракет жана эксперименттер натыйжасында барган жыйынтыгын мындай жыйынтыктайт: **«Жансыз заттардын жашоо пайда кылышы мүмкүн экендиги эми толугу менен тарыхка көмүлдү.»**²⁴⁷

Эволюция теориясынын жактоочулары Пастердин табылгаларына көп жылдар бойу тирешишти. Бирок өнүккөн илим жандуу клетканын татаал түзүлүшүн ортого койгондо, жашоонун өзүнөн-өзү пайда болушу мүмкүн эместиги абдан ачык абалга келди.

20-кылымдагы натыйжасыз аракеттер

20-кылымда жашоонун келип чыгышы темасын изилдеген алгачкы эволюционист, атактуу орус биолог Александр Опарин болгон. Опарин 1930-жылдары сунуштаган көптөгөн тезистер менен жандуу клетканын кокустуктар натыйжасында пайда болушу мүмкүн экендигин далилдөөгө аракет жасады. Бирок бул аракеттер ийгиликсиз аяктап, Опарин минтип мойунга алууга мажбур болгон: *«Тилекке каршы, клетканын келип чыгышы эволюция теориясын толугу менен камтыган эң караңгы (белгисиз) чекитти түзүүдө.»*²⁴⁸

Опариндин жолунан жүргөн эволюционисттер жашоонун келип чыгышы темасын чече турган эксперименттер жасоону улантышты. Мындай эксперименттердин эң атактуусу Америкалык химик Станлей Миллер тарабынан 1953-жылы жасалган. Миллер алгачкы дүйнө атмосферасында бар деп эсептеген газдарды бир экспериментте бириктирип, бул аралашмага энергия кошуу менен протеиндердин структурасында колдонулган бир канча органикалык молекулаларды (амино-кислота) синтездеген.

Ал жылдары эволюция атына маанилүү бир баскыч катары таанытылган бул эксперименттин жараксыз экендиги жана экспериментте колдонулган атмосферанын дүйнө шарттарынан абдан айырмалуу экендиги кийинки жылдарда ачыкка чыккан.²⁴⁹

Көпкө уланган бир жымжырттыктан кийин Миллер өзү да колдонгон атмосфера чөйрөсүнүн чындыктан алыс экендигин мойнуна алган.²⁵⁰

Жашоонун келип чыгышы маселесин түшүндүрүү үчүн 20-кылым бойу жасалган эволюционисттик аракеттердин баары ийгиликсиз аяктады. Сан Диего Скриппс Институтунан атактуу гео-химик Жеффри Бада эволюционисттердин *Earth* журналынын 1998-жылкы санында чыккан макалада бул чындыкты мындайча кабыл алат:

Бүгүн, 20-кылымды артка калтырып жатып, дагы эле 20-кылымга киргенде ээ болгон эң чоң чечилбеген маселе алдыбызда турат: Жашоо жер бетинде кантип башталды?²⁵¹

Жашоонун комплекстүүлүгү

Эволюция теориясынын жашоонун келип чыгышы темасында мынчалык чоң жоопсуз маселеге кабылышынын негизги себеби – эң жөнөкөй деп саналган жандуу структуралардын да укмуштуу татаал түзүлүшкө ээ болушу. **Жандуу клетка адамзат жасаган бардык технологиялык продукттардан да татаал түзүлүшкө ээ.** Натыйжада бүгүн дүйнөнүн эң алдыңкы лабораторияларында да жансыз заттар чогултулуп, жандуу бир даана клетка өндүрүү мүмкүн эмес болууда.

Бир клетканын жаралышы үчүн керектүү шарттар кокустуктар менен эч түшүндүрүлө албай турган деңгээлде көп. Клетканын эң негизги түзүүчү бөлүкчөсү болгон протеиндердин кокустуктар натыйжасында синтезделүү (пайда болуу) ыктымалдуулугу 500 аминокислотадан турган орточо бир протеин үчүн $1/10^{950}$ ге барабар. Бирок математикада $1/10^{50}$ дөн кичине ыктымалдуулуктар иш жүзүндө ишке ашпас, башкача айтканда, 0 деп кабыл алынат. Клетканын ядросунда жайгашкан жана генетикалык маалыматты сактаган ДНК молекуласы болсо, таң калаарлык бир маалымат сактоочу болуп саналат. Адам ДНКсы камтыган маалымат эгер кагазга түшүрүлсө, 500 беттен турган 900 томдук бир китепкана болоору эсептелүүдө.

Бул жерде абдан кызыктуу дагы бир дилемма бар: ДНК жалаң гана бир канча атайын протеиндердин (энзимдердин) жардамы менен жуптала алат. Бирок бул энзимдердин синтези да жалаң гана ДНКдагы маалыматтар жардамы менен ишке ашат. Бири-биринен көз-каранды болгондуктан, жупталуу ишке ашышы үчүн экөөсү тең бир убакта бар болушу керек. Бул болсо «жашоо өзүнөн-өзү пайда болду» деген сценарийди жокко чыгарууда. Сан Диего Калифорния университетинен атактуу эволюционист проф. Лесли Оргел *Scientific American* журналынын 1994-жылы октябрдагы санында бул чындыкты мындайча мойунга алат:

*Абдан комплекстүү түзүлүшкө ээ болгон протеиндердин жана нуклеиндик кислоталардын (РНК жана ДНК) бир жерде жана бир учурда кокустуктан пайда болушу – ыктымалдуулуктан абдан алыс. Бирок булардын бири болбостон, экинчисин алуу (жасоо) да мүмкүн эмес. Ошондуктан, адам баласы жашоонун химиялык процесстер натыйжасында келип чыгышынын такыр мүмкүн эместиги жыйынтыгына барууга мажбур болууда.*²⁵²

Шек жок, эгер жашоонун табигый таасирлер натыйжасында келип чыгышы мүмкүн эмес болсо, анда жашоо табият үстү бир абалда «жаратылганын» кабыл алуу керек. Бул чындык негизги максаты «жаратылыштан (натыйжада Аллахтан) баш тартуу» болгон эволюция теориясын апачык жараксыз кылууда.

Эволюциянын ойлоп табылган механизмдери

Дарвиндин теориясын жараксыз кылган экинчи негизги сокку, теория «эволюция механизмдери» катары сунуштаган эки түшүнүктүн да чындыгында эч кандай эволюциялык күчкө ээ эмес экендигин түшүнүү натыйжасында ишке ашты.

Дарвин чыгарган эволюция көз-карашын толугу менен «табигый тандалуу» механизминен байланыштырган эле. Бул механизмге берген мааниси китебинин атынан да ачык көрүнүп турат эле: *Түрлөрдүн келип чыгышы, табигый тандалуу жолу менен...*

Табигый тандалуу табияттагы жашоо күрөшү ичинде табигый шарттарга ылайыктуу жана күчтүү жандуулардын жашоосун улантаары көз-карашына таянат. Мисалы, жырткыч жаныбарлар тарабынан коркунучка кабылган бир кийик тобунда ылдамыраак чуркаган кийиктер жашоосун улантаат. Натыйжада кийик тобу ылдам жана күчтүү кийиктерден куралат. Бирок, албетте, бул механизм кийиктерди эволюция кылбайт, аларды башка жаныбар түрүнө, мисалы аттарга айландырбайт.

Демек, табигый тандалуу механизми эч кандай эволюциялык күчкө ээ эмес. Дарвин да бул чындыкты билчү жана *Түрлөрдүн келип чыгышы* аттуу китебинде «*Пайдалуу өзгөрүүлөр пайда болмоюнча, табигый тандалуу эч нерсе кыла албайт*» деп айтууга мажбур болгон.²⁵³

Ламарктын таасири

Мындай «пайдалуу өзгөрүүлөр» кантип болмок? Дарвин ошол учурдун алгачкы илим түшүнүгү ичинде бул суроого Ламаркка таянуу менен жооп берүүгө аракет жасаган. Дарвинден мурда жашаган Француз биолог Ламарктын ойу бойунча, жаныбарлар жашоолору бойу ишке ашкан физикалык өзгөрүүлөрдү кийинки урпактарга өткөрүп берүүдө, урпактан урпакка чогулган мындай өзгөрүүлөр натыйжасында жаңы жаныбар түрлөрү пайда болууда эле. Мисалы, Ламарктын ойу бойунча, жирафтар жейрендерден пайда болгон эле, бийик дарактардын жалбырактарын жеш үчүн аракет кылып жатып, урпактан урпакка мойундары узарып кеткен эле.

Дарвин да ушул сыяктуу мисалдар берген. Мисалы, *Түрлөрдүн келип чыгышы* аттуу китебинде тамак табуу үчүн сууга түшкөн кээ бир аюулар убакыттын өтүшү менен киттерге айланды деп айткан.²⁵⁴

Бирок Мендел тапкан жана 20-кылымда өнүккөн генетикалык илим менен бекемделген тукум куучулук мыйзамдары «ээ болунган өзгөчөлүктөрдүн кийинки урпактарга берилиши» жомогун толугу менен кыйратты. Мунун натыйжасында табигый тандалуу «жалгыз» жана натыйжада толугу менен жарабаган бир механизм болуп калды.

Нео-Дарвинизм жана мутациялар

Дарвинисттер болсо бул абалга бир чечүү жолун табуу үчүн 1930-жылдардын аягында «Модерн синтетикалык теорияны» же кеңири таралган аты менен нео-дарвинизмди чыгарышты. Нео-дарвинизм табигый тандалуунун жанына «пайдалуу өзгөрүү себеби» катары мутацияларды, башкача айтканда, жаныбарлардын гендеринде радиациялар сыяктуу тышкы таасирлер же копиялоо каталары натыйжасында пайда болгон бузулууларды кошушту.

Бүгүнкү күндө дагы эле дүйнөдө эволюция атына жарактуулугун сактаган модел – бул нео-дарвинизм. Теория жер бетинде жашаган миллиондогон жандык түрү, бул

жаныбарлардын кулак, көз, өпкө, канат сыяктуу сансыз комплекстүү органдары «мутацияларга», башкача айтканда, генетикалык бузулууларга таянган бир процесс натыйжасында пайда болду деп эсептейт. Бирок теорияны жокко чыгарган ачык бир илимий чындык бар: **Мутациялар жаныбарларды жакшы жакка өзгөртпөйт, тескерисинче дайыма жаныбарларга тескери таасир беришет.**

Мунун себеби абдан жөнөкөй: ДНК абдан комплекстүү түзүлүшкө ээ. Бул молекулада пайда болгон ар кандай туш келе (стохастикалык) бир таасир жалаң гана зыян берет. Америкалык генетикчи Б.Г. Ранганатхан муну мындайча түшүндүрөт:

*Мутациялар – кичинекей, стохастикалык жана зыяндуу. Кээ-кээде гана ишке ашат жана эң жакшы ыктымалдуулук учурунда эч кандай таасир жаратпайт. Бул үч өзгөчөлүк мутациялардын эволюциялык бир өнүгүү жарата албасын көрсөтөт. Ансыз деле жогорку даражада өзгөчө бир организмде пайда болгон бир туш келе өзгөрүү – же таасирсиз болот же болбосо зыяндуу. Бир кол саатында болгон бир өзгөрүү ал кол саатын жакшыртпайт. Чоң ыктымалдуулук менен ага зыян келтирет же эң жакшы учурда ага эч кандай таасир бербейт. Бир жер титирөө бир шаарды өнүктүрбөйт, ага кыйроо алып келет.*²⁵⁵

Чындыгында эле бүгүнкү күнгө чейин эч бир пайдалуу, башкача айтканда, генетикалык маалыматты жакшырткан, өнүктүргөн мутация мисалы байкалган жок. Бардык мутациялардын зыян алып келгени байкалды. Эволюция теориясы тарабынан «эволюция механизми» катары көрсөтүлгөн мутациялардын чындыгында жандууларды бузган, майып кылган генетикалык окуя экендиги ачык түшүнүлдү. (Адамдарда мутациялардын эң көп кездешкен натыйжасы – бул рак оорусу). Албетте, талкалоочу, бузуучу бир механизм «эволюция механизми» боло албайт. Табигый тандалуу болсо, Дарвин да кабыл алгандай, «өзү жалгыз эчтеке кыла албайт». Бул чындык бизге табиятта эч кандай «эволюция механизми» жок экендигин көрсөтөт. Демек, эволюция механизми жок болгон болсо, эволюция деп аталган кыялдагы процесс эч качан болгон эмес.

Фоссилдер: ортоңку звено жок

Эволюция теориясы жактаган сценарийдин эч болбогондугунун эң ачык көрсөткүчү – бул фоссилдер (мис. вулкан атылганда жаныбар, канаттуу же өсүмдүк жабышып катып калган таш калдыктар).

Эволюция теориясы бойунча, бардык жандуулар бири-биринен пайда болгон. Мурда бар болгон бир жандуу түрү убакыттын өтүшү менен башка бир түргө айланган жана бардык түрлөр ушундай жол менен пайда болгон. Теория бойунча, мындай өзгөрүүлөр миллиондогон жылдарга барабар узун убакытта болгон жана баскыч баскыч алдын (өйдө) көздөй уланган.

Мындай учурда сөз кылынган узун убакыт бойу өзгөрүү процесси ичинде сансыз көп «ортоңку звенолордун» пайда болуп, жашап өткөн болушу керек эле.

Мисалы, өткөн учурларда балык өзгөчөлүктөрүнө ээ болгонуна карабастан, бир тараптан да кээ бир сойлоп жүрүүчү өзгөчөлүктөргө ээ болгон жарым балык-жарым

сойлоп жүрүүчү жандыктар жашаган болушу керек эле. Же сойлоп жүрүүчү өзгөчөлүктөрү менен бирге, бир тараптан да кээ бир канаттуу өзгөчөлүктөрүнө ээ болгон сойлоп жүрүүчү-канаттуу пайда болгон болушу керек эле. Булар бир өткөөл абалда болгондуктан, майып, кемчиликтүү, кээ бир органдары жарым-жартылай болгон жандыктар болушу керек эле. Эволюционисттер өткөн учурда жашап өткөн деп ишенген мындай теориялык жандыктарды «ортоңку звенелор (формалар)» деп аташат.

Эгер чындыгында мындай түрдөгү жандыктар өткөн учурларда жашаган болгондо, алардын сандары жана түрлөрү миллиондогон, ал тургай миллиарддаган болушу керек эле. Жана мындай майып, кемчиликтүү жандыктардын калдыктарынын сөзсүз фоссилдери табылышы керек эле. Дарвин *Түрлөрдүн келип чыгышы* китебинде муну мындайча түшүндүрөт:

*Эгер теориям туура болсо, түрлөрдү бири-бирине байланыштырган сансыз көп ортоңку формалардын (звенелордун) түрлөрү сөзсүз жашаган болушу керек... Булардын жашап өткөндүгүнүн далилдери жалаң гана фоссил калдыктары арасынан табылышы мүмкүн.*²⁵⁶

Бирок бул сөздөрдү жазган Дарвин мындай ортоңку формалардын фоссилдеринин эч табылбаганын да билчү. Мунун теориясы үчүн чоң бир тупик экенин көрүп турган. Ошондуктан, Түрлөрдүн келип чыгышы китебинин «Теориянын кыйынчылыктары» (Difficulties on Theory) аттуу бөлүмүндө мындай деп жазган эле:

Эгер чындап эле түрлөр башка түрлөрдөн акырын өнүгүү менен келип чыккан болсо, эмне үчүн сансыз ортоңку өткөөл звенелорго учурабай жатабыз? Эмне үчүн табият бир хаос абалында эмес, толугу менен белгиленген жана орду ордунда? Сансыз ортоңку өткөөл звено болушу керек, бирок эмне үчүн жер бетинин сансыз көп катмарында көмүлүү таппай жатабыз... Эмне үчүн ар бир геологиялык түзүлүш жана ар бир катмар мындай звенелорго толо эмес? Геология жакшы даражаландырылган бир процесс ортого чыгарбоодо жана балким бул менин теорияма каршы айтыла турган эң чоң каршы пикир болот. (Кошумча дупном: Charles Darwin, The Origin of Species, s. 172, 280)

Дарвиндин үзүлгөн үмүтү

Бирок 19-кылымдын ортосунан бери дүйнөнүн бардык тарабында кемчиликтүү жандык фоссилдери изделгенине карабастан, мындай ортоңку формалардын бир да фоссили табыла албады. Жасалган казуулар жана изилдөөлөрдө табылган табылгалар, эволюционисттердин үмүтүн үзүп, жандуулардын бир заматта, кемчиликсиз жана толук органдары менен пайда болгонун көрсөттү.

Атактуу англиялык палеонтолог (фоссил илимпозу) Дерек В. Агер бир эволюционист болгонуна карабастан, бул чындыкты мындайча мойунга алат:

Маселе мындай: Фоссил табылгаларын жакшылап изилдегенде, түрлөр же класстар деңгээлинде болсун, дайыма бир эле чындыкка жолугабыз; баскычтуу

*эволюция жолу менен эмес, бир заматта жер бетинде пайда болгон группаларды көрөбүз.*²⁵⁷

Башкача айтканда, фоссил табылгаларында бардык жандуу түрлөрү ортолорунда эч кандай өткөөл форма болбостон, кемчиликсиз абалдарында бир заматта пайда болушкан. Бул Дарвин жактаган көз-карашка толугу менен карама-каршы. Тагыраак айтканда, бул – жандуу түрлөрүнүн жаратылгандыгын көрсөткөн абдан күчтүү бир далил. Себеби бир жандуу түрүнүн башка бир түрдөн («атасынан») эч кандай эволюция болбостон, бир заматта жана кемчиликсиз бир абалда пайда болушунун жалгыз түшүндүрмөсү болуп «ал түрдүн жаратылган болушу» саналат. Бул чындык атактуу эволюционист биолог Дуглас Футуйма тарабынан да кабыл алынат:

«Жаратылуу жана эволюция жашап жаткан жандуулардын келип чыгышын түшүндүрүүнүн альтернативдүү эки жолу. Жандуулар дүйнөдө же толугу менен толук жана кемчиликсиз бир абалда пайда болушкан же мындай болгон эмес. Эгер мындай болгон эмес болсо, анда бир өзгөрүү процесси натыйжасында алардан мурда бар болгон кээ бир жандуу түрлөрүнөн эволюциялашып, жаралган болушу керек. Бирок, эгер кемчиликсиз жана толук абалда пайда болгон болсо, анда чексиз күч-кудурет ээси бир акыл тарабынан жаратылган болушу керек.»²⁵⁸

Фоссилдер болсо жандуулардын жер бетинде кемчиликсиз жана толук абалда пайда болгонун көрсөтүүдө. Башкача айтканда, «түрлөрдүн келип чыгышы» - Дарвин ойлогондун тескерисинче, эволюция эмес, жаратылуу.

Адамдын эволюциясы жомогу

Эволюция теориясынын жактоочулары эң көп сөз кылган тема – адамдын жаралышы темасы. Бул жөнүндө дарвинисттер бүгүнкү күндө жашаган адамды маймыл сыяктуу ар кандай жандыктардан келип чыккан деген гипотезаны жакташат. 4-5 миллион жыл мурда башталды деп гипотеза кылынган бир процессте заманбап адам менен аталары арасында «ортоңку формалар» жашаган деп айтылат. Чындыгында толугу менен ойлоп табылган бул сценарийде төрт негизги «категория» саналат:

- 1- австралопитек
- 2- хомо хабилис
- 3- хомо эректус
- 4- хомо сапиенс

Эволюционисттер адамдардын сөз жүзүндөгү алгачкы маймыл сымал атасын «түштүк маймылы» маанисине келген «австралопитек» деп аташат. Бул жандыктар чындыгында өлүп жок болгон бир маймыл түрү гана. Лорд Солли Зукерман жана профессор Чарльз Окснорд сыяктуу Англия жана АКШдан дүйнөгө таанымал эки анатомист тарабынан жасалган терең изилдөөлөр бул жандыктардын жалаң гана өлүп жок болгон бир маймыл түрүнө тиешелүү экендигин жана адамдарга эч кандай окшошпогондугун көрсөткөн.²⁵⁹

Эволюционисттер адам эволюциясынын кийинки баскычын «хомо», башкача айтканда, адам деген класска бөлүшөт. Көз-караш бойунча хомо сериясындагы жандыктар австралопитектерден көбүрөөк өнүккөн. Эволюционисттер бул түрдүү жандыктарга тиешелүү фоссилдерди биринин артынан бирин тизип алышып, ойлоп табылган эволюция графигин жасашат. Бул график ойлоп табылган, себеби иш жүзүндө бул ар түрдүү класстар арасында эволюциялык байланыш бар экендиги эч качан далилдене алган эмес. Эволюция теориясынын 20-кылымдагы эң маанилүү жактоочуларынын бири Эрнст Майр «Хомо сапиенске баруучу чынжыр – иш жүзүндө кайып (жок)» деп бул чындыкты кабыл алат.²⁶⁰

Эволюционисттер «австралопитек > хомо хабилис > хомо эректус > хомо сапиенс» деп катарга койууда бул түрлөрдүн ар биринин кийинкисинин атасы сыяктуу көрүнүш сүрөттөшөт. Чындыгында болсо палеонтологдордун акыркы табылгалары австралопитек, хомо хабилис жана хомо эректустун дүйнөнүн ар кайсы аймактарында бир учурда жашаганын көрсөттү.²⁶¹ Мындан тышкары, хомо эректус классына тиешелүү адамдардын бир бөлүгү азыркы учурга чейин жашаган, хомо сапиенс неандерталец жана хомо сапиенс сапиенс (заманбап адам) менен бир эле чөйрөдө жанаша жашашкан.²⁶²

Бул болсо бул класстардын бири-биринин атасы деген көз-караштын туура эмес экендигин ачык далилдейт. Гарвард университети палеонтологу Стефен Жай Гоулд өзү да бир эволюционист болгонуна карабастан, дарвинист теория такалган бул жарды (тупикти) мындайча түшүндүрөт:

«Эгер бири-бири менен бир убакта жашаган үч түрдүү хоминид (адам сымал) сүрөтү бар болгон болсо, анда биздин санжыра дарагыбыз эмне болду? Булардын бири экинчисинен келип чыкпагандыгы ачык. Мындан тышкары, бири экинчиси менен салыштырылганда, эволюциялык бир өзгөрүү тенденциясын көрсөтпөөдө.»²⁶³

Кыскача айтканда, массалык маалымат каражаттарында же окуу китептеринде орун алган ойлоп табылган бир топ «жарым маймыл, жарым адам» жандыктардын сүрөттөрү аркылуу, башкача айтканда, пропаганда жолу менен гана сактоого аракет кылынган «адамдын эволюциясы» сценарийи – эч кандай илимий далили, таянычы жок бир жомок гана.

Бул теманы көп жылдар бойу изилдеген, өзгөчө австралопитек фоссилдери жөнүндө 15 жыл изилдөө жасаган Англиянын эң атактуу жана урматтуу илимпоздорунун бири Лорд Солли Зукерман, бир эволюционист болгонуна карабастан, маймыл сымал жандыктардан адамга чейин улануучу чыныгы бир санжыра дарагы жок экендиги жөнүндөгү жыйынтыкка барган.

Зукерман, мындан тышкары, кызыктуу бир «илим көрсөткүчү» даярдаган. Илимий катары кабыл алган илим тармактарынан, илимден алыс деп кабыл алган илим тармактарына чейин бир катарга койгон. Зукермандын бул таблицасы бойунча, эң «илимий», башкача айтканда, так далилдерге таянган илим тармактары – химия жана физика. Катарда булардан кийин биология илимдери, андан кийин коомдук илимдер келет. Бул катардын эң «илимден алыс» бөлүгүндө болсо, Зукермандын ойу бойунча,

телепатия, алтынчы сезим сыяктуу «сезимден тышкаркы кабылдоо» түшүнүктөрү жана ошондой эле «адамдын эволюциясы» бар! Зукерман катардын бул учун мындайча түшүндүрөт:

*Объективдүү чындыктын чөйрөсүнөн чыгып, биологиялык илим катары гипотеза кылынган бул чөйрөлөргө, башкача айтканда, сезимден тышкаркы кабылдоо жана адамдын фоссил тарыхынын түшүндүрүлүшүнө киргенибизде, эволюция теориясына ишенген бир адам үчүн бардык нерсе мүмкүн экендигин көрөбүз. Ал тургай, теорияларына чындап ишенген бул адамдардын бири-бирине туура келбеген жоромолдорду да бир эле убакта кабыл алышы да мүмкүн.*²⁶⁴

Мына «адамдын эволюциясы» жомогу да – теорияларына далилсиз ишенген бир топ адамдардын тапкан кээ бир фоссилдерди өздөрү каалагандай божомолдоолорунан гана турат.

Дарвиндин формуласы!

Буга чейин караган бардык илимий далилдер менен бирге, ылайыктуу көрсөңүз, эволюционисттердин кандайча күлкүмүштүү ишенимге ээ экендигин жаш балдар да түшүнө турган ачык бир мисал менен көрсөтөлү.

Эволюция теориясы жандыктар кокусунан пайда болду деген ойду жактайт. Демек, бул көз-караш бойунча, жансыз жана акылсыз атомдор биригип, алгач клетканы жаратышкан жана андан кийин ошол эле атомдор кандайдыр бир жол менен башка жандыктарды жана адамды жаратышкан. Эми ойлонуп көрөлү: жандыктардын негизи болгон көмүртек, фосфор, азот, калий сыяктуу элементтерди бир жерге чогултканыбызда бир заттар тобу пайда болот. Бул атомдордун тобу кандай процесстерден өткөрүлбөсүн, бир даана да жандык жарата албайт. Кааласаңыз бир «эксперимент» да жасайлы жана эволюционисттер жактаган, бирок ачык үн менен айта албаган көз-карашын алардын атынан «Дарвин формуласы» деген ат менен анализдеп көрөлү:

Эволюционисттер көптөгөн, чоң идиштердин ичине жандыктардын түзүлүшүндө болгон фосфор, азот, көмүртек, кычкылтек, темир, магний сыяктуу элементтерден каалашынча салышсын. Ал тургай нормалдуу шарттарда кездешпеген, бирок бул аралашма ичинде болсун деп каалаган заттарды да бул идишке салышсын. Бул аралашманын ичине каалашынча аминокислота, каалашынча (бир даанасынын кокусунан пайда болуу ыктымалдуулугу $1/10^{950}$ болгон) протеин кошушсун. Бул аралашмаларга каалаган деңгээлде ысыктык жана нымдуулук беришсин. Буларды каалаган эң алдыңкы инструменттер менен аралаштырышсын. Идиштердин жанына дүйнөнүн алдыңкы илимпоздорун койушсун.

Бул адистер атадан балага, урпактан урпакка өткөрүп, алмак-салмак миллиарддаган, ал тургай триллиондогон жылдар бойу идиштердин башында туруп күтүшсүн. Бир жандык пайда болушу үчүн кандай шарттар керек болгон болсо, каалагандай шарт түзүү эркин болсун. Бирок эмне гана кылышпасын, ал идиштерден эч качан бир жандык чыгара алышпайт. Жирафтарды, арстандарды, аарыларды,

булбулдарды, тоту куштарды, аттарды, дельфиндерди, гүлдөрдү, орхидеяларды, банандарды, апельсиндерди, алмаларды, курмаларды, помидорлорду, коондорду, дарбыздарды, жүзүмдөрдү, түркүн түстүү көпөлөктөрдү жана ушулар сыяктуу миллиондогон жандык түрүнүн эч бирин жарата алышпайт. Бул жерде саналган бул жандыктардын бирөөсүн эмес, булардын жалгыз бир клеткасын да пайда кыла алышпайт.

Кыскача айтканда, акылсыз атомдор бир жерге чогулуп, клетка жарата алышпайт. Кийин кайрадан бир чечим кабыл алып, бир клетканы экиге бөлүп, андан кийин кайра кайра чечим кабыл алышып, электрондук микроскопту ойлоп тапкан, анан өз клеткасынын түзүлүшүн бул микроскоп жардамы менен изилдеген профессорлорду жарата алышпайт. Зат жалаң гана Аллахтын жогорку күч-кудурет менен жаратышы аркылуу гана жашоого ээ болот.

Мунун тескерисин жактаган эволюция теориясы болсо – акылга толугу менен туура келбеген бир жалган гана. Эволюционисттер жактаган көз-караштарды бир аз гана ойлоноу, жогоруда мисалда көрсөтүлгөндөй, бул чындыкты апачык көрсөтөт.

Көз жана кулактагы технология

Эволюция теориясы эч качан түшүндүрө албаган башка бир нерсе – көз жана кулактагы кабылдоонун жогорку сапаты.

Көз менен байланыштуу темага өтүүдөн мурда «кантип көрүп жатабыз?» суроосуна кыскача жооп берели. Бир заттан келген нурлар көздөгү торчого тескери болуп түшөт. Бул нурлар бул жердеги клеткалар тарабынан электрдик импульстарга (сигналдарга) айландырылат жана мээнин арка тарабындагы көрүү борбору деп аталган кичинекей бир чекитке жетет. Бул электрдик импульстар бир канча процесстен кийин мээдеги көрүү борборунда сүрөттөлүш катары кабылданат. Бул маалыматтарды алгандан кийин эми ойлонолу:

Мээ жарык өткөрбөйт. Башкача айтканда, мээнин ичи капкараңгы, жарык мээ жайгашкан жерге чейин кире албайт. Көрүү борбору деп аталган жер – капкараңгы, жарык эч жетпеген, балким эч биз көрбөгөндөй караңгы бир жер. Бирок, сиз бул чымкый караңгылыкта нурдуу, түркүн-түстүү бир дүйнөнү көрүп жатасыз.

Болгондо да, бул көрүнүш ушунчалык даана жана сапаттуу болгондуктан, 21-кылым технологиясы да бардык мүмкүнчүлүктөргө карабастан мынчалык даана сүрөттөлүшкө жете алган жок. Мисалы, азыр окуп жаткан китебиңизди, китепти кармаган колунузду караңыз, андан соң башыңызды көтөрүп, айлананыңызды караңыз. Азыр көрүп турган дааналык жана сапаттагы бул сүрөттөлүштү башка бир жерден көрдүңүзбү? Мынчалык сапаттуу сүрөттөлүштү сизге дүйнөнүн эң алдыңкы фирмасынын эң алдыңкы телевизор экраны да тартуулай албайт. 100 жылдан бери миндеген инженерлер мындай даана сүрөттөлүшкө жетүү үчүн аракет кылышууда. Бул үчүн заводдор, ири ишканалар курулууда, изилдөөлөр жүргүзүлүүдө, план жана проекттер жасалууда. Ошого карабастан, телевизор экранын бир карап, колунуздагы

китепти карап салыштырып көрүңүз. Экөө арасында сүрөттөлүштүн дааналыгы жана сапаты арасында чоң бир айырма байкайсыз. Болгондо да, телевизор экраны сизге эки өлчөмдүү бир сүрөттөлүш тартуулайт, сиз болсо үч өлчөмдүү, тереңдиги бар бир сүрөттөлүштү көрүп жатасыз.

Көп жылдар бойу он миңдеген инженер үч өлчөмдүү телевизор жасоого, көздүн көрүү сапатындай сапатка жетүүгө аракет кылышууда. Ооба, үч өлчөмдүү бир телевизор жасай алышты, бирок аны көз айнексиз үч өлчөмдүү кылып көрүүгө мүмкүн эмес, ошондой эле бул үч өлчөм – жасалма. Арка тарабы бозомук, алдыңкы тарабы болсо кагаздан жасалган декорация сыяктуу көрүнөт. Эч качан көз көргөн сыяктуу даана жана сапаттуу бир сүрөттөлүш жаралбайт. Камерада да, телевизордо да сөзсүз сүрөттөлүштө сапат, дааналык төмөндөшү болот.

Эволюционисттер ушундай сапаттуу жана даана сүрөттөлүштү жараткан механизм кокусунан жаралды деген ойду жакташат. Азыр бирөө сизге бөлмөнүздөгү телевизор кокусунан пайда болду, атомдор чогулду жана бул сүрөттөлүш пайда кылган инструментти (телевизорду) пайда кылды десе сиз эмне деп ойлойсуз? Миңдеген адам чогулуп жасай албаган нерсени атомдор кантип жасашсын?

Көз көргөн сапаттан алда канча төмөн болгон бир сүрөттөлүштү пайда кылган нерсе кокусунан пайда болбосо, көз жана көз көргөн сүрөттөлүштүн да кокусунан пайда боло албашы айдан ачык. Ушул эле абал кулакка да тиешелүү. Тышкы кулак айланадагы үндөрдү кулак лакатору жардамы менен топтоп, ортоңку кулакка берет; ортоңку кулак үн толкундарын күчөтүп, ички кулакка өткөрүп берет; ички кулак бул толкундарды электрдик импульстарга айландырып, мээге жөнөтөт. Көрүү процессинде болгон сыяктуу угуу процесси да мээдеги угуу борборунда ишке ашат.

Көздөгү абал кулакка да тиешелүү, башкача айтканда, мээ жарык өткөрбөгөн сыяктуу, үн да өткөрбөйт. Ошондуктан, сырт тарап канчалык ызы-чуу болсо да, мээнин ичи толугу менен жымжырттыкта. Ошого карабастан, эң даана үндөр мээде кабылданат. Үн өткөрбөгөн мээңизде бир оркестрдин симфонияларын угасыз, көчө толо адамдардын бардык ызы-чуусун угасыз. Бирок ошол учурда атайын бир прибор менен мээңиздин ичиндеги үн өлчөнсө, ал жерде толук жымжырттык өкүм сүрүп жаткандыгы байкалат.

Жогорку сапаттуу сүрөттөлүштү алуу үчүн аракет кылынган сыяктуу, үн үчүн да ондогон жылдар бойу ушундай аракеттер жасалууда. Үн жаздыруу аппараттары, музыкалык борборлор, көптөгөн электрондук аппараттар, үндү кабылдаган музыка системалары—бул аракеттердин кээ бир жыйынтыктары. Бирок болгон технология, бул технологияда иштеген миңдеген инженер жана адиске карабастан, кулак пайда кылган даана жана сапаттагы бир үнгө жете алынган эмес. Музыкалык аппарат өндүргөн эң ири фирма тарабынан өндүрүлгөн эң сапаттуу музыкалык борборду элестетип көрүңүз. Үн жаздырганда, сөзсүз үндүн бир бөлүгү жоголот же бир аз болсо да шум пайда болот же музыкалык борборду жандырганда, музыка баштала электе эле бир шум угасыз. Бирок адам денесиндеги технологиянын продукту болгон үндөр абдан даана жана кемчиликсиз.

Адамдын кулагы музыкалык борбордогу сыяктуу шум жаратпайт, үн кандай болсо ошондой угат. Бул абал адам жаралгандан бери уланып келе жатат.

Бүгүнкү күнгө чейин адам баласы жасаган эч кайсы сүрөттөлүш жана үн аппараты көз жана кулак сыяктуу сапат жана ийгиликтеги бир кабылдоочу боло алган жок.

Ошондой эле, көрүү жана угуу процессинде, булардан сырткары, абдан чоң дагы бир чындык бар.

Мээнин ичинде көргөн жана уккан аң-сезим кимге тиешелүү?

Мээнин ичинде, түркүн түстүү дүйнөнү караган, симфонияларды, чымчыктардын сайраганын уккан, гүлдү жыттаган ким?

Адамдын көздөрүнөн, кулактарынан, мурдунан келген импульстар электрдик сигнал катары мээге барат. Биология, физиология же биохимия китептеринде бул сүрөттөлүштүн мээде кантип пайда болоору жөнүндө көптөгөн терең маалыматтар окуй аласыз. Бирок бул тема жөнүндөгү эң маанилүү чындыкты эч жерден көрбөйсүз: мээде бул электрдик сигналдарды сүрөттөлүш, үн, жыт жана сезүү катары кабылдаган ким?

Мээнин ичинде көзгө, кулакка, мурунга муктаж болбостон бардык бул нерселерди кабылдаган бир аң-сезим бар. Бул аң-сезим кимге тиешелүү?

Албетте, бул аң-сезим – мээни түзгөн нервдер, май катмары жана нерв клеткаларына тиешелүү эмес. Мына ушул себептен улам, бардык нерсе заттан гана турат деген дарвинист-материалисттер бул суроолордун эч бирине жооп бере алышпайт. Себеби, бул аң-сезим – Аллах жараткан рух. Рух сүрөттөлүштү көрүү үчүн көзгө, үндү угуу үчүн кулакка муктаж эмес. Ал тургай, ойлонуу үчүн мээге муктаж эмес.

Бул ачык жана илимий чындыкты окуган ар бир адам мээ ичиндеги бир канча см³дук, капкараңгы жерге бардык ааламды үч өлчөмдүү, түркүн түстүү, көлөкөлүү жана жарык нурлуу кылып батырып койгон улуу Аллахты ойлонуп, Андан коркуп, Ага корголошу зарыл.

Материалисттик ишеним (дин)

Буга чейин карагандарыбыз эволюция теориясынын илимий табылгаларга ачык карама-каршы келген бир көз-караш экендигин көрсөттү. Теориянын жашоонун келип чыгышы жөнүндөгү ойу илимге эч туура келбейт, теория жактаган эволюция механизмдеринин эч кандай эволюциялык күчү жок жана фоссилдер теория муктаж болгон ортоңку формалардын эч качан жашабаганын көрсөтүүдө. Бул учурда, албетте, эволюция теориясы илимге туура келбеген бир пикир катары тарыхка калтырылышы керек. Тарыхта да «дүйнө борбордуу аалам» модели сыяктуу көптөгөн пикирлер илимден чыгарылып салынган. Бирок эволюция теориясы илим катары сакталып калууга аракет кылынууда. Ал тургай кээ бир адамдар теорияга сын-пикирлерди «илимге кол салуу» катары көрсөтүүгө аракет кылышууда. Эмнеге мындай?..

Бул абалдын себеби – эволюция теориясынын кээ бир чөйрөлөр үчүн андан эч баш тартыла албай турган догма бир ишеним болушунда. Бул чөйрөлөр материалисттик философияга эч кандай далилсиз байланып алышкан жана дарвинизмди болсо жападан жалгыз материалисттик көз-караш катары жакташууда.

Кээде муну ачык-ачык мойнуна да алышат. Гарвард университетинен атактуу бир генетикчи жана ошол эле учурда алдыңкы бир эволюционист болгон Ричард Левонтин «алгач материалист, андан соң илимпоз» экенин мындайча мойнуна алат:

Биздин материализмге бир ишенимибиз бар, априори (мурдатан (далилсиз) кабыл алынган, туура деп гипотеза кылынган) бир ишеним бул. Бизди дүйнөгө материалисттик түшүндүрмө жасоого зордогон нерсе – илимдин ыкмалары жана эрежелери эмес. Тескерисинче, материализмге болгон «априори» байланганыбыз себептүү, дүйнөгө материалисттик түшүндүрмө алып келген изилдөө ыкмаларын жана түшүнүктөрүн чыгарабыз. Материализм абсолюттук туура болгондон кийин, Илахи бир түшүндүрүүнүн ортого чыгышына жол бере албайбыз.²⁶⁵

Бул сөздөр – дарвинизмдин материалисттик философияга байлануу (көз-каранды болуу) үчүн жашатылган бир догма экендигинин ачык баяны. Бул догма заттан башка эч кандай жандык жок деп гипотеза жасайт. Ошондуктан, жансыз, аң-сезимсиз, акылсыз зат жашоону жаратты деп ишенет. Миллиондогон ар түрдүү жандыктарды, мисалы чымчыктар, балыктар, жирафтар, кабылдар, курт-кумурскалар, дарактар, гүлдөр жана адамдарды заттардын өз-ара реакциялары аркылуу, башкача айтканда, жааган жамгыр, чагылган аркылуу жансыз заттар ичинен жаралып калды деп кабыл алат. Чындыгында болсо бул акылга да, илимге да сыйбайт. Бирок дарвинисттер өз сөздөрү менен айтканда «Илахи бир (Кудай жаратты деген) түшүндүрмөнүн ортого чыкпашы» үчүн мындай нерсени жактоону улантышууда.

Жандуулардын келип чыгышына материалисттик көз-караш менен карабаган адамдар болсо төмөнкү ачык чындыкты көрүшөт: бардык жандыктар – жогорку бир күч-кудурет, илим жана акыл ээси болгон бир Жаратуучунун чыгармалары. Жаратуучу – бардык ааламды жоктон бар кылып жараткан, эң кемчиликсиз абалда жасаган жана бардык жандыктарды жаратып, келбет берген Аллах.

Эволюция теориясы дүйнө тарыхынын эң таасирдүү сыйкыры

Бул жерде муну да айта кетүү керек: алдын-ала сын-пикирсиз, эч кандай идеологиянын таасири астында калбастан, жалаң гана акылын жана логикасын колдонгон ар бир адам илим жана маданияттан алыс коомдордун негизсиз ишенимдерин элестеткен эволюция теориясынын ишенүүгө мүмкүн эмес бир көз-караш экендигин оңой эле түшүнөт.

Жогоруда да айтылгандай, эволюция теориясына ишенгендер чоң бир идиштин ичине көптөгөн атомду, молекуланы, жансыз заттарды толтуруп койсо, булардын аралашмасынан убакыт өтүшү менен ойлонгон, акыл жүгүрткөн, ачылыштар жасаган профессорлор, университет студенттери, Эйнштейн, Хаббл сыяктуу илимпоздор, Франк Синатра, Шарлтон Хестон сыяктуу искусство адамдары, ошондой эле лимон дарактары, гүлдөр, жаныбарлар чыгат деп ишенишүүдө. Болгондо да мындай акылга сыйбас пикирге ишенгендер – илимпоздор, профессорлор, илимдүү адамдар болууда. Ошол себептен, эволюция теориясы үчүн «дүйнө тарыхынын – эң чоң жана эң таасирдүү сыйкыры» сөзүн колдонуу туура болот. Себеби дүйнө тарыхында адамдардын мынчалык акылын башынан алган, акыл жана логика менен ойлонууларына тоскоолдук кылган, көздөрүнүн

алдына бир перде сыяктуу тосмо тартып, алардын айдан ачык чындыктарды көрүүлөрүнө тоскоол болгон башка ишеним же көз-караш жок. Бул эски египеттиктердин күн кудайы Рага, африкалык кээ бир уруулардын тотемдерге, Саба калкынын күнгө сыйынуусунан, Аз. Ибрахимдин коомунун колдору менен жасап алган идолдорго, Аз. Мусанын коомунун өздөрү алтындан жасаган музоого сыйынуусунан бир топ коркунучтуу (рисктүү) жана акылга сыйбас бир сокурдук. Чындыгында бул абал – Аллах Куранда ишарат кылган акылсыздык. Аллах кээ бир адамдардын андап-түшүнүүлөрүнүн жабылып калаарын жана чындыктарды көрүүгө алсыз болуп калаарын көптөгөн аятында билдирген. Бул аяттардын кээ бирлери төмөнкүдөй:

Шек жок, чындыктан баш тарткандарды эскертсең да, эскертпесең да алар үчүн айырмасы жок; (алар) ишенишпейт. Аллах алардын жүрөктөрүн жана кулактарын мөөрлөгөн; көздөрүнүн үстүндө перделер бар. Жана чоң азап – аларга. (Бакара Сүрөсү, 6-7)

... Жүрөктөрү бар, бирок аны менен андап-түшүнүшпөйт, көздөрү бар, бирок аны менен көрүшпөйт, кулактары бар, бирок аны менен угушпайт. Алар – айбандар сыяктуу, ал тургай андан да төмөн. Дал ушулар – капылет калгандар.» (Араф Сүрөсү, 179)

Аллах башка аятында болсо бул адамдардын укмуштар (можизалар) көрсө да ишенбей турган деңгээлде сыйкырланып калгандыктарын мындайча билдирет:

Алардын үстүнө асмандан бир эшик ачсак, ал жерден жогору көтөрүлсөлөр да, сөзсүз «Көздөрүбүз айландырылып койулду, балким биз сыйкырланган бир коомбуз» деп айтышат. (Хижр Сүрөсү, 14-15)

Мынчалык көп адамдарга бул сыйкырдын таасир этиши, адамдардын чындыктардан мынчалык алыс кармалышы жана 150 жыл бул сыйкырдын бузулбашы болсо - сөздөр менен түшүндүрүүгө мүмкүн болбой турган деңгээлде таң калаарлык бир абал. Себеби, бир же бир канча адамдын ишке ашышы мүмкүн эмес сценарийлерге, акылга жана логикага сыйбаган нерселерге толгон пикирлерге ишенишин түшүнүүгө болот. Бирок дүйнөнүн төрт бурчундагы адамдардын акылсыз жана жансыз атомдордун кокусунан бир чечим кабыл алышып, чогулушуп, укмуштай уюштуруу, дисциплина, акыл жана аң-сезим көрсөтүп, кемчиликсиз бир система менен иштеген ааламды, жандуулар үчүн ыңгайлуу болгон ар кандай өзгөчөлүккө ээ болгон жер планетасын жана сансыз көп комплекстүү системалар менен камсыз кылынган жандыктарды жараткандыгына ишенишинин – «сыйкырдан» (гипноздон) башка бир түшүндүрмөсү жок.

Аллах Куранда баш тартуучу философиянын жактоочусу болгон кээ бир адамдардын кээ бир сыйкырлар аркылуу адамдарга таасир бергендигин Аз.Муса жана Фираун арасында болгон бир окуя аркылуу бизге билдирет. Аз.Муса Фираунга (Фараонго) чындык, акыйкат динди түшүндүргөндө, Фираун Аз.Мусага өзүнүн «илимдүү сыйкырчылары» менен адамдар топтолгон бир жерде жолугуусун айтат. Аз.Муса сыйкырчылар менен жолугушканда, сыйкырчыларга алгач «таланттарын» көрсөтүшүн буйрук кылат. Бул окуяны баяндаган аяттар мындай:

(Муса:) «Силер таштагыла» деди. (Асаларын) таштаары менен, адамдардын көздөрүн сыйкырлап жиберисти, аларды коркутушту жана (ортого) чоң бир сыйкыр алып келген болушту. (Араф Сүрөсү, 116)

Байкалгандай, Фираундун сыйкырчылары жасаган «калптары» менен, Аз.Муса жана ага ишенгендерден башка, адамдардын баарын сыйкырлай алышкан. Бирок алардын таштаган нерселерине каршы Аз.Муса ортого койгон далил алардын бул сыйкырын, аяттагы баян менен «ойлоп тапкандарын жуткан», башкача айтканда таасирсиз кылган:

Биз Мусага: «Асанды ташта» деп вахий кылдык. (Ал таштап жибергенде) бир карашты, ал бардык ойлоп тапкан нерселерин топтоп жутууда. Ушундайча чындык өз ордун тапты, алардын бардык кылып жаткандары жараксыз болду. Ал жерде жеңилишти жана басмырланып тескери бурулушту. (Араф Сүрөсү, 117-119)

Аятта да билдирилгендей, мурда адамдарды сыйкырлоо менен аларга таасир берген бул адамдар кылган нерселердин бир алдамчылык экендиги билинээри менен бул адамдар уят болуп, басмырланышкан. Бүгүнкү күндө да бир сыйкырдын таасири менен калп илимий көрүнгөн акылга такыр сыйбас жалгандарга ишенген жана буларды жактоого жашоосун арнагандар эгер бул ойлорунан (дарвинизмден) баш тартышпаса, чындыктар толугу менен ачыкка чыкканда жана «бул сыйкыр бузулганда», катуу уят болушат. Алсак, дээрлик 60 жашына чейин эволюцияны жактаган жана атесит бир философ болгон, бирок кийин чындыктарды көргөн Малкольм Муггеридж эволюция теориясынын жакынкы келечекте кабыла турган абалын мындайча сүрөттөйт:

«Мен өзүм эволюция теориясынын, өзгөчө жайылган тармактарында, келечектин тарых китептеринде эң чоң анекдот темаларынын бири болооруна толук ишендим. Келечек урпактар мынчалык чирик жана белгисиз бир гипотезанын таң калаарлык абалда кабыл алынганын таң калуу менен тосушат.»²⁶⁶

Бул келечек алыста эмес, тескерисинче, абдан жакын бир келечекте адамдар «кокустуктардын» илах (кудай) боло албашын түшүнүшөт жана эволюция теориясы дүйнө тарыхынын эң чоң калпы жана эң күчтүү сыйкыры деп аталып калат. Бул күчтүү сыйкырдан (гипноздон) дүйнөнүн төрт бурчунда адамдар абдан бат кутула башташты.

Эволюция калпынын сырын үйрөнгөн көптөгөн адамдар бул калпка кантип ишенгенин таң калуу менен ойлонушууда.

BUJAKTAP

1. <http://www.simpletoremember.com/vitals/einstein.htm>
2. Francis Crick, *Life Itself: Its Origin and Nature*, Simon & Schuster, New York, 1982, s. 88.
3. Richard Dawkins, *The Blind Watchmaker*, W. W. Norton & Co. New York, 1996, ss. 2-3, 115-116.
4. http://en.wikipedia.org/wiki/Compact_disc
5. William A. Dembski, James M. Kushiner, *Signs of Intelligence*, Brazoss Press, ABD, 2001, ss. 103-104; [Bölüm 8: Stephen C. Meyer, *Word Games: DNA, Design and Intelligence*].
6. Phillip E. Johnson, *Defeating Darwinism By Opening Minds*, InterVarsity Press, Illionis, 1997, s. 81.
7. Gerald L. Schroeder, *Tanrı'nın Saklı Yüzü*, çev. Ahmet Ergenç, Gelenek Yayınları, İstanbul, 2003, ss. 58-59.
8. Carl Sagan, "Life" in *Encyclopedia Britannica: Macropaedia*, 1974, ss. 893-894.
9. David S. Goodsell, *The Machinery of Life*, Springer-Verlag, New York Inc., 1993, s. 45.
10. Werner Gitt, *In the Beginning was Information*, 3. baskı, Almanya, 2001, s. 236.
11. Howard Peth, *Blind Faith: Evolution Exposed*, Amazing Facts Inc., ABD, 1990, s. 77.
12. Werner Gitt, *The Wonder of Man*, Christliche Literatur-Verbreitung e.V., Almanya, 1999, s. 76.
13. Phillip E. Johnson, *Defeating Darwinism by Opening Minds*, InterVarsity Press, Illionis, 1997, s. 73.
14. Walter L. Starkey, *The Cambrian Explosion*, WLS Publishing, Ohio, 1999, s. 155.
15. Michael J. Denton, *Nature's Destiny*, Free Press, New York, 1998, s. 149.
16. Walter L. Starkey, *The Cambrian Explosion*, WLS Publishing, Ohio, 1999, s. 41.
17. Lee M. Spetner, *Not By Chance, Shattering The Modern Theory of Evolution*, The Judaica Press Inc., 1997, s. 213.
18. *The Incredible Machine*, National Geographic Society, Washington DC., 1986, s. 43.
19. Walter L. Starkey, *The Cambrian Explosion*, WLS Publishing, Ohio, 1999, s. 41.
20. Walter L. Starkey, *The Cambrian Explosion*, WLS Publishing, Ohio, 1999, s. 41.
21. Richard Milton, *Son Tartışmalar Işığında Darwinizm'in Mitleri*, Gelenek Yayıncılık, Eylül 2003, çev: İbrahim Kapaklıkaya, s. 208.
22. David S. Goodsell, *Our Molecular Nature*, Springer-Verlag, New York, 1996, s. 39.
23. David S. Goodsell, *Our Molecular Nature*, Springer-Verlag, New York, 1996, s. 15.
24. Gerald L. Schroeder, *Tanrı'nın Saklı Yüzü*, çev. Ahmet Ergenç, Gelenek Yayınları, İstanbul, 2003, s. 188.
25. *The Incredible Machine*, National Geographic Society, Washington DC., 1986, s. 15.
26. James D. Watson, *İkili Sarmal: DNA Yapı Çözümünün Öyküsü (The Double Helix)*, çev. Alev Serin, TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları, Ankara, 1997, 10. baskı, s. 36.
27. Michael J. Denton, *Nature's Destiny*, Free Press, New York, 1998, s. 152.
28. Daniel C. Dennett, *Darwin's Dangerous Idea*, Touchstone, New York, 1996, ss. 112-113.

29. Werner Gitt, *In the Beginning was Information*, 3. baskı, Almanya, 2001, s. 90.
30. <http://genetikbilimi.com/genbilim/dnanedir.html>
31. *The Incredible Machine*, National Geographic Society, Washington DC., 1986, s. 43.
32. Werner Gitt, *In the Beginning was Information*, 3. baskı, Almanya, 2001, s. 95.
33. <http://library.thinkquest.org/20465/DNAstruct.html>
34. Michael J. Denton, *Nature's Destiny*, Free Press, New York, 1998, ss. 151-152.
35. Michael J. Denton, *Nature's Destiny*, Free Press, New York, 1998, s. 153.
36. Michael J. Denton, *Nature's Destiny*, Free Press, New York, 1998, s. 406.
37. Michael J. Denton, *Nature's Destiny*, Free Press, New York, 1998, s. 406.
38. John Whitfield, "Physicists Plunder Life's Tool Chest", *Nature*, 24 Nisan 2003.
39. Carl Wieland, "The Marvellous 'Message Molecule'", *Creation*, Eylül 1995, cilt. 17, no. 4, ss. 10-13; [New Scientist, 26 Kasım 1994, s. 17.]
40. Werner Gitt, *The Wonder of Man*, Christliche Literatur-Verbreitung e.V., Almanya, 1999, s. 75.
41. Michael Denton, *Evolution: A Theory in Crisis*, Burnett Books, London, 1985, s. 334; [G. G. Simpson, "The History of Life", *Evolution of Life*, University of Chicago Press, Chicago, 1960, s. 135.]
42. John Whitfield, "Physicists Plunder Life's Tool Chest", *Nature*, 24 Nisan 2003.
43. Michael Pitman, *Adam and Evolution*, River Publishing, London, 1984, ss. 26-27.
44. <http://www.ntvmsnbc.com/news/13800.asp>
45. Dr. Jerry Bergman, "Divine Engineering: Unraveling DNA's Design", Koinonia House Online; <http://www.khouse.org/articles/technical/19971201-143.html>
46. Michael J. Denton, *Nature's Destiny*, Free Press, New York, 1998, ss. 212-213.
47. Michael J. Denton, *Nature's Destiny*, Free Press, New York, 1998, s. 154.
48. Michael J. Denton, *Nature's Destiny*, Free Press, New York, 1998, s. 154.
49. Francis S. Collins, "Faith and the Human Genome Project", *Perspectives on Science and Christian Faith*, cilt. 55, no. 3, Eylül 2003, ss. 145-146.
50. Michael J. Denton, *Nature's Destiny*, Free Press, New York, 1998, s. 381.
51. Michael J. Denton, *Nature's Destiny*, Free Press, New York, 1998, s. 154.
52. Werner Gitt, *The Wonder of Man*, Christliche Literatur-Verbreitung e.V., Almanya, 1999, s. 75.
53. Billl Gates, *The Road Ahead*, Penguin, London, 1996, s. 188.
54. Daniel C. Dennett, *Darwin's Dangerous Idea*, Touchstone, New York, 1996, s. 151.
55. David S. Goodsell, *The Machinery of Life*, Springer-Verlag, New York Inc., 1993, s. 14.
56. Werner Gitt, *The Wonder of Man*, Christliche Literatur-Verbreitung e.V., Almanya, 1999, s. 75.
57. Werner Gitt, *The Wonder of Man*, Christliche Literatur-Verbreitung e.V., Almanya, 1999, s. 75.
58. Werner Gitt, *The Wonder of Man*, Christliche Literatur-Verbreitung e.V., Almanya, 1999, s. 75.

59. Werner Gitt, *The Wonder of Man*, Christliche Literatur-Verbreitung e.V., Almanya, 1999, s. 75.
60. Carl Wieland, "The Marvellous 'Message Molecule'", *Creation*, Eylül 1995, cilt 17, no. 4, ss. 10-13.
61. <http://www.ntvmsnbc.com/news/13800.asp>
62. Lee Spetner, *Not By Chance, Shattering the Modern Theory of Evolution*, The Judaica Press Inc., 1997, s. 30.
63. Carl Wieland, "The Marvellous 'Message Molecule'", *Creation*, Eylül 1995, cilt 17, no. 4, ss. 10-13; [Jérôme Lejeune, *Anthropotes (Revista di studi sulfa persona e la famiglia)*, Istituto Giovanni Paolo 11, Rome, 1989, ss. 269-270.]
64. Werner Gitt, *The Wonder of Man*, Christliche Literatur-Verbreitung e.V., Almanya, 1999, s. 75.
65. Tom Abate, "Human Genome Map Has Scientists Talking About the Divine Surprisingly Low Number of Genes Raises Big Questions", *San Francisco Chronicle*, 19 Şubat 2001.
66. David S. Goodsell, *Our Molecular Nature*, Springer-Verlag, New York, 1996, s. 36.
67. Denyse O'Leary, *By Design or By Chance?*, Castle Ovary Books, Kanada, 2004, s. 173.
68. A. E. Wilder-Smith, *The Natural Sciences: Know Nothing of Evolution*, T. W. F. T. Publishers, ABD, ss. 78-79.
69. Richard Milton, *Shattering the Myths of Darwinism*, Park Street Press Rochester, ABD, 1992, s. 170.
70. M. Eden, "Inadequacies of Neo-Darwinian Evolution as a Scientific Theory," *Mathematical Challenges to the Neo-Darwinian Interpretation of Evolution*, Wistar Institute Press, Philadelphia, 1967, s. 11.
71. A. E. Wilder-Smith, *The Natural Sciences: Know Nothing of Evolution*, T. W. F. T. Publishers, ABD, s. 97.
72. Denyse O'Leary, *By Design or By Chance?*, Castle Ovary Books, Kanada, 2004, s. 55.
73. Gerald L. Schroeder, *Tanrı'nın Saklı Yüzü*, çev. Ahmet Ergenç, Gelenek Yayınları, İstanbul, 2003, s. 187.
74. Michael J. Denton, *Nature's Destiny*, Free Press, New York, 1998, s. 172.
75. Gerald L. Schroeder, *Tanrı'nın Saklı Yüzü*, çev. Ahmet Ergenç, Gelenek Yayınları, İstanbul, 2003, s. 187.
76. Gerald L. Schroeder, *Tanrı'nın Saklı Yüzü*, çev. Ahmet Ergenç, Gelenek Yayınları, İstanbul, 2003, s. 214.
77. Albert L. Lehninger, David L. Nelson, Michael M. Cox, *Principles of Biochemistry*, 2. baskı, Worth Publishers, 1993, New York, s. 892.
78. David S. Goodsell, *The Machinery of Life*, Springer-Verlag, New York Inc., 1993, s. 45.
79. Albert L. Lehninger, David L. Nelson, Michael M. Cox, *Principles of Biochemistry*, 2. baskı, Worth Publishers, 1993, New York, s. 892.
80. David S. Goodsell, *The Machinery of Life*, Springer-Verlag, New York Inc., 1993, s. 17.
81. Michael J. Denton, *Nature's Destiny*, Free Press, New York, 1998, s. 158.
82. Michael J. Denton, *Nature's Destiny*, Free Press, New York, 1998, s. 157.

83. Michael J. Denton, *Nature's Destiny*, Free Press, New York, 1998, s. 157.
84. Michael J. Denton, *Nature's Destiny*, Free Press, New York, 1998, s. 159.
85. Gerald L. Schroeder, *Tanrı'nın Saklı Yüzü*, çev. Ahmet Ergenç, Gelenek Yayınları, İstanbul, 2003, s. 73.
86. Michael J. Denton, *Nature's Destiny*, Free Press, New York, 1998, s. 417.
87. Carly P. Haskings, "Advances and Challenges in Science", *American Scientist*, cilt 59, 1971, s. 298.
88. L. R. Croft, *How Life Began*, Evangelical Press, İngiltere, 1988, s. 37.
89. Werner Gitt, *In the Beginning was Information*, 3. baskı, Almanya, 2001, s. 90.
90. <http://users.rcn.com/jkimball.ma.ultranet/BiologyPages/D/DNAreplication.html>
91. Lee M. Spetner, *Not By Chance, Shattering The Modern Theory of Evolution*, The Judaica Press Inc., 1997, ss. 38-39.
92. Gerald L. Schroeder, *The Hidden Face of God*, The Free Press, New York, 2001, s. 206.
93. <http://en.wikipedia.org/wiki/Enzyme>
94. David S. Goodsell, *Our Molecular Nature*, Springer-Verlag, New York, 1996, ss. 40-41.
95. David S. Goodsell, *Our Molecular Nature*, Springer-Verlag, New York, 1996, s. 42.
96. David S. Goodsell, *Our Molecular Nature*, Springer-Verlag, New York, 1996, ss. 39-40.
97. <http://users.rcn.com/jkimball.ma.ultranet/BiologyPages/D/DNArepair.html>
98. Fred Hoyle, Chandra Wickramasinghe, *Evolution from Space*, Simon & Schuster, New York, 1984, s. 148.
99. Phillip E. Johnson, *Evrin Duruşması*, Gelenek Yayıncılık, İstanbul, Aralık 2003, çev: Orhan Düz, s. 111.
100. Gerald L. Schroeder, *The Hidden Face of God*, Free Press, New York, 2001, ss. 79-80.
101. A. E. Wilder-Smith, *The Natural Sciences: Know Nothing of Evolution*, T. W. F. T. Publishers, ABD, s. 82.
102. Gerald L. Schroeder, *Tanrı'nın Saklı Yüzü*, çev. Ahmet Ergenç, Gelenek Yayınları, İstanbul, 2003, s. 59.
103. David S. Goodsell, *Our Molecular Nature*, Springer-Verlag, New York, 1996, s. 37.
104. Geraldine Lux Flanagan, *Beginning Life*, Dorling Kindersley, Londra, 1996, s. 42.
105. Gerald L. Schroeder, *Tanrı'nın Saklı Yüzü*, çev. Ahmet Ergenç, Gelenek Yayınları, İstanbul, 2003, s. 118.
106. Gerald L. Schroeder, *Tanrı'nın Saklı Yüzü*, çev. Ahmet Ergenç, Gelenek Yayınları, İstanbul, 2003, s. 118.
107. Gerald L. Schroeder, *Tanrı'nın Saklı Yüzü*, çev. Ahmet Ergenç, Gelenek Yayınları, İstanbul, 2003, s. 118.
108. Nicholas Wade, "How Cells Unwind Tangled Skein of Life", *The New York Times*, October 21, 1997, Tuesday, s. F1.
109. Geraldine Lux Flanagan, *Beginning Life*, Dorling Kindersley, Londra, 1996, s. 43.

110. Lee M. Spetner, *Not By Chance, Shattering The Modern Theory of Evolution*, The Judaica Press Inc., 1997, s. 234.
111. Ali Demirsoy, *Kalıtım ve Evrim*, Meteksan Yayınları, Ankara, 1984, s.158.
112. *The Incredible Machine*, National Geographic Society, s. 29.
113. Lee M. Spetner, *Not By Chance, Shattering The Modern Theory of Evolution*, The Judaica Press Inc., 1997, ss. 233-234.
114. *The Incredible Machine*, National Geographic Society, s. 15.
115. Gerald L. Schroeder, *Tanrı'nın Saklı Yüzü*, çev. Ahmet Ergenç, Gelenek Yayınları, İstanbul, 2003, s. 79.
116. Lee M. Spetner, *Not By Chance, Shattering The Modern Theory of Evolution*, The Judaica Press Inc., 1997, s. 45.
117. Michael Denton, *Evolution: A Theory in Crisis*, Adler&Adler, Publishers, Inc. ABD, 1986 s. 149.
118. <http://www.genome.gov/11006943>
119. W.-H. Li, D. Graur, *Fundamentals of Molecular Evolution*, Sinauer Associates, Inc., Sunderland, 1991, s. 209.
120. Lee Spetner, *Not By Chance, Shattering the Modern Theory of Evolution*, The Judaica Press Inc., 1997, s. 28.
121. Francis S. Collins, "Faith and the Human Genome Project", *Perspectives on Science and Christian Faith*, cilt. 55, no. 3, Eylül 2003, s. 146.; <http://www.asa3.org/ASA/PSCF/2003/PSCF9-03Collins.pdf>
122. Karen Hopkin, "The Greatest Apes", *New Scientist*, 15 May 1999, no. 2186, s. 26.
123. *New Scientist*, cilt 103, 16 Ağustos 1984, s. 19.
124. http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_number_of_chromosomes_of_various_organisms
125. <http://lists.ibiblio.org/pipermail/monkeywire/2002-September/000250.html> "Human, Chimps More Different Than thought", The Associated Press, 24 Eylül 2002.
126. Andy Coghlan, "Human-chimp DNA Difference Trebled", *New Scientist*, 23 Eylül 2002; <http://www.newscientist.com/news/news.jsp?id=ns99992833>
127. J. C. Venter, et. al., "The Sequence of the Human Genome," *Science*, cilt 291, 2001, ss. 1304-1351.
128. Wayne Jackson, "Mapping the Human Genome: Does It Prove Evolution?", *Christian Courier*, 1 Nisan 2001; <http://www.christiancourier.com/feature/april2001.htm>
129. Francis S. Collins, "Faith and the Human Genome Project", *Perspectives on Science and Christian Faith*, cilt. 55, no. 3, Eylül 2003, s. 142.; <http://www.asa3.org/ASA/PSCF/2003/PSCF9-03Collins.pdf>
130. William D. Stansfield, *The Science of Evolution*, Macmillan, New York, 1983, 8. baskı, ss. 10-11.
131. Michael Denton, *Nature's Destiny*, Free Press, 1998, s. 321.

132. Encyclopædia Britannica, "Modern Materialism"
133. Hubert Yockey, "Information in Bits and Bytes", BioEssays, 1995, cilt 17, s. 85.
134. Dean L. Overman, A Case Against Accident and Self-Organization, Rowman & Littlefield Publishers, 1997, s. 37.
135. Phillip E. Johnson, Defeating Darwinism by Opening Minds, InterVarsity Press, Illionis, 1997, s. 75.
136. Werner Gitt, In the Beginning was Information, 3. baskı, Almanya, 2001, s. 88.
137. Phillip E. Johnson, Evrim Duruşması, Gelenek Yayıncılık, İstanbul, Aralık 2003, çev: Orhan Düz, ss. 33-34.
138. Paul Davies, The Fifth Miracle: The Search for the Origin and Meaning of Life, Simon & Schuster, 1999, s. 60.
139. Michael Polanyi, "Life Transcending Physics and Chemistry", Chemical & Engineering News, cilt 45, no. 35, 21 Ağustos 1967, s. 56.
140. Jacob D. Bekenstein, "Information in the Holographic Universe", Scientific American, 14 Temmuz 2003, s. 59.
141. Pierre P. Grassé, The Evolution of Living Organisms, 1977, s. 2.
142. Werner Gitt, In the Beginning was Information, 3. baskı, Almanya, 2001, ss. 47, 107.
143. Werner Gitt, In the Beginning was Information, 3. baskı, Almanya, 2001, s. 97.
144. George C. Williams, The Third Culture: Beyond the Scientific Revolution, Simon & Schuster, New York, 1995. ss. 42-43.
145. http://www.eurekaalert.org/pub_releases/2002-05/uomh-pop051002.php
146. Denyse O'Leary, By Design or By Chance?, Castle Ovary Books, Kanada, 2004, s. 235.
147. Denyse O'Leary, By Design or By Chance?, Castle Ovary Books, Kanada, 2004, s. 235.
148. S. R. Scadding, "Do Vestigial Organs Provide Evidence for Evolution?", Evolutionary Theory, cilt 5, Mayıs 1981, s. 175.
149. Elizabeth Pennisi, "Does Nonsense DNA Speak Its Own Dialect?", Science News, cilt 164, 10 Aralık 1994.
150. Michael J. Denton, Nature's Destiny, Free Press, New York, 1998, s. 290; ["Mining Treasures from Junk DNA", Science, 4 Şubat 1994; "Hints of a Language in Junk DNA", Science, 25 Kasım 1994].
151. Gretchen Vogel, "Objection #2: Why Sequence the Junk?", Science, cilt 291, no. 5507, 16 Şubat 2001, s. 1184.
152. Ernst Mayr, This is Biology, The Science of the Living World, The Belknap Press of Harvard University Press, 7. baskı, ABD, 1999, s. 105.
153. W. Wayt Gibbs, "The Unseen Genome," Scientific American, Kasım 2003, s. 53.
154. W. Wayt Gibbs, "The Unseen Genome," Scientific American, Kasım 2003, ss. 49-50.
155. "The Word: Junk DNA", New Scientist, 19 Kasım 2005.

156. Francis S. Collins, "Faith and the Human Genome Project", *Perspectives on Science and Christian Faith*, cilt 55, no. 3, Eylül 2003, s. 147.
157. Wojciech Makalowski, "Not Junk After All", *Science*, 23 Mayıs 2003, cilt 300, no. 5623, ss. 1246-1247.
158. Paul Nelson, "The Junk Dealer Ain't Selling That No More", 1997; <http://www.arn.org/docs/odesign/od182/ls182.htm#anchor569108>
159. Helen Pearson, "'Junk' DNA reveals vital role: Inscrutable genetic sequences seem indispensable", 7 Mayıs 2004; <http://www.bioedonline.org/news/news.cfm?art=956>
160. Helen Pearson, "'Junk' DNA reveals vital role: Inscrutable genetic sequences seem indispensable", 7 Mayıs 2004; <http://www.bioedonline.org/news/news.cfm?art=956>
161. Henry Gee, "Statistical Cloud over African Eden", *Nature*, 13 Şubat 1992, cilt 355, s. 583.
162. Marcia Barinaga, "'African Eve' Backers Beat a Retreat", *Science*, 7 Şubat 1992, cilt 255, s. 687.
163. S. Blair Hedges, Sudhir Kumar, Koichiro Tamura, Mark Stoneking, "Human Origins and Analysis of Mitochondrial DNA Sequences", *Science*, 7 Şubat 1992, cilt 255, ss. 737-739.
164. Danny Penman, "Mitochondria Can Be Inherited From Both Parents", *New Scientist*, 23 Ağustos 2002; <http://www.newscientist.com/news/news.jsp?id=ns99992716>
165. Eleanor Lawrence, "Fathers Can Be Influential Too", 18 Mart 1999; <http://www.nature.com/nsu/990318/990318-5.html>
166. P.M. Forster, "To Err is Human", *Annals of Human Genetics*, Ocak 2003, cilt 67, no. 1. ss. 2-4.
167. Carina Dennis, "Error Reports Threaten to Unravel Databases of Mitochondrial DNA", *Nature*, 20 Şubat 2003, cilt. 421, ss. 773-774.
168. Phillip E. Johnson, *Defeating Darwinism by Opening Minds*, InterVarsity Press, Illionis, 1997, s. 69.
169. Phillip E. Johnson, *Defeating Darwinism by Opening Minds*, InterVarsity Press, Illionis, 1997, ss. 69-70.
170. <http://www.arn.org/docs/odesign/od171/ls171.htm>
171. Richard Lewontin, "Billions and Billions of Demons", review of "The Demon-Haunted World: Science as a Candle in the Dark" by Carl Sagan, *New York Review*, 9 Ocak 1997, ss. 28-32.
172. Richard Dawkins, *The Extended Phenotype*, W. W. Norton, New York, s. 1.
173. Gerald L. Schroeder, *Tanrı'nın Saklı Yüzü*, çev. Ahmet Ergenç, Gelenek Yayınları, İstanbul, 2003, ss. 80-81.
174. Pierre-Paul de Grasse, *Evolution of Living Organisms*, 1977, s. 8.
175. L. R. Croft, *How Life Began*, Evangelical Press, İngiltere, 1988, s. 34.

176. Leslie E. Orgel, "Darwinism at the Very Beginning of Life", *New Scientist*, cilt 94, 15 Nisan 1982, s. 151.
177. Gerald L. Schroeder, *Tanrı'nın Saklı Yüzü*, çev. Ahmet Ergenç, Gelenek Yayınları, İstanbul, 2003, s. 189.
178. Jon Cohen, "Getting All turned Around Over the Origins of Life on Earth", *Science*, cilt 267, 3 Mart 1995, s. 1265.
179. Klaus Dose, "The Origin of Life: More Questions Than Answers", *InterDisciplinary Science Reviews*, cilt 13, no. 4, 1988, s. 348.
180. John Maddox, "The Genesis Code by Numbers", *Nature*, cilt 367, 13 Ocak 1994, s. 111.
181. Wendell R. Bird, *The Origin of Species Revisited*, Nashville, Thomas Nelson Co., 1991, s. 302.
182. Frank B. Salisbury, "Doubts About The Modern Synthetic Theory of Evolution", *American Biology Teacher*, cilt 33, Eylül 1971, s. 336.
183. I. L. Cohen, *Darwin was Wrong*, 1984, s. 205.
184. Paul Auger, *De La Physique Théorique à la Biologie*, 1970, s. 118.
185. John W. Oller, "A Theory In Crisis", *Institute for Creation Research*, Impact no: 180, Temmuz 1988.
186. Michael Denton, *Evolution: A Theory in Crisis*, Adler&Adler, Publishers, Inc., ABD, 1986 s. 351.
187. William A. Dembski, James M. Kushiner, *Signs of Intelligence*, Brazoss Press, ABD, 2001, s. 109.
188. Michael J. Denton, *Nature's Destiny*, Free Press, New York, 1998, s. 293.
189. Werner Gitt, *In the Beginning was Information*, 3. baskı, Almanya, 2001, s. 106.
190. Douglas R. Hofstadter, *Gödel, Escher, Bach: An Eternal Golden Braid*, Vintage Books, New York, 1980, s. 548.
191. Francisco J. Ayala, Theodosius Dobzhansky, *The Philosophy of Biology: Reduction and Related Problems*, University of California Press, Berkeley, CA, 1974, ss. 259-284.
192. Green, David E., Robert F. Goldberger, *Molecular Insights into the Living Process*, Academic Press, New York, 1967, s. 403.
193. Frank B. Salisbury, "Doubts about the Modern Synthetic Theory of Evolution," *American Biology Teacher*, cilt 73, Eylül 1971, s. 336.
194. John Horgan, "In the Beginning", *Scientific American*, cilt 264, Şubat 1991, s. 119.
195. Michael J. Denton, *Nature's Destiny*, Free Press, New York, 1998, s. 293.
196. Andrew Scott, "Update on Genesis", *New Scientist*, cilt 106, 2 Mayıs 1985, ss. 31, 32.
197. Homer Jacobson, "Information, Reproduction and the Origin of Life", *American Scientist*, Ocak 1955, s. 125.
198. Ali Demirsoy, *Kalıtım ve Evrim*, Meteksan Yayınları, Ankara, 1984, s. 39.
199. Leslie E. Orgel, "The Origin of Life on Earth", *Scientific American*, cilt 271, Ekim 1994, s. 78.
200. Caryl P. Haskins, "Advances and Challenges in Science in 1970", *American Scientist*, cilt 59, Mayıs-Haziran 1971, s. 305.
201. <http://ibiblio.org/gutenberg/etext00/2llcd10.txt>; [Charles Darwin to J.D. Hooker, Down, 29 Mart 1863]

202. Leslie E. Orgel, "The Origin of Life on Earth", Scientific American, cilt 271, Ekim 1994, s. 78.
203. Alexander G. Cairns-Smith, "The First Organisms", Scientific American, Haziran 1985, cilt 252, s. 90.
204. Reinhard Junker, Siegfried Scherer, Entstehung und Geschichte Der Lebewesen, Weyel Verlag, 1986, s. 89.
205. Duane T. Gish, Creation Scientists Answer Their Critics, Institute for Creation Research, ABD, 1993, s. 262.
206. Duane T. Gish, Creation Scientists Answer Their Critics, Institute for Creation Research, ABD, 1993, s. 270.
207. Charles B. Thaxton, Walter L. Bradley, Roger L. Olsen, The Mystery of Life's Origin, Reassessing Current Theories, Lewis and Stanley, Teksas, 2. baskı, 1992, s. 57.
208. Duane T. Gish, Creation Scientists Answer Their Critics, Institute for Creation Research, 1993, USA, s. 270.
209. Charles B. Thaxton, Walter L. Bradley, Roger L. Olsen, The Mystery of Life's Origin, Reassessing Current Theories, Lewis and Stanley, Teksas, 2. baskı, 1992, s. 103.
210. Duane T. Gish, Creation Scientists Answer Their Critics, Institute for Creation Research, ABD, 1993, s. 275.
211. Nicholas Wade, "Life's Origins Get Murkier and Messier; Genetic Analysis Yields Intimations of a Primordial Commune", New York Times, 13 Haziran 2000.
212. Michael J. Behe, Darwin's Black Box: The Biochemical Challenge to Evolution, The Free Press, New York, 1996, ss. 172-173.
213. Werner Gitt, In the Beginning was Information, 3. baskı, Almanya, 2001.
214. Peter Radetsky, "The Crucible of Life", Earth, Şubat 1998, ss. 34-41.
215. W. R. Bird, The Origin of Species Revisited, Thomas Nelson Co., Nashville, 1991, s. 325.
216. Michael J. Behe, Darwin's Black Box: The Biochemical Challenge to Evolution, The Free Press, New York, 1996, s. 171.
217. Werner Gitt, In the Beginning was Information, 3. baskı, Almanya, 2001, ss. 126-127.
218. Paul Davies, "How We Could Create Life", Guardian, 11 Aralık 2002; <http://www.guardian.co.uk/comment/story/0,3604,857635,00.html>
219. Michael Pitman, Adam and Evolution, 1984, s. 233.
220. Jeffrey S. Wicken, "The Generation of Complexity in Evolution: A Thermodynamic and Information-Theoretical Discussion", Journal of Theoretical Biology, Nisan 1979, cilt 77, s. 349.
221. Robert Shapiro, Origins: A Sceptics Guide to the Creation of Life on Earth, Summit Books, New York, 1986. s. 207.
222. Lee M. Spetner, Not By Chance, Shattering The Modern Theory of Evolution, The Judaica Press Inc., 1997, s. 50.

223. Lee M. Spetner, Not By Chance, Shattering The Modern Theory of Evolution, The Judaica Press Inc., 1997, s. 60.
224. Lee M. Spetner, Not By Chance, Shattering The Modern Theory of Evolution, The Judaica Press Inc., 1997, s. 60.
225. Lee M. Spetner, Not By Chance, Shattering The Modern Theory of Evolution, The Judaica Press Inc., 1997, s. 57.
226. M. P. Schutzenberger, Mathematical Challenges in the Neo-Darwinian Interpretation of Evolution, 1967, ss. 73-75.
227. Lee Spetner, Not By Chance, Shattering the Modern Theory of Evolution, The Judaica Press Inc., 1997, s. 180.
228. Pierre-P Grassé, Evolution of Living Organisms, Academic Press, New York, 1977, s. 103.
229. Walter L. Starkey, The Cambrian Explosion, WLS Publishing, Ohio, 1999, s. 157.
230. Walter L. Starkey, The Cambrian Explosion, WLS Publishing, Ohio, 1999, s. 158.
231. Walter L. Starkey, The Cambrian Explosion, WLS Publishing, Ohio, 1999, s. 158.
232. Werner Gitt, In the Beginning was Information, 3. baskı, Almanya, 2001, s. 127.
233. Phillip E. Johnson, Evrim Duruşması, Gelenek Yayınevi, s. 28
234. Stephen Jay Gould, "Is a New and General Theory of Evolution Emerging?", Lecture at Hobart & William Smith Colleges, 4 Şubat 1980.
235. Walter L. Starkey, The Cambrian Explosion, WLS Publishing, Ohio, 1999, s. 159.
236. Walter L. Starkey, The Cambrian Explosion, WLS Publishing, Ohio, 1999, s. 159.
237. Walter L. Starkey, The Cambrian Explosion, WLS Publishing, Ohio, 1999, s. 159.
238. Walter L. Starkey, The Cambrian Explosion, WLS Publishing, Ohio, 1999, 1999, s. 159.
239. Phillip E. Johnson, Evrim Duruşması, Gelenek Yayınevi, s. 105.
240. Pierre-Paul Grassé, Evolution of Living Organisms, Academic Press, New York, 1977, s. 97.
241. Walter L. Starkey, The Cambrian Explosion, WLS Publishing, Ohio, 1999, s. 157.
242. Gerald L. Schroeder, Tanrının Saklı Yüzü, Gelenek Yayınları, çev: Ahmet Ergenç, İstanbul, 2003, s. 105.
243. Pierre-Paul Grassé, Evolution of Living Organisms, Academic Press, New York, 1977, s. 88.
244. Chandra Wickramasinghe, Interview in London Daily Express, 14 Ağustos 1981.
245. Leslie Orgel, "The Origin of Life on the Earth", Scientific American, Ekim 1994, s. 77.
246. Leslie Orgel, "The Origin of Life on the Earth", Scientific American, Ekim 1994, s. 77.
247. Sidney Fox, Klaus Dose, Molecular Evolution and The Origin of Life, New York: Marcel Dekker, 1977, s. 2
248. Alexander I. Oparin, Origin of Life, (1936) New York, Dover Publications, 1953 (Reprint), s.196
249. "New Evidence on Evolution of Early Atmosphere and Life", Bulletin of the American Meteorological Society, c. 63, Kasım 1982, s. 1328-1330

250. Stanley Miller, *Molecular Evolution of Life: Current Status of the Prebiotic Synthesis of Small Molecules*, 1986, s. 7
251. Jeffrey Bada, *Earth*, Şubat 1998, s. 40
252. Leslie E. Orgel, *The Origin of Life on Earth*, *Scientific American*, c. 271, Ekim 1994, s. 78
253. Charles Darwin, *The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition*, Harvard University Press, 1964, s. 189
254. Charles Darwin, *The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition*, Harvard University Press, 1964, s. 184
255. B. G. Ranganathan, *Origins?*, Pennsylvania: The Banner Of Truth Trust, 1988.
256. Charles Darwin, *The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition*, Harvard University Press, 1964, s. 179
257. Derek A. Ager, "The Nature of the Fossil Record", *Proceedings of the British Geological Association*, c. 87, 1976, s. 133
258. Douglas J. Futuyma, *Science on Trial*, New York: Pantheon Books, 1983. s. 197
259. Solly Zuckerman, *Beyond The Ivory Tower*, New York: Toplinger Publications, 1970, s. 75-94; Charles E. Oxnard, "The Place of Australopithecines in Human Evolution: Grounds for Doubt", *Nature*, c. 258, s. 389
260. J. Rennie, "Darwin's Current Bulldog: Ernst Mayr", *Scientific American*, Aralık 1992
261. Alan Walker, *Science*, c. 207, 1980, s. 1103; A. J. Kelso, *Physical Antropology*, 1. baskı, New York: J. B. Lipincott Co., 1970, s. 221; M. D. Leakey, *Olduvai Gorge*, c. 3, Cambridge: Cambridge University Press, 1971, s. 272
262. *Time*, Kasım 1996
263. S. J. Gould, *Natural History*, c. 85, 1976, s. 30
264. Solly Zuckerman, *Beyond The Ivory Tower*, New York: Toplinger Publications, 1970, s. 19
265. Richard Lewontin, "The Demon-Haunted World", *The New York Review of Books*, 9 Ocak 1997, s. 28
266. Malcolm Muggeridge, *The End of Christendom*, Grand Rapids: Eerdmans, 1980, s.43

Бул китептин темасы болгон ДНК куралсыз көз менен көрүүгө мүмкүн эмес, өтө кичинекей клеткаларыбыздын маалымат банкы. Айланабыздагы жандыктарга тиешелүү маалыматтар ар жандыктын өз клеткаларынын ар биринин ичиндеги «ДНК» деп аталган бул маалымат банкында сакталуу. Бир гүлдүн, бир апельсиндин, бир чыйырчыктын, бир кабыландын же бир адамдын бүт түзүлүш өзгөчөлүктөрү аларды түзгөн клеткалардын ядролорунда болот. Китепти кармап турган колуңузду бир караңыз. Колуңузду түзгөн миллиондогон клетканын ар биринде да бул маалымат кампалары бар.

Бул китептеги маалыматтар көзгө көрүнбөгөн чондуктагы, бирок мазмуну жана ичиндеги маалымат сыйымдуулугу жагынан он миңдеген китептен турган бир китепкана масштабындагы молекулалар жөнүндө. Китеп бою бир тараптан миллиондогон эсе чоңойтуу менен гана көрүүгө мүмкүн болгон ДНКнын кереметтүү жактарын көрүп, экинчи тараптан жандыктын мынчалык кичинекей бир бөлүкчөсүнүн эволюция теориясын кандайча туюкка такаганына күбө болосуз.

Бул кереметтүү түзүлүштөрдүн майда-бараттарын карап жатып, ааламдардын Рабби болгон Аллахтын чексиз улуулугун, илиминин теңдешсиздигин, кендигин жана Анын жараткан нерселерин башкарып тураарын тереңирээк ойлоону мүмкүнчүлүгүн аласыз.

Дарвин теориясын чыгарган кезде болсо ДНКдай бир молекуланын спираль түзүлүшү жана маалымат сыйымдуулугунун изилдениши мындай турсун, клетканын негизги түзүлүшүн да түшүнүү мүмкүн эмес эле. Жеймс Уотсон менен Фрэнсис Крик ДНКнын спираль түзүлүшүн Дарвиндин Origin of Species (Түрлөрдүн келип чыгышы) китеби чыккандан дээрлик 100 жылдан соң аныкташты. Ошондон берки молекулярдык биологиядагы жетишкендиктерди Дарвиндин өнүкпөгөн илим деңгээлине ээ бир доордо болжой алышы мүмкүн эмес эле. Бул жагынан караганда, тамырынан жараксыз маалымат жана гипотезаларга таянып курулган бир теориянын ДНКдай илимпоздорду дагы эле таң калтырган бир түзүлүштүн пайда болушун түшүндүрө албашы анык.

АВТОР ЖӨНҮНДӨ

Эмгектеринде Харун Яхья атын колдонгон автор (Аднан Октаp) 1956-жылы Анкарада (Түркия) төрөлдү. 1980-жылдардан бери ыйман, илимий жана саясий темаларда көптөгөн эмгектер даярдады. Мындан тышкары, автордун эволюция теориясынын жактоочуларынын алдамчылык ыкмаларын, алардын жактаган нерселеринин (эволюция теориясынын) туура эместигин жана Дарвинизмдин

кандуу идеологиялар менен болгон караңгы (жашыруун) байланыштарын ортого койгон абдан маанилүү эмгектери бар.

Автордун бүт эмгектериндеги орток максаты – бул Куранга чакырууну дүйнөгө жайылтуу, ушундайча адамдарды Аллахтын бар экени, жалгыздыгы жана акырет күнү сыяктуу негизги ыйман темалары жөнүндө ойлонууга чакыруу жана каапырдык системалардын чирик фундаменттерин жана адашкан иш-аракеттерин көрсөтүү. Автордун бүгүнкү күнгө чейин 60 тилге которулган 300дөн ашуун эмгектери дүйнө жүзүндө көп адамдар тарабынан окулуп жатат.

Харун Яхья эмгектери – Аллахтын буйругу менен- 21-кылымда дүйнө жүзүн Куранда сүрөттөлгөн бейпилдик жана тынчтыкка, чынчылдык жана адилеттүүлүккө, сулуулук жана бактылуулукка жеткирүүгө бир себепчи болот.